

**ZAVOD ZA GOZDOVE SLOVENIJE
OBMOČNA ENOTA
KOČEVJE**

GOZDNOGOSPODARSKI NAČRT

GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE

STOJNA

2026 - 2035

OSNUTEK

Štev.: 06-06/26

VSEBINA:

1	Splošni opis gozdnogospodarske enote.....	15
1.1	Opis naravnih razmer.....	15
1.1.1	Lega	15
1.1.2	Relief	17
1.1.3	Podnebne značilnosti.....	17
1.1.4	Hidrološke razmere.....	17
1.1.5	Matična podlaga in tla	18
1.1.6	Krajinski tipi, gozdnatost	18
1.1.7	Vegetacijski oris gozdnogospodarske enote	21
1.1.8	Živalski svet	23
1.2	Površina in lastništvo gozdov	26
1.3	Odprtost gozdov s prometnicami in razmere za pridobivanje lesa.....	27
1.4	Družbeno gospodarske razmere.....	28
1.5	Gospodarske in druge dejavnosti, povezane z gozdom	29
1.5.1	Lovstvo	29
1.5.2	Kmetijstvo	31
1.5.3	Poselitev	31
1.5.4	Infrastruktura	31
1.5.5	Druge aktivnosti v prostoru	31
1.6	Požarno ogroženi gozdovi	31
1.7	Ureditvena členitev gozdnogospodarske enote.....	32
1.8	Organiziranost javne gozdarske službe	32
2	Prikaz funkcij gozdov	33
2.1	Ekološke funkcije	35
2.2	Socialne funkcije.....	36
2.3	Proizvodne funkcije.....	40
3	Opis stanja gozdov	41
3.1	Gospodarske kategorije gozdov.....	41
3.2	Lesna zaloga	42
3.3	Prirastek	44
3.4	Razvojne faze oz. zgradbe sestojev.....	45
3.5	Tipi sestojev.....	46
3.6	Ohranjenost gozdov.....	46
3.7	Kakovost drevja	47
3.8	Poškodovanost drevja.....	47
3.9	Objedenost gozdnega mladja	47
3.10	Odmrlo drevje	49

4	Analiza preteklega gospodarjenja z gozdovi	50
4.1	Kratek opis zgodovine gospodarjenja z gozdovi v gozdnogospodarski enoti.....	50
4.2	Gospodarjenje z gozdovi v preteklem ureditvenem obdobju	52
4.2.1	Posek	52
4.2.2	Gojitvena in varstvena dela.....	57
4.2.3	Gradnja gozdnih prometnic.....	58
4.2.4	Opravljenjena dela in aktivnosti na krepitevi funkcij gozdov.....	59
4.2.5	Posegi v gozd in gozdni prostor v obdobju 2016-2025.....	60
4.2.6	Celovita ocena doseganja postavljenih ciljev v obdobju 2016-2025.....	60
5	Oris zakonitosti razvoja gozdov.....	62
5.1	Razvoj gozdnih fondov.....	62
5.1.1	Površina	62
5.1.2	Lesna zaloga , prirastek in možni posek	62
5.2	Presoja stanja in razvoja gozdov v pogledu trajnosti.....	64
5.2.1	Presoja stanja in razvoja gozdov v pogledu trajnosti z vidika debelinske strukture oz. razmerja razvojnih faz in zgradb sestojev	64
5.2.2	Presoja trajnosti z vidika zagotavljanja funkcij gozdov	65
6	Cilji, usmeritve in ukrepi.....	67
6.1	Splošni cilji.....	67
6.2	Usmeritve	68
6.2.1	Splošne usmeritve	68
6.2.2	Usmeritve za krepitev in uskladitev funkcij gozdov.....	69
6.2.3	Usmeritve za razvoj življenjskih razmer prosto živečih živali	87
6.2.4	Usmeritve za delo z gozdom v varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom.....	87
6.2.5	Usmeritve za delo s požarno ogroženimi gozdovi	88
6.2.6	Usmeritve za delo s semenskimi objekti	88
6.2.7	Usmeritve za tehnologijo dela, gradnjo in vzdrževanje gozdnih prometnic.....	88
6.2.8	Usmeritve za posege v gozd in gozdni prostor.....	92
6.2.9	Usmeritve za ukrepe na drugih gozdnih zemljiščih.....	95
6.3	Ukrepi.....	96
6.3.1	Možni posek	96
6.3.2	Potrebna gojitvena in varstvena dela	97
6.3.3	Ukrepi za izboljšanje življenjskih razmer prostoživečih živali.....	97
6.3.4	Ukrepi za izboljšanje ostalih funkcij gozdov	98
6.3.5	Graditev gozdnih prometnic	98
7	Usmeritve za gospodarjenje s posamičnim gozdnim drevjem in skupinami gozdnega drevja zunaj naselij.....	100
8	Ekonomska presoja gospodarjenja z gozdovi gozdnogospodarske enote.....	101
9	Rastiščnogojitveni razredi	102

9.1	Utemeljitev oblikovanja rastiščnogojitvenih razredov	102
9.2	Načrt gospodarjenja z gozdovi po rastiščnogojitvenih razredih	102
9.2.1	Rastiščnogojitveni razred: Jelova bukovja na globokih tleh - 01111	103
9.2.2	Rastiščnogojitveni razred: Jelova bukovja na plitvih tleh - 01121	112
9.2.3	Rastiščnogojitveni razred: Podgorska jelova bukovja - zasmrečena - 01185	121
9.2.4	Rastiščnogojitveni razred: Podgorska bukovja - 01301	130
9.2.5	Rastiščnogojitveni razred: Gozdni rezervati - 09000	138
10	Literatura	143
11	Načrt so izdelali	146
12	Priloge	147
12.1	Preglednice v prilogah	147
12.1.1	Podrobne naravovarstvene smernice	147
12.1.2	Podrobne kulturnovarstvene usmeritve	171
12.1.3	OBRAZEC E1: Povzetek stanja in ukrepov na ravni gozdnogospodarske enote	172
12.1.4	OBRAZEC E2: Povzetek stanja in ukrepov na ravni rastiščnogojitvenega razreda	175
12.1.5	OBRAZEC E3: Povzetek stanja in ukrepov po lastniških kategorijah	192
12.2	Seznam tarif po odsekih	198
12.3	Seznam prirastnih nizov po rastiščnogojitvenih razredih	200
12.4	Cena gozdnega dela in cena lesa pri izračunu ekonomske presoje	201
12.5	Ločene priloge	203
13	Kartni in prostorski del načrta	204
13.1	Kartni del	204
13.1.1	Pregledna karta	204
13.1.2	Karta tipov drevesne sestave gozdov	204
13.1.3	Karta rastišč	204
13.1.4	Karta kategorij gozdov	204
13.1.5	Karta rastiščnogojitvenih razredov	205
13.1.6	Karta habitatov, biotopov in ogroženosti vrst	205
13.1.7	Karta funkcij gozdov	206
13.1.8	Karta ukrepov	206
13.1.9	Karta načrtovanih gojitvenih in varstvenih del	206
13.1.10	Karta območij gozdov za poenostavljeno izbiro drevja za posek	207
13.1.11	Karta cestnega omrežja ter površin potencialno najugodnejših načinov spravila	207
13.1.12	Karta požarne ogroženosti gozdov	207
13.2	Prostorski del	208
13.2.1	Stanje in razvoj gozdnih površin	208
13.2.2	Večfunkcionalna območja	208
13.2.3	Intenzivnost gospodarjenja z gozdovi	209
13.2.4	Območja gozdov s posebnim namenom in varovalnih gozdov	210

13.2.5	Gozdovi za sanacijo in stanje gozdov po standardih kakovosti okolja in merilih občutljivosti, ranljivosti ali obremenjenosti okolja.....	210
13.2.6	Območja gozdov pomembna za ohranitev prostoživečih živali ter za ohranitev biotske raznovrstnosti	210
13.2.7	Varstvena in ogrožena območja po predpisih o vodah	211
13.2.8	Območja gozdov, kjer je dopustno krčenje gozda	212
13.2.9	Pregled in zasnova gozdne infrastrukture ter drugih prostorskih ureditev v gozdnem prostoru	213

KAZALO PREGLEDNIC:

LP: Površina gozdov po lastniških kategorijah

D-KG: Gozdni fondi po lastniških kategorijah gozdov (v m³)

Preglednica 1/D-KO: Površina gozdov po katastrskih občinah ter lokalnih skupnostih	15
Preglednica 2/D-TK: Tipi krajin v gozdnogospodarski enoti (vir: digitalizacija).....	19
Preglednica 3/D-GP: Površina gozdnega prostora in struktura negozdnih površin	19
Preglednica 4/D-GZ: Površina in delež gozdnih rastiščnih tipov v gozdnogospodarski enoti po skupinah rastišč	21
Preglednica 5/D-SH: Stanje habitatov divjadi	24
Preglednica 6/LP: Površina gozdov po lastniških kategorijah	26
Preglednica 7/LS: Posestna sestava zasebnih gozdov (s solastniki, vir: indeks gozdnih posestnikov).....	26
Preglednica 8/D-C: Odprtost gozdov s cestami	27
Preglednica 10: Odprtost gozdov z vlakami po gostotnih razredih	28
Preglednica 11/D-LD: Pregled lovišč.....	29
Preglednica 12/D-F: Površine gozdnega prostora s poudarjenimi funkcijami	34
Preglednica 13/D-KL: Gospodarske kategorije gozdov in njihova struktura po lastniških kategorijah (ha)	41
Preglednica 14/KGR: Gozdni rastiščni tipi po gospodarskih kategorijah gozdov in rastiščnogojitvenih razredih.....	41
Preglednica 15/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih.....	43
Preglednica 16/D-LZL: Lesna zaloga gozdov po lastniških kategorijah	44
Preglednica 17/D-LZU: Način ugotavljanja lesne zaloge	44
Preglednica 18/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih	44
Preglednica 19/D-PL: Letni prirastek po lastniških kategorijah	44
Preglednica 20/RF1/P: Površine in značilnosti razvojnih faz oz. zgradba sestojev	45
Preglednica 21/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst	45
Preglednica 22/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev	46

Preglednica 23/D-DS: Tipi drevesne sestave gozdov.....	46
Preglednica 24/OHR: Ohranjenost po gospodarskih kategorijah gozdov	47
Preglednica 25/K: Kakovost drevja	47
Preglednica 26/PSD: Poškodovanost drevja	47
Preglednica 27/OM1: Objedenost gozdnega mladja - skupno.....	48
Preglednica 28/OM2: Objedenost gozdnega mladja po drevesnih vrstah.....	48
Preglednica 29/OD: Odmrlo drevje	49
Preglednica 30/P-GGE: Realizacija poseka v preteklem ureditvenem obdobju	52
Preglednica 31: Ocena poseka na SVP in primerjava z evidenco	52
Preglednica 32: Primerjava realizacije poseka po lastniških kategorijah in SVP.....	52
Preglednica 33/D-PGR: Realizacija poseka po ureditvenih obdobjih.....	53
Preglednica 34/D-PL1: Realizacija poseka po lastniških kategorijah.....	54
Preglednica 35/VP: Posek po vrstah poseka in lastniških kategorijah	55
Preglednica 36/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst.....	56
Preglednica 37/PDR: Posek po debelinskih razredih	56
Preglednica 38/OGDL/OGD : Opravljena gojitvena in varstvena dela po lastniških kategorijah in skupno	57
Preglednica 39: Novogradnja in rekonstrukcija gozdnih vlak v metrih v obdobju 2016-2025	59
Preglednica 40: Opravljena dela za funkcije.....	60
Preglednica 41/D-KRC: Krčitve gozdov v ureditvenem obdobju 2016 do 2025 po namenu.....	60
Preglednica 42/D-GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2006 do 2026	62
Preglednica 43/GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2006 do 2026.....	62
Preglednica 44/GFX: Indeksi razvoja lesne zaloge, prirastka in možnega poseka (v %).....	63
Preglednica 45/D-KON: Kontrolni izračun lesne zaloge za vse gozdove GGE	63
Preglednica 46/D-SM: Delež razvojnih faz v GGE in primerjava z modelnim stanjem	64
Preglednica 47/MPVP: Možni posek po vrstah poseka in lastniških kategorijah.....	96
Preglednica 48/NGDL: Načrtovana gojitvena in varstvena dela po lastniških kategorijah.....	97
Preglednica 49/D-FU: Predlagani ukrepi za krepitev funkcij gozdov v gozdnogospodarski enoti... ..	98
Preglednica 50/EP1: Prikaz prihodka od lesa.....	101
Preglednica 51/EP2: Pregled ekonomike gospodarjenja v gozdnogospodarski enoti	101
Preglednica 52/D-GHT: Gozdni habitatni tipi v katerih se nahajajo RGR.....	102
Preglednica 53/D-GHT: Gozdni habitatni tipi v katerih se nahajajo RGR ali njegov del	103
Preglednica 54/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR	104
Preglednica 55/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek.....	104
Preglednica 56/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst.....	105
Preglednica 57/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah.....	105
Preglednica 58/K: Kakovost drevja	105
Preglednica/D-PGR: Realizacija poseka v RGR	106

Preglednica 59/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR.....	106
Preglednica 60/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2006 do 2026	107
Preglednica 61/D-GFR2: Razvoj gozdnih fondov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2006 do 2026.....	107
Preglednica 62/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem	108
Preglednica 63/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka	111
Preglednica 64/MPVP: Možni posek po vrstah poseka	111
Preglednica 65/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela	111
Preglednica 66/D-GHT: Gozdni habitatni tipi v katerih se nahajajo RGR ali njegov del	112
Preglednica 67/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR	113
Preglednica 68/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek.....	113
Preglednica 69/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst.....	113
Preglednica 70/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah.....	114
Preglednica 71/K: Kakovost drevja	114
Preglednica 72/D-PGR: Realizacija poseka v RGR.....	115
Preglednica 73/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR.....	115
Preglednica 74/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2006 do 2026	116
Preglednica 75/D-GFR2: Razvoj gozdnih fondov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2006 do 2026.....	116
Preglednica 76/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem	117
Preglednica 77/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka	119
Preglednica 78/MPVP: Možni posek po vrstah poseka	120
Preglednica 79/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela	120
Preglednica 80/D-GHT: Gozdni habitatni tipi v katerih se nahajajo RGR ali njegov del	121
Preglednica 81/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR	122
Preglednica 82/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek.....	122
Preglednica 83/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst.....	122
Preglednica 84/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah.....	123
Preglednica 85/K: Kakovost drevja	123
Preglednica 86/D-PGR: Realizacija poseka v RGR.....	124
Preglednica 87/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR.....	124
Preglednica 88/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2006 do 2026	125
Preglednica 89/D-GFR2: Razvoj gozdnih fondov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2006 do 2026.....	125
Preglednica 90/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem	126
Preglednica 91/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka	128
Preglednica 92/MPVP: Možni posek po vrstah poseka	128
Preglednica 93/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela	129
Preglednica 94/D-GHT: Gozdni habitatni tipi v katerih se nahajajo RGR ali njegov del	130
Preglednica 95/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR	131

Preglednica 96/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek.....	131
Preglednica 97/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst.....	131
Preglednica 98/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah.....	132
Preglednica 99/K: Kakovost drevja	132
Preglednica 100/D-PGR: Realizacija poseka v RGR.....	133
Preglednica 101/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR.....	133
Preglednica 102/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2006 do 2026	133
Preglednica 103/D-GFR2: Razvoj gozdnih fondov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2006 do 2026	134
Preglednica 104/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem	134
Preglednica 105/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka	137
Preglednica 106/MPVP: Možni posek po vrstah poseka	137
Preglednica 107/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela	137
Preglednica 108/D-GHT: Gozdni habitatni tipi v katerih se nahajajo RGR ali njegov del	138
Preglednica 109/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR	138
Preglednica 110/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek.....	139
Preglednica 111/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst.....	139
Preglednica 112/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah.....	139
Preglednica 113/K: Kakovost drevja.....	140
Preglednica 114/OGD: Opravljena dela za funkcije.....	140
Preglednica 115/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2006 do 2026	141
Preglednica 116/D-GFR2: Razvoj gozdnih fondov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2006 do 2026	141
Preglednica 117/NGD: Načrtovana dela za funkcije.....	142
Preglednica 118: Pregled naravnih vrednot in pripadajočih konkretnih varstvenih usmeritev	147
Preglednica 119: Pregled jam in pripadajočih konkretnih varstvenih usmeritev	149
Preglednica 120: Pregled območij pričakovanih naravnih vrednot.....	154
Preglednica 121: Pregled ekološko pomembnih območij in pripadajočih varstvenih usmeritev ...	154
Preglednica 122: Pregled območij Natura 2000 in evropsko pomembnih vrst in habitatnih tipov, ki se nahajajo znotraj GGE	154
Preglednica 123: Podatki o habitatnih tipih vezanih na gozdne površine znotraj GGE	156
Preglednica 124: Podatki o kvalifikacijskih vrstah vezanih na gozdne površine znotraj GGE	157
Preglednica 125: Pregled varovanih objektov in območij kulturne dediščine ter podrobne usmeritve	171
Preglednica K6: Prikaz območij pomembnih za ohranjanje biotske raznovrstnosti	205
Preglednica K8: Površina gozdov glede na vrsto in jakost možnega poseka (v ha).....	206
Preglednica 126: Stanje in razvoj gozdnih površin.	208
Preglednica 127: Površine gozda, v katerem so hkrati pojavlja več funkcij, ki vplivajo na gospodarjenje, vendar nobena druge funkcije po svojem pomenu ne izključuje.	208

Preglednica 128: Površine gozda, v katerem so hkrati poudarjene ekološke in okolje obremenjujoče socialne funkcije ter njihov delež od vsega gozdnega prostora v gozdnogospodarski enoti.	209
Preglednica 129: Območja gozdov glede na intenzivnost gospodarjenja z gozdovi	209
Preglednica 130: Površina gospodarskih kategorij gozdov ter njihov delež v gozdnogospodarski enoti.....	210
Preglednica 131: Območja gozdov, pomembna za ohranitev prostoživečih živali.	210
Preglednica 132: Območja gozdov, pomembna za ohranitev biotske raznovrstnosti.....	210
Preglednica P7: Varstvena in ogrožena območja po predpisih o vodah	211
Preglednica 133: Območja gozdov, kjer je dopustno krčenje gozda.....	212

RASTIŠČNOGOJITVENI RAZREDI

1. Jelova bukovja na globokih tleh - 01111
2. Jelova bukovja na plitvih tleh - 01121
3. Podgorska jelova bukovja - zasmrečena - 01185
4. Podgorska bukovja - 01301
5. Gozdni rezervati - 09000

PREGLEDNICE V PRILOGAH

Obrazec E1: LP, GF1, RF1, ZNS, LZ1, LZ1/VNG, PR1, PR1/VNG, EVP, EVGD

Obrazec E2: LP, LZ1, PR1, OHR, OD, RF1, D-POM, K, PSD,D-PGR,PDV,PDR, EVP, EVGD

Obrazec E3: KG, RF2, DV, LZ2, EVP, EVGD

Obrazec E4:

GRAFIKONI

Grafikon 1: Pregled poseka po letih ureditvenega obdobja	57
Grafikon 2: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev	65
Grafikon 3: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev	108
Grafikon 4: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev	117
Grafikon 5: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev	126
Grafikon 6: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev	135

KARTE

Karta 1: Lega gozdnogospodarske enote.....	16
Karta 2: Krajinski tipi	20
Karta 3: Pregledna karta lovišč	30

POVZETEK

Površina gozdov v GGE Stojna je 3.287,75 ha, od tega je večina (89,6 %) v državni lasti.

Površina gozdov po lastniških kategorijah - LP

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	256,23	2.946,33	85,19	3.287,75
Delež (%)	7,8	89,6	2,6	100,0

V enoti je večina gozdov večnamenskih 3.236,61 ha – 98,4 %, gozdov s posebnim namenom - gozdnih rezervatov je 51,14 ha – 1,6 %. Povprečna lesna zaloga je 351,1 m³/ha. Povprečni letni prirastek je 8,63 m³/ha/leto. Možni posek znaša za vse gozdove skupaj 109.600 m³ iglavcev, 140.100 m³ listavcev oziroma 249.700 m³ skupaj. Intenziteta je 21,6 % na lesno zalogo ter 88,0 % na prirastek.

Intenziteta možnega poseka v večnamenskih gozdovih (brez gozdov s posebnim namenom) je malo višja – 22,1 % na lesno zalogo in 89,1 % na prirastek.

Gozdni fondi po gospodarskih kategorijah in lastniških kategorijah gozdov - D-KG

Lastniške kategorije Gospodarske kategorije	Površina ha	Lesna zaloga			Prirastek			Možni posek				
		m ³ /ha			m ³ /ha			% od lesne zaloge			% na PR	
		igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.		
Skupaj GGE												
Večnamenski gozdovi	3.236,61	150,2	199,6	349,8	4,19	4,46	8,65	22,5	21,7	22,1	89,1	
GPN z načrtovanim posekom	0,00	0,0	0,0	0,0	0,00	0,00	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	
GPN brez načrtovanega poseka	51,14	193,6	242,0	435,6	3,64	3,28	6,92					
Varovalni gozdovi	0,00	0,0	0,0	0,0	0,00	0,00	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	
Skupaj vsi gozdovi	3.287,75	150,9	200,3	351,1	4,19	4,44	8,63	22,1	21,3	21,6	88,0	
Zasebni gozdovi												
Večnamenski gozdovi	255,95	146,2	179,0	325,3	4,23	4,04	8,27	24,8	23,9	24,3	95,6	
GPN z načrtovanim posekom	0,00	0,0	0,0	0,0	0,00	0,00	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	
GPN brez načrtovanega poseka	0,28	110,7	203,6	314,3	3,32	4,50	7,82					
Varovalni gozdovi	0,00	0,0	0,0	0,0	0,00	0,00	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	
Skupaj vsi gozdovi	256,23	146,2	179,0	325,2	4,23	4,04	8,27	24,8	23,9	24,3	95,5	
Državni gozdovi												
Večnamenski gozdovi	2.895,47	151,1	203,0	354,1	4,20	4,53	8,73	22,0	21,2	21,5	87,4	
GPN z načrtovanim posekom	0,00	0,0	0,0	0,0	0,00	0,00	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	
GPN brez načrtovanega poseka	50,86	194,1	242,2	436,3	3,64	3,28	6,92					
Varovalni gozdovi	0,00	0,0	0,0	0,0	0,00	0,00	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	
Skupaj vsi gozdovi	2.946,33	151,8	203,7	355,5	4,19	4,50	8,70	21,5	20,8	21,1	86,2	
Gozdovi lokalnih skupnosti												
Večnamenski gozdovi	85,19	131,7	145,3	277,0	3,73	3,51	7,24	35,9	36,4	36,2	139,0	
GPN z načrtovanim posekom	0,00	0,0	0,0	0,0	0,00	0,00	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	
GPN brez načrtovanega poseka	0,00	0,0	0,0	0,0	0,00	0,00	0,00					
Varovalni gozdovi	0,00	0,0	0,0	0,0	0,00	0,00	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	
Skupaj vsi gozdovi	85,19	131,7	145,3	277,0	3,73	3,51	7,24	35,9	36,4	36,2	139,0	

UVOD

Z gozdnogospodarskim načrtom (GGN) gozdnogospodarske enote (GGE) Stojna (2026-2035) so določeni pogoji za usklajeno rabo gozdov ter poseganje v gozdove in gozdni prostor, najvišja možna stopnja njihovega izkoriščanja ter potreben obseg vlaganj kot tudi potrebni ukrepi za ohranitev ugodnega stanja posebnih varstvenih območij. Pomembnejše pravne podlage in navodila, ki so se uporabila pri izdelavi gozdnogospodarskega načrta, so:

- Resolucija o nacionalnem gozdnem programu (Uradni list RS, št. 111/2007),
- Zakon o gozdovih (Uradni list RS, št. 30/93, 56/99 – ZON, 67/02, 110/02 – ZGO-1, 115/06 – ORZG40, 110/07, 106/10, 63/13, 101/13 – ZDavNepr, 17/14, 22/14 – odl. US, 24/15, 9/16 – ZGGLRS, 77/16, 78/23 – ZUNPEOVE in 85/25),
- Zakon o divjadi in lovstvu (Uradni list RS, št. 16/04, 120/06 – odl. US, 17/08, 46/14 – ZON-C, 31/18, 65/20, 97/20 – popr., 44/22, 158/22, 28/25 in 12/26),
- Pravilnik o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo (Uradni list RS, št. 91/10 in 200/20),
- Zakon o ohranjanju narave (Uradni list RS, št. 96/04 – uradno prečiščeno besedilo, 61/06 – ZDru-1, 8/10 – ZSKZ-B, 46/14, 21/18 – ZNOrg, 31/18, 82/20, 3/22 – Zdeb, 105/22 – ZZNŠPP, 18/23 – ZDU-10 in 97/25),
- Zakon o varstvu okolja (Uradni list RS, št. 44/22, 18/23 – ZDU-10, 78/23 – ZUNPEOVE, 23/24, 21/25 – ZOPVOOV, 56/25 – PoZ in 11/26 – odl. US),
- Uredba o posebnih varstvenih območjih (območjih Natura 2000) (Uradni list RS, št. 49/04, 110/04, 59/07, 43/08, 8/12, 33/13, 39/13 – odl. US, 3/14, 21/16 in 47/18),
- Uredba o habitatnih tipih (Uradni list RS, št. 112/03, 36/09, 33/13);
- Uredba o ekološko pomembnih območjih (Uradni list RS, št. 48/04, 33/13, 99/13, 47/18);
- Program upravljanja območij Natura 2000 (2023-2028) (sprejet na 74. redni seji Vlade s sklepom št. 35600-4/2023/5, dne 4.10.2023);
- Naravovarstvene smernice za Gozdnogospodarski načrt GGE Stojna (2026-2035), ZRSVN OE Ljubljana, Ljubljana, december 2025,
- Zakon o varstvu kulturne dediščine (Uradni list RS, št. 16/08, 123/08, 8/11 – ORZVKD39, 90/12, 111/13, 32/16, 21/18 – ZNOrg in 78/23 – ZUNPEOVE),
- Podrobne kulturnovarstvene usmeritve za načrtovanje gozdnogospodarskega načrta gozdnogospodarske enote Stojna (2026-2035), ZVKD, Služba za kulturno dediščino, OE Ljubljana, Ljubljana, februar 2026,
- Zakon o vodah (Uradni list RS, št. 67/02, 2/04 – ZZdri-A, 41/04 – ZVO-1, 57/08, 57/12, 100/13, 40/14, 56/15, 65/20, 35/23 – odl. US, 78/23 – ZUNPEOVE in 52/24 – odl. US),
- Usmeritve s področja upravljanja z vodami za pripravo gozdnogospodarskih načrtov (GGN) 2020. MOPE, Direkcija RS za vode.

Gozdnogospodarski načrt GGE Stojna 2026-2035 je osmi načrt enote. Načrt obsega opis stanja gozdov (tudi v smislu večnamenske vloge gozdov), oceno preteklega gospodarjenja z gozdovi glede trajnosti vseh njihovih funkcij, načrtovane cilje, usmeritve in ukrepe za prihodnje desetletje ter ekonomsko presojo gospodarjenja z gozdovi.

Za izdelavo načrta so nam bili v pomoč stari načrti in karte, evidence poseka in gojitvenih del, ortofoto posnetki, terenski podatki meritev na stalnih vzorčnih ploskvah in opisi sestojev ter izkušnje revirnih gozdarjev. Pri določanju ciljev in usmeritev smo se naslonili tudi na območni GGN 2021-2030.

Zahvala vsem sodelavcem načrtovalcem, soavtorjem načrta in krajevni enoti, ki je in bo pomagala pri nastajanju in uporabi načrta.

Okrajšave, ki se uporabljajo v gozdnogospodarskem načrtu:

- ARSO - Agencija Republike Slovenije za okolje,
- BF - Biotehniška fakulteta,
- DG - državni gozdovi, ZG - zasebni gozdovi,
- DOF - digitalni ortofoto načrt,
- DRSV - Direkcija Republike Slovenije za vode,
- EGC - evidenca gozdnih cest,
- EPO - ekološko pomembna območja,
- FSC - Forest stewardship council,
- GC - gozdna cesta,
- GG - gozdno gospodarstvo,
- GGE - gozdnogospodarska enota,
- GGN - gozdnogospodarski načrt,
- GGO - gozdnogospodarsko območje,
- GHT - gozdni habitatni tip,
- GRT - gozdni rastiščni tip,
- GURS - Geodetska uprava Republike Slovenije,
- GZS - Geološki zavod Slovenije,
- KE - krajevna enota,
- LD - lovska družina,
- LPN – lovišče s posebnim namenom,
- LUN - lovsko upravljavski načrt,
- LUO - lovsko upravljavsko območje,
- LZ - lesna zaloga,
- MK - Ministrstvo za kulturo,
- MKGP - Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano,
- OE - območna enota,
- ON - območni gozdnogospodarski načrt,
- OPN - občinski prostorski načrt,
- PE - popisna enota,
- PEFC - Programme for the Endorsement of Forest Certification,
- PR - prirastek,
- PRP - program razvoja podeželja,
- PUN 2000 - Program upravljanja - NATURA 2000,
- RGR - rastiščnogojitveni razred,
- SiDG - družba Slovenski državni gozdovi d.o.o.,
- SURS - Statistični urad Republike Slovenije,
- SVP - stalne vzorčne ploskve,
- ZKN - zemljiškokatastrski načrt,
- ZGS - Zavod za gozdove Slovenije,
- ZVKD - Zavod za varstvo kulturne dediščine,
- ZRSVN - zavod Republike Slovenije za varstvo narave.

1 Splošni opis gozdnogospodarske enote

1.1 Opis naravnih razmer

1.1.1 Lega

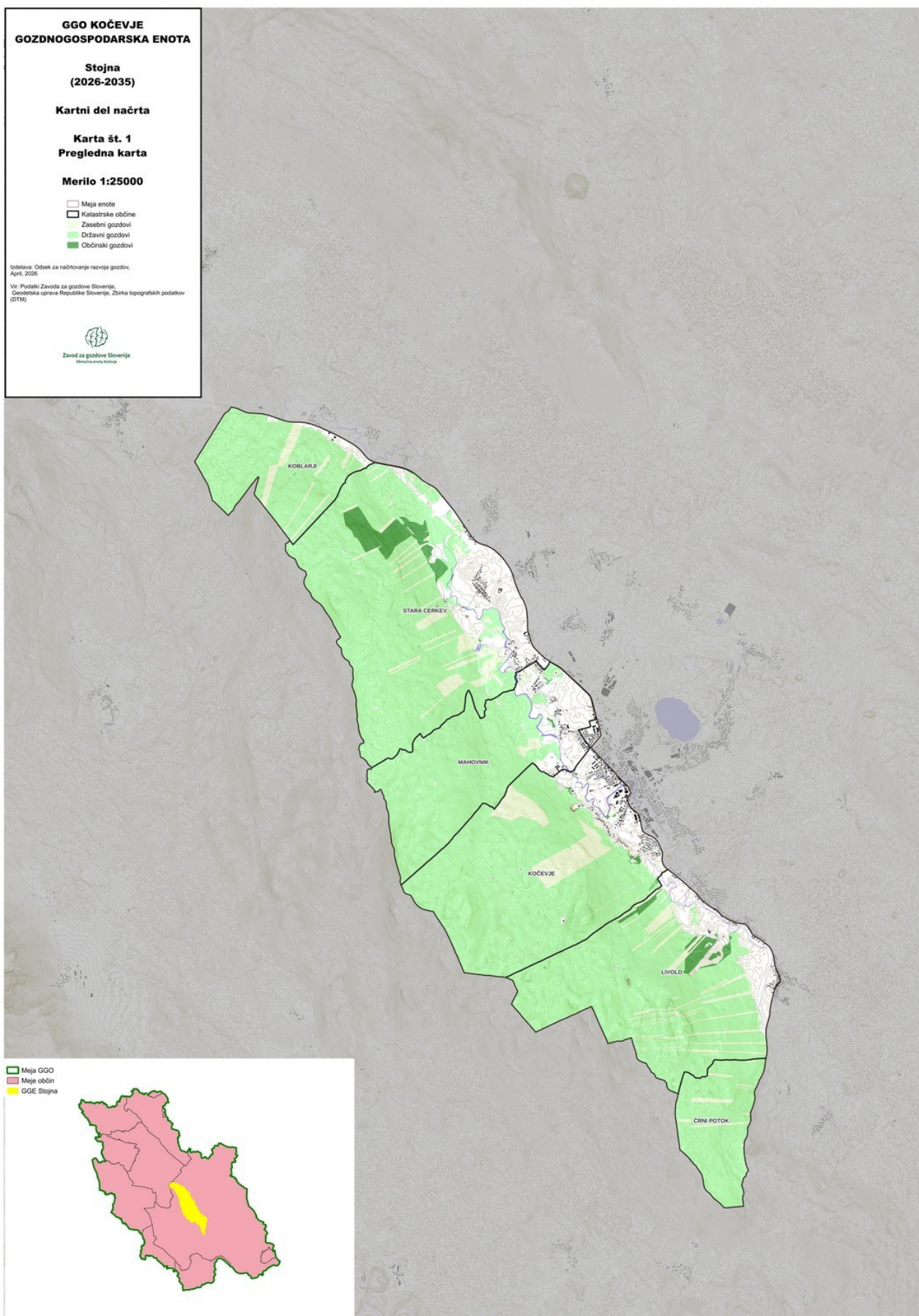
Gozdnogospodarska enota Stojna leži v osrednjem delu Gozdnogospodarskega območja Kočevje, zahodno od mesta Kočevje v značilni dinarski smeri SZ–JV in je nadaljevanje gorskega masiva severno ležeče Velike gore nad Ribniškim poljem.

GGE leži v celoti v občini Kočevje. Zajema naslednje katastrske občine: Koblarji, Stara Cerkev, Mahovnik, Kočevje, Livold in Črni Potok.

Preglednica 1/D-KO: Površina gozdov po katastrskih občinah ter lokalnih skupnostih

Občina	Šifra K.O.	Katastrska občina	Pov. K.O. v GGE	Pov. gozda K.O. v GGE	Opomba
KOČEVJE				3.287,75	
	1574	KOBLARJI		315,13	del
	1575	STARA CERKEV		884,62	del
	1576	MAHOVNIK		498,24	
	1577	KOČEVJE		692,97	del
	1581	LIVOLD		678,82	del
	1593	ČRNI POTOK		217,97	del
		Skupaj		3.287,75	

Opomba: Če gozdnogospodarska enota ne zajema cele k.o., se pod opombo vpiše tisti del k.o. (gozd in negozd skupaj), ki leži v gozdnogospodarski enoti

Karta 1: Lega gozdnogospodarske enote

Detaljna karta v merilu 1 : 25.000 je prikazana v kartnem delu gozdnogospodarskega načrta (Karta št.1: Pregledna karta)

1.1.2 Relief

GGE leži na kraško-dinarskem območju. Grebeni in doline ležijo v značilni dinarski smeri. Ves predel ima značilnosti visokega krasa. Povsod so prisotne značilne kraške oblike, kot so vrtače, žlebovi, glavice, brezna in jame.

Večji del gozdov leži v višinskem pasu 500 do 1.000 m nadmorske višine. Najnižji gozdni sestoji so na Kočevskem polju (460 m nv), najvišja točka pa je vrh Ledenik (1.072 m nv). Večji del enote predstavljajo SV pobočja, vrh pa je planotast greben z izrazitimi vrhovi: Livoldski vrh, Mestni vrh, Ledenik, Slovenski vrh in Ložinski vrh.

Ob vznožju enote se nahaja mesto Kočevje ter številne vasi: Livold, Dolga vas, Breg, Slovenska vas, Mrtvice in Ložine.

1.1.3 Podnebne značilnosti

GGE leži v območju interferenčnega klimatskega tipa, ki je osnovni tip visokega dinarskega gorstva. Za Kočevsko je značilna labilnost podnebja, ki jo povzročajo številni vplivni dejavniki. Mešata se interferenčni in preddinarsko-predpanonski klimatski tip. Za prvega je značilen dotok toplih vlažnih mas iz Sredozemlja, ki se ob dvigu v gorah ohladijo in povzročajo padavine in njihov izrazit jesenski maksimum. Za drugi tip pa so značilni temperaturni ekstremi celinskega podnebja in enakomernost padavin.

Zaradi tovrstnih prehodov ima Kočevska kljub bližini morja veliko padavin ter hitre otoplitve in ohlaiditve pozimi. Posledica takega podnebja so tudi zgodnje in pozne slane pa tudi žled. Na podnebje močno vplivajo obsežni gozdovi in relief, zato so pogoste temperaturne inverzije v kotlinah, kjer se pozimi zadržuje hladen zrak.

Podatki z vremenske postaje Kočevje za obdobje 2016-2025 kažejo, da je bila povprečna letna temperatura na tem območju 10,1 °C, povprečna letna količina padavin pa je znašala 1510 mm z vrhovi v pozni pomladi in jeseni.

V vegetacijski dobi pade na Kočevskem 650–900 mm padavin, kar predstavlja 45 % - 60 % vseh letnih padavin. Pogoji za uspevanje gozda so za vse avtohtone vrste razmeroma ugodni, saj so padavine v dobi vegetacije ugodno razporejene.

V zadnjih letih so vse bolj opazne tudi spremembe podnebja: nekoliko višje povprečne temperature, pogostejši vročinski valovi ter več ekstremnih vremenskih pojavov (npr. žledolomi ali vetrolomi), kar vpliva predvsem na gozdne ekosisteme in gospodarjenje z gozdovi.

1.1.4 Hidrološke razmere

Enota leži na izrazito kraškem terenu s kar nekaj studenci in izviri, nekaj jih je že na samem pobočju, še več pa jih je ob vznožju Stojne. Večina studencev se nahaja na kmetijskih površinah ob vaseh. Ob vznožju Stojne izvira tudi reka Rinža, ki se vije po Kočevskem polju. Ob njej se razprostirajo močvirnatí jelševi logi, zlasti na območju okoli Mrtvic. Ob vznožju Stojne se nahaja kar nekaj vodnih zajetij, ki trenutno niso v uporabi z izjemo vodnega zajetja Slovenska vas, ki dopolnjuje oskrbo s pitno vodo na Kočevskem.

1.1.5 Matična podlaga in tla

Matična podlaga: Geološko spada območje Stojne Dolenjskemu krasu in ima vse njegove značilnosti: skalovita pobočja, vrtačast plato, jame, brezna, ledeno jamo, izvire, itd. V nižjih in severnih delih prevladujejo spodnje kredni temno sivi apnenci. Višje se nahaja zgornje kredni, svetlosivi rudistni apnenec. Siv do temno siv dolomit se pojavlja v pasovih med temno sivim apnencem, svetlosiv jurski dolomit pa se nahaja v pasovih v pobočju na S–SV Stojne in nad Livoldom. Na vznožju Stojne se nahaja silikatni prod, ki povzroča zakisanost tal, kar daje svojevrsten odtenek vegetacijskim enotam (več smreke).

Tla: Talne razmere so odvisne od matične kamnine, klime, oblike terena, vegetacije in časa. V enoti so s pedološkimi analizami in kartiranjem ugotovili 19 talnih enot, ki pa se lahko za praktično rabo združijo v 3 skupine:

1. skupina: tla na apnencu in dolomitu pod ohranjeno gozdno vegetacijo,
2. skupina: tla na apnencu in dolomitu na nekdanjih pašnikih,
3. skupina: tla na mešani matični podlagi (pleistocenska ilovica in apnenec).

Površinsko največji delež pripada prvi skupini, ki zajema 13 talnih enot. Tu se pojavljajo razni talni tipi, od humusno karbonatnih rendzin, rjavih tal do glinasto rjavih tal. V tej skupini zavzemajo največjo površino izprana rjava tla, ki se nahajajo na apnencu na južnem delu enote, ki prekrivajo strma do zelo strma pobočja z veliko skalovitostjo. Na severnem delu prevladujejo sveža rjava tla s prstenim A1 horizontom; nahajajo se po širokih vrtačah in dolinah na platoju.

Zložnejša pobočja in ravnice z umirjenim reliefom na dolomitu ter bolj razgibanem skalnatem reliefu na apnencu prekrivajo rjava pokarbonatna tla. Površinsko pomembna talna enota je še skalna rendzina na dolomitu in apnencu; pokriva nagnjena drobno kamenita pobočja na južnih in zahodnih legah z umirjenim reliefom. Na zelo skalovitih, malo nagnjenih pobočjih in skalnih vrhovih je kompleks rendzin in podzolastih tal, ki se nahaja predvsem na severnem in južnem delu enote, manj pa v osrednjem delu. V osrednjem in spodnjem delu enote, na pobočju prevladujejo slabo podzolasta, na spodnjem delu pa globoka podzolasta tla.

V drugi skupini so 4 talne enote, ki se nahajajo na spodnjem delu pobočja. To so bolj kislja in izprana, mestoma podzoljena tla.

Tretja skupina zajema le dve talni enoti, ležeči na Kočevskem polju z najbolj kislimi, globokimi, ilovnatimi oglejenimi tlemi.

1.1.6 Krajinski tipi, gozdnatost

GGE leži na območju gozdne krajine – pobočje in greben Stojne, kjer prevladujejo gozdne površine ter na območju kmetijske in primestne krajine – vznožje Stojne z vasmi ter mestom Kočevje.

Gozdni prostor predstavljajo gozd in površine, ki so funkcionalno vezane na gozd (gozdne jase, zaraščajoče površine, močvirja, ...). Površine, ki niso opredeljene kot gozdni prostor so negozdni prostor. To so kmetijske in urbane površine, zaraščajoče površine in drugo v negozdnem prostoru.

Gozdnatost enote se z vključitvijo manjših zaraščenih površin in opuščenih daljnovodov ter podrobno uskladitvijo gozdnega roba s karto rabe prostora ni bistveno spremenila in je 84,5 %. V gozdnem prostoru je zaraščajočih 3,46 ha površin, v negozdnem prostoru pa 38,49 ha, kar je skupaj 1,08 % GGE.

Preglednica 2/D-TK: Tipi krajin v gozdnogospodarski enoti (vir: digitalizacija)

Tip krajine	Površina gozda (ha)	Celotna površina (ha)	Gozdnatost (%)	Delež gozda (%)
gozdna krajina	3219,70	3.266,54	98,6	97,9
kmetijska in primestna krajina	68,05	623,36	10,9	2,1
Skupaj	3.287,75	3.889,90	84,5	100,0

Preglednica 3/D-GP: Površina gozdnega prostora in struktura negozdnih površin

	Površina (ha)	Delež (%)
Površina gozdnogospodarske enote	3889,90	100,00
Gozd	3287,75	84,52
Gozdni prostor	3321,07	85,38
- daljnovodi	7,15	0,18
- močvirja	5,78	0,15
- senožeti in lazi (ekstenzivna paša)	11,12	0,29
- zaraščajoče površine	3,46	0,09
- infrastrukturni objekti	2,34	0,06
- drugo (objekti, gozdne koče,...)	3,47	0,09
Negozdni prostor	568,83	14,62
- zaraščajoče površine	38,49	0,99
- ostale površine v negozdnem prostoru	530,34	13,63

Opomba: Površine so ugotovljene z digitalizacijo kartnih prikazov

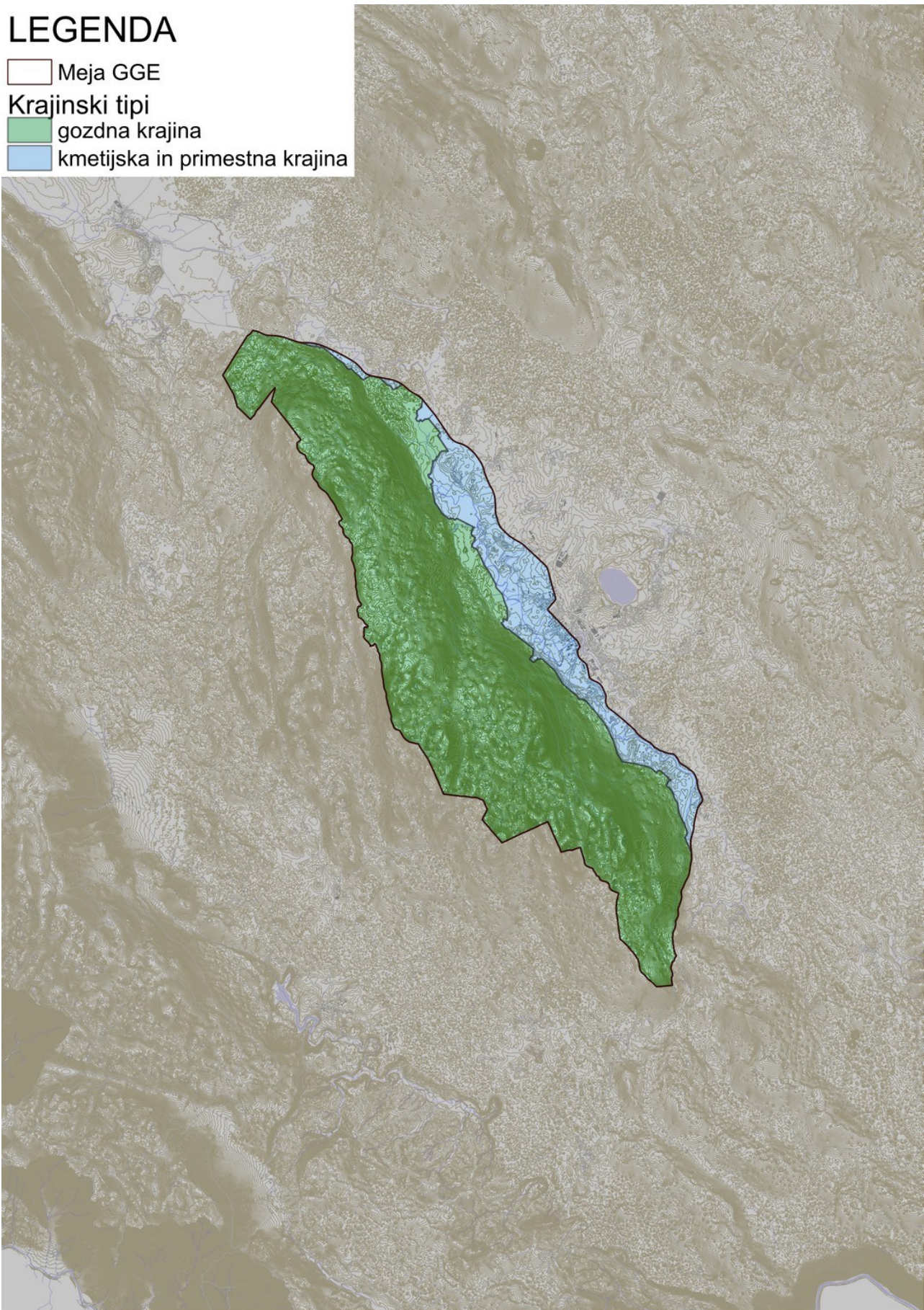
LEGENDA

Meja GGE

Krajinski tipi

gozdna krajina

kmetijska in primestna krajina

Karta 2: Krajinski tipi

1.1.7 Vegetacijski oris gozdnogospodarske enote

Gozdnogospodarska enota je reliefno razgibana, a rastiščno dokaj homogena. V njej se najdejo klimaksne združbe, kot tudi sukcesivni stadiji in zasmrečeni gozdovi. Visoki kras z izrednim bogastvom reliefnih oblik, talnih razmer ter z lokalno mikroklimatsko pestrostjo pogojuje mozaično menjavanje in prepletanje gozdnih rastišč. Temu ustrezna je različna ravnost gozdnih sestojev.

Preglednica 4/D-GZ: Površina in delež gozdnih rastiščnih tipov v gozdnogospodarski enoti po skupinah rastišč

Šifra	Skupina gozdnih rastišč / rastiščni tip	Površina	%
01	Rastišča logov	56,24	1,7
52110	Črnojelševje	56,24	1,7
02	Rastišča gabrovij in dobrav	39,79	1,2
54120	Preddinarsko-dinarsko gradnovo belogabrovje	39,79	1,2
06	Rastišča jelke in bukve	2.776,84	84,5
64101	Dinarsko jelovo bukovje s torilnico	348,82	10,6
64102	Dinarsko jelovo bukovje z bilnico	876,11	26,6
64103	Dinarsko jelovo bukovje s tevjem	6,59	0,2
64104	Dinarsko jelovo bukovje z golščem	23,88	0,7
64105	Dinarsko jelovo bukovje z mahom zaveščkom	107,48	3,3
64106	Dinarsko jelovo bukovje s planinščkom	10,77	0,3
64107	Dinarsko jelovo bukovje z javorjem	146,97	4,5
64108	Dinarsko jelovo bukovje z buniko	349,06	10,6
64109	Dinarsko jelovo bukovje z repuhom	29,00	0,9
64111	Dinarsko jelovo bukovje z lakoto	165,99	5,0
64114	Dinarsko jelovo bukovje tipično	632,11	19,2
64115	Dinarsko jelovo bukovje z lepenom	80,06	2,4
07	Rastišča jelke in smreke	35,66	1,1
66110	Dinarsko jelovje na skalovju	35,66	1,1
08	Termofilna rastišča bukovij in bukovja na rendzinah	377,19	11,5
59110	Preddinarsko-dinarsko toploljubno bukovje	377,19	11,5
13	Rastišča bukve v subalpinskem pasu	2,03	0,1
60110	Pobočno velikojesenovje	2,03	0,1
	Skupaj:	3.287,75	100,0

Karta rastišč v merilu 1:25.000 je podana v kartnem delu načrta (Karta št. 3).

Opis najpomembnejših skupin gozdnih rastišč

Dinarsko jelovo bukovje:

GRT dinarskih jelovo – bukovih gozdov v GGE Stojna prevladuje, zavzemajoč vse višje lege nad 700 m, v močnejše nagnjenih legah SV pobočja pa sega tudi globje navzdol, mestoma do samega vznožja. GRT je vezan na karbonatno podlago apnenca, dolomita ali dolomitiziranega apnenca, ki pa ima mestoma močnejšo silikatno primes. Bukev in jelka sta osnovni graditeljici GRT. Glede na rastiščne razmere tega GRT, zlasti reliefne, talne in mikroklimatične, se bolj ali manj obilno pridružujejo še druge drevesne vrste: smreka, gorski javor, gorski brest, lipa, češnja, graden, trepetlika in jerebika. Grmovni sloj je razmeroma slabo razvit. Namesto njega je na več mestih dobro razvit drevesni podmladek (bukov). Zeliščna plast je bogata z vrstami, kjer je dotok svetlobe večji, se zeliščna plast še bolj razbohoti. Plast mahov in lišajev je slabše razvita in dosega manjšo pokrovnost, pogosto pa skoraj manjka. Mahovi se pojavljajo največ po skalah.

Preddinarsko-dinarsko toploljubno bukovje:

GRT porašča strnjen kompleks, ki zajema nižje in srednje višinske lege v jugozahodnem delu enote, zlasti področje nad Livoldom. Geološko podlago sestavljajo kredni dolomiti in apneneci. Zmerno nagnjeno pobočje je reliefno precej izravnano in gladko. Za GRT je značilna rjava rendzina, ki navadno prehaja v rjava tla. Drevesno plast sestavlja pretežno bukev, ki je skoraj izključna graditeljica GRT. Sestoji so večinoma panjevskega izvora. Redno se bukvi bolj ali manj obilno primešajo graden, gorski javor, ostrolistni javor, lipa, topokrpi javor, črni gaber, mali jesen, jelka. Po naravi je smreka zelo redka, ponekod je zaradi vpliva človeka obilno primešana. Grmovna plast je po naravi srednje dobro razvita: rumeni in rdeči dren, kalina, dobrovita, češmin, glog, trdoleska, leska, itd. Zeliščna plast je bogata in dosega v povprečju pokrovnost več kot 50 % površine. Mahovni sloj je skromen, značilne so diferencialne termofilne vrste. Na splošno so to sušnejša rastišča z manjšo rastnostjo.

Črnojelševje:

GRT črnojelševja je ekološko strogo specializiran in površinsko ozko omejen. Vezan je na aluvialno podlago, ki jo je nanosila voda in jo občasno tudi poplavlja. Tla pod tem GRT so globoka, vlažna, precej humozna, se pravi pod vplivom talnice. Ta močvirnat GRT srečamo v manjših sestojih vzdolž reke Rinže na vlažnejših, zamočvirjenih tleh. Zaglejena tla omogočajo rast le redkim drevesnim vrstam, predvsem črni jelši, sivi jelši in hrastu, medtem ko je smreka le gospodarsko pospešena, toda slabe rasti in slabe vitalnosti ter kvalitete. Grmovne plasti skoraj ni, izredno bujno pa je zeliščno rastje.

Preddinarsko-dinarsko gradново belogabrovje:

Predstavlja GRT razgibanega in valovitega nižinskega območja, ki je v glavnem izkrčen za kmetijsko rabo. Na območju GGE Stojna je ohranjen v bližini Livolda, kjer se navezuje na termofilni bukov gozd in v okolici Mahovnika, kjer spremlja jelševje. Drevesna plast je ponavadi dvoslojna. Višji sloj sestavlja hrast in umetno sajena smreka, nižjo plast gradi beli gaber in lipa, medtem ko so češnja, gorski javor, maklen, jerebika in trepetlika redkejši. Grmovno plast sestavljajo številne vrste. Zeliščna plast dosega veliko pokrovnost, sestavljajo jo mezofilne rastlinske vrste. Mahovna plast je navadno dobro razvita in bogata z vrstami.

Dinarsko jelovje na skalovju:

Ta jelov GRT je ekološko strogo specializiran in krajevno strogo omejen. Porašča zelo skalovita pobočja, vrhove, grebene in pomole iz apnenca, čigar bloki so pogosto razvrščeni v obliki polic, stopnic, ločeni s strmimi, navpičnimi ali celo previsnimi stenami. Na območju GGE Stojna se nahaja kompleks tega GRT okoli Mestnega vrha. Vegetacijsko oznako GRT predstavlja mahovna plast, ki v obliki visečih zaves pokriva skale. Jelka je osnovna graditeljica GRT. Jelki sta primešani še smreka in bukev, ki ostaja v glavnem le v polnilnem sloju. Posamezno se pojavljajo še gorski javor, gorski brest, lipa in jerebika. Zaradi ekstremnih rastiščnih razmer ima GRT poudarjeno varovalno vlogo. Grmovna in zeliščna plast je slabo razvita in dosega skromno pokrovnost. Mahovna plast je bogata z vrstami in dosega veliko pokrovnost, tudi do 90 % površine.

Pobočno velikojesenovje:

Ta GRT je reliefno in mikroklimatično omejen na majhne površine. Geološko podlago sestavljata temen apnenec in dolomit. Porašča reliefno razgibano površje po dolinah, jamah, žlebovih in vrtačah s skalnatim obrobjem. Tla so sveža, globoka in humozna, biološko izredno aktivna in z visoko proizvodno sposobnostjo. Vse drevesne vrste rastejo tu zelo dobro, optimalne rastne razmere pa imajo plemeniti listavci. Velika nevarnost je degradacija in rast visokih zelišč, ki onemogočajo

pomlajevanje. Grmovni sloj je slabo razvit, zeliščni pa zelo dobro, saj pokriva vedno nad 50 % površine. Odločno prevladujejo visokorasla zelišča. Mahovni sloj je slabo razvit.

1.1.8 Živalski svet

Prevladujoč življenjski prostor v gozdnogospodarski enoti je homogen gozd, ki porašča masiv Stojne in ostro prehaja na kočevskem polju v intenzivno obdelan kmetijski in urbani prostor mesta Kočevje z bližnjo okolico. Vznožje Stojne je bogato z izviri. Tu izvira in teče tudi reka Rinža, ki v zgornjem toku tvori jelševe loge. Na pobočju Stojne je veliko jam in brezen, ki so pomemben življenjski prostor številnih redkih in ogroženih živalskih vrst.

Prisotne zavarovane živalske vrste:

sesalci:

- rjavi medved, volk, ris, vidra, divja mačka, velika podlasica, mala podlasica, dihur, veverica, podlessek, drevesni polh, krt, jež, več vrst netopirjev in rovk

ptice:

- ujede (kragulj, kanja, navadni skobec, sršenar, sokol selec, navadna postovka, planinski orel, škrjančar, pepelasti lunj)
- sove (velika uharica, mala uharica, kozača, lesna sova, veliki skovik, mali skovik, koconogi čuk)
- gozdne kure (gozdni jereb, veliki petelin)
- žolne, detli (mali detel, veliki detel, srednji detel, balkanski detel, tripsti detel, belohrbti detel, siva žolna, zelena žolna, črna žolna, vijeglavka)
- golobi in grlice (golob grivar, golob duplar, skalni golob, divja grlica, turška grlica)
- ptice pevke (lešnikar, kavka, krokar, ...)
- ostale ptice (kukavica, podhujka, ...)
- obvodne ptice (mali ponirek, čopasti ponirek, regeljc, krehelj, siva čaplja, črna liska, zelenonoga tukalica, kvakač, mala bobnarica, kozica, veliki kljunač, mala bela čaplja, siva gos, raca, raca žličarka, vodomec, ...)

žuželke:

- več vrst kačjih pastirjev ter čmrljev in čebel, gozdna mravlja, orjaški krešič, vrste kozličkov kovač in strojar, rogač, veliki nočni pavlinček

dvoživke:

- nižinski urh, navadna krastača, zelena rega, zelena žaba, sekulja, močeril, navadni pupek

plazilci:

- slepec, martinček, zelenec, navadni gož, smokulja, belouška, gad, modras.

Poleg navedenih živali lahko z gotovostjo sklepamo na prisotnost vseh vrst značilnih za prisotne gozdne združbe, od nevretenčarjev do dvoživk, plazilcev in ptičev.

Prisotne nezavarovane živalske vrste (lovne vrste divjadi): jelen, srna, divji prašič, poljski zajec, jazbec, lisica, zlati šakal, kuna belica, kuna zlatica, navadni polh, raca mlakarica, šoja, sraka, siva vrana.

V reki Rinži pa se lahko lovi tudi: ščuko, navadnega ostriža, klana, linja, rdečerepko, potočno postrv in krapa.

Na obravnavanem območju so prisotne vrste, ki so omenjene v treh natura območjih: SI3000129 Rinža (navadni ris, volk, rjavi medved, drobnovratnik, činklja, potočni piškurji, črtasti medvedek, človeška ribica), SI3000263 Kočevsko (volk, medved, ris, človeška ribica, drobnovratnik, bukov kozliček, alpski kozliček, vejcati netopir, veliki navadni netopir, širokouhi netopir, ozki vretenec,

drobni svitek) in SI5000013 Kočevsko – Kolpa (kozača, koconogi čuk, mali skovik, belohrbti detel, mali muhar).

Preglednica 5/D-SH: Stanje habitatov divjadi

Vrsta	Zahteve do habitata	Stabilnost populacije	Ekspertna ocena o stanju habitata	Nujni ukrepi
srna	ohranjen gozdni rob, jase, preseke, grmišča	na spodnji meji	zaradi velike gozdnosti habitat manj primeren za srno	ohranjanje negozdnih površin
navadni jelen	vzdrževana pasišča, dovolj gozda v obnovi,	stabilna	pomanjkanje pasišč in mlajših razvojnih faz gozda	povečanje deleža mladovij
divji prašič	površine v zaraščanju, plodnosne vrste	stabilna	primeren ohranjen, nevznemirjen gozd	uravnavanje številčnosti
rjavi medved	primerni brlogi, plodnosne vrste, jagodičje, pasišča	stabilna	primerno ohranjen habitat	mirne cone, krmišča
volk	ustrezne populacije plenskih vrst parkljaste divjadi	stabilna	primerno ohranjen habitat	skrb za plenske vrste
ris	Ustrezne populacije plenskih vrst parkljaste divjadi	ogrožena	dostopna hrana na minimumu, velika medvrstna konkurenca z volkom	skrb za plenske vrste
zlati šakal	kot vsejed zelo prilagodljiva vrsta	stabilna, v porastu	ustrezen habitat	uravnavanje številčnosti
lisica	kot vsejed zelo prilagodljiva vrsta	stabilna	ustrezen habitat	uravnavanje številčnosti
jazbec	kot vsejed zelo prilagodljiva vrsta	stabilna	ustrezen habitat	uravnavanje številčnosti
kuna belica	kot vsejed zelo prilagodljiva vrsta	stabilna	ustrezen habitat	uravnavanje številčnosti
kuna zlatica	kot vsejed zelo prilagodljiva vrsta	stabilna	ustrezen habitat	uravnavanje številčnosti, ohranjanje dreves z dupli
vidra	ohranjeni vodotoki bogati z ribami	v porastu	ustrezen habitat	skrb za plenske vrste
gozdni jereb	grmičasti razvojni stadiji gozda, gozdne poseke s plodonosnimi zelišči, jase	ogrožena	pomanjkanje plodonosnih zelišč, grmišč in drevesnih vrst	redukcija plenilcev, pomoč plodonosnim vrstam
divji petelin	ohranjeni debeljaki, poseke s plodonosnimi zelišči, mravljišča	ogrožena	pomanjkanje plodonosnih zelišč, mravljišč, habitat obremenjen s številnimi plenilci	povečanje prehranske ponudbe, redukcija plenilcev
navadni polh	ohranjen gozd naravne drevesne sestave	stabilna	ustrezen habitat	Ohranjanje dreves z dupli

Populacijski trendi

V OE Kočevje se spremljajo populacijski trendi in načrtuje posege za vse živalske vrste, ki so opredeljene kot divjad, od zavarovanih vrst pa se spremljajo populacijski trendi za vse tri predstavnike velikih zveri medveda, volka in risa ter za predstavnika gozdnih kur velikega petelina in gozdnega jereba. Ugotovljeni so sledeči populacijski trendi:

- srnjad - Trend gibanja populacije srnjadi v območju kaže na znižanje številčnosti v primerjavi s preteklim obdobjem. Upadanje številčnosti srnjadi je bolj izrazito v gozdnatih predelih Kočevskega Roga, Goteniške gore, Velike gore in Stojne s stalno prisotnostjo volka in risa. V delu območja, ki ga predstavlja ekološka enota Osrednja Kočevska je številčnost srnjadi nizka, njeno stanje pa odvisno od številčnosti jelenjadi, velikih zveri in obsega pomlajenega gozda. Cilj

je ohranitev vitalne populacije srnjadi na vsem območju, tudi v gozdnatih predelih, saj je z njo tesno povezan obstoj populacije risa.

- jelenjad - Populacija jelenjadi je vitalna. V preteklem desetletnem obdobju se je v območju z redukcijskim odstrelom zniževala številčnost jelenjadi. Po posameznih delih območja, ki smo jih izločili kot ekološke enote je z upadanjem številčnosti prišlo do velikih razlik v gostoti populacije. Rezultati bioindikatorjev kažejo, da je številčnost jelenjadi v območju Osrednje Kočevske še vedno za okolje previsoka, v Obrobju Kočevske pa je populacija z okoljem usklajena in stabilna. Vitalna populacija jelenjadi omogoča v območju obstoj populacije volka in risa. Znižanje številčnosti jelenjadi izboljšuje prehranske pogoje za ostale rastlinojede vrste, ki so hkrati pod večjim pritiskom plenilskih vrst.
- gams – Številčnost vrste je v rahlem porastu kar se kaže v ponovnem pojavu gamsov v Veliki gori. Populacija je izolirana od ostalih gamsov v Sloveniji.
- divji prašič - Populacija divjega prašiča v območju je stabilna. Značilna zanjo so nihanja povezana z obrodrom bukve, hrasta, cera in kostanja. Na gostitev v prostoru znatno vplivajo ukrepi krmljenja. Stalna prisotnost divjih prašičev je nezaželena na rastiščih divjega petelina in boljših jerebjih staniščih, zato velja na teh predelih prepoved krmljenja. Opazne so večje migracije divjih prašičev iz sosednje Hrvaške.
- zlati šakal - Vrsta ima trend širitve. V nižinskem predelu Bele Krajine in Grosuplja, kjer ni volkov so že več let prisotna legla in je številčnost šakala že visoka. Na območju manj gozdnatih, nižinskih predelov Kočevja in Ribniške doline so se pojavila legla v zadnjih nekaj letih. V pretežno gozdnatih predelih LUO se zaenkrat pojavljajo posamezni dispergerji. Kjer se pojavijo legla je opazen vpliv vrste na srnjad in malo divjad.
- lisica - Lisica je prisotna na celem območju, njena populacija je usklajena z okoljem. Sicer je v uravnovešenem naravnem okolju lisica pomemben regulator malih glodalcev in kot takšna pomemben ekološki dejavnik, ob previsoki številčnosti pa lahko ogroža obstoj poljske divjadi in gozdnih kur.
- jazbec - Populacija jazbeca v območju je vitalna. V zadnjem obdobju ni zaznavnih bolezni. Številčnost jazbeca periodično niha in je v zadnjih letih v porastu. Na lokalni razpored in številčnost te vrste v okolju ima poleg naravnih dejavnikov znaten vpliv tudi krmljenje z močnimi krmili. Previsoka številčnost vrste ni zaželena na območjih habitatov gozdnega jereba. Kot vsejed ima pomembno mesto v prehranskih verigah v gozdu. Jazbec je sicer potencialni plen velikih zveri, vendar bolj poredko.
- kuna belica, kuna zlatica - Obe vrsti kun sta prisotni na celem območju. Nihanje odzema nakazuje periodično nihanje številčnosti obeh vrst. Obe vrsti imata stabilen trend razvoja. Kuna belica je pogostejša vrsta od kune zlatice. Obe vrsti sta vsejedi. V njunem plenu glede na dostopnost prevladuje rastlinska ali živalska hrana. Med hrano živalskega izvora prevladujejo mali glodalci in ptice, plenijo pa vse vrste, ki jih obvladajo. Raziskava plenjenja gnezd gozdnih kur narejena v okviru projekta Life Kočevsko je ugotovila kuno kot glavnega plenitelja gnezd gozdnih kur. Zaradi gostitve številčnosti kun v bližini krmišč je pomembno, da se ti objekti ne nahajajo na rastiščih in pomembnejših staniščih gozdnih kur.
- poljski zajec - Po letu 2010 kaže zmanjševanje številčnosti. Prisoten je sicer tako v gozdnem kot kmetijskem prostoru na vsem območju, vendar je njegova številčnost dokaj nizka. Vzroki za tak trend so povezani s povečano številčnostjo naravnih plenilcev, z ukrepi v kmetijstvu (zmanjšanje ornih površin, opuščanje malo površinske pridelave kultur,...) in prometom. Ker je poljski zajec prisoten tudi v gozdnem prostoru zaenkrat še ni ogrožena vrsta.
- rasa mlakarica - Populacija rase mlakarice je vitalna. Odvzem kaže na nihanje številčnosti vrste, ki je močno odvisna od pogojev v času gnezdenja. Mlakarica se pojavlja ob vseh tekočih vodah (reka Rinža) in večjih ostalih vodnih površinah v območju.
- šoja, sraka, siva vrana - Številčnost srake, šoje in sive vrane je usklajena z razmerami v okolju. Šoja je prebivalec gozda, sraka in siva vrana pa sta značilni predstavnici polja. Šoja ima v gozdnem ekosistemu posebno mesto kot prenašalec težjih semen, s čimer pomaga pri obnovi gozda. Vse tri vrste imajo pomembno mesto v prehranski verigi kot plen ujed in regulator malih ptic pevk in sesalcev. V območju so pogoste, gnezdiijo in imajo primeren prirastek. Visoka številčnost, pogostnost vrst in nizke izgube kažejo na dobro zdravstveno stanje vseh treh vrst. K temu veliko pripomore manjša uporaba kemikalij v kmetijstvu. Ugotovljeni trend kaže usklajenost številčnosti srake in šoje, ki imata več naravnih sovražnikov ter porast številčnosti populacije sive vrane.

- navadni polh - Populacija navadnega polha je vitalna, njena številčnost je odvisna od obroda gozdnega drevja (bukev, hrast, gaber) in zato od leta do leta močno niha. Cilj upravljanja s populacijo je njena ohranitev. Navadni polh je pomemben člen v prehranski verigi gozda, ki je zaradi svoje številčnosti pogost plen malih zveri (predvsem kun) in sov.
- medved – Populacija je vitalna in številčna. Ker vrsta nima naravnega sovražnika se z odvzemom prirastka uravnava številčnost vrste. Pojavljajo se številni konflikti v urbanem okolju. Pogosto prihaja do pojavljanja medveda v naseljih, kjer si išče hrano v sadovnjakih, čebelnjakih in na posevkih kmetijskih kultur.
- volk – Populacija je vitalna in je v zadnjem desetletnem obdobju v porastu. Letno se evidentirajo 3 - 4 legla. Poglavitni plen volku sta jelenjad in srnjad, pogosti so tudi napadi na drobnico.
- ris – Populacija je stabilna. V času od 1. julija 2017 do 31. marca 2024 je potekal projekt LIFE Lynx. Projekt naj bi izboljšal genetsko stanje risa in preprečil njegovo izumrtje v dinarski in jugovzhodni alpski regiji. V okviru projekta se je preselilo iz Slovaške in Romunije v Slovenijo in na Hrvaško 18 risov. Že v prvem letu je bilo potrjeno parjenje med priseljenim risom in domačo samico, nadaljna ugotovljena legla pa kažejo na uspešno doselitev in stabilnost populacije.
- divji petelin – Opazen je izrazit padec številčnosti. Na območju že nekaj let ni več opaženih aktivnih rastišč. Posamezni osebkki se opažajo le še na najvišjih predelih Velike gore in Goteniškega pogorja. Izvedeni ukrepi v okviru projektov niso izboljšali stanja vrste.
- gozdni jereb – Populacija je še prisotna, vendar je njena številčnost redka in lokalno omejena.
- vidra - Opazno je povečevanje številčnosti vrste. Prisotna je praktično ob vseh vodotokih v območju in opazen njen vpliv na zmanjšanje ribjega staleža.

1.2 Površina in lastništvo gozdov

Površina gozdov znaša 3.287,75 ha. Celotna GGE leži v občini Kočevje. Prevladujejo državni gozdovi (89,6 %), zasebnih gozdov je 7,8 %, gozdov lokalnih skupnosti pa 2,6 %.

Preglednica 6/LP: Površina gozdov po lastniških kategorijah

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	256,23	2.946,33	85,19	3.287,75
Delež (%)	7,8	89,6	2,6	100,0

Iz spodnje preglednice je razvidno, da je zasebna posest v enoti zelo razdrobljena, saj je povprečna velikost posesti 1,37 ha. Največje število zasebnih posestnikov je v razredu z velikostjo do 1 ha, kar v deležu površin predstavlja skupno 16,5 % zasebnih gozdov. Večina, to je 45,2 % vseh zasebnih gozdov je v razredu od 1 do 5 ha.

Preglednica 7/LS: Posestna sestava zasebnih gozdov (s solastniki, vir: indeks gozdnih posestnikov)

Velikost gozdne posesti	Sestava po številu posesti				Sestava po gozdni površini	
	št. posesti	kum št. posesti	(%) v razredu	kumulativa (%)	(%) v razredu	kumulativa (%)
do 1 ha	139	139	74,3	74,3	16,5	16,5
1 do 5 ha	41	180	22,0	96,3	45,2	61,8
5 do 10 ha	5	185	2,7	99,0	15,0	76,7
10 do 30 ha	1	186	0,5	99,5	8,9	85,6
30 do 100 ha	1	187	0,5	100	14,4	100,0
nad 100 ha	0	0	0	0	0,0	0,0

1.3 Odprtost gozdov s prometnicami in razmere za pridobivanje lesa

Gozdna cesta je namenjena predvsem gospodarjenju z gozdom in mora omogočati prevoz lesa tudi z daljšimi prevoznimi kompozicijami. Odprta je tudi za javni promet, čeprav je nekategorizirana v skladu s predpisi, ki urejajo javne ceste. Vodena je v evidenci gozdnih cest.

Preglednica 8/D-C: Odprtost gozdov s cestami

Vrsta cest	Produktivne km	Spojne km	Skupaj km	Gostota cest m/ha
Gozdne ceste	79,769	2,109	81,878	24,65
Javne ceste	0,384	15,096	15,480	0,12
Skupaj	80,153	17,205	97,358	24,76

*Opomba: Pri izračunu gostote cestnega omrežja se upošteva samo produktivne ceste. Mejne ceste so upoštevane polovično.

Na razporeditev gozdnih cest vpliva predvsem naklon in oblika kraškega terena. Razporeditev gozdnih cest v enoti se prilagaja razgibanemu kraškemu reliefu. Večji del GGE Stojna predstavljajo SV pobočja, ki se dvigajo nad kočevskim poljem, vrh Stojne pa je planotast greben z izrazitimi vrhovi: Livoldski vrh, Mestni vrh, Ledenik, Slovenski vrh in Ložinski vrh. Enota se z gozdnim cestnim omrežjem navezuje na sosednje GGE Velika gora, Grčarice in Koče.

Skupaj 3.236,61 ha gozdov, v katerih lahko gospodarimo, odpira 79,769 km produktivnih cest, kar predstavlja gostoto cest 24,76 m/ha. Enota je zelo dobro odprta z gozdnimi cestami, ki na strmih pobočjih dinarskih grebenov potekajo v razvejanem sistemu, na planotastih delih v krožnih sistemih. Pomen javnih cest, ki odpirajo gozdove, je neznatn, saj osrednja javna cesta Ljubljana-Kočevje-Petrina poteka po robu GGE in praviloma ne odpira stojnskih gozdov. GC 060060 K rezervoarju Slovenska vas, 060230 Odcep ceste Okrog Slovenskega vrha in 060737 Proti Ledeniku imajo spremenjen režim gozdnih cest – popolno zaporo za promet, razen za gospodarjenje z gozdovi.

Glede na preteklo ureditveno obdobje se je gostota produktivnega cestnega omrežja v enoti nekoliko zvišala, saj bila zgrajena GC Bevandičeva baraka, ki poteka v dolžini 520 m v GGE Stojna. Dolžine gozdnih cest so se zaradi novega zajemanja podatkov na podlago LIDAR v aplikaciji Evidenca gozdnih cest spremenile. Ceste imajo sedaj realno (grafično določeno) dolžino.

Povprečna razdalja med cestami je 404 m.

Spravilna razdalja določena v tehnološkem delu gozdnogojitvenih načrtov je 299 m. Pogojuje jo oblika terena, saj gre za kraški, vrtačast, razgiban teren in vpliv etatov po odsekih.

Glede na namen in rabo gozdne ceste razvrščamo v kategorije G1, G2 in G3. Ceste G1 imajo poudarjen javni značaj in so zato v znatni meri namenjene tudi javnemu prometu. So redno vzdrževane. V enoti so 4 takšne gozdne ceste in predstavljajo 9 % gozdnih cest. Ceste G2 so glavne gozdne ceste, ki odpirajo velike gozdne komplekse in so namenjene prvenstveno gozdni proizvodnji. V GGE Stojna je 12 tovrstnih GC, kar predstavlja 64 % gozdnih cest. Skušamo jim zagotoviti čim bolj redno vzdrževanje. Ceste G3 so stranske gozdne ceste. Namenjene so izključno gozdni proizvodnji in odpirajo manjše površine gozdov. Vzdržuje se jih občasno, po potrebi. V GGE Stojna je 14 tovrstnih GC, kar predstavlja 27 % gozdnih cest.

Spravilne razmere v gozdnogospodarski enoti so ugodne, saj omogočajo na pretežnem delu enote spravilo s traktorji. Spravilne razmere so slabše na zelo strmih pobočjih, kjer pa je gospodarjenje tako omejeno zaradi poudarjene varovalne funkcije gozda.

Gozdna vlaka je grajena ali pripravljena gozdna prometnica namenjena spravilu lesa s pravilnimi sredstvi. Gostotni razred pojasnjuje odprtost z gozdnimi vlakami. Pokazatelj odprtosti je tudi pravilna razdalja.

Preglednica 9/SPR: Spravilne razmere (potencialne vrste spravila)

Spravilno sredstvo	Površina		Spravilna razdalja (m) – v %					
	ha	%	do 200	200-400	400-600	600-800	800-1200	nad 1200
Traktor	545,07	17	5	12	0	0	0	0
Mali zgibnik	1232,57	38	8	28	2	0	0	0
Zgibnik	1458,97	45	6	29	8	2	0	0
Skupaj	3.236,61	100	19	69	10	2	0	0

Preglednica 10: Odprtost gozdov z vlakami po gostotnih razredih

Gostotni razred m/ha	Površina ha	Dolžina vlak m	Delež površine %	Gostota m/ha	Razdalja v metrih	
					med vlakami	spravilo
neodprto	16,37	0	0	0	-	0
0 – 50	41,86	1.500	1	36	279	147
50 – 100	683,73	57.314	21	84	119	297
100 – 150	2.055,6	254.181	64	124	81	288
150 – 200	439,05	72.436	14	165	61	355
Skupaj	3.236,61	385.431	100	119	84	299

Dolžine gozdnih vlak so se zaradi novega zajemanja podatkov na podlago LIDAR v aplikaciji Evidenca gozdnih vlak spremenile. V gozdnogospodarski enoti je zaprtih 1 % večnamenskih gozdov, 21 % je delno odprtih in 78 % primerno odprtih z gozdnimi vlakami. 51,14 ha gozdnih rezervatov ni večnamenskih in je neodprtih. Povprečna gostota gozdnih vlak je 119 m/ha, kar je glede na sestojne razmere dobro. Povprečna razdalja med vlakami je 84 m.

1.4 Družbeno gospodarske razmere

Družbeno-gospodarske razmere v občini Kočevje so močno povezane z naravnimi značilnostmi območja, predvsem z obsežnimi gozdovi. To velja tudi za območje GGE Stojna, kjer prevladuje gozdna krajina in redkejša poselitev. Gozdarstvo, lesnopredelovalna industrija ter z gozdom povezane dejavnosti (lovstvo, rekreacija in turizem) predstavljajo pomemben del lokalnega gospodarstva. Del prebivalcev je zaposlen tudi v industriji ali storitvenih dejavnostih v mestu Kočevje oziroma se vozi na delo v bližnja regionalna središča.

V zadnjem desetletju so se razmere v občini postopno izboljšale. Pomembna sprememba je bila ustanovitev družbe Slovenski državni gozdovi leta 2016, ki upravlja z državnimi gozdovi v Sloveniji. Ker se velik delež državnih gozdov nahaja prav na Kočevskem, je to prispevalo k večji gospodarski aktivnosti na področju gozdarstva, boljšemu nadzoru nad gospodarjenjem z gozdovi ter novim zaposlitvenim možnostim.

Poleg tega so se v občini razvile tudi nove industrijske dejavnosti, zlasti v industrijskih conah, kar je prispevalo k ustvarjanju delovnih mest in zmanjšanju brezposelnosti. Občina je v tem obdobju vlagala tudi v infrastrukturo in spodbujanje podjetništva.

Na splošno lahko ugotovimo, da so se družbeno-gospodarske razmere v zadnjih desetih letih izboljšale, vendar ostajajo izzivi, kot so staranje prebivalstva, odseljevanje mladih in potreba po nadaljnjem razvoju trajnostnega gospodarstva, ki temelji predvsem na gozdnih virih.

1.5 Gospodarske in druge dejavnosti, povezane z gozdom

1.5.1 Lovstvo

Z divjadjo na območju GGE gospodari LPN Kočevsko (zahodni in južni del enote), na severnem delu enote LD Dolenja vas, na vzhodnem delu pa LD Kočevje. Vsa tri lovišča so sestavni del Kočevsko-Belokranjskega lovskoupravljaljskega območja. Od leta 1995 dalje so lovišča gospodarila z divjadjo na osnovi Lovskogojitvenih načrtov, od leta 2005 se z divjadjo gospodari na osnovi 10-letnih Lovskoupravljaljskih načrtov, ki jih izdeluje Zavod za gozdove Slovenije. Ti načrti so osnova za izdelavo dvoletnih načrtov lovsko upravljavskih območij. Lovišča na podlagi teh načrtov upravljajo z divjadjo in izvajajo številne ukrepe za izboljšanje življenjskih pogojev za divjad.

Preglednica 11/D-LD: Pregled lovišč

Šifra	Ime lovišča	Pov. gozda lovišča v GGE (ha)	Opomba
0312	DOLENJA VAS	116,86	
0314	KOČEVJE	1.298,76	
0331	LPN KOČEVSKO	1.872,13	
	Skupaj	3.287,75	

LEGENDA

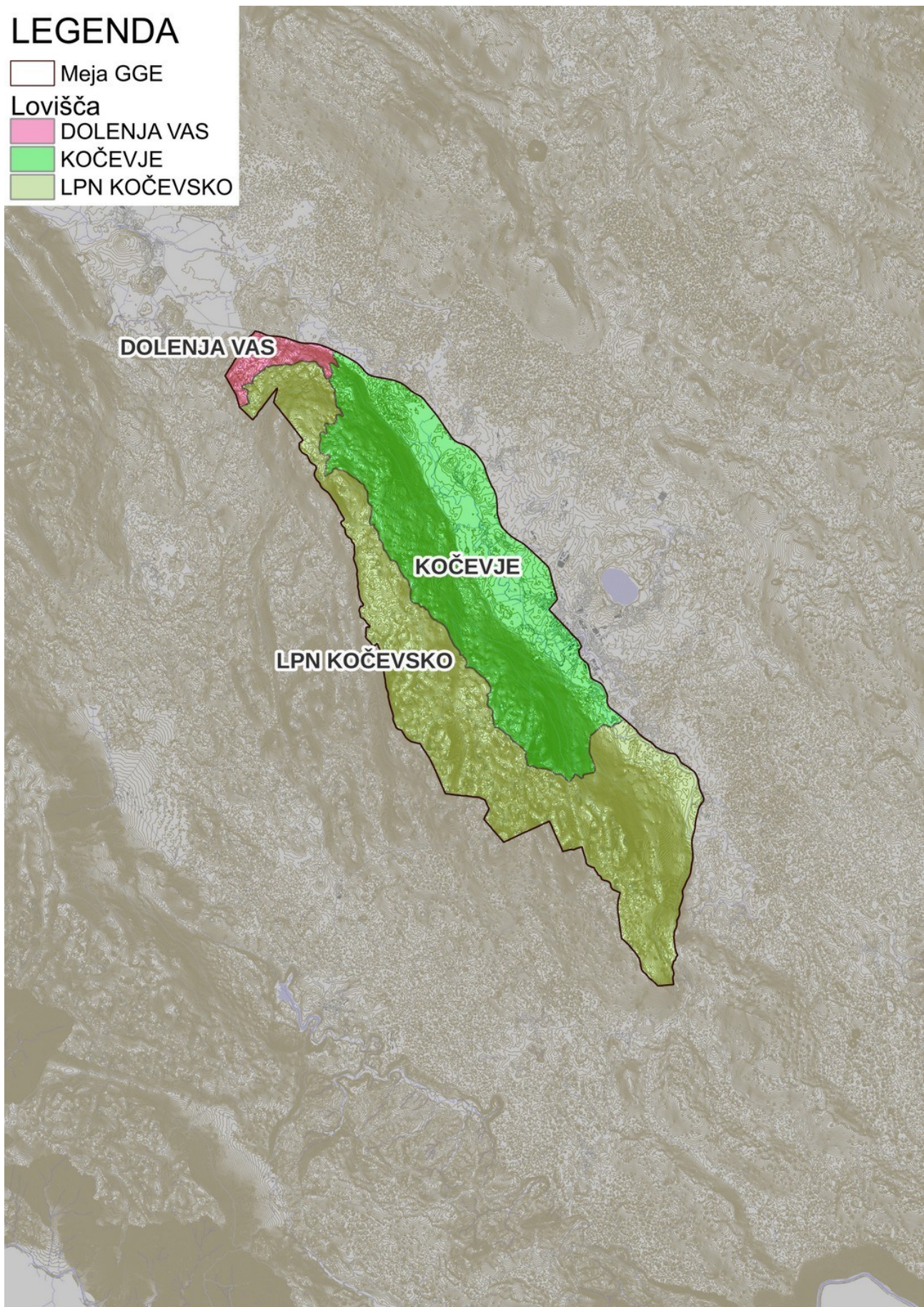
Meja GGE

Lovišča

DOLENJA VAS

KOČEVJE

LPN KOČEVSKO

Karta 3: Pregledna karta lovišč

1.5.2 Kmetijstvo

V okolici Kočevja in okolici vasi se raztezajo intenzivno obdelane kmetijske površine. Zaraščajočih površin na teh kmetijskih površinah je malo, zlasti se to zaraščanje nahaja ob reki Rinži in v zgornjem toku reke Rinže, kjer se nahajajo poplavni jelševi logi, ki niso primerni za kmetijsko rabo. Z večjimi kmetijskimi površinami na Kočevskem polju upravlja podjetje Govedoreja Kočevje - GO-KO d.o.o. Ustanovitelj podjetja so Farme Ihan, ki so njihov 100 % lastnik. V Klinji vasi je večja prašičja farma s katero upravlja podjetje Farme Ihan.

1.5.3 Poselitev

Na območju gozdnogospodarske enote Stojna se nahaja mesto Kočevje (meja GGE teče po sredini Kočevja oziroma magistralni cesti) ter številne vasi, ki so nanizane vzdolž Kočevskega polja. Podatki statističnega urada kažejo, da se število prebivalcev tako na ravni občine kot samega naselja mesta Kočevje zmanjšuje. V letu 2016 je bilo v mestu Kočevje 8.342, v letu 2025 pa 8.027 prebivalcev.

1.5.4 Infrastruktura

Cestno je enota dobro odprta. Asfaltirana je magistralna cesta: Ljubljana–Brod na Kolpi, preostali del enote je preprežen z gozdnimi makadamskimi cestami, ki se navezujejo na omenjeno magistralno cesto.

1.5.5 Druge aktivnosti v prostoru

Razen gozdarstva in lovstva sta na območju GGE zelo pomembni aktivnosti še turizem in rekreacija (pohodništvo, kolesarstvo).

1.6 Požarno ogroženi gozdovi

Ocena požarne ogroženosti naravnega okolja – gozda je izdelana na podlagi natančne analize stanja ob upoštevanju Pravilnika o metodologiji za ugotavljanje ocene požarne ogroženosti (Uradni list RS, št. 70/96, 5/97 – popr., 31/04 in 180/20) oziroma Pravilnika o varstvu gozdov (Uradni list RS, št. 114/09, 31/16, 52/22 in 125/22 – popr.).

Vsak oddelek posamezne GGE se uvrsti v eno od štirih stopenj požarne ogroženosti, in sicer: zelo velika, velika, srednja in majhna požarna ogroženost.

Poleg zakonsko predpisane izdelave ocene požarne ogroženosti naravnega okolja, ki jo mora izdelati Zavod za gozdove Slovenije ter Načrta varstva gozdov pred požarom, ki se za vsako posamezno krajevno enoto (ali za funkcionalno zaokroženo enoto) praviloma izdelava vsakih 10 let (v njem so navedeni preventivni in kurativni ukrepi z načrtom sanacijskih ukrepov), vsaka krajevna enota izdelava še letni program varstva gozdov pred požarom, ki se izdelava v sklopu programa varstva gozdov.

Za izboljšanje požarne varnosti so pomembni preventivni ukrepi (opozarjanje, izobraževanje, občasno organiziranje opazovalne službe, prepoved osnivanja nasadov iglavcev v požarno najbolj ogroženih predelih, ...), evidentiranje in analiziranje vzrokov gozdnih požarov ter takojšnje in letno poročanje za večje požare, izdelava sanacijskih načrtov in drugih ukrepov, ki so navedeni v območnem načrtu – usmeritve za delo s požarno ogroženimi gozdovi.

V GGE je 0,5 % gozdov z zelo veliko požarno ogroženostjo, 0,6 % gozdov ima veliko požarno ogroženost, 38,4 % gozdov je srednje požarno ogroženih, ostali gozdovi (60,5 %) pa so malo požarno ogroženi.

Pregledna karta požarne ogroženosti gozdov v merilu 1:25.000 je podana v kartnem delu načrta (Karta št. 12).

1.7 Ureditvena členitev gozdnogospodarske enote

Celotna površina GGE je pokrita z oddelki, ki vključujejo tudi vse negozdne površine. Enota je razdeljena na 99 oddelkov. Povprečna velikost oddelka je 33,20 ha. Večina oddelkov se naprej razdeli še na odseke. V enoti je tako skupaj 172 odsekov. Povprečna velikost odseka je 19,11 ha. V zadnjem desetletju se število oddelkov in odsekov ni spreminjalo.

1.8 Organiziranost javne gozdarske službe

Gospodarjenje z gozdovi usmerja Zavod za gozdove Slovenije (ZGS) kot javna gozdarska služba. ZGS je organiziran teritorialno. Na področju Gozdnogospodarskega območja Kočevje deluje ZGS OE Kočevje, ki je razdeljen na Krajevne enote. Na področju GGE Stojna deluje KE Pugled. Enota je razdeljena na dva revirja: Stojna – sever (oddelki od 1 do 34 ter oddelki 39, 41, 42) ter revir Stojna – jug, ki zajema preostale oddelke.

V skladu s strokovnimi usmeritvami, ki jih izdeluje Zavod za gozdove, z gozdovi gospodarijo lastniki gozdov. Lastniki gozdov v GGE Stojna so država, zasebni lastniki ter druge pravne osebe - občine. V državnih gozdovih gospodari državno podjetje SiDG d.o.o., v občinskih podjetje Kočevski les d.o.o., v ostalih pa lastniki sami, ali za to usposobljeni izvajalci.

2 Prikaz funkcij gozdov

Gozdnogospodarska enota Stojna zajema Kočevsko polje in severovzhodno pobočje gore Stojna. Zaradi številnih izrednih danosti, ki jih nudijo ohranjeni gozdni kompleksi Stojne, reliefne pestrosti ter neposredne bližine mesta Kočevje in številnih vasi je zanimiva za različne uporabnike prostora in ponuja številne možnosti za razvoj večnamenske vloge gozdov.

Na območju GGE Stojna so z Uredbo o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom (Uradni list RS, št. 88/05, 56/07, 29/09, 91/10, 1/13, 39/15 in 191/20) zavarovani štirje gozdni rezervati, in sicer Mestni vrh, Ledena jama, Kofel in Brezno Lobodika s skupno površino 51,14 ha.

Skoraj celotna GGE Stojna je vključena v posebna varstvena območja - območja Natura 2000 (Kočevsko-SI3000263 POO, Kočevsko-SI5000013 POV in Rinža-SI3000129 POO). Celotna enota je del ekološko pomembnih območij - EPO (Kočevsko-31100 in Osrednje območje življenjskega prostora velikih zveri-80000).

Osnova prikazanim funkcijam gozdov je GGN za GGO Kočevje izdelan za obdobje 2021-2030 [1], pretekli GGN GGE Stojna 2016-2025, terenski opisi sestojev in odsekov, gozdnogojitveni načrti ter naravovarstvene [2], kulturnovarstvene [3] in vodovarstvene smernice [4].

Funkcije, ki se pojavljajo ploskovno, so navedene kot »Funkcije v odseku« v prilogi načrta »Opis gozda« (tabela E4).

V prilogi načrta »Opis gozda« so ključne usmeritve za zagotavljanje funkcij gozda zapisane kot »Usmeritve za zagotavljanje funkcij gozdov«. Tu navajamo tudi pripadajoče Natura 2000 območje, EPO, upravljavske cone, naravne in kulturne vrednote, habitatne tipe ter ekocelice na ravni odseka.

Gozdovi imajo po Zakonu o gozdovih [5] ter skladno s Pravilnikom o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo [6] opredeljenih več funkcij:

- ekološke: funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev, hidrološka funkcija, funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti ter klimatska funkcija;
- socialne: zaščitna funkcija – varovanje objektov, rekreacijska, turistična, poučna, raziskovalna, higiensko–zdravstvena funkcija, funkcija varovanja naravnih vrednot, funkcija varovanja kulturne dediščine, obrambna ter estetska funkcija;
- proizvodne: lesnoproizvodna funkcija, funkcija pridobivanja drugih gozdnih dobrin ter lovnogospodarska funkcija.

Celotna površina GGE meri 3.889,90 ha. Gozdni prostor, ki predstavlja gozd in nanj funkcionalno vezana druga negozdna zemljišča (gozdne jase, zaraščajoče površine, infrastrukturni objekti v gozdnem prostoru), na katerem so določene funkcije gozda, obsega 3.321,07 ha. Gozd obsega 3.287,75 ha.

Karta funkcij gozdov v je podana v kartnem delu načrta (Karta št. 7).

Preglednica 12/D-F: Površine gozdnega prostora s poudarjenimi funkcijami

Funkcija	1. stopnja			2. stopnja			3. stopnja			Skupaj ha
	ha	%	% g. prost.	ha	%	% g. prost.	ha	%	% g. prost.	
F. varovanja gozdnih zemljišč in sestojev	144,69	4,4	4,4	803,67	24,2	24,2	2.372,71	71,4	71,4	3.321,07
Hidrološka funkcija	280,73	8,5	8,5	3.040,34	91,5	91,5	0,00	0,0	0,0	3.321,07
F. ohranjanja biotske raznovrstnosti	385,23	11,6	11,6	2.935,84	88,4	88,4	0,00	0,0	0,0	3.321,07
Klimatska funkcija	777,81	23,4	23,4	214,34	6,5	6,5	2.328,92	70,1	70,1	3.321,07
Zaščitna funkcija	0,00	0,0	0,0	0,00	0,0	0,0				0,00
Higiensko-zdravstvena funkcija	273,51	8,2	8,2	1.096,33	33,0	33,0	1.951,23	58,8	58,8	3.321,07
Turistična funkcija	76,75	2,3	2,3	131,45	4,0	4,0	3.112,87	93,7	93,7	3.321,07
Rekreacijska funkcija	125,40	3,8	3,8	82,80	2,5	2,5	3.112,87	93,7	93,7	3.321,07
Obrambna funkcija	0,00	0,0	0,0	0,00	0,0	0,0				0,00
Poučna funkcija	113,16	3,4	3,4	0,00	0,0	0,0	3.207,91	96,6	96,6	3.321,07
Raziskovalna funkcija	51,14	100,0	1,5							51,14
Estetska funkcija	2,32	0,8	0,1	273,99	99,2	3,0				276,31
F. varovanja naravnih vrednot	51,14	38,0	1,5	83,35	62,0	1,9				134,49
Varovanje kulturne dediščine	270,30	99,1	8,1	2,32	0,9	0,0				272,62
Lesnoproizvodna funkcija	3.101,02	100,0	93,4	0,00	0,0	0,0	0,00	0,0	0,0	3.101,02
Lovnogospodarska funkcija	105,37	5,7	3,2	1.748,16	94,3	2,8				1.853,53
Funkcija prid. dr. gozdnih dobrin	0,00	0,0	0,0	2.355,81	100,0	3,0				2.355,81

Med ekološkimi funkcijami so na 1. stopnji poudarjene klimatska funkcija (23,4 % gozdnega prostora), funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti (11,6 % gozdnega prostora), hidrološka funkcija (8,5 % gozdnega prostora) in funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev (4,4 % gozdnega prostora).

Na 2. stopnji sta na celotni preostali površini GGE poudarjeni funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti (GGE je v celoti v območju EPO in skoraj v celoti v območju Natura 2000) in hidrološka funkcija (karbonatni kraški svet). Z 2. stopnjo so poudarjene tudi funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev (24,2 % gozdnega prostora) in klimatska funkcija (6,5 % gozdnega prostora).

Med socialnimi funkcijami so na 1. stopnji poudarjene higijensko-zdravstvena funkcija (8,2 % gozdnega prostora), funkcija varovanja kulturne dediščine (8,1 % gozdnega prostora), rekreacijska funkcija (3,8 % gozdnega prostora), poučna funkcija (3,4 % gozdnega prostora), turistična funkcija (2,3 % gozdnega prostora), funkcija varovanja naravnih vrednot (1,5 % gozdnega prostora), raziskovalna funkcija (1,5 % gozdnega prostora) in estetska funkcija (0,1 % gozdnega prostora).

Na 2. stopnji so poudarjene higijensko-zdravstvena funkcija (33 % gozdnega prostora), turistična funkcija (4 % gozdnega prostora), estetska funkcija (3 % gozdnega prostora), rekreacijska funkcija (2,5 % gozdnega prostora) in funkcija varovanja naravnih vrednot (1,9 % gozdnega prostora).

Med proizvodnimi funkcijami sta na 1. stopnji poudarjeni lesnoproizvodna funkcija (93,4 % gozdnega prostora) in lovnogospodarska funkcija (3,2 % gozdnega prostora).

Na 2. stopnji sta od proizvodnih funkcij poudarjeni funkcija pridobivanja drugih gozdnih dobrin (3 % gozdnega prostora) in lovnogospodarska funkcija (2,8 % gozdnega prostora)..

Lesnoproizvodna funkcija ni poudarjena v ekocelicah, gozdnih rezervatih ter na površinah v gozdnem prostoru, ki niso gozd (gozdne jase, daljnovodi, javne ceste, ...).

V enoti je registriranih več točkovnih objektov s posebej poudarjenimi funkcijami (kraške jame, brezna, izviri, studenci, vodna zajetja, kaluže, izjemna in habitatna drevesa, gozdne/lovske kočice, razgledišča...).

GGE Stojna je večkratno prekrita z različnimi funkcijami, ki se večinoma ne izključujejo, zahtevajo pa načrtno delo, pozornost pri odkazilu ter tudi zaradi obljudenosti gozdov Stojne dodatna vlaganja pri delih za funkcije gozdov.

2.1 Ekološke funkcije

Funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev

Funkcijo varovanja gozdnih zemljišč in sestojev opravljajo gozdovi, ki varujejo rastišča in njihovo okolico pred posledicami vseh vrst erozijskih procesov; zlasti zagotavljajo (ohranjajo) odpornost tal na erozijske pojave, ki jih povzročajo mraz, sneg, voda in veter; preprečujejo razvoj (pojavljanje) zemeljskih in snežnih plazov, podorov in usadov; preprečujejo poglobljanje pobočnih jarkov; preprečujejo premeščanje naplavin; zadržujejo drobni plovni material; ohranjajo rodovitnost gozdnih tal. Poudarjeno varovalno funkcijo imajo zlasti gozdovi na gornji gozdni meji, na erozijskih, plazljivih ali plazovitih območjih, določenih v skladu s predpisi o vodah, na zelo strmih pobočjih, sušnih legah, plitvih skalovitih ali kamnitih tleh.

1. stopnjo poudarjenosti varovalne funkcije imajo gozdovi s skalovitostjo nad 70 % površine, območja velike poplavne ogroženosti ter jelovja v skalovju. Območja izjemno poudarjene varovalne funkcije predstavljajo 4,4 % površine gozdnega prostora.

2. stopnjo poudarjenosti varovalne funkcije imajo gozdovi na kompaktni matični podlagi z naklonom 25 do 35°, gozdovi s skalovitostjo 50 do 70 %, območja srednje poplavne ogroženosti, območja majhne poplavne ogroženosti, jesenovja z javorjem, gozdovi črne jelše, termofilni bukovi gozdovi ter bukovi gozdovi na hladnih legah. Z 2. stopnjo je funkcija poudarjena na 24,2 % površine gozdnega prostora.

S **3. stopnjo** je varovalna funkcija poudarjena na preostalem gozdnem prostoru.

Hidrološka funkcija

Gozdovi pomembno prispevajo k zagotavljanju hidrološke funkcije, saj zagotavljajo mehansko in biološko čiščenje vode, ki odteče ali pronica z gozdnih površin. Prav tako vplivajo na uravnavanje vodnega režima z zadrževanjem hitrega odtekanja padavinske vode (dežja) s površja (po pobočju in v globino), počasnejšim taljenjem snega, ohranjanjem vode v gozdnih tleh in rastlinah in zakasnenim pronicanjem vode iz gozdnih tal v sušnih obdobjih. Poudarjeno hidrološko funkcijo imajo zlasti gozdovi v poplavnih, vodovarstvenih in potencialnih vodovarstvenih območjih, določenih v skladu s predpisi o vodah.

S **1. stopnjo** je hidrološka funkcija poudarjena na območjih 1. ali 2. varstvene cone po občinskem odloku. Funkcija je točkovno izjemno poudarjena na ožjih območjih jam in brezen, nekaterih izvirov in zajetij pitne vode. Območja izjemno poudarjene hidrološke funkcije predstavljajo 8,5 % površine gozdnega prostora.

2. stopnjo poudarjenosti imajo, zaradi karbonatne matične podlage, vsi gozdovi v GGE. Točkovno je funkcija z **2. stopnjo** poudarjena ob manjših izviroh.

Funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti

Funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti je poudarjena v gozdovih, ki zagotavljajo življenjski prostor rastlinskimi in živalskimi združbam, katerih življenjski cikel je pomembno povezan z gozdom. Tako ohranjajo biotsko raznovrstnost in zagotavljajo naravno ravnovesje. Poudarjeno funkcijo ohranjanja biotske raznovrstnosti imajo zlasti gozdovi s habitati redkih ali ogroženih rastlinskih ali živalskih vrst, s habitati pomembnimi za obstoj in ohranitev populacij divjadi, s habitati in habitatnimi tipi, ki se po predpisih o ohranjanju narave ohranjajo v ugodnem stanju ter gozdovi, ki imajo status posebnega varstvenega območja, potencialnega posebnega ohranitvenega območja ali ekološko pomembnega območja. Poudarjeno funkcijo imajo tudi mirne cone, pasišča in zimovališča prostoživečih živalskih vrst, grmišča in predeli okoli kaluž in drugih vodnih virov namenjenih prostoživečim živalim.

Funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti je s 1. stopnjo poudarjena na 11,6 % površine gozdnega prostora.

S **1. stopnjo** je funkcija ploskovno poudarjena na naslednjih površinah: GPN – gozdni rezervati Mestni vrh – ods 06064B, Ledena jama – ods 06069C, Kofel – ods 06043C in Brezno Lobodika – ods 06071B, ekocelice brez ukrepov, koridorji za prehod živali, gozdne jase, površine v zaraščanju znotraj gozdnega prostora, zimovališča in grmišča.

Z **2. stopnjo** je funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti zaradi vključenosti v območja Natura 2000 in EPO ploskovno poudarjena na preostalem območju GGE. Prav tako je funkcija z 2. stopnjo poudarjena na območjih upravljavskih con (UC A – območje triprstega in belohrbtega detla, UC B – območje gozdnega jereba, UC E – območje raka koščaka, UC F – mehcolesna loka,), na območju naravne vrednote državnega pomena (4484V Rinža) ter na območjih naravnih vrednot lokalnega pomena (2708 Jelenov studenec, 7650 Fridrihštajn, 7715 Mrzli studenec).

Točkovno je funkcija s **1. stopnjo** poudarjena ob medvedjih brlogih in jazbinah (niso prikazani), kalužah, kotanjah, mlakah in habitatnih drevesih.

Z **2. stopnjo** je funkcija točkovno poudarjena ob jamah, brezni, spodmolih.

Natura 2000 - posebna varstvena območja v GGE so Kočevsko (SI3000263), Kočevsko (SI5000013) ter Rinža (SI3000129). To so ekološko pomembna območja za ohranjanje biotske raznovrstnosti na ravni Evropske unije.

Območje pričakovanih naravnih vrednot - Karbonatne kamnine; območje GGE Stojna je zgrajeno iz karbonatnih kamnin zato obstaja velika možnost najdb novih jam in brezen.

Ekološko pomembna območja - Celotno območje GGE prekrivata EPO Kočevsko – 31100 in Osrednje območje življenjskega prostora velikih zveri – 80000.

Klimatska funkcija

Poudarjeno klimatsko funkcijo opravljajo zlasti gozdovi, ki varujejo naselja, rekreacijske in turistične objekte ter kmetijske površine pred škodljivimi učinki vetra in mraza ter gozdovi na območjih stalnih ali pogostih močnih vetrov, ki lahko povzročajo vetrolome ali deformirano rast gozdnega drevja.

Klimatska funkcija je v GGE ploskovno poudarjena s **1. stopnjo** na površini 23,4 ha gozdnega prostora, nad večjim strnjanim naseljem – Kočevje. Na **2. stopnji** je poudarjena na območjih vetrov od 3 do 4 m/s, ki zajemajo 6,5 % površine gozdnega prostora. Na **3. stopnji** je zaradi splošnega blagodejnega vpliva na podnebje ploskovno poudarjena na vsej preostali gozdni površini.

2.2 Socialne funkcije

Zaščitna funkcija

Opravljajo jo gozdovi, ki ščitijo prometnice, naselja in druge objekte pred naravnimi pojavi, kot so padanje kamenja in peska, snežni zameti, bočni vetrovi in zdrsi zemljišča ter zagotavljajo varnost bivanja in prometa. Poudarjeno zaščitno funkcijo opravljajo zlasti gozdovi na strmih pobočjih nad cesto ali železnico ter pod njo.

Zaščitna funkcija v GGE ni določena.

Higiensko-zdravstvena funkcija

Opravljajo jo gozdovi, ki izboljšujejo kakovost in ohranjajo zdravo življenjsko okolje ter blažijo škodljive vplive emisij z absorpcijo sestavin onesnaženega ozračja, intenzivnejšo termiko in turbulenco ter izolacijo pred hrupom. Poudarjeno higijensko-zdravstveno funkcijo opravljajo zlasti gozdovi v neposredni bližini večjih naselij, bolnic in zdravilišč ter gozdovi, ki se nahajajo v pasu med naselji oziroma bivalnimi objekti ter večjimi viri hrupa, smradu, sevanja in onesnaževanja, kot so npr. avtocesta, železnica, termoelektrarne, kamnolomi in peskokopi, večje farme, smetišča, sežigalnice in predelovalnice odpadkov, dirkališča ipd.

Ploskovno je higiensko-zdravstvena funkcija v GGE poudarjena s **1. stopnjo** na območju gozdov okoli večjih strnjjenih naselij (nad 100 ha) oziroma drugih večjih emisijskih virov (od 500 m do 1 km oddaljenosti – odvisno od reliefa in podnebnih razmer) na 8,2 % gozdnega prostora, z **2. stopnjo** na območju okoli manjših strnjjenih naselij (od 10 do 100 ha) - (do 1 km oddaljenosti - odvisno od reliefa in podnebnih razmer) na 33 % gozdnega prostora ter s **3. stopnjo** na celotni površini gozdnega prostora. Bližina mesta Kočevje seveda bistveno vpliva na poudarjenost higiensko-zdravstvene funkcije.

Obrambna funkcija

Opravljajo jo gozdovi, ki varujejo zemljišča in objekte, pomembne za javno varnost, obrambo, zunanje zadeve ter obveščevalno in varnostno dejavnost državnih organov Republike Slovenije. Poudarjeno obrambno funkcijo imajo zlasti gozdovi, ki se uporabljajo kot poligoni za urjenje policijskih ali vojaških enot ter gozdovi, ki varujejo črpališča pitne vode, policijske, vojaške ipd. objekte.

Točkovno je obrambna funkcija poudarjena na **1. stopnji** na črpališčih pitne vode.

Rekreacijska funkcija

Rekreacijsko funkcijo imajo gozdovi, ki omogočajo aktivnosti, ki telesno ali duševno sproščajo in krepijo, vključno z nabiranjem gozdnih plodov za lastne potrebe. Poudarjeno rekreacijsko funkcijo imajo gozdovi z ustreznimi naravnimi danostmi, dostopnostjo in dosegljivostjo ter rekreacijsko infrastrukturo (poti, objekti).

Ploskovno je s **1. stopnjo** rekreacijska funkcija v GGE Stojna poudarjena na gozdni učni poti Rožni studenec, na vznožju Mestnega vrha oziroma na širši okolici jase pri Jelenovem studencu, kjer je vzpostavljena GUP Risova pot ter na območju MTB Trail Centra Kočevje. Z **2. stopnjo** je rekreacijska funkcija ploskovno poudarjena v okolici gradu Fridrihštajn, na območju pod Stojno in na delu območja MTB Trail Centra Kočevje. S **3. stopnjo** je rekreacijska funkcija ploskovno poudarjena na preostalem gozdnem prostoru.

Linijsko je rekreacijska funkcija na **1. stopnji** poudarjena vzdolž priljubljenih Kalanove in Grajske poti ter na odseku slovenske turno kolesarske poti, na **2. stopnji** pa ob drugih obiskanih planinskih, kolesarskih in drugih lokalno pomembnih poteh.

Turistična funkcija

Turistično funkcijo opravljajo gozdovi, ki zadovoljujejo potrebe obiskovalcev, ki zaradi oddiha ali razvedrila povezanega z gozdom, začasno spremenijo svoj kraj bivanja. Poudarjeno turistično funkcijo opravljajo gozdovi v okolici turističnih krajev, v katerih se nahajajo turistični objekti, turistične točke in znamenitosti, ki se pojavljajo kot motiv v turistično propagandne namene ali po katerih se odvija turistično vodenje.

Ploskovno je turistična funkcija na **1. stopnji** poudarjena v okolici Mestnega vrha in Risove poti ter na območju MTB Trail Centra Kočevje. Na **2. stopnji** je ploskovno poudarjena okoli gozdne učne poti Rožni studenec, okoli gradu Fridrihštajn, na območju pod Stojno in v delu območja MTB Trail Centra Kočevje.

Linijsko je turistična funkcija na **1. stopnji** poudarjena vzdolž Kalanove in Grajske poti, vzdolž gozdnih učnih poti Mala medvedova pot in Rožni studenec ter vzdolž Risove poti. Na **2. stopnji** je turistična funkcija linijsko poudarjena vzdolž celotne trase Kočevske planinske poti ter številnih »priključkov« nanjo ter vzdolž Slovenske turno kolesarske poti.

Točkovno je turistična funkcija na **2. stopnji** poudarjena na območju razgledišč, rekreacijskih točk in gozdnih koč.

Poučna funkcija

Poudarjeno poučno funkcijo opravljajo gozdovi, kjer poteka ozaveščanje in posredovanje znanj o gozdu ter gospodarjenju z njim laični ali strokovni javnosti. Poudarjeno poučno funkcijo opravljajo gozdovi, po katerih so speljane oziroma v katerih se nahajajo gozdne, naravoslovne ipd. poti, muzeji na prostem (gozdne učilnice), učni in demonstracijski objekti za izvajanje praktičnega pouka v sistemu gozdarskega izobraževanja in poklicnega usposabljanja ipd.

Poskovno je v GGE Stojna s **1. stopnjo** poudarjena v gozdovih s posebnim namenom - GPN Mestni vrh, GPN Ledena jama in GPN Kofel.

Linijsko je s **1. stopnjo** poučna funkcija poudarjena še na GUP Rožni studenec, GUP Mala medvedova pot pri Mrzlemu studencu ter Risovi poti.

Točkovno je na **1. stopnji** poučna funkcija poudarjena na območjih info tabel pri Mrzlem studencu, pri Rožnem studencu in pri Jelenovem studencu.

Raziskovalna funkcija

Raziskovalno funkcijo imajo gozdovi, ki so vključeni v dolgoročneje raziskave za namen študija zgradbe in zakonitosti razvoja gozdov, gozdovi na raziskovalnih ploskvah ter gozdovi v pasu ene drevesne višine okrog raziskovalnih objektov in razglašeni gozdni rezervati.

Raziskovalna funkcija je s **1. stopnjo** ploskovno poudarjena na območju gozdnih rezervatov GPN Mestni vrh (31,76 ha), GPN Ledena jama (14,79 ha), GPN Kofel (3,34 ha) in GPN Brezno Lobodika (1,25 ha).

Funkcija varovanja naravnih vrednot

Se pojavlja v gozdovih, ki varujejo redke, dragocene, znamenite ali druge vredne naravne pojave. Poudarjeno funkcijo varstva naravnih vrednot opravljajo gozdovi ali njihovi deli, ki imajo po predpisih o ohranjanju narave status naravne vrednote, območja pričakovanih naravnih vrednot ter zavarovana območja.

S **1. stopnjo** je funkcija varovanja naravnih vrednot v GGE ploskovno poudarjena:

- na območju gozdov s posebnim namenom:
  - gozdni rezervat Mestni vrh – ods. 06064B,
  - gozdni rezervat Ledena jama – ods. 06069C,
  - gozdni rezervat Kofel – ods. 06043C,
  - gozdni rezervat Brezno Lobodika – ods. 06071B,
- na območju naravnih vrednot:
  - NVDP 134 – Kofel pri Mahovniku.

Z **2. stopnjo** je funkcija varovanja naravnih vrednot ploskovno poudarjena na območju naslednjih naravnih vrednot:

- NVDP 134 – Kofel pri Mahovniku (del, ki je izven gozdnega rezervata),
- NVDP 4484V – Rinža,
- NVLP 2708 – Jelenov studenec,
- NVLP 7650 – Fridrihštajn,
- NVLP 7685 – Reberski studenec,
- NVLP 7715 – Mrzli studenec,
- NVLP 7749 – Strelišče – izvir.

S **1. stopnjo** je funkcija varovanja naravnih vrednot v GGE točkovno poudarjena v okolici izjemnih dreves.

Z **2. stopnjo** je funkcija varovanja naravnih vrednot v GGE točkovno poudarjena ob:

- jamah in brezni (seznam v poglavju Priloge),
- medvedjih brlogih (jih ne prikazujemo),
- ter naslednjih naravnih vrednotah:
  - NVLP 7616 Reberbrunn,
  - NVLP 7684 Trebmos,
  - NVLP 7716 Rožni studenec,
  - NVLP 7739 Korita.

Funkcija varovanja kulturne dediščine

Funkcijo varovanja kulturne dediščine opravljajo gozdovi, ki varujejo in ohranjajo območja ali objekte, ki so rezultat ustvarjalnosti človeka in njegovih različnih dejavnosti, družbenega razvoja in dogajanj, značilnih za posamezna obdobja v slovenskem in širšem prostoru.

Na prvi stopnji so poudarjeni gozdovi na območjih in v neposredni okolici objektov kulturne dediščine iz registra kulturne dediščine, kjer se ne sme izkoriščati gozdnih dobrin, ali so upravljani izključno za varstveni namen (predvsem nekateri objekti arheoloških najdišč).

Funkcija varovanja kulturne dediščine je s **1. stopnjo** ploskovno poudarjena na območju:

- Kočevje – Kulturna krajina Rinže (EID 1-22991), dediščina, kulturna krajina, ods. 06022, 06023, 06024A, 06024B, 06026A, 06042A, 06042B, 06043A, 06043B, 06043C, 06044, 06058A, 06077A, 06080A, 06085A, 06086A, 06095, 06096, 06098, 06099,
- Mahovnik – Arheološko območje Pihl (EID 1-09389), arheološko najdišče, ods. 06043B.

Z **2. stopnjo** je funkcija ploskovno poudarjena na območju:

- Kočevje – Grad Fridrihštajn (EID 1-09235), spomenik, spomenik, ods. 06072A, 06072C,

Na **2. stopnji** je funkcija točkovno poudarjena ob naslednjih kulturnih vrednotah:

- Gornje Ložine – Spominsko znamenje padlim v NOB (EID 1-24264), dediščina, memorialna dediščina, ods. 06001,
- Bunker v ods. 06064B.

Posamezne objekte kulturne dediščine v GGE Stojna, ki so evidentirani v Registru nepremične kulturne dediščine Ministrstva za kulturo RS in niso del gozdnega prostora, gozdnogospodarski načrt ne obravnava.

Estetska funkcija

Opravljajo jo gozdovi, ki omogočajo doživljanje skladnosti likovnih in funkcionalnih prvin v krajini. Poudarjeno estetsko funkcijo imajo predvsem z estetskega vidika edinstveni/posebni gozdovi v izjemnih krajinah in območjih nacionalne prepoznavnosti po predpisih, ki urejajo prostor ter območjih kulturne krajine po predpisih, ki urejajo varstvo kulturne dediščine, v območjih krajinske pestrosti po predpisih, ki urejajo ohranjanje narave ter gozdovi, namenjeni zakrivanju degradacijskih procesov ali drugih vizualno motečih elementov v krajini.

Ploskovno je estetska funkcija s **1. stopnjo** poudarjena ob razvalinah gradu Fridrihštajn, z **2. stopnjo** pa gozdovi, gozdni otoki, izraziti gozdni robovi in posamezna izjemna drevesa, ki največ prispevajo k lepoti krajinske podobe v drugih območjih gozdov, gozdovi v izjemnih krajinah in območjih

nacionalne prepoznavnosti po predpisih o urejanju prostora, gozdovi na območjih kulturne krajine po predpisih o varstvu kulturne dediščine, gozdovi namenjeni zakrivanju degradacijskih procesov ali vizuelno motečih elementov v krajini.

Točkovno je estetska funkcija s **1. stopnjo** poudarjena na razglediščih (Mestni vrh, Požgani hrib, Fridrihštajn in Livoldski vrh), na planinski koči Jelenov studenec in ob jasah z info tablami. Z **2. stopnjo** je estetska funkcija točkovno poudarjena ob spominskih obeležjih, kapelicah, znamenjih ali gozdnih kočah.

Linijsko je estetska funkcija s **1. stopnjo** poudarjena v gozdovih vzdolž planinskih in turnokolesarskih poti Kalanova pot in Grajska pot ter ob gozdnih učnih poteh Rožni studenec in Risova pot. Z **2. stopnjo** je estetska funkcija linijsko poudarjena na Slovenski turno kolesarski poti, Veliki in Mali kočevski planinski poti, gozdni učni poti Mala medvedova pot ter na odsekih drugih planinskih poti.

2.3 Proizvodne funkcije

Lesnoproizvodna funkcija

Funkcija gozda pomeni proizvodnjo nadzemne lesne mase, ki jo je možno gospodarsko izkoriščati. Poudarjeno lesnoproizvodno funkcijo opravljajo tudi gozdovi z nadpovprečno rastnostjo na rastiščih z nadpovprečno proizvodno zmogljivostjo.

S **1. stopnjo** je lesnoproizvodna funkcija v GGE Stojna poudarjena skoraj v celotnem gozdnem prostoru (93,4 %), saj je GGE večinsko poraščena z gozdovi, kjer je možno dolgoročno sekati letno več kot 5 m³ bruto lesne mase na hektar.

Lesnoproizvodne funkcije ne določamo v gozdnih rezervatih, ekocelicah brez ukrepanja ter na površinah, ki niso gozd.

Funkcija pridobivanja drugih gozdnih dobrin

Funkcija gozda pomeni izkoriščanje nelesnih materialnih koristi iz gozda, z izjemo divjadi in rekreativne rabe gozdov, ki se lahko pojavijo na trgu. Poudarjeno funkcijo pridobivanja drugih gozdnih dobrin opravljajo zlasti gozdovi, ki se gojijo zaradi plodov, gozdni semenski objekti, gozdovi, kjer se intenzivno odvija steljarjenje, čebelja paša, pridobivanje smole in drevesnih sokov, pridobivanje okrasnega drevja, izkoriščanje sečnih ostankov ipd., če so ti proizvodi predmet prodaje ali nadaljnje dodelave in niso namenjeni le lastni uporabi.

Funkcija pridobivanja drugih gozdnih dobrin v GGE Stojna je na **2. stopnji** poudarjena na območju čebelje paše – jelka.

Lovnogospodarska funkcija

Poudarjeno lovnogospodarsko funkcijo imajo gozdovi, ki omogočajo gospodarjenje s populacijami prostoživečih živalskih vrst, ki jih je po predpisih o lovu in divjadi dovoljeno loviti. Poudarjeno lovnogospodarsko funkcijo imajo zlasti gozdovi z visoko gostoto populacij velikih rastlinojedov oziroma gozdovi, v katerih prehranska kapaciteta okolja omogoča višjo številčnost divjadi.

Lovno gospodarska funkcija v GGE Stojna je poudarjena na površinah, ki se v enoti vzdržujejo za potrebe prehranskih in bivalnih pogojev za divjad ter na ožjih lokacijah pomembnejših lovnogospodarskih objektov (večja krmišča, lovske steze).

Pri gospodarjenju za lovnogospodarsko funkcijo se upoštevajo veljavni lovsko upravljavski načrti.

S **1. stopnjo** je funkcija ploskovno poudarjena na območju rukališč (ods. 06017, 06028, 06034A, 06034B).

Z **2. stopnjo** je funkcija ploskovno poudarjena na območju lovišča s posebnim namenom LPN Kočevsko (1853,53 ha).

3 Opis stanja gozdov

3.1 Gospodarske kategorije gozdov

V GGE Stojna prevladujejo večnamenski gozdovi – 98,4 %. Gozdovi posebnega namena – gozdni rezervati Mestni vrh, Ledena jama, Kofel in Brezno Lobodika, kjer posegi niso dovoljeni, predstavljajo 51,14 ha GGE.

Preglednica 13/D-KL: Gospodarske kategorije gozdov in njihova struktura po lastniških kategorijah (ha)

Gospodarske kategorije gozdov	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Večnamenski gozdovi	255,95	2.895,47	85,19	3.236,61
Gpn, ukrepi niso dovoljen	0,28	50,86	0,00	51,14
Skupaj	256,23	2.946,33	85,19	3.287,75

Gospodarske kategorije gozdov in prostorska razporeditev posameznih gospodarskih kategorij gozdov v merilu 1 : 25 000 je prikazana v kartnem delu načrta (karta št. 4)

Gozdno rastišni tipi (naprej GRT) po posameznih odsekih, ki so nadalje uvrščeni v ustrezen RGR, so bili določeni na osnovi fitocenološkega elaborata. Znotraj posameznega RGR običajno prevladuje GRT, po katerem je RGR dobil ime. Prevladujejo jelova bukovja na plitvih (33,8 %) in globokih tleh (31,6 %), sledijo zasmrečena podgorska jelova bukovja (19,0 %) in podgorska bukovja (14,0 %).

Preglednica 14/KGR: Gozdni rastišni tipi po gospodarskih kategorijah gozdov in rastišnogojitvenih razredih

Gospodarske kategorije gozdov in rastišnogojitveni razredi	Ime gozdnega rastišnega tipa	Površina (ha)	Delež (%)
01111-Jelova bukovja na globokih tleh	54120-Preddinarsko-dinarsko gradnovno belogabrovje	0,64	0,1
	59110-Preddinarsko-dinarsko toploljubno bukovje	14,53	1,4
	60110-Pobočno velikojesenovje	0,98	0,1
	64101-Dinarsko jelovo bukovje s torilnico	190,39	18,3
	64102-Dinarsko jelovo bukovje z bilnico	200,66	19,3
	64103-Dinarsko jelovo bukovje s tevjem	4,42	0,4
	64104-Dinarsko jelovo bukovje z golščem	8,66	0,8
	64105-Dinarsko jelovo bukovje z mahom zaveščkom	23,61	2,3
	64106-Dinarsko jelovo bukovje s planinščkom	0,71	0,1
	64107-Dinarsko jelovo bukovje z javorjem	113,86	10,9
	64108-Dinarsko jelovo bukovje z buniko	204,20	19,6
	64109-Dinarsko jelovo bukovje z repuhom	20,87	2,0
	64111-Dinarsko jelovo bukovje z lakoto	32,13	3,1
	64114-Dinarsko jelovo bukovje tipično	221,31	21,3
	66110-Dinarsko jelovje na skalovju	3,51	0,3
Skupaj RGR		1.040,48	100,0
01121-Jelova bukovja na plitvih tleh	59110-Preddinarsko-dinarsko toploljubno bukovje	0,89	0,1
	60110-Pobočno velikojesenovje	1,05	0,1
	64101-Dinarsko jelovo bukovje s torilnico	130,33	11,7
	64102-Dinarsko jelovo bukovje z bilnico	640,81	57,6
	64103-Dinarsko jelovo bukovje s tevjem	0,35	0,0
	64104-Dinarsko jelovo bukovje z golščem	14,40	1,3
	64105-Dinarsko jelovo bukovje z mahom zaveščkom	78,43	7,0
	64106-Dinarsko jelovo bukovje s planinščkom	8,58	0,8
	64107-Dinarsko jelovo bukovje z javorjem	28,63	2,6
	64108-Dinarsko jelovo bukovje z buniko	142,15	12,8
	64109-Dinarsko jelovo bukovje z repuhom	6,82	0,6
	64111-Dinarsko jelovo bukovje z lakoto	5,45	0,5
	64114-Dinarsko jelovo bukovje tipično	36,67	3,3
		66110-Dinarsko jelovje na skalovju	17,95
Skupaj RGR		1.112,51	100,0

01185-Podgorska jelova bukovja - zasmrečena	52110-Črnojelševje	56,24	9,0
	54120-Preddinarsko-dinarsko gradnovno belogabrovje	20,85	3,3
	59110-Preddinarsko-dinarsko toploljubno bukovje	79,16	12,7
	64101-Dinarsko jelovo bukovje s torilnico	1,96	0,3
	64103-Dinarsko jelovo bukovje s tevjem	1,82	0,3
	64104-Dinarsko jelovo bukovje z golščem	0,42	0,1
	64105-Dinarsko jelovo bukovje z mahom zaveščkom	2,57	0,4
	64107-Dinarsko jelovo bukovje z javorjem	2,99	0,5
	64111-Dinarsko jelovo bukovje z lakoto	128,41	20,6
	64114-Dinarsko jelovo bukovje tipično	248,71	39,9
	64115-Dinarsko jelovo bukovje z lepenom	80,06	12,8
	66110-Dinarsko jelovje na skalovju	0,10	0,0
Skupaj RGR		623,29	100,0
01301-Podgorska bukovja	54120-Preddinarsko-dinarsko gradnovno belogabrovje	14,96	3,2
	59110-Preddinarsko-dinarsko toploljubno bukovje	282,61	61,4
	64101-Dinarsko jelovo bukovje s torilnico	20,11	4,4
	64102-Dinarsko jelovo bukovje z bilnico	10,46	2,3
	64104-Dinarsko jelovo bukovje z golščem	0,40	0,1
	64105-Dinarsko jelovo bukovje z mahom zaveščkom	2,55	0,6
	64107-Dinarsko jelovo bukovje z javorjem	1,49	0,3
	64108-Dinarsko jelovo bukovje z buniko	1,63	0,4
	64109-Dinarsko jelovo bukovje z repuhom	0,70	0,2
	64114-Dinarsko jelovo bukovje tipično	125,42	27,2
Skupaj RGR		460,33	100,0
VEČNAMENSKI GOZDOVI		3.236,61	100,0
09000-Gozdni rezervati	54120-Preddinarsko-dinarsko gradnovno belogabrovje	3,34	6,5
	64101-Dinarsko jelovo bukovje s torilnico	6,03	11,8
	64102-Dinarsko jelovo bukovje z bilnico	24,18	47,3
	64105-Dinarsko jelovo bukovje z mahom zaveščkom	0,32	0,6
	64106-Dinarsko jelovo bukovje s planinščkom	1,48	2,9
	64108-Dinarsko jelovo bukovje z buniko	1,08	2,1
	64109-Dinarsko jelovo bukovje z repuhom	0,61	1,2
	66110-Dinarsko jelovje na skalovju	14,10	27,6
Skupaj RGR		51,14	100,0
GPN, UKREPI NISO DOVOLJENI		51,14	100,0
Skupaj vsi gozdovi		3.287,75	100,0

3.2 Lesna zaloga

Lesna zaloga je ugotovljena na podlagi dendrometrijskih meritev na stalnih vzorčnih ploskvah, ki so potekale v vegetacijski sezoni leta 2025.

Za ugotavljanje lesne zaloge in nekaterih drugih parametrov smo v GGE Stojna izvedli meritve na 515 stalnih vzorčnih ploskvah (SVP) z gostoto mreže 250 x 250 metrov. V gozdnih rezervatih je mreža SVP gostejša - 125 x 125 metrov. V gozdnih rezervatih smo izvedli meritve na 36 SVP. Meritve na SVP smo izvedli v vseh rastiščnogojitvenih razredih. Na skupno 551 stalnih vzorčnih ploskvah (SVP) je bilo izmerjenih 6.827 dreves. Standardna napaka ocene lesne zaloge je ob 5 % tveganju +/- 4,5 %. Na SVP je bila ugotovljena lesna zaloga 351,1 m³/ha +/- 15,80 m³/ha.

V lesni zalogi prevladujejo listavci z 57,0 %, iglavcev je 43,0 %. V drevesni sestavi je največ bukve (43,8 % od LZ), sledijo jelka (28,3 %), smreka (14,3 %) in plemeniti listavci (9,8 %). V manjšem deležu so prisotni tudi drugi mehki in trdi listavci, hrasti, bor in macesen.

Debelinska struktura kaže na staranje sestojev predvsem pri iglavcih - jelki in smreki, nekoliko ugodnejša je pri listavcih.

Preglednica 15/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%
Smreka	4,3	11,5	14,9	16,8	52,5	50,4	14,3
Jelka	2,7	6,5	10,9	17,4	62,5	99,3	28,3
Bor	4,1	11,0	13,2	15,7	56,0	0,6	0,2
Macesen	1,9	3,0	10,7	16,4	68,0	0,5	0,2
Ostali igl.	0,0	8,7	10,4	17,3	63,6	0,0	0,0
Bukev	5,6	10,5	17,2	22,2	44,5	153,7	43,8
Hrast	7,6	14,9	24,2	27,1	26,2	5,8	1,6
Pl. lst.	6,7	11,3	18,6	23,2	40,2	34,5	9,8
Dr. tr. lst.	13,0	17,1	23,4	24,2	22,3	1,3	0,4
Meh. lst.	18,7	36,7	25,5	14,4	4,7	5,0	1,4
Iglavci	3,2	8,2	12,2	17,2	59,2	150,9	43,0
Listavci	6,2	11,5	17,9	22,3	42,1	200,2	57,0
Skupaj	4,9	10,1	15,4	20,1	49,5	351,1	100,0

Bukev je v skoraj vseh GRT v GGE osnovna graditeljica sestojev. Njen delež v lesni zalogi je 43,8 %. Dobro se pomlajuje v vseh sestojih, razen v nižinskih smrekovih sestojih, kjer mestoma tvori le polnilni sloj, ki je nemalokrat zaradi premajhne gostote nekvaliteten (koši). Kvaliteta bukve je različna, ponekod se pojavlja rdeče srce. V primerjavi z jelko je bukev vitalnejša, kjer se sestoje odpira večjepovršinsko, se tudi uspešno pomlajuje.

Jelka ima 28,3 % delež v lesni zalogi. Raste posamično in v skupinah v jelovo-bukovih sestojih. Čistih jelovih sestojev ni, posamično in v manjših jedrih je jelka prisotna tudi v vegetacijski enoti ilirske združbe plemenitih listavcev. Tu je njena konkurenčna moč manjša in se težko uveljavi. Vitalnost jelke je v primerjavi z ostalimi drevesnimi vrstami slabša. Mnogo slabša je vitalnost jelke na pobočju kot na platoju Stojne. Delež jelke v zadnjih štiridesetih letih stalno upada, iz 38,0 % leta 1986, na 32,0 % leta 1996, 30,0 % v letu 2006, 28,7 % leta 2016 do trenutnega deleža. Trend upadanja se je v zadnjih dvajsetih letih upočasnil, vendar je pomlajevanje jelke še vedno oteženo.

Smreke je v lesni zalogi 14,3 %. Sestojno se pojavlja tam, kjer je bila v preteklosti umetno vnesena. Tu se tudi naravno pomlajuje. Kvaliteta smreke je zelo različna, od zelo dobre do zelo slabe. Predvsem so po divjadi poškodovani višje ležeči smrekovi nasadi. V jelovo-bukovem gozdu je smreka večinoma primešana posamič. Na teh mestih se je izoblikovala posebna gorska provinienca, ki ima zelo kvaliteten les. Ta avtohtona smreka je sposobna več desetletij čakati v senci na svetlobni jašek (enako kot jelka). Ta lastnost je še posebej pomembna, kjer na skalovitih področjih izvajamo prebiralno obliko gospodarjenja. Tudi smreka je zadnja leta ogrožena zaradi velikega smrekovega lubadarja – predvsem umetno osnovani smrekovi nasadi.

Plemenitih listavcev (gorski javor, veliki jesen, gorski brest, lipa) je v lesni zalogi 9,8 %. Primešani so posamič v vseh rastiščnogojitvenih razredih. Največ je gorskega javorja, sledita mu lipa in veliki jesen. Gorski brest je zaradi sušenja (holandska brestova bolezen) skoraj povsem izginil, v zadnjem obdobju pa se pospešeno suši tudi veliki jesen (jesenov ožig). Plemeniti listavci se dobro pomlajujejo, vendar pa težko prerastejo v fazo gošče, ker so zelo priljubljena hrana rastlinojede divjadi.

Hrasta je v lesni zalogi 1,6 %. Pojavlja se večinoma v GRT preddinarsko-dinarsko gradnovo belogabrovje in preddinarsko-dinarsko toploljubno bukovje na jugovzhodu Stojne.

Ostale drevesne vrste se pojavljajo posamič v vseh združbah in jih je v lesni zalogi le 2,2 %. Sem sodijo rdeči bor, macesen, beli gaber, maklen, cer, češnja, brek, trepetlika, breza, jerebika, vrbe, črni gaber, mokovec, mali jesen, tisa in sadno drevje. Pomembna je še črna jelša, ki v zgornjem toku reke Rinže tvori jelševne loge. Vse te zgoraj naštetе drevesne vrste so vitalne, ne dosejajo pa velike kakovosti, saj se večinoma pojavljajo kot polnilni sloj, pripomorejo pa k večji pestrosti.

Preglednica 16/D-LZL: Lesna zaloga gozdov po lastniških kategorijah

	Enota	Skupaj	Lastniška kategorija		
			Zasebni gozd	Državni gozd	Gozdovi lokalnih skupnosti
Iglavci	m ³	496.001	37.460	447.321	11.220
	m ³ /ha	150,9	146,2	151,8	131,7
Listavci	m ³	658.397	45.877	600.140	12.380
	m ³ /ha	200,2	179,0	203,7	145,3
Skupaj	m³	1.154.398	83.337	1.047.461	23.600
	m ³ /ha	351,1	325,2	355,5	277,0

Delež listavcev v lesni zalogi prevladuje v vseh lastniški kategorijah. Najvišjo lesno zalogo imajo državni gozdovi, nekoliko nižja je v zasebnih gozdovih, znatno nižja pa je v gozdovih lokalnih skupnosti, kjer je bil izveden močnejši pomladitveni posek.

Preglednica 17/D-LZU: Način ugotavljanja lesne zaloge

Stratum	Rastiščnogojitveni razred	Površina	Lesna zaloga (v m ³ /ha)	Število vzorčnih ploskev	+/-E (%)
STALNE VZORČNE PLOSKVE					
1	1111	1.040,48	359,4	174	8,2
2	1121	1.112,51	356,2	170	7,3
3	1185	623,29	328,0	100	13,3
4	1301	460,33	341,9	71	10,9
5	9000	51,14	435,6	36	12,9

3.3 Prirastek

Prirastek smo ugotovili na podlagi razlik v volumnih dreves med prejšnjo in zadnjo meritvijo na SVP. Povprečni letni prirastek je 4,19 m³/ha za iglavce, 4,44 m³/ha za listavce in skupaj 8,63 m³/ha.

Preglednica 18/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m ³ /ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%
Iglavci	0,37	0,64	0,71	0,79	1,68	4,19	48,5
Listavci	0,88	0,86	0,89	0,81	1,00	4,44	51,5
Skupaj:	1,25	1,50	1,60	1,60	2,68	8,63	100,0

Podobno kot pri lesnih zalogah je tudi prirastek najvišji v državnih gozdovih. Nekoliko nižji je v zasebnih gozdovih, najnižji pa je v gozdovih lokalnih skupnosti, ki imajo tudi nižjo lesno zalogo.

Preglednica 19/D-PL: Letni prirastek po lastniških kategorijah

	Enota	Skupaj	Lastniška kategorija		
			Zasebni gozdovi	Državni gozdovi.	Gozdovi lokalnih skupnosti
Iglavci	m ³	13.761	1.084	12.359	318
	m ³ /ha	4,19	4,23	4,19	3,73
Listavci	m ³	14.603	1.035	13.269	299
	m ³ /ha	4,44	4,04	4,51	3,51
Skupaj	m³	28.364	2.119	25.628	617
	m ³ /ha	8,63	8,27	8,70	7,24

3.4 Razvojne faze oz. zgradbe sestojev

Površine razvojnih faz oziroma zgradbe sestojev smo ugotovili na osnovi digitalnega izrisa sestojev z aplikacijo Gismartix pri opisih sestojev. Vzporedno smo za posamezno razvojno fazo ocenjevali tudi delež podmladka znotraj posamezne razvojne faze in zasnove podmladka.

Opise sestojev smo opravili v letu 2025. Pripomočki pri izločanju sestojev so bili gozdnogojitveni načrti oddelkov, prejšnja sestojna karta, digitalni model krošenj in digitalni orto foto posnetki v merilu 1 : 5.000, na katere smo izrisali sestojne in druge površine v gozdnem in negozdnem prostoru. Število izločenih sestojev v GGE je 719, povprečna površina sestojne je 4,57 ha. Dejansko je kartiranih 1410 površin - sestojev s povprečno površino 2,33 ha.

V GGE prevladujejo raznomerni sestoji (42,4 %), sledijo debeljaki (24,5 %) in sestoji v obnovi (19,9 %). Največji delež podmladka je v sestojih v obnovi (49,2 %), sledijo raznomerni sestoji in debeljaki. Prevladujejo dobre sestojne zasnove podmladka. Najvišja povprečna lesna zaloga je v raznomernih (ps-šp) sestojih (458,9 m³/ha) in debeljakih (456,3 m³/ha).

Preglednica 20/RF1/P: Površine in značilnosti razvojnih faz oz. zgradba sestojev

Razvojna faza oz. zgradba sestojev	Površina		Podmladek				Lesna zaloga	Število SVP	± E	Srednji premer		
	ha	%	Površina		Zasnova							
			ha	%	1	2	3	4	m ³ /ha	%	cm	
Mladovje	221,46	6,7							33	37,7	19	
Drogovnjak	204,48	6,2	1,50	0,7	0,0	73,3	0,0	26,7	268,3	40	17,2	20
Debeljak	805,99	24,5	84,64	10,5	0,3	71,0	27,9	0,8	456,3	127	7,6	29
Sestoj v obnovi	653,15	19,9	321,03	49,2	1,5	76,1	21,3	1,1	237,2	107	10,5	25
RAZNOMERNO (ps-šp)	234,28	7,1	34,38	14,7	0,0	70,6	29,4	0,0	458,9	45	9,8	29
RAZNOMERNO (sk-gnz)	1.158,30	35,3	315,09	27,2	0,5	83,5	16,0	0,0	392,4	198	6,9	28
Pionirski gozd z grmišči	10,09	0,3	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	244,6	1		27
Skupaj	3.287,75	100,0	756,64	23,0					351,1	551	4,5	26

Opomba: Podatki v zadnjih treh kolonah preglednice izvirajo iz meritev na stalnih vzorčnih ploskvah

Za čim popolnejši prikaz površinskega stanja razvojnih faz in primerjave z modeli smo poleg razvojne faze v sestoju določili še delež površine, ki jo znotraj sestojne predstavlja mladovje, ki ga je bilo sicer nemogoče izločiti kot samostojni sestoj. V raznomernih in pionirskih gozdovih smo ocenjevali tudi deleže posameznih razvojnih faz. Tako se ja za raven RGR in GGE dobilo podatek o tem, kolikšen je dejanski delež posamezne razvojne faze znotraj raznomernih in pionirskih gozdov.

V pomladku izrazito prevladuje bukev (85,86 %), sledi smreka (7,81 %) in plemeniti listavci (5,03 %). Ostalih vrst je v pomladku manj.

Preglednica 21/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.lis.	Meh.list.	Skupaj
ha	59,13	4,49	0,00	0,00	0,00	649,62	1,04	38,07	2,06	2,23	756,64
%	7,81	0,59	0,00	0,00	0,00	85,86	0,14	5,03	0,27	0,29	100,00

Preglednica o zasnovi, negovanosti in sklepu sestojev prikazuje, da so zasnove večinoma dobre, v mladovjih in pionirskih gozdovih pa je tretjina gozdov pomanjkljivih zasnov. Negovanost je boljša v raznomernih sestojih (sk-gnz), debeljakih in v sestojih v obnovi, medtem, ko je v mladovjih in drogovnjakih visok delež pomanjkljivo negovanih sestojev. V raznomernih (ps-pš) sestojih je več kot

40 % nenegovanih sestojev. V mladovjih in debeljkih prevladuje normalen do rahel sklep, drogovnjaki pa imajo večinoma normalen do tesen sklep.

Preglednica 22/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	221,46	7,0	55,0	31,0	7,0	39,3	48,8	11,9	0,0	14,7	31,9	32,4	21,0
Drogovnjak	204,48	2,5	78,1	17,6	1,8	41,2	40,5	18,3	0,0	29,1	63,5	3,6	3,8
Debeljak	805,99					86,0	10,1	3,9	0,0	5,9	59,3	25,5	9,3
Sestoj v obnovi	653,15					71,0	26,6	2,4	0,0				
Dvoslojni sestoj	0,00					0,0	0,0	0,0	0,0				
RAZNOMERNO (ps-šp)	234,28					42,8	15,7	41,5	0,0				
RAZNOMERNO (sk-gnz)	1.158,30					85,5	10,5	4,0	0,0				
Panjevec	0,00												
Grmičav gozd	0,00												
Pionirski gozd z grmišči	10,09	0,0	64,8	35,2	0,0								
Skupaj	3.287,75												

3.5 Tipi sestojev

V GGE glede na drevesno sestavo prevladujejo gozdovi bukve in jelke (42,6 %), sledijo jim drugi pretežno listnati gozdovi (19,6 %) in drugi gozdovi iglavcev in listavcev (14,3 %). Opazen je še delež bukovih (9,8 %) in smrekovih gozdov (5,5 %). Ostali tipi drevesne sestave gozdov imajo deleže manjše od 5 %.

Preglednica 23/D-DS: Tipi drevesne sestave gozdov

Tip drevesne sestave	Površina (ha)	Delež (%)
Hrastovi gozdovi	0,89	0,0
Gozdovi bukve in hrasta	27,39	0,8
Bukovi gozdovi	321,93	9,8
Drugi pretežno listnati gozdovi	644,94	19,6
Gozdovi bukve in jelke	1.402,67	42,6
Gozdovi bukve in smreke	103,75	3,2
Jelovi gozdovi	8,95	0,3
Smrekovi gozdovi	180,25	5,5
Drugi pretežno iglasti gozdovi	127,41	3,9
Drugi gozdovi iglavcev in listavcev	469,57	14,3
Skupaj	3.287,75	100,0

Pregledna karta drevesne sestave gozdov v merilu 1 : 25 000 je podana v kartnem delu načrta (Karta št. 2)

3.6 Ohranjenost gozdov

Večina gozdov GGE je glede na drevesno sestavo ohranjenih. Spremenjeni, močno spremenjeni ali celo izmenjani so le zasmrečeni sestoji.

Preglednica 24/OHR: Ohranjenost po gospodarskih kategorijah gozdov

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Večnamenski gozdovi	2.146,54	66,3	444,90	13,7	316,06	9,8	329,11	10,2	3.236,61	98,4
Gpn, ukrepi niso dovoljeni	51,14	100,0	0,00	0,0	0,00	0,0	0,00	0,0	51,14	1,6
Skupaj vsi gozdovi	2.197,68	66,9	444,90	13,5	316,06	9,6	329,11	10,0	3.287,75	100,0

3.7 Kakovost drevja

Kakovost drevja smo ocenjevali pri meritvah na stalnih vzorčnih ploskvah na drevju s prsnim premerom nad 30 cm. Kakovost drevja je tako pri iglavcih kot listavcih večinoma dobra do zadovoljiva.

Preglednica 25/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	464	0,6	11,6	62,2	23,9	1,7
Jelka	825	1,5	11,8	58,6	26,8	1,3
Bor	12	0,0	16,7	33,3	50,0	0,0
Bukev	1.478	2,0	12,5	39,6	36,5	9,4
Hrast	58	0,0	8,6	43,1	41,4	6,9
Pl. Ist.	389	3,3	20,8	39,1	30,1	6,7
Dr. tr. Ist.	14	0,0	0,0	0,0	42,9	57,1
Meh. Ist.	45	0,0	6,7	46,6	37,8	8,9
Skupaj iglavci	1.301	1,2	11,8	59,5	26,0	1,5
Skupaj listavci	1.984	2,1	13,8	39,5	35,5	9,1
Skupaj	3.285	1,7	13,0	47,5	31,7	6,1

3.8 Poškodovanost drevja

Poškodovanost drevja smo prav tako ocenjevali pri meritvah na stalnih vzorčnih ploskvah na stoječem drevju. Poškodovanih je 10,4 % dreves. Prevladujejo poškodbe debla in korenčnika, ki so nastale večinoma zaradi gozdarske dejavnosti – sečnje in spravila lesa. 1,0 % vseh dreves ima poškodovane veje. Najpogostejši razlog za poškodovanost vej so žled, sneg in veter. Osutost dreves je zelo majhna. V splošnem poškodovanost dreves ni problematična, vendar je smiselno opozorilo pri sečnji in spravilu, da se delež poškodovanosti debla in korenčnika zmanjša.

Preglednica 26/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo in korenčnik	9,0
Veje	1,0
Osutost	0,4
Skupaj	10,4

3.9 Objedenost gozdnega mladja

Usklajevanje odnosa gozd - divjad je vezano na širša območja z analiziranjem trendov poškodovanosti gozdnega mladja v sestojih, kjer se načrtuje obnovo gozda.

GGE Stojna se nahaja na območju popisne enote Goteniško pogorje. V popisni enoti je bilo v letu 2024 popisanih 53 vzorčnih ploskev, v GGE Stojna pa 12 popisnih ploskev. Stopnja poškodovanosti

popisanih ploskev v GGE Stojna je s 34,3 % za malenkost nižja od poškodovanosti v popisni enoti, vendar zaradi premajhnega vzorca v načrtu navajamo podatke poškodovanosti mladja gozdnega drevja za popisno enoto Goteniško pogorje. V zaključku poglavja podajamo še kratko analizo vpliva rastlinojede divjadi za celotno območje.

Preglednica 27/OM1: Objedenost gozdnega mladja - skupno

Razred mladja	Število/ha	Objedenost (%)	Tekoča letna poškodovanost (%)
do 15 cm	40.004		
1. 15-30 cm	15.863	43,5	19,2
2. 30-60 cm	13.387	30,0	15,6
3. 60-100 cm	9.761	29,9	18,9
4. 100-150 cm	6.223	34,7	19,4
Skupaj 1-4	45.234	35,4	18,1

Preglednica 28/OM2: Objedenost gozdnega mladja po drevesnih vrstah

Drevesna vrsta	Delež drevesne vrste v mladju (v %)					Objedenost %	Tekoča letna poškod. %
	15- 30 cm	30-60 cm	60-100cm	100-150 cm	skupaj		
Bukev	30	64	85	93	61	28	16
Plemeniti lis.	46	14	3	2	21	64	25
Drugi trdi lis.	8	6	2	2	5	64	40
Mehki lis.	-	1	-	-	-	57	25
Smreka	8	12	9	3	9	1	1
Jelka	7	2	1	-	3	38	18
Skupaj	100	100	100	100	100	35,4	18,1

Pri popisu 2024 je bila v III. Kočevsko–Belokranjskem LUO ugotovljena 29,4 % skupna poškodovanost mladja gozdnega drevja, v popisni enoti Goteniško pogorje 35,4 % (v GGE Stojna 34,3 %). Tekoča letna poškodovanost v LUO je bila 12,6 %, v popisni enoti Goteniško pogorje 18,1 % (v GGE Stojna 18,8 %). Skupna objedenost mladja gozdnega drevja v popisni enoti Goteniško pogorje se je glede na predhodni popis iz leta 2020 povečala iz 29,2 % na 35,4 %. Zmanjšala se je poškodovanost smreke, plemenitih listavcev in hrasta, povečala pa poškodovanost vseh ostalih drevesnih vrst. Skupno število mladja na popisnih ploskvah se je zmanjšalo za 2,5 %. V mladju se je povečal delež jelke, smreke, plemenitih listavcev in ostalih trdih listavcev ter zmanjšal delež bukke in mehkih listavcev.

Popisna enota Goteniško pogorje se ujema z osrednjim populacijskim območjem jelenjadi na Kočevskem. V navedeni popisni enoti se ugotavljajo problemi pri naravni obnovi gozda. Ključne drevesne vrste, ki so zastopane v enoti so bukev, smreka, jelka in plemeniti listavci. Glede na podatke iz stalnih vzorčnih ploskev je bukev v mladju najpogosteje zastopana drevesna vrsta in z njenim pomlajevanjem ni težav. Podobno je stanje s smreko. Pri plemenitih listavcih je oteženo preraščanje mladovja v višje višinske razrede. Težave pri obnovi se pojavljajo tudi pri jelki, katere delež v mladju znaša le 3 %, nekajkrat več je jelke v vrasti, v lesni zalogi (temeljnica) pa je jelke do 20 krat več kot v mladju. Ocena uspešnosti pomlajevanja se okvirno ujema z v popisu ugotovljeno stopnjo poškodovanosti gozdnega mladja. Do neuskajenosti prihaja zaradi nezadovoljivega pomlajevanja jelke in javorja na območju dinarskih jelovo bukovih gozdov.

Pri tolmačenju rezultatov popisa objedenosti se je potrebno zavedati, da so posamezne drevesne vrste v prehrani parkljaste divjadi različno priljubljene. Tako je npr. delež objedenosti plemenitih listavcev lahko zelo visok že pri nizkih gostotah, nasprotno pa je delež objedenosti smreke praviloma visok pri visokih gostotah divjadi. Raziskave kažejo, da se odvisnost med številčnostjo divjadi in objedenostjo mladja najbolj odraža pri objedenosti bukke. Bukve je med divjadjo srednje priljubljena,

prostorsko je zastopana praktično na vseh rastiščih in je graditeljica večine sestojev, zato je primerna za ugotavljanje vpliva rastlinojede divjadi na gozdno mladje.

Tekoča letna poškodovanost je z 18,1 % poškodovanih osebkov polovico nižja od skupne poškodovanosti. Najvišja je pri drugih trdih listavcih, sledijo mehki in plemeniti listavci. Tekočih letnih poškodb je manj pri jelki, bukvi in smreki. Pri primerjavi podatkov poškodovanosti tekočega leta in podatkov skupne poškodovanosti se ugotavlja največje izboljšanje stanja pri mehkih listavcih in plemenitih listavcih.

V mladju je največ bukve (61 %), 21 % mladja plemenitih listavcev, 5 % mladja trdih listavcev, 9 % mladja smreke ter 3 % mladja jelke. Uspešno preraščanje mladja v višje višinske razrede se ugotavlja predvsem pri bukvi, smreki in deloma plemenitih in trdih listavcih. Preraščanje pri ostalih vrstah je manj uspešno. Posledica tega je, da se v višjih višinskih razredih nahaja pretežno bukovo mladje.

Mladje drevesnih vrst parkljasti divjadi predstavlja pomemben vir prehranske baze. Posledično je zato zelo pomemben delež mladovij in sestojev v obnovi. Za zagotavljanje trajnostnega gospodarjenja z gozdovi želimo, da se razvoj gozdov čim bolj usmerja v izenačitev dejanskega stanja z modelnim stanjem razvojnih faz ter v ta namen poveča delež mlajših razvojnih faz in s tem prehranska baza parkljaste divjadi.

S povečanjem deleža mladovij razbremenimo ostale površine in poskrbimo za večjo usklajenost med živalsko in rastlinsko komponento. V osnovanju novih pomladitvenih jeder, ki so v tesni povezavi z intenzivnostjo sečenj oziroma gospodarjenjem z gozdovi, vidimo glavni ukrep, s katerim izboljšamo življenjsko okolje divjadi. Glede na preteklo intenziteto gospodarjenja z gozdovi, predvsem pa glede na intenziteto sečenj v zadnjem obdobju in načrtovani posek za naslednje desetletno obdobje ocenjujemo, da se bo delež mladja uskladil z modelnim deležem. Na povečanje deleža gozdnega mladja so v preteklem desetletju znatno vplivali žledolom v februarju 2014, vetrolom v decembru 2017 in kalamitete lubadarja, ki so ujmam sledile.

3.10 Odmrlo drevje

V GGE je delež odmrlega drevja razmeroma visok in predstavlja 36,9 dreves/ha oziroma 28,9 m³/ha, kar predstavlja 8,2 % lesne zaloge. Razporeditev odmrlega drevja je ugodna, saj je količina odmrle mase dokaj enakomerno razporejena med razširjenimi debelinskimi razredi.

Preglednica 29/OD: Odmrlo drevje

Razširjeni deb. razred		Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj		
		igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.
10 - 29 cm	št./ha	5,35	3,86	9,21	8,87	10,77	19,64	14,22	14,63	28,85
	m ³ /ha	1,88	1,44	3,32	3,10	3,97	7,07	4,98	5,41	10,39
30 - 49 cm	št./ha	1,81	0,57	2,38	2,05	1,38	3,43	3,86	1,95	5,81
	m ³ /ha	3,12	1,08	4,20	3,54	2,58	6,12	6,66	3,66	10,32
50 in več cm	št./ha	1,00	0,26	1,26	0,71	0,31	1,02	1,71	0,57	2,28
	m ³ /ha	3,49	1,01	4,50	2,45	1,25	3,70	5,94	2,26	8,20
Skupaj	št./ha	8,16	4,69	12,85	11,63	12,46	24,09	19,79	17,15	36,94
	m³/ha	8,49	3,53	12,02	9,09	7,80	16,89	17,58	11,33	28,91

4 Analiza preteklega gospodarjenja z gozdovi

4.1 Kratek opis zgodovine gospodarjenja z gozdovi v gozdnogospodarski enoti

Na današnje stanje gozdov so vplivali dogodki iz preteklosti, ki so povzročili bistvene spremembe v gozdnih sestojih. Gozdovi Stojne so bili zaradi bližine porabnikov lesa trajno bolj izkoriščani kot gozdovi kjerkoli na Kočevskem. V njih se je sekal les za potrebe mesta Kočevja in vasi v podnožju Stojne vse od njihovega nastanka. Poraba lesa se je zaradi raznih opekarn, apnenic in nazadnje tudi žag neprestano povečevala. Količina drv za kurjavo se je zmanjšala šele koncem 19. stoletja, ko so začeli intenzivno izkoriščati premog iz premogovnika Kočevje.

Na pobočju Stojne so še danes vidne nekdanje zemeljske drče, po katerih so spravljali les v dolino. Prve ceste na Stojno so bile zgrajene šele po letu 1862, prva parna žaga pa naj bi v Kočevju delovala že 1844. leta. Tržišče za kočevski les se je odprlo z izgradnjo železnice do Kočevja leta 1893. Po tem letu so se gradile v Kočevju večje parne žage – prva ravno na koncu Podgorske ulice pod Stojno. Tej so sledile še druge, ki so sprva dobivale les s Stojne in kasneje z izgradnjo cest tudi od drugod s Kočevske.

Istočasno se je na Stojni veliko kuhalo oglje (kot povsod po Kočevski), ker so ga bolj ali manj uspešno izvažali. Za prevoz lesa iz gozda so potrebovali gozdne ceste, ki sta jih zgradila veleposest Auersperg (severni del GGE Stojna) in Premoženska uprava mesta Kočevje, kot drugi večji lastniki gozdov na južnem delu GGE.

Podobno kot drugod po Kočevski so kmetje tudi na Stojni po zemljiški odvezi močno devastirali svoje gozdove in prodajali, kar se je dalo prodati. Pašnike v vznožju Stojne so pogosto zasadili s smreko – kasneje pa so nasadi nastajali tudi na golosekih prvotnih gozdov tako v mali kot v veliki zasebni posesti. Večji strnjeni nasadi smreke so nastali v gozdnih veleposesti Auersperg na severnem delu GGE Stojna in platoju, kjer so gozdovi gravitirali na žago Jelendol, zgrajeno 1895. leta.

1894 so bili gozdovi veleposesti Auersperg na Stojni vključeni v prvi gozdnogospodarski načrt dr. L. Hufnagla. Uveljavljen prebiralni princip gospodarjenja je gozdove ohranil v prvotni naravni obliki, zaukazano pa je bilo tudi varovanje Ledene jame (prepoved sečnje v njeni okolici), iz gospodarjenja pa so bili izvzeti gozdovi današnjega pragozda Strmec, ki danes leži v GGE Koče.

1919 je bil izdelan prvi gozdnogospodarski načrt za gozdove Premoženske uprave mesta Kočevja, ki so leta 1940 postali last Mestne hranilnice Ljubljanske. Ta načrt se je slabo izvajal, kar je ugotovil izdelovalec revizijskega načrta za razdobje 1941-1950. Načrtovano gozdarjenje je zapustilo slabe gozdne sestojke, ki so se še poslabšali v obdobju po letu 1945 – "planske sečnje". Te sečnje je omogočila začasna gravitacijska žičnica za spravilo lesa v dolino in je bila dvakrat prestavljena. S kraki, ki so segali na planoto, je zajela tudi bivše Auerspergove gozdove, ki pa so se zaradi prejšnjega strokovnega gospodarjenja, kljub intenzivnim povojnim sečnjam (1945-1950), bolje ohranili.

Normalizacija gospodarjenja z gozdovi je nastopila po letu 1950. Izdelan je bil prvi gozdnogospodarski načrt za razdobje 1955-1964, ki pa se vsebinsko ni bistveno razlikoval od Hufnaglovega načrta iz leta 1894. Šele kasnejši revizijski načrti so bili drugačni po obliki in vsebini. Gozdnogospodarske cilje so uskladili z dejanskimi možnostmi sonaravnega gospodarjenja v gozdnih sestojih. Kasneje se je pristopilo k nekaterim premenam degradiranih gozdov in grmišč v podnožju Stojne. Enako pa je opustitev paše, na nekaterih prej s pašo obremenjenih površinah, sprožilo intenzivno zaraščanje teh površin, predvsem z jelšo.

GGE Stojna je po letu 1966 prešla v obdobje sodobnega, načrtnega in trajnostno usmerjenega gospodarjenja, ki temelji na desetletnih gozdnogospodarskih načrtih. Ti vključujejo natančno določanje možnega (načrtovanega) poseka, obsega gojitvenih in varstvenih del ter del za zagotavljanje funkcij gozdov.

V obdobju po letu 1966 se je v GGE Stojna uveljavilo sonaravno gospodarjenje, pri katerem se načrtovani posek določa na podlagi ugotovljenega prirastka, lesne zaloge, debelinske strukture, deležev razvojnih faz,... Praviloma je bil realizirani posek blizu načrtovanemu, kar je zagotavljalo trajnost rabe gozdov. Posek je vključeval tako redne (negovalne, pomladitvene) kot tudi sanitarne sečnje, pri čemer so v posameznih obdobjih (zlasti ob ujmah, vetrolomih in gradacijah podlubnikov) sanitarni poseki pomembno povečali realizacijo glede na načrt.

Gojitvena in varstvena dela (npr. priprava sestojev na naravno pomlajevanje, nega mladovij in drogovnjakov, sadnja, zaščita sadik) so bila načrtovana kot ključni ukrep za izboljšanje strukture in stabilnosti gozdov. Njihova realizacija je bila pogosto nekoliko nižja od načrtovane, vendar so ta dela predstavljala temelj trajnostnega gospodarjenja, saj povečujejo odpornost gozdov in kakovost drevja. Podobno velja za dela za funkcije gozdov (ekološke in socialne funkcije), kjer so se izvajali predvsem ukrepi za ohranjanje biotske raznovrstnosti, habitatov in rekreacijske vloge gozdov.

Leta 1993 je bil ustanovljen Zavod za gozdove Slovenije, ki ga je ustanovila Republika Slovenija z Zakonom o gozdovih (1993) in opravlja javno gozdarsko službo (npr. izdelovanje gozdnogospodarskih načrtov) v vseh gozdovih Slovenije, ne glede na lastništvo, kar je dodatno okrepilo nadzor nad realizacijo načrtovanih del.

Pomembna prelomnica je bila ustanovitev družbe Slovenski državni gozdovi (SiDG) leta 2016, ki upravlja z državnimi gozdovi ter izvaja sečnjo, spravilo in gojitvena dela na podlagi gozdnogospodarskih in gozdnogojitvenih načrtov. Ta je omogočila bolj organizirano in ekonomsko učinkovito upravljanje ter stabilno oskrbo lesnopredelovalne industrije.

Na območju občine Kočevje ima pomembno vlogo tudi podjetje Kočevski les d.o.o., ki gospodari z občinskimi gozdovi.

Gozdnogospodarski načrti za gozdnogospodarsko enoto Stojna:

- GGN za urejevalno enoto Kočevje – Kapitalni gozdovi (1955-1964) in Gozdnogospodarski načrt Stojna – bivši kmečki gozdovi (1958-1967),
- GGN za gospodarsko enoto "Stojna" (1966-1975): prva revizija načrta,
- GGN gospodarske enote Stojna (1976-1985): druga revizija načrta,
- GGN gozdnogospodarske enote Stojna (1986-1995): tretja revizija načrta,
- Sprememba gozdnogospodarskega načrta GE Stojna (1986-1995),
- GGN gospodarske enote Stojna (1996-2005): četrta revizija načrta,
- GGN za gozdnogospodarsko enoto Stojna (2006-2015): peta revizija načrta,
- GGN za gozdnogospodarsko enoto Stojna (2016-2025): šesta revizija načrta.

Podrobnejša analiza po posameznih obdobjih do leta 1996 je narejena v načrtu izdelanem za obdobje 1996-2005, za obdobje 1996-2005 v načrtu 2006-2015, za obdobje 2006-2015 pa v načrtu 2016-2025.

4.2 Gospodarjenje z gozdovi v preteklem ureditvenem obdobju

4.2.1 Posek

Ocena poseka za gozdove enote na stalnih vzorčnih ploskvah je 243.901 m³ +/- 38.940 m³. Razlika med evidentiranim (224.846 m³) in ocenjenim posekom na SVP (243.901 m³) znaša minus 19.055 m³. Razlika je znotraj dopustne napake vzorčne metode.

Preglednica 30/P-GGE: Realizacija poseka v preteklem ureditvenem obdobju

2016 - 2025	Načrtovani posek	Realizacija poseka - po tekočih evidencah		Realizacija poseka - po podatkih iz SVP (točkovna in intervalna ocena)		
	m ³	m ³	%	točkovno m ³	interval +/- m ³	%
Iglavci	95.000	169.277	178,2	179.880	36.280	189,3
Listavci	103.000	55.569	54,0	64.021	15.542	62,2
Skupaj	198.000	224.846	113,6	243.901	38.940	123,2

V preteklem ureditvenem obdobju je bilo po evidencah v vseh gozdovih enote posekanega 224.846 m³ lesa, kar predstavlja 113,6 % realizacijo načrtovanega poseka. Posek iglavcev je znašal 169.277 m³ (178,2 % načrtovanega poseka iglavcev). Vzrok so obsežne sanacijske sečnje po vetrolomu leta 2017 ter gradacijah podlubnikov, ki so sledila. Realiziran posek listavcev je znašal 55.569 m³, kar predstavlja le 54,0 % načrtovanega poseka listavcev, kot kompenzacija sanacije iglavcev.

Preglednica 31: Ocena poseka na SVP in primerjava z evidenco

Stratum	Površina(ha)	Evidenca (m ³ /ha/leto)	Ocena poseka na SVP					
			Število SVP	Povprečni letni posek (m ³ /ha/leto)	Standardni odklon	Interval zaupanja (+- m ³ /ha/leto)	Relativni odklon zaupanja (e%)	
GGE	Iglavci	3.235,84	5,23	515	5,559	12,982	1,121	20,2
	Listavci	3.235,84	1,72	515	1,979	5,562	0,480	24,3
	Skupaj	3.235,84	6,95	515	7,538	13,933	1,203	16,0
Državni gozdovi	2.995,87	6,94	506	7,579	14,016	1,221	16,1	
Ostali gozdovi	239,97	7,07	9	5,200	8,122	6,118	117,7	

*Opomba: V izračun niso zajeti gozdovi s posebnim namenom kjer ukrepi niso dovoljeni

Preglednica 32: Primerjava realizacije poseka po lastniških kategorijah in SVP

Posek	Ostali gozdovi			Državni gozdovi			Skupaj GGE		
	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
Načrtovan - m ³	6.715	7.347	14.062	88.285	95.653	183.938	95.000	103.000	198.000
Izveden - m ³	11.281	5.691	16.972	157.996	49.878	207.874	169.277	55.569	224.846
Izveden SVP - m ³	9.090	4.448	16.841	167.487	59.573	227.060	179.880	64.021	243.901
Realizacija - evid	168,0	77,5	120,7	179,0	52,1	113,0	178,2	54,0	113,6
Realizacija - SVP	135,4	60,5	119,8	189,7	62,3	123,4	189,3	62,2	123,2
Povp. drevo - m ³	2,03	1,46	1,80	2,29	1,31	1,94	2,27	1,33	1,93

Realizacija poseka v predpreteklem ureditvenem obdobju (2006-2015) je bila pri iglavcih 118,0 %, pri listavcih 92,1 %, skupaj 103,8 %. V primerjavi s predpreteklim desetletjem (2006-2015) je bila realizacija načrtovanega poseka v obdobju zadnjih desetih let pri iglavcih znatno večja (178,2 %), pri listavcih pa manjša (54,0 %). Ponovno lahko povzamemo, da je bilo odstopanje realizacije od načrtovanega poseka iglavcev in listavcev pred letom 2015 bistveno manjše, kar so ujme v zadnjem ureditvenem obdobju korenito spremenile.

Preglednica 33/D-PGR: Realizacija poseka po ureditvenih obdobjih

Ureditveno obdobje od 2016 do 2025 leta

Gospodarski razred		Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
		m ³	m ³	%	%
01111-Jelova bukovja na globokih tleh	Iglavci	35.000	45.791	130,8	23,1
	Listavci	37.000	20.326	54,9	10,3
	Skupaj	72.000	66.117	91,8	33,4
01121-Jelova bukovja na plitvih tleh	Iglavci	27.000	47.486	175,9	24,0
	Listavci	35.000	19.843	56,7	10,0
	Skupaj	62.000	67.329	108,6	34,0
01185-Podgorska jelova bukovja - zasmrečena	Iglavci	27.500	65.702	238,9	33,2
	Listavci	7.500	2.722	36,3	1,4
	Skupaj	35.000	68.424	195,5	34,6
01301-Podgorska bukovja	Iglavci	5.500	10.298	187,2	5,2
	Listavci	23.500	12.678	54,0	6,4
	Skupaj	29.000	22.976	79,2	11,6
09000-Gozdni rezervati	Iglavci	0	0	0,0	0,0
	Listavci	0	0	0,0	0,0
	Skupaj	0	0	0,0	0,0
skupaj	Iglavci	95.000	169.277	178,2	85,5
	Listavci	103.000	55.569	54,0	28,1
	Skupaj	198.000	224.846	113,6	113,6

Ureditveno obdobje od 2006 do 2015 leta

Gospodarski razred		Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
		m ³	m ³	%	%
00111- <i>Abieti-fagetum d. omphalodetosum</i> - skupinsko raznodob	Iglavci	34.000	35.909	105,6	16,5
	Listavci	45.150	44.488	98,5	20,4
	Skupaj	79.150	80.397	101,6	36,9
00121- <i>Abieti-fagetum d. festucetosum</i> - skupinsko raznodob	Iglavci	24.700	26.479	107,2	12,2
	Listavci	35.850	33.634	93,8	15,4
	Skupaj	60.550	60.113	99,3	27,6
00122- <i>Abieti-fagetum d. festucetosum</i> - prebiralni	Iglavci	7.400	10.574	142,9	4,9
	Listavci	10.400	9.436	90,7	4,3
	Skupaj	17.800	20.010	112,4	9,2
00185- <i>Abieti-fagetum d. clematidetosum</i> - zasmrečeni	Iglavci	25.500	35.550	139,4	16,3
	Listavci	4.500	2.727	60,6	1,3
	Skupaj	30.000	38.277	127,6	17,6
00201- <i>Querco-fagetum</i> - skupinsko raznodob	Iglavci	1.200	1.101	91,7	0,5
	Listavci	3.900	3.624	92,9	1,7
	Skupaj	5.100	4.725	92,6	2,2
00301- <i>Hacquetio-fagetum</i> - skupinsko raznodob	Iglavci	5.000	6.046	120,9	2,8
	Listavci	17.000	15.550	91,5	7,1
	Skupaj	22.000	21.596	98,2	9,9
00921- <i>Alentum glutinosae</i> - skupinsko raznodob	Iglavci	950	836	88,0	0,4
	Listavci	2.200	162	7,4	0,1
	Skupaj	3.150	998	31,7	0,5
09000-Gozdni rezervati	Iglavci	0	0	0,0	0,0
	Listavci	0	0	0,0	0,0
	Skupaj	0	0	0,0	0,0
skupaj	Iglavci	98.750	116.495	118,0	53,5
	Listavci	119.000	109.621	92,1	50,3
	Skupaj	217.750	226.116	103,8	103,8

Pri realizaciji poseka po lastniških kategorijah je razvidno, da je realizacija poseka presežena v vseh lastniških kategorijah. Prav tako, je v vseh lastniških kategorijah realizacija poseka presežena pri iglavcih in ni dosežena pri listavcih.

Preglednica 34/D-PL1: Realizacija poseka po lastniških kategorijah

Posek	Zasebni gozdovi			Državni gozdovi			Gozdovi lokalnih skupnosti			Skupaj GGE		
	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
Načrtovan - m ³	4.435	5.409	9.844	88.285	95.653	183.938	2.280	1.938	4.218	95.000	103.000	198.000
Izveden - m ³	6.163	4.562	10.725	157.996	49.878	207.874	5.118	1.129	6.247	169.277	55.569	224.846
Realizacija - %	139,0	84,3	109,0	179,0	52,1	113,0	224,5	58,3	148,1	178,2	54,0	113,6
Povp. drevo - m ³	2,21	1,45	1,81	2,29	1,31	1,94	1,85	1,53	1,78	2,27	1,33	1,93

Sanitarni posek in posek oslabelega drevja predstavljata kar 74,5 % celotnega poseka na ravni GGE, negovalni posek 24,8 %.

Preglednica 35/VP: Posek po vrstah poseka in lastniških kategorijah

Zasebni gozdovi

		Vrste poseka										Posek skupaj	%	%
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja	Sanit. posek	Posek za gozd. infrastr. in drugo	Krčnitve	Nedov. posek			
		Redčen.	Pomlad.	Prebir.										
Iglavci	m ³	741	1.532	78	0	0	513	3.231	32	36	0	6.163	23,7	110,1
	%	12,0	24,9	1,3	0,0	0,0	8,3	52,4	0,5	0,6	0,0	100,0		
Listavci	m ³	682	3.608	26	0	0	98	126	23	0	0	4.562	15,0	84,7
	%	14,9	79,1	0,6	0,0	0,0	2,1	2,8	0,5	0,0	0,0	100,0		
Skupaj	m³	1.423	5.140	104	0	0	611	3.357	55	36	0	10.725	19,0	97,7
	%	13,3	47,9	1,0	0,0	0,0	5,7	31,3	0,5	0,3	0,0	100,0		

Državni gozdovi

		Vrste poseka										Posek skupaj	%	%
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja	Sanit. posek	Posek za gozd. infrastr. in drugo	Krčnitve	Nedov. posek			
		Redčen.	Pomlad.	Prebir.										
Iglavci	m ³	4.053	3.085	580	0	22	5.075	144.379	434	287	81	157.996	30,3	133,6
	%	2,6	2,0	0,4	0,0	0,0	3,2	91,2	0,3	0,2	0,1	100,0		
Listavci	m ³	6.416	32.726	906	12	94	687	8.426	422	160	23	49.878	9,0	51,6
	%	12,9	65,7	1,8	0,0	0,2	1,4	16,9	0,8	0,3	0,0	100,0		
Skupaj	m³	10.469	35.811	1.486	12	116	5.762	152.805	856	447	104	207.874	19,4	96,8
	%	5,0	17,2	0,7	0,0	0,1	2,8	73,5	0,4	0,2	0,1	100,0		

Gozdovi lokalnih skupnost

		Vrste poseka										Posek skupaj	%	%
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja	Sanit. posek	Posek za gozd. infrastr. in drugo	Krčnitve	Nedov. posek			
		Redčen.	Pomlad.	Prebir.										
Iglavci	m ³	76	0	119	0	0	62	4.805	7	43	5	5.118	40,5	181,4
	%	1,5	0,0	2,3	0,0	0,0	1,2	94,0	0,1	0,8	0,1	100,0		
Listavci	m ³	72	983	0	0	0	8	22	30	14	0	1.129	10,7	58,3
	%	6,3	87,2	0,0	0,0	0,0	0,7	2,0	2,6	1,2	0,0	100,0		
Skupaj	m³	148	983	119	0	0	70	4.827	37	57	5	6.247	27,0	131,3
	%	2,4	15,7	1,9	0,0	0,0	1,1	77,3	0,6	0,9	0,1	100,0		

Skupaj GGE

		Vrste poseka										Posek skupaj	%	%
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja	Sanit. posek	Posek za gozd. infrastr. in drugo	Krčnitve	Nedov. posek			
		Redčen.	Pomlad.	Prebir.										
Iglavci	m ³	4.871	4.617	777	0	22	5.651	152.415	473	366	86	169.277	30,2	133,7
	%	2,9	2,7	0,5	0,0	0,0	3,3	90,0	0,3	0,2	0,1	100,0		
Listavci	m ³	7.169	37.317	932	12	94	792	8.574	475	174	23	55.569	9,4	53,5
	%	12,9	67,2	1,7	0,0	0,2	1,4	15,4	0,9	0,3	0,0	100,0		
Skupaj	m³	12.040	41.934	1.709	12	116	6.443	160.989	948	540	109	224.846	19,5	97,5
	%	5,4	18,7	0,8	0,0	0,1	2,9	71,5	0,4	0,2	0,0	100,0		

V poseku prevladuje smreka (47,8 % celotnega poseka), sledi jelka z 27,4 % in bukev z 22,7 %. V skupnem poseku je 75,2 % iglavcev.

Preglednica 36/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst

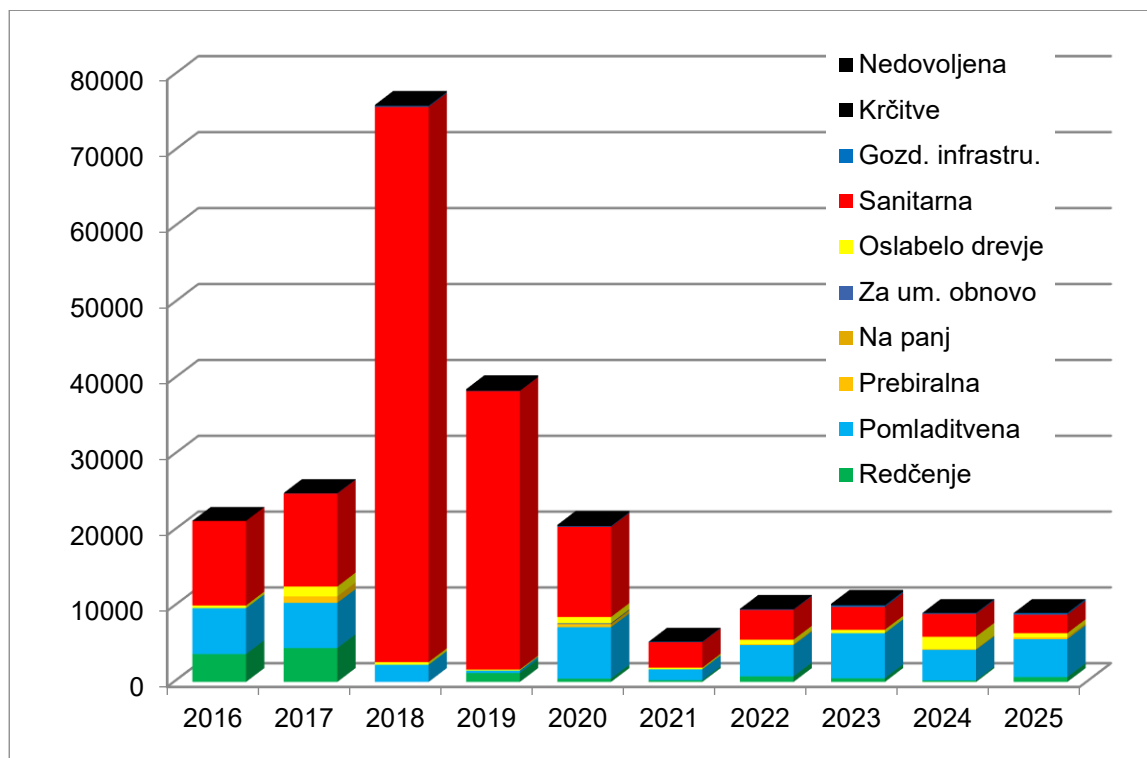
Drevesna vrsta	% od celotnega poseka	% od LZ drev. vrste	% od celotne LZ
Smreka	47,8	47,6	9,3
Jelka	27,4	18,7	5,4
Bor	0,0	1,8	0,0
Macesen	0,0	0,4	0,0
Ostali igl.	0,0	23,3	0,0
Bukev	22,7	11,1	4,4
Hrast	0,4	4,9	0,1
Pl. lst.	1,5	3,3	0,3
Dr. tr. lst.	0,1	6,7	0,0
Meh. lst.	0,1	1,5	0,0
Skupaj iglavci	75,2	30,2	14,7
Skupaj listavci	24,8	9,4	4,8
Skupaj	100,0	19,5	19,5

Tako pri iglavcih kot pri listavcih je prevladoval posek debelejšega drevja. Pri iglavcih je prevladoval sanitarni posek (veter, podlubniki), kar kaže, da ujme prizadanejo predvsem starejše, debelo drevje. Pri listavcih je prevladoval pomladitveni posek.

Preglednica 37/PDR: Posek po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	6,3	14,7	24,7	28,0	36,7	30,2	51,5
Listavci	6,2	5,2	5,4	8,1	13,9	9,4	17,0
Skupaj	6,3	8,7	12,7	17,7	26,6	19,5	68,5

Pregled poseka po letih ureditvenega obdobja je razdeljen po vrstah poseka, ki prikazujejo močno prevlado sanitarnih sečenj po vetrolomu leta 2017. Sanitarne sečnje in posek oslabelega drevja skupno zajemajo 74,5 % vsega poseka v desetletju, negovalne sečnje pa 24,8 %. Nedovoljenega poseka je bilo po uradnih evidencah 109 m³. Povprečno je bilo v GGE posekanih 22.485 m³ lesa letno.

Grafikon 1: Pregled poseka po letih ureditvenega obdobja

4.2.2 Gojitvena in varstvena dela

Gojitvena dela za obnovo in nego gozdov so bila v povprečju dobro realizirana. Zaradi ujm, ki so prizadele GGE je bila na 11,9 ha površine izvedena tudi sadnja in nanjo vezana dela, ki z načrtom niso bila predvidena. Varstvena dela so bila izvedena po potrebi.

Preglednica 38/OGDL/OGD : Opravljena gojitvena in varstvena dela po lastniških kategorijah in skupno

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Zasebni gozdovi			Državni gozdovi		
		Načrt	Izvedeno	Indeks	Načrt	Izvedeno	Indeks
Priprava sestoja	ha	9,01	2,10	23,3	141,19	138,95	98,4
Nega mladja	ha	0,27	1,70	629,6	16,30	31,16	191,2
Nega gošče	ha	9,30	7,20	77,4	250,44	195,65	78,1
Nega letvenjaka	ha	2,33	1,35	57,9	83,91	81,47	97,1
Nega ml. drogovnjaka	ha	2,52	0,00	0,0	48,12	12,75	26,5
Nega prebiralnega gozda	ha	0,00	0,00	0,0	27,33	12,80	46,8
Zaščita z ograjo	m	0,00	0,00	0,0	400,00	1.781,00	445,3
Vzdrževanje zaščitnih ograj	m	0,00	0,00	0,0	19.500,00	4.335,00	22,2
Ostalo varstvo pred divjadjo	dni	0,00	0,00	0,0	22,20	17,00	76,6
Priprava tal	ha	0,00	0,50	0,0	0,00	11,31	0,0
Sadnja	ha	0,00	0,50	0,0	0,00	10,70	0,0
Obžetev	ha	0,00	4,30	0,0	0,00	29,79	0,0
Zaščita s premazom	ha	0,00	5,60	0,0	0,00	53,28	0,0
Ostala varstvena dela	dni	0,00	0,40	0,0	0,00	21,90	0,0
Varstvo pred žuželkami	dni	0,00	0,00	0,0	0,00	122,72	0,0
Zaščita s količenjem ali tulci	kos	0,00	0,00	0,0	0,00	100,00	0,0

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Gozdovi lokalnih skupnosti			Skupaj		
		Načrt	Izvedeno	Indeks	Načrt	Izvedeno	Indeks
Priprava sestoja	ha	5,64	0,40	7,1	155,84	141,45	90,8
Nega mladja	ha	0,19	1,40	736,8	16,76	34,26	204,4
Nega gošče	ha	6,04	2,00	33,1	265,78	204,85	77,1
Nega letvenjaka	ha	2,57	1,00	38,9	88,81	83,82	94,4
Nega ml. drogovnjaka	ha	3,67	1,50	40,9	54,31	14,25	26,2
Nega prebiralnega gozda	ha	0,00	0,00	0,0	27,33	12,80	46,8
Zaščita z ograjo	m	0,00	0,00	0,0	400,00	1.781,00	445,3
Vzdrževanje zaščitnih ograj	m	4.000,00	1.200,00	30,0	23.500,00	5.535,00	23,6
Ostalo varstvo pred divjadjo	dni	0,00	0,00	0,0	22,20	17,00	76,6
Priprava tal	ha	0,00	0,70	0,0	0,00	12,51	0,0
Sadnja	ha	0,00	0,70	0,0	0,00	11,90	0,0
Obžetev	ha	0,00	1,40	0,0	0,00	35,49	0,0
Zaščita s premazom	ha	0,00	4,20	0,0	0,00	63,08	0,0
Ostala varstvena dela	dni	0,00	0,00	0,0	0,00	22,30	0,0
Varstvo pred žuželkami	dni	0,00	1,75	0,0	0,00	124,47	0,0
Zaščita s količenjem ali tulci	kos	0,00	0,00	0,0	0,00	100,00	0,0

4.2.3 Gradnja gozdnih prometnic

Gozdne ceste: V obravnavanem obdobju je bila načrtovana in izvedena gradnja gozdne ceste Bevandičeva baraka, ki poteka v GGE Koče in GGE Stojna, v GGE Stojna v dolžini 520 m.

Z realizacijo zadanega programa odpiranja gozdov z gozdnimi cestami smo dosegli gostoto produktivnih cest 24,76 m/ha in se približali ciljni gostoti produktivnih cest 25,50 m/ha.

Uredba o pristojbini za vzdrževanje gozdnih cest zagotavlja gozdnogospodarski enoti po podatku za leto 2026 okoli 50.000,00 € na leto, kar omogoča letna vzdrževalna dela na okoli 70 – 80 % skupne dolžine gozdnih cest letno. Redno se vzdržujejo glavne gozdne ceste in tiste, s poudarjenim javnim značajem. Na najbolj obremenjenih gozdnih cestah se vzdrževalna dela izvajajo vsako leto, na manj obremenjenih vsako drugo, tretje leto, na malo obremenjenih gozdnih cestah bolj poredko. Ker ležijo gozdne ceste na strmem reliefu, je pri vzdrževanju poudarek na urejanju odvodnjavanja – redno čiščenje koritnic in cevni propustov, popravilo vzdolžnih jarkov in naravnih iztokov. Sredstva za zagotavljanje prevoznosti in odpravo poškodb na gozdnih cestah namenja tudi upravljavec državnih gozdov, družba Slovenski državni gozdovi.

Gozdne vlake: Odpiranje gozdov z gozdnimi vlakami je sledilo načrtovanemu. V GGE je bila s prejšnjim GGN predvidena optimalna gostota gozdnih vlak v večnamenskih gozdovih 130 m/ha. Načrtovana je bila gradnja 10 km novih gozdnih vlak v večnamenskih oddelkih enote, ki so bili pomanjkljivo odprti, zgrajenih je bilo 2,810 km gozdnih vlak v državnih gozdovih.

V GGE Stojna so poleg več gozdnih rezervatov in gozdov s poudarjeno varovalno funkcijo tudi posamezna manjša območja (enoceličen), kjer gradnja gozdnih vlak zaradi zelo skalovitega in strmega reliefa ni primerna. Smotno je, da ti predeli ostanejo trajno brez vlak.

Rekonstrukcijam obstoječih gozdnih vlak, s katerimi se odpravi posamezne neustrezne elemente vlak, je bilo namenjeno dovolj pozornosti. Načrtovanih je bilo 30 km rekonstrukcij obstoječih gozdnih vlak v večnamenskih gozdovih enote, izvedenih je bilo 15,610 km rekonstrukcij. Od sprejema nove gradbene zakonodaje rekonstrukcij pripravljenih gozdnih vlak ni več, zato jih od leta 2022 nismo več evidentirali.

Glede na trenutno zelo dobro odprtost gozdov z gozdnimi vlakami, je potrebno sredstva nameniti za gradnjo vlak v posameznih zaprtih in delno odprtih oddelkih ter za posamezne rekonstrukcije grajenih gozdnih vlak. Na pripravljenih vlakah se izvajajo popravila oz. rekonstrukcije vlak, ki ne zahtevajo izdelave elaborata vlak. Poseben poudarek je nameniti odvodnjavanju vode z vlak – izdelavi prečnih jarkov.

Preglednica 39: Novogradnja in rekonstrukcija gozdnih vlak v metrih v obdobju 2016-2025

Leto	Oddelek	Novogradnja v metrih	Rekonstrukcija v metrih
2016	06084	645	3.680
	06093	210	2.300
skupaj		855	5.980
2017	06008	263	0
	06026	210	0
	06038	330	3.160
	06040	0	2.530
	06060	0	1.730
	06072	0	2.210
skupaj		803	9.630
2018	060047	340	0
skupaj		340	0
2019		0	0
skupaj		0	0
2020			0
skupaj		0	0
2021	06091		450
skupaj		450	0
2022	06043		131
skupaj		131	0
2023	06069		231
skupaj		231	0
2024			0
skupaj		0	0
2025	06080		176
skupaj		176	0
Skupaj 2016-2025		2.810	15.610

4.2.4 Opravljena dela in aktivnosti na krepitvi funkcij gozdov

Za izboljšanje ekoloških in socialnih funkcij gozda so bila v preteklem desetletju izvedena številna dela. Veditna sečnja (vzdrževanje grmišč) se je izvajala na območju Fridrihštajna, Mestnega vrha in nad kamnolomom v Podgorski ulici. Vzdrževalo se je gozdne jase pri Mrzlem in Rožnem studencu ter nad cesto v odseku 58A. Veliko poudarka je bilo tudi na vzdrževanju vodnih površin. Naravnemu razvoju je bilo prepuščenih 191,88 ha ekocelic in gozdnih rezervatov. Gnezdnice so bile vzdrževane 30 %. Izvedeno je bilo tudi obžagovanje vej, sadnja plodonosnega drevja, postavitve valilnic, puščanje stoječe biomase v gozdu in sečnja za ohranjanje biotopov. Vzdrževane so bile tudi GUP Rožni studenec in Mala medvedova pot ter trim steza pod Stojno. V sklopu LAS projekta je bila celostno posodobljena GUP Rožni studenec v okviru projekta LIFE Lynx pa Risova pot (nekdanja Jelenova pot).

Preglednica 40: Opravljena dela za funkcije

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Skupaj		
		Načrt	Izvedeno	Indeks
Naravni razvoj biotopov	ha/m ³	191,88 / 16.030,20	14.652,91	91,4
Vzdrževanje grmišč	ha	12,80	10,00	78,1
Vzdrževanje travinj	ha	45,06	22,60	50,2
Vzdrževanje vodnih površin	dni	19,25	92,75	481,8
Vzdrževanje gnezdnic	kos	600,00	180,00	30,0
Puščanje stoječe biomase v gozdu	m ³	0,00	27,30	0,0
Obžagovanje vej	ha	0,00	0,36	0,0
Sadnja plodonosnega drevja	dni	0,00	40,00	0,0
Postavitev valilnic in ostalo	dni	0,00	1,80	0,0
Ohranjanje biotopov - sečnja	m ³	0,00	26,00	0,0
Vzdrževanje stez	dni	0,00	183,80	0,0

4.2.5 Posegi v gozd in gozdni prostor v obdobju 2016-2025

V GGE v preteklem ureditvenem obdobju ni bilo izvedenih krčitev gozda.

Preglednica 41/D-KRC: Krčitve gozdov v ureditvenem obdobju 2016 do 2025 po namenu

Namen krčitev						Skupaj
Urbanizacija	Infrastruktura	Kmetijstvo	Rudarstvo	Energetika	Drugo	
ha	ha	ha	ha	ha	ha	ha
0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

4.2.6 Celovita ocena doseganja postavljenih ciljev v obdobju 2016-2025

Ocena doseganja ekonomskih ciljev

V preteklem ureditvenem obdobju je bila realizacija z načrtom načrtovanega poseka presežena za 13,6 %. Z načrtom načrtovan posek je bil po količini močno presežen pri iglavcih (za 78,2 %), pri listavcih pa je bila realizacija poseka samo 54,0 %. Zaradi večjega poseka od načrtovanega, na račun poseka iglavcev je bil cilj doseganje čim višjega dohodka od gospodarjenja z gozdovi dosežen. Izpolnjeni so bili tudi cilji zaposlitev, ohranjanje delovnih mest ter proizvodnja lesa in oskrba z lesom lesnopredelovalne lokalne industrije, čeprav so se v letih najobsežnejših sanitarnih sečenj iglavcev pojavljale težave pri dobavi lesa listavcev.

Ocena doseganja ekoloških ciljev

Malopovršinska zgradba velikega deleža sestojev, ohranjeni gozdni ekosistemi, oblikovanje mirnih con, oblikovanje upravljaljskih con za Natura 2000 vrste, prisotnost zavarovanih vrst zveri, zmanjšanje številčnosti jelenjadi, uspešna naravna obnova gozda, žal predvsem z bukvijo, omejitev sadnje smreke, sadnja rastiščem primernih drevesnih vrst (jelka, hrast, gorski javor, plodonosne vrste), povečanje deleža debelega drevja, izločene ekocelice, ohranjanje rezervatov, pester in vzdrževan gozdni rob, ohranjanje in vzdrževanje vodnih virov, upoštevanje ekoloških funkcij pri gradnji gozdne infrastrukture so le nekateri kazalci, ki kažejo, da je bilo usmerjanje razvoja gozda v preteklem desetletju v skladu z zapisanimi usmeritvami za krepitev ekoloških ciljev. Doseganje ekoloških ciljev bi bilo še boljše, če ne bi bilo naravnih ujm, ki so v nižinskem delu GGE (podlubniki) in na platoju Stojne (vetrolom) vzrokovale prezgodnjemu poseku drevja ter povzročile znižanje lesnih zalog in razgradnjo nekaterih sestojev.

Velik obseg nenačrtovanih sanacijskih sečenj in neizvedba negovalnih sečenj sta močno vplivala tudi na nedoseganje ciljne zgradbe gozdnih sestojev. Premalo odraslih sestojev primernih za obnovo se je uvedlo v načrtovano obnovo ali nadaljevalo z obnovo, ujme pa so povzročile prezgodnji posek in razgradnjo sestojev, kar ima za posledico biološko in mehansko nestabilnost gozdnih sestojev in povečuje tveganja pri gospodarjenju z gozdovi.

Ocena zagotavljanja socialnih ciljev

S stabilnim gozdom poraščena strma pobočja, kjer gozdovi opravljajo varovalno vlogo, zdrav in vitalen gozd, ohranjene naravne vrednote, upoštevanje območij in objektov kulturne dediščine, raznovrsten in razgiban gozdni rob, ohranjanje in pospeševanje plodonosnih drevesnih in grmovnih vrst, ohranjanje izjemnih dreves, aktivno sodelovanje pri sanaciji divjih odlagališč, delo z javnostmi kot je osveščanje lastnikov gozdov, šolske in predšolske mladine ter širše javnosti o vlogi in pomenu gozdov ter o delu v gozdovih (radijske oddaje, teden gozdov, vodenje skupin po gozdnih učnih poteh in drugih poteh, izobraževanja za lastnike gozdov), usmerjene turistične in rekreacijske aktivnosti v gozdnem prostoru, vzdrževanje poti so kazalniki, ki kažejo na visoko stopnjo doseganja socialnih ciljev.

Ocena doseganja gozdnogojitvenih in drugih ciljev

- Ciljna lesna zaloga v večnamenskih gozdovih (358,3 m³/ha) ni bila dosežena. Glede na pretekli načrt se lesna zaloga v večnamenskih gozdovih skoraj ni spremenila in znaša 349,8 m³/ha.
- Zgradba gozda: Še naprej se povečuje delež skupinsko – gnezdasto raznomernih sestojev z jedri in skupinami predvsem bukovega mladja. To se dogaja večinoma na račun debeljakov, ki so jih nenačrtovano prizadele ujme in na račun prebiralnih gozdov, ki zaradi slabšega pomlajevanja ključne drevesne vrste – jelke počasi izginjajo.
- Rastiščem ustrezna drevesna sestava: naravne ujme so povzročile, da se je delež iglavcev zmanjšal bolj kot je bilo načrtovano predvsem na račun zmanjšanja deleža smreke, kar gre še bolj v smeri naravne drevesne sestave.
- Bolj kot je bilo načrtovano se je povečal delež mladovij in sestojev v obnovi, zmanjšal pa delež debeljakov.
- Negovanost sestojev: načrtovana gojitvena dela so bila večinoma dobro realizirana.
- Odprtost gozdov z gozdnimi prometnicami; GGE je zelo dobro odprta z gozdnimi prometnicami. Optimalna gostota produktivnih cest je 25,50 m/ha (trenutno 24,76 m/ha), optimalna gostota gozdnih vlak pa 120 m/ha in je praktično že dosežena.

5 Oris zakonitosti razvoja gozdov

5.1 Razvoj gozdnih fondov

5.1.1 Površina

Skupna površina gozdov v enoti se v zadnjem desetletju ni bistveno spremenila in znaša 3.287,75 ha. Malenskostno povečanje izhaja predvsem zaradi zarisa novega gozdnega roba ter uskladitve z rabo tal. Vseh zaraščajočih površin je 41,95 ha – 1,08 % površine GGE Stojna.

5.1.2 Lesna zaloga , prirastek in možni posek

Za primerjavo so verodostojni podatki zadnjih štirih desetletij, ko se lesna zaloga (in v zadnjih treh desetletjih tudi prirastek) ugotavlja na stalnih vzorčnih ploskvah.

V zadnjem desetletju se skupna lesna zaloga ni bistveno spremenila, je pa prišlo do večjih razlik med iglavci in listavci. Lesna zaloga iglavcev se je zaradi obsežnih sanitarni sečenj znižala, za podobno razliko pa se je predvsem zaradi nerealiziranega možnega poseka povečala lesna zaloga listavcev. Prirastek je višji tako pri iglavcih kot pri listavcih. Glede na realiziran posek v preteklem desetletju je višji tudi načrtovani možni posek.

Preglednica 42/D-GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2006 do 2026

Leto	Pov. ha	Lesna zaloga			Letni prirastek			Letni realiziran posek*		
		m ³ /ha			m ³ /ha			m ³ /ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1966	3.223,36	166,8	126,4	293,2	3,7	2,5	6,2	2,73	2,40	5,13
1976	3.196,22	177,2	142,6	319,8	3,4	3,5	6,9	4,08	3,08	7,15
1986	3.201,25	166,6	150,4	317,1	3,5	4,6	8,1	2,85	2,25	5,09
1996	3.300,83	167,6	165,2	332,8	2,91	4,12	7,03	3,01	2,10	5,11
2006	3.275,82	181,5	182,0	363,5	3,54	4,92	8,46	3,56	3,35	6,90
2016	3.286,98	170,6	180,2	350,8	3,85	3,16	7,01	5,15	1,69	6,84
2026	3.287,75	150,9	200,3	351,1	4,19	4,44	8,63	3,33	4,26	7,59

*Opomba: V zadnjem obdobju je naveden načrtovani oz možni posek (in ne realiziran posek)

Drevesna sestava se počasi spreminja. Delež smreke se je predvsem zaradi gradacij podlubnikov v zadnjem desetletju precej znižal. Povečal se je delež bukve in nekoliko tudi plemenitih listavcev, medtem, ko delež jelke ostaja skoraj nespremenjen.

Preglednica 43/GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2006 do 2026

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
1966	11,2	44,3	-	-	-	35,8	*	3,4		3,7*
1976	14,0	41,0	-	-	-	36,0	*	6,0		3,0*
1986	14,6	37,9	0,1	-	-	38,1	*	6,1		3,2*
1996	18,7	31,6	0,0	0,1	0,0	40,0	1,9	6,7	0,3	0,7
2006	19,4	30,2	0,0	0,2	0,0	39,6	1,3	8,0	0,2	1,1
2016	19,6	28,7	0,2	0,2	0,0	39,7	1,4	8,8	0,3	1,1
2026	14,3	28,3	0,2	0,2	0,0	43,8	1,6	9,8	0,4	1,4

*Opomba: Za prva tri desetletja je hrast pisan pod ostale listavce

Primerjava debelinske strukture lesne zaloge in prirastka s preteklim obdobjem kaže, da se je lesna zaloga pri iglavcih znižala v vseh debelinskih razredih, še najmanj v V. debelinskem razredu. Drugačno stanje je pri listavcih, saj se je lesna zaloga zvišala v vseh debelinskih razredih, največ v I. debelinskem razredu, kar kaže na večjo vrast listavcev. Močneje je narasel tudi delež debelega drevja pri listavcih, predvsem zaradi nizke realizacije sečnje in višjega prirastka. Prirastek se je z izjemo IV. debelinskega razreda pri iglavcih povečal v vseh debelinskih razredih tako pri iglavcih kot pri listavcih.

Preglednica 44/GFX: Indeksi razvoja lesne zaloge, prirastka in možnega poseka (v %)

	Lesna zaloga %						Prirastek %						Možni posek
	Debelinski razredi						Debelinski razredi						
	I	II	III	IV	V	Skupaj	I	II	III	IV	V	Skupaj	
Iglavci	70,0	91,3	84,9	70,4	98,0	88,4	119,4	139,1	116,4	89,8	105,0	108,8	115,4
Listavci	120,0	100,2	101,7	113,7	116,6	111,2	225,6	132,3	115,6	120,9	144,9	140,5	136,0
Skupaj	100,0	96,9	95,3	92,7	106,2	100,1	178,6	135,1	115,9	103,2	117,0	123,1	126,1

Pri pripravi kontrolnega izračuna smo upoštevali vse gozdove GGE. Uporabili smo podatke s SVP, in sicer o prirastku, vrasti in odmrli masi. Podatek o poseku je povzet po evidencah.

Kontrolni izračun kaže na »presežek« ugotovljene lesne zaloge na SVP v primerjavi s pričakovano lesno zalogo pri iglavcih (0,4 %), pri listavcih (3,9 %) in skupaj 2,3 %.

Preglednica 45/D-KON: Kontrolni izračun lesne zaloge za vse gozdove GGE

	Iglavci (m ³)	Listavci (m ³)	Skupaj (m ³)
LZ v prejšnjem ureditvenem obdobju	560.767	592.226	1.152.993
Vrast*	1.808	13.085	14.893
Prirastek (letni*10)	126.635	103.891	230.526
Sečnje po evidenci	169.277	55.569	224.846
Odmrlo drevje**	25.677	19.661	45.338
Pričakovana zaloga	494.256	633.972	1.128.228
Ugotovljena zaloga	496.001	658.397	1.154.398
Indeks % (ugotovljena LZ/pričakovana LZ)	100,4	103,9	102,3

*vrast: igl 0,55 m³/ha; lst 3,98 m³/ha; skupaj 4,53 m³/ha

** odmrlo drevje v zadnjem desetletju: igl 7,81 m³/ha; lst 5,98 m³/ha; skupaj 13,79 m³/ha

5.2 Presoja stanja in razvoja gozdov v pogledu trajnosti

5.2.1 Presoja stanja in razvoja gozdov v pogledu trajnosti z vidika debelinske strukture oz. razmerja razvojnih faz in zgradb sestojev

Uravnoteženo razmerje razvojnih faz je dolgoročno bistvenega pomena za načrtno in trajnostno gospodarjenje z gozdom. Ugotovljeno stanje na ravni GGE primerjamo z modelom, ki je ponderirano povprečje modelov RGR. Primerjava površinskih deležev osnovnih razvojnih faz gozda je razumljivejša od analize debelinskih struktur, zato smo že pri opisovanju sestojev ocenjevali deleže mladovja, drogovnjaka, debeljaka in sestoja v obnovi pri raznomernih in pionirskih sestojih ter delež pomladka (mladja, gošče in celo letvenjaka), ki je zaradi malopovršinskosti prepleten z drugo razvojno fazo in ima dobre možnosti za preraščanje (glej korigiran delež).

Na sestojni karti je vrisanih mladovij 6,7 %, korigirano 15,2 %; drogovnjakov 6,2 korigirano 11,9 %; debeljakov 24,5 korigirano 40,7 %; sestojev v obnovi 19,9 korigirano 32,1 %; posamično-šopasto raznomernih oziroma prebiralnih sestojev je 7,1 %, skupinsko-gnezdasto raznomernih sestojev 35,3 %, pionirskih gozdov pa 0,3 %.

Debeljaki v korigiranem deležu prevladujejo, vendar jih je v primerjavi z modelom že nekoliko premalo. V primerjavi z modelom je malo preveč mladovij, veliko preveč pa je sestojev v obnovi. Močno pa še vedno primanjkuje drogovnjakov. Ugodno je pomlajevanje bukve, zadovoljivo smreke in mestoma plemenitih listavcev, še vedno pa je otežena obnova jelke zaradi objedanja preštevilčne srnjadi in jelenjadi.

Preglednica 46/D-SM: Delež razvojnih faz v GGE in primerjava z modelnim stanjem

Razvojna faza	Stanje			Model			Razlika
	Površina	Delež	Korigiran delež	Trajanje razvojne faze	Delež	Modelna površina	
	ha	%	%	let	%	ha	
Mladovje	221,46	6,7	15,2	17	12	398,05	3,1
Drogovnjak	204,48	6,2	11,9	40	29	942,58	-16,7
Debeljak	805,99	24,5	40,7	61	44	1.444,55	-3,2
Sestoj v obnovi	653,15	19,9	32,1	21	15	502,58	16,8
RAZNOMERNO (ps-šp)	234,28	7,1					
RAZNOMERNO (sk-gnz)	1.158,30	35,3					
Pionirski gozd z grmišči	10,09	0,3					
Skupaj	3.287,75	100,0	100,0	139	100,0	3.287,75	

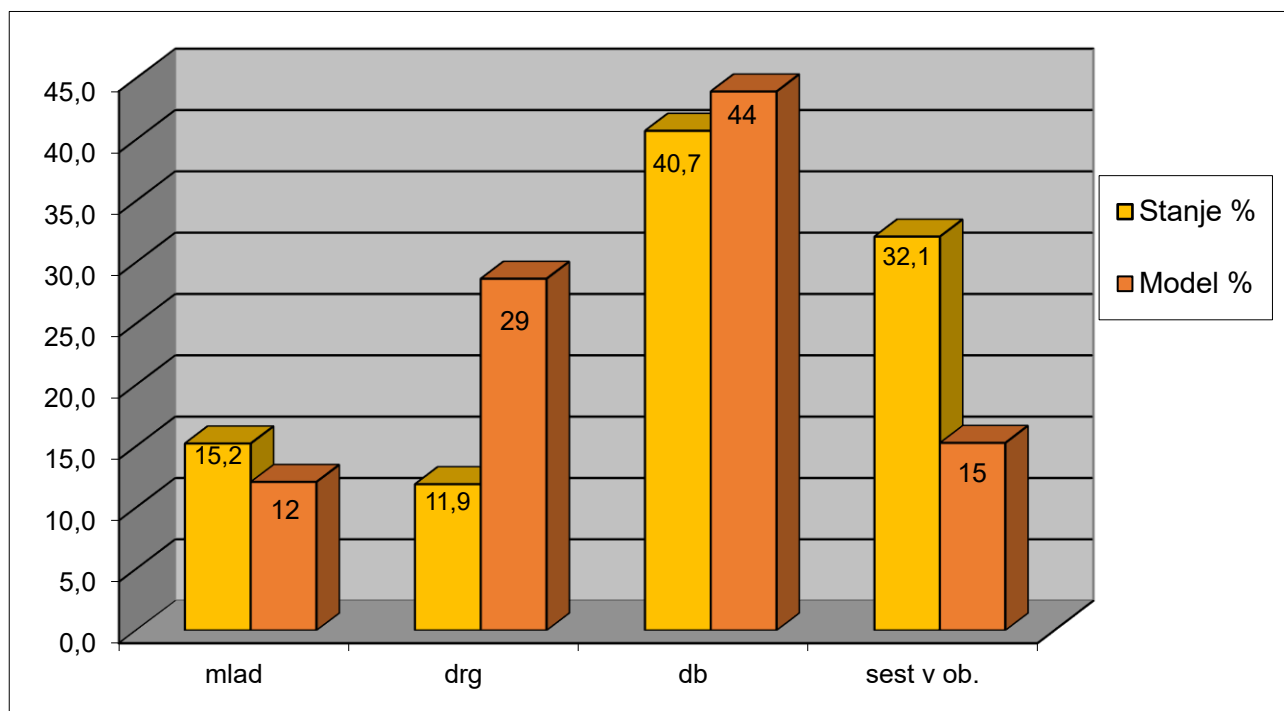
Kljub popravljenim deležem razvojnih faz primerjava z modelom kaže problem pomanjkanja drogovnjakov in presežek sestojev v obnovi.

Debelinska struktura gozdov se je kljub temu, da je v poseku prevladovalo debelo drevje še poslabšala in ostaja neugodna. V prvem debelinskem razredu je 4,9 % lesne zaloge, v drugem debelinskem razredu je 10,1 %, v tretjem debelinskem razredu je 15,4 %, v četrtem debelinskem razredu je 20,1 % v petem debelinskem razredu pa je kar 49,5 % lesne zaloge. Neugodna debelinska struktura je poleg večinoma problematične obnove jelke glavni problem enote. Z vrastjo številnih bukovih mladovij nad meritveni prag se bo debelinska struktura sicer popravila, a moramo tudi sečnje še bolj usmeriti v debelo drevje.

Velik problem v enoti je pomlajevanje jelke. Jelka se pomladi, vendar jo jelenjad še vedno močno objeda, tako da ne uspe prerasti. Zaradi objedanja jelke se jelovo-bukovi gozdovi počasi spreminjajo v bukove gozdove.

Problem enote so še vedno tudi zasmrečeni gozdovi, ki so ponekod že dosegli sečno zrelost, in so po gradacijah lubadarja mestoma v velikopovršinskih obnovah, vendar je pomladek marsikje pomanjkljivih zasnov, saj ni dovolj semenjakov listavcev (bukve).

Drevesna sestava, razen v zasmrečenih sestojih, je sicer ugodna in blizu naravnemu stanju, a se že nakazuje bistveno večji delež bukve. Dolgoročno bodo jelovo-bukovi gozdovi predvsem bukovi s posamično primesjo jelke.

Grafikon 2: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev

5.2.2 Presoja trajnosti z vidika zagotavljanja funkcij gozdov

Že stoletje uveljavljeno sonaravno in mnogonamensko delo z gozdom ter prisotnost redkih in zaščiteneh rastlinskih in živalskih vrst ter relativno dobra ohranjenost habitatov s prevladujočo oznako ugodno se zdi dolgoročno usklajeno in trajno vsaj v gozdovih z relativno dobro naravno drevesno sestavo ter uravnoteženimi razvojnimi fazami. Načrtno upoštevanje ekoloških in socialnih funkcij zahteva tudi Uredba o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom (Ur. l. RS, št. 88/05, 56/07, 29/09, 91/10, 1/13, 39/15 in 191/20) v skladu s katero so v GGE Stojna zavarovani gozdni rezervati: Mestni vrh s površino 31,76 ha, Ledena jama s površino 14,79 ha, Kofel s površino 3,34 ha in Brezno Lobodika s površino 1,25 ha. Celotna GGE Stojna je pokrita z EPO – ekološko pomembna območja, skoraj celotna GGE z izjemo nekaj gozdov v nižinskem delu enote pa leži v območju Natura 2000 s prisotnostjo kvalifikacijskih vrst in ugodno ocenjenim stanjem habitatov.

V enoti se pojavljajo upravljavske cone detlov (triprsti, belohrbti), gozdnega jereba, raka koščaka in mehcolesne loke, ki zahtevajo svojevrstno ukrepanje oziroma neukrepanje ter časovno in prostorsko prilagojeno gospodarjenje.

Velika gozdnatost, trajna poraščenost strmih predelov, lesna zaloga z debelim drevjem in ekocelice, ki so prepuščene naravnemu razvoju, ugodno vplivajo na ekološke funkcije.

Trenutno je v večini gozdov enote porušeno razmerje razvojnih faz - premalo je drogovnjakov, preveč pa sestojev v obnovi in deloma mladovij. Nujne so sečneje debelega drevja, neugodna debelinska struktura je problem enote.

Problem, ki je še vedno prisoten je zasmrečenost nekaterih sestojev. Nizke nadmorske višine, neprimernost rastišča, daljša obdobja brez padavin, visoke temperature ter zrelost teh sestojev so

razlogi za povečano nevarnost oslabitve vitalnosti smreke ter prenamnožitve podlubnikov. Povečana skrb in takojšnje ukrepanje v teh gozdovih je zato nujno potrebno.

Zaradi dolgoživosti dreves ne opažamo sprememb drevesne sestave, a zaradi mestoma skoraj onemogočene obnove ključnih drevesnih vrst (predvsem jelke v jelovo bukovih gozdovih), ki so še vedno objedane in ne vraščajo v bodoče sestoje, vemo, da se ta proces dogaja.

Gozdovi s poudarjenimi socialnimi funkcijami ležijo predvsem v vznožju enote, to je rekreacijsko in turistično območje MTB Trail Center Kočevje, gozdovi ob trim stezi, gozdovi ob Gozdni učni poti Rožni studenec in Risovi poti ter gozdovi ob planinskih in nekaterih kolesarskih poteh ter markantnih vrhovih. Gozdovi v okolici naštetih turistično-rekreacijskih in poučnih objektov razmeroma dobro zagotavljajo trajnost socialnih funkcij, saj gre za razmeroma dobro ohranjene gozdove z visokimi lesnimi zalogami. Problem se pojavlja ponekod v nižinskem delu enote, kjer prevladujejo smrekovi sestoji, ki so ogroženi zaradi gradacij lubadarja. Zlasti v predelu trim steze in gozdne učne poti prihaja zaradi sanitarnih sečenj do stalnega rahljanja sestojev ter posledično slabšanja funkcij gozda. Gozdovi v okolici naravnih vrednot (večinoma gre za jame in brezna) so ohranjeni, zagotavljajo stalen zastor, večinoma pa se v neposredni okolici objektov naravnih vrednot ne ukrepa. Podobno velja za objekte kulturne dediščine npr. grad Fridrihštajn, kjer se v neposredni okolici večinoma ne ukrepa, izvaja se zgolj vedutna sečnja.

Med proizvodnimi funkcijami je najpomembnejša lesnoproizvodna funkcija. Kljub neuravnoteženemu razmerju razvojnih faz in neuravnoteženemu razmerju debelinske strukture, gozdovi so in bodo, z upoštevanjem usmeritev, tudi v bodoče zagotavljali trajnost donosov lesa. Stalnost donosov zagotavlja tudi načrtovani posek, ki ne presega prirastka. Zaradi stalne prisotnosti lovne divjadi (jelenjad, srnjad, divji prašič) so ugodne tudi razmere za trajno zagotavljanje lovnogospodarske funkcije. Dobro ohranjeni gozdovi zagotavljajo tudi trajnost funkcije pridobivanja drugih gozdnih dobrin, kot je gobarjenje, nabiranje zelišč in čebelarjenje, vendar pa je območje, zaradi svoje lege in geološke podlage z vidika omenjene funkcije, manj pomembno.

Primerna drevesna sestava, uravnoteženo razmerje razvojnih faz, aktivno izvajanje načrtovanih del v gozdu ob upoštevanju vseh funkcij gozda ter uresničevanje zadanega odstrela rastlinojede in parkljaste divjadi so predpogoj zdravih in trajnostno naravnanih gozdov.

6 Cilji, usmeritve in ukrepi

6.1 Splošni cilji

Splošni cilji vključujejo zlasti temeljne učinke (funkcije gozda), ki so lahko, upoštevajoč specifične naravne, gozdnogospodarske in posestne razmere ter glede na potrebe po zagotavljanju funkcij gozdov, uresničeni z gospodarjenjem z gozdovi v GGE. Osnova za določitev ciljev so zahteve lastnikov in javnosti do gozdov, valorizirane funkcije gozdov, družbeno-ekonomske razmere v enoti, cilji območnega gozdnogospodarskega načrta in cilji iz Nacionalnega gozdnega programa [7]. Cilji so po vrsti rangirani glede na njihov pomen v GGE.

Proizvodnja lesa; v državnih gozdovih se pod ta cilj šteje zaposlitve v gozdno-lesnem sektorju, les za prodajo, oskrba z lesom lesnopredelovalne industrije in malih predelovalcev (suha roba), v gozdovih z drobno gozdno posestjo pa predvsem les za domače potrebe (dohodek in dopolnilni dohodek iz gozda), kot tudi gozd kot rezerva (socialna varnost).

Varstvo narave, ohranjanje rastlinskih in živalskih vrst; varstvo naravnih vrednot in zavarovanih območij kot tudi ohranjanje biotske raznovrstnosti na genski, vrstni in ekosistemski ravni ter ohranjanje posebnih varstvenih območij (Natura 2000) in ekološko pomembnih območij.

Ohranjanje voda; ohranjanje dobrega stanja površinskih in podzemnih voda ter ohranjanje in uravnavanje vodnih količin, še posebej na vodovarstvenih območjih.

Čiščenje zraka in regulacija klime; ohranjanje zdravega življenjskega okolja, blaženje škodljivih vplivov emisij in blaženje klimatskih ekstremov v krajini ter ohranjanje gozdnih kompleksov in gozdnih otokov v primestni in kmetijski krajini.

Varovalna in zaščitna vloga gozda ter varovanje pred naravnimi nesrečami; varovanje tal in gozdnih sestojev ter varovanje pred naravnimi nesrečami (npr. erozijski procesi, poplave).

Rekreacija in turizem; omogočanje različnih, predvsem okolju prijaznih rekreativnih aktivnosti v gozdnem prostoru, usmerjanje rekreacijskih in turističnih aktivnosti in razvoj trajnostnega turizma.

Vzgoja in izobraževanje ter raziskovanje gozdov; zagotavljanje možnosti za igro, učenje, doživljanje narave in opazovanje (gozdne učne in tematske poti, izobraževalne točke) ter načrtno zbiranje podatkov in raziskovanje gozdov (raziskovalne ploskve, gozdni rezervati, mreža stalnih vzorčnih ploskev).

Estetski videz krajine; oblikovanje gozdnih robov, ohranjanje gozdnih kulis, ohranjanje gozdnih jas, ohranjanje zanimivih dreves, oblikovanje zanimive strukture gozdov in ohranjanje prepoznavnih krajinskih oblik.

Lov in dohodek od lova; upravljanje s populacijami divjadi, rekreativni lov.

Zagotavljanje ponorov ogljika; zagotavljanje ponorov ogljika, saj je Slovenija podpisnica različnih evropskih dokumentov, na podlagi katerih se pričakuje, da gozdovi zagotavljajo določen delež ponorov ogljika.

Pridobivanje drugih gozdnih proizvodov; izkoriščanje nelesnih materialnih koristi iz gozda npr. med, gobe, zdravilna zelišča, gozdni sadeži (jagodičevje), plodovi, semena, oglarjenje.

Ohranjanje kulturne dediščine; pod ta cilj štejemo ohranjanje objektov, gozdov ali njihovih delov, ki imajo po predpisih, ki urejajo varstvo kulturne dediščine, status kulturne dediščine ali se nahajajo v njihovi neposredni okolici, kot tudi tiste, ki še nimajo statusa, so pa z vidika kulturne dediščine v območju pomembni, ter ohranjanje tradicionalnih oblik gospodarjenja z gozdovi (npr. steljniki, gaji, logi).

6.2 Usmeritve

6.2.1 Splošne usmeritve

Pospešena obnova gozdnih sestojev v katerih se povečujejo tveganja zaradi podnebnih sprememb in potencialnih ujm (skrajšanje proizvodnih dob v odraslih smrekovih sestojih) ter sestojev z najbolj neugodno debelinsko strukturo - (pre)velikim deležem debelega drevja (jelovo-bukovi gozdovi) in sestojev, kjer je že kulminiral vrednostni prirastek. Prednost mora imeti naravna obnova, umetna obnova je dopustna le izjemoma (hrast v nižini, jelka in plemeniti listavci v območju jelovo bukovih gozdov).

Negovanost sestojev: Povečati delež negovanih sestojev, predvsem v mlajših razvojnih fazah. S pravočasnimi ukrepi nege je treba zlasti v predelih pogostejšega pojava žledu in mokrega snega povečati stojnost dreves in povečati delež odpornejših vrst. V raznomernih sestojih s posamezno šopasto zgradbo, v presvetljenih debeljakah in v prebiralnih sestojih se naj izkoristi avtonega odraslega gozda.

Varstvo gozdov pred podlubniki ima prednost na območju zasmrečenih sestojev v nižinskem delu enote. Potrebna je stalna kontrola sestojev, posebej na bolj izpostavljenih - sušnih rastiščih in sprotne sanacija napadenih dreves z izvedbo vseh potrebnih zatiralnih ukrepov. Pri zatiranju podlubnikov naj se daje prednost mletju ali sežiganju sečnih ostankov pred kemičnim tretiranjem.

Rastiščnim in sestojnim razmeram prilagojena zgradba sestojev: Jelovo-bukovi gozdovi naj imajo skupinsko raznomerno zgradbo, na določenih delih je lahko tudi večje površinska. V območju pretežno bukovih in smrekovih gozdov naj bo zgradba gozda malopovršinsko do velikopovršinsko enomerna.

Usklajenost rastlinojede divjadi (jelenjadi) z okoljem: Zlasti na območju LPN se mora številčnost jelenjadi in srnjadi zmanjšati na mero, da bo zagotovljeno ustrezno pomlajevanje in preraščanje vseh po naravi prisotnih drevesnih vrst, še posebej jelke, javorja in ostalih plemenitih listavcev v območju jelovo bukovih gozdov.

Sodelovanje z javnostjo in ostalimi uporabniki v prostoru: Osveščanje in izobraževanje javnosti o pomenu in vlogi gozda v družbi (okrogle mize, radijske oddaje, zloženke, ...). Usmerjanje turističnih in rekreativnih aktivnosti v gozdnem prostoru. Sodelovanje s policijo v smislu usklajevanja njihove aktivnosti v prostoru z izvajanjem gozdarskih del.

Sanacija poškodovanih gozdov s kombinacijo naravne in umetne obnove predvsem v nižinskem delu enote. Prednost pri obnovi ogolelih površin ima naravna obnova. V primeru neuspele naravne obnove naj se površina zasadi z listavci, izjemoma lahko tudi s smreko kot predkulturo. Kolektivna zaščita z ograjo naj se izvaja le izjemoma. Na območjih poškodovanih gozdov osnovati mešane sestoje z drevesnimi vrstami, prilagojenimi rastiščnim razmeram in podnebnim spremembam. Pri drugi generaciji smreke na isti površini je treba pri osnovanju sestoja poskrbeti vsaj za 50 % delež listavcev.

Biotska pestrost in območja Natura 2000: V vseh gozdovih naj se pospešuje biotsko raznovrstnost z ohranjanjem in vzdrževanjem pestre drevesne sestave in zgradbe gozdov ter z izvajanjem ukrepov za preprečevanje škodljivih biotskih in abiotskih dejavnikov. Ohranjati je treba redke ekosisteme, zavarovane in manjšinske habitatne tipe ter zavarovane rastlinske in živalske vrste. Zlasti v območju con živalskih vrst, ki potrebujejo večji delež odmrle biomase (detli, brazdar, ...), je treba povečati delež odmrle biomase, povečati je treba količino odmrlih dreves v C razširjenem debelinskem razredu.

Zagotavljanje varovalne in hidrološke vloge gozdov: Na strmih in močno skalovitih predelih ter na vodovarstvenih območjih je treba ohranjati stalno pokrovnost tal, raznomerno zgradbo gozda, ohranjati gozdnatost, zagotoviti naravno obnovo gozda ter rastišču primerno sestavo drevesnih vrst.

Ustrezna raba gozdnega prostora: V gozdni krajini je treba ohranjati kompleksnost gozdov, posegi v gozdni prostor niso zaželeni. Vzdrževati je treba obstoječe negozdne površine (košnja gozdnih jas) z namenom ohranjanja ekološke pestrosti in zagotavljanja ostalih funkcij gozda.

Prilagajanje na podnebne spremembe: Pri negi in vnosu s sadnjo naj se izbirajo in pospešujejo drevesne vrste različnih tudi južnejših provenienc in genotipov, drevesne vrste prilagojene na različne rastiščne razmere (graden, plemeniti listavci) ter drevesne vrste, ki prenašajo višje temperature (cer, poljski prest). Ohranjajo naj se minoritetne in sadne drevesne vrste (brek, skorš, mali jesen, češnja, divja hruška).

Varstvo gozdov pred požari: Z vzgojo in opozorilnimi tablami na vseh večjih vstopih v gozd, pazljivim delom pri ravnanju z odprtim ognjem in dobro organizirano gasilsko službo, se bo zmanjšala verjetnost večjih gozdnih požarov na minimum. V primeru požara je treba ravnati po požarnem načrtu.

Tehnologija dela: Selektivna izbira in uporaba sodobnih tehnologij pridobivanja lesa, prilagojenih rastiščnim in sestojnim razmeram, ki povzročajo čim manj motenj v okolju. Večina sečnje se opravi na klasičen način z uporabo motorne žage. Strojna sečnja le na predelih, ki so terensko in sestojno primerni. Večina spravila lesa iz gozda naj se izvede z vlačanjem oziroma izvozom lesa.

Izobraževanje lastnikov gozdov: njihovo povezovanje v društva in druge večje interesne skupine, ki je usmerjeno v izboljšanje gospodarjenja v zasebnih gozdovih. Lastnike gozdov je treba izobraževati in usposablјati tako na področju gojitvenih in varstvenih del kakor tudi sečnje in spravila lesa. Lastnike je treba seznaniti s pravili varnega dela v gozdu, s sodobnimi tehnologijami in sodobno opremo za delo v gozdu.

V GGE ni območij, na katerih posamična izbira dreves za možni posek ni obvezna.

6.2.2 Usmeritve za krepitev in uskladitev funkcij gozdov

A. Funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev

Splošne usmeritve:

V varovalnih gozdovih, določenih z Uredbo, je pri gospodarjenju treba upoštevati režim gospodarjenja varovalnih gozdov, kot jih določa Uredba [8];

Posegi, ki niso povezani z gospodarjenjem z varovalnimi gozdovi in ne bodo bistveno negativno vplivali na funkcije gozdov, zaradi katerih je bil gozd razglašen za varovalni gozd, se lahko izvedejo le na podlagi predhodno pridobljenega dovoljenja, ki ga izda Ministrstvo.

Gozdnogojitveni ukrepi

Gospodariti z daljšimi proizvodnimi in pomladitvenimi dobami.

Pospeševati šopasto rast dreves v vseh razvojnih fazah, hkrati se ohranja in pospešuje mreža stabilnih dreves, ne glede na kvaliteto lesa.

Jakost gozdnogojitvenega ukrepanja (sečnja in gojitvena dela) v gozdovih s poudarjeno varovalno in zaščitno funkcijo določiti glede na karakteristike terena in stanja sestojev.

Zagotavljati stalno in trajno pokrovnost tal z naravno gozdno vegetacijo v obliki stabilnih, vertikalno in horizontalno primerno strukturiranih gozdnih sestojev.

Pospeševati rastišču in naravni nevarnosti primerno drevesno sestavo, ki najbolje zagotavlja uresničevanje varovalne in zaščitne funkcije gozda.

Zagotavljati pravočasno obnovo ter z ureditvijo odnosov gozd - divjad zagotoviti naravno pomlajevanje in ustrezno, rastišču primerno, vrstno pestrost.

Temeljiti na minimalni negi, kjer je ta nujno potrebna za izboljšanje ali ohranitev zagotavljanja varovalne in zaščitne funkcije gozdov.

Za preprečitev degradacije tal je treba pri vseh ukrepih skrbeti za zaščito in ohranitev tal, predvsem na območjih plitvih in občutljivih tal. Pravočasno odstranjevati nestabilna in fiziološko prestara drevesa, ki ne zagotavljajo ohranjanja varovalne in zaščitne funkcije gozda oziroma lahko povzročijo erozijske procese.

Z izvajanjem doslednega nadzora nad stanjem hudourniških strug in ustreznim gospodarjenjem z gozdom v širšem zalednem območju posameznega hudournika (nižje lesne zaloge in redno odstranjevanje težkega, nestabilnega ter odmrlega drevja) skrbeti za čim manjši vnos lesenega plavja v vodotok.

Pri gospodarjenju z gozdovi upoštevati tudi druge funkcije gozdov, pri čemer pa posegi, ki bi okrnili varovalno ali zaščitno funkcijo gozdov niso dovoljeni.

Povečana tveganja zaradi podnebnih sprememb je v gorskih gozdovih z močno poudarjeno varovalno in zaščitno funkcijo treba reševati z ohranitvijo in oblikovanjem rastišču prilagojenih mešanih sestojev.

Izvajanje ukrepov mora spremljati preverjanje uspešnosti ukrepov in stalen proces učenja na podlagi zbranih izkušenj z namenom izboljšanja učinkovitosti gospodarjenja s temi gozdovi in izboljšanja informacij o strukturi gozda, ki zagotavlja maksimalni varovalni učinek.

Usmeritve na ogroženih območjih

Po zakonu o vodah naj se pri vseh posegih v gozd in gozdni prostor ter načrtovanju in umeščanju gozdnih prometnic na ogroženih območjih, kot so erozijska, plazljiva, plazovita in poplavna območja, upoštevajo veljavni predpisi s področja upravljanja z vodami in usmeritve Direkcije RS za vode.

Poplavna območja

Za poplavna območja se določijo vodna, priobalna in druga zemljišča, kjer se voda zaradi naravnih dejavnikov občasno prelije izven vodnega zemljišča. Na poplavnem območju so v skladu s 86. členom Zakona o vodah prepovedane vse dejavnosti in vsi posegi v prostor, ki imajo lahko ob poplavi škodljiv vpliv na vode, vodna in priobalna zemljišča ali povečujejo poplavno ogroženost območja, razen posegov, ki so namenjeni varstvu pred škodljivim delovanjem voda.

Poplavna območja morajo biti prikazana v GGN, načrtovani posegi pa usklajeni z omejitvami iz predhodne točke ter pogoji in omejitvami iz Uredbe o pogojih in omejitvah za izvajanje dejavnosti in posegov v prostor na območjih, ogroženih zaradi poplav in z njimi povezane erozije celinskih voda in morja (Uradni list RS, št. 89/08, 49/20 in 34/25). Ohraniti je treba obstoječe retencijske površine, posege pa načrtovati celovito, s ciljem zmanjševanja obstoječe poplavne ogroženosti.

Poplavna območja so prikazana na karti 7 prostorskega dela, bolj podrobno pa na Atlasu voda.

Erozijska območja

Za erozijska območja se določijo zemljišča, ki so stalno ali občasno pod vplivom površinske, globinske in bočne erozije vode. Na erozijskem območju je v skladu s 87. členom ZV-1 [9] prepovedano:

- poseganje v prostor na način, ki pospešuje erozijo in oblikovanje hudournikov;
- ogoljevanje površin;
- krčenje tistih gozdnih sestojev, ki preprečujejo plazenje zemljišč in snežne odeje, uravnavajo odtočne razmere ali kako drugače varujejo nižje ležeča območja pred škodljivimi vplivi erozije;
- zasipavanje izvirov;
- nenadzorovano zbiranje ali odvajanje zbranih voda po erozivnih ali plazljivih zemljiščih;
- omejevanje pretoka hudourniških voda, pospeševanje erozijske moči voda in slabšanje ravnovesnih razmer;
- odlaganje ali skladiščenje lesa in drugih materialov;
- zasipavanje z odkopnim ali odpadnim materialom;
- odzemanje naplavin z dna in brežin, razen zaradi zagotavljanja pretočne sposobnosti hudourniške struge;
- vlačenje lesa (spravilo lesa po tleh);

Erozijska območja so prikazana na Karti 7 prostorskega dela, bolj podrobno pa na Atlasu voda.

Plazljiva območja

Za plazljivo območje se v skladu z 88. členom ZV-1 [9] določijo zemljišča, kjer je zaradi pojava vode in geološke sestave tal ogrožena stabilnost zemeljskih ali hribinskih sestojev. Na plazljivem območju lastnik zemljišča ali drug posestnik ne sme posegati v zemljišče tako, da bi se zaradi tega sproščalo gibanje hribin ali bi se drugače ogrozila stabilnost zemljišča. Na tem območju je prepovedano:

- zadrževanje voda, predvsem z gradnjo teras, in drugi posegi, ki bi lahko pospešili zamakanje zemljišč;
- poseganje, ki bi lahko povzročilo dodatno zamakanje zemljišča in dvig podzemne vode;
- izvajati zemeljska dela, ki dodatno obremenjujejo zemljišče ali razbremenjujejo podnožje zemljišča;
- krčenje in večja obnova gozdnih sestojev ter grmovne vegetacije, ki pospešuje plazenje zemljišč.

Plazljiva območja so prikazana na Karti 7 prostorskega dela, bolj podrobno pa na Atlasu voda.

Na območjih, kjer je predvidena ali se zaradi naravnih dejavnikov (okužbe, insekti, vetrolomi, žledolomi ipd.) izvaja intenzivna sečnja, je preredčene in ogoljene površine potrebno ustrezno protierozijsko zavarovati ter predvideti in izvesti vse potrebne ukrepe, ki bodo zagotavljali ustrezno stabilnost brežin in preprečevali oz. zadrževali povečan odtok padavin oz. vode, plavin in plavja s teh površin. Ukrepi morajo biti načrtovani na način, da se upoštevajo smernice s področja upravljanja z vodami.

Za plazovito območje se v skladu z 89. členom ZV-1 [9] določijo zemljišča, kjer zaradi klimatskih in topografskih razlogov redno prihaja do pojava snežnih plazov ali pa obstoja velika verjetnost, da se pojavijo. Na tem območju je prepovedano krčenje gozdov, izravnavanje terena ter preusmerjanje snežnih plazov iz ustaljenih naravnih poti na porasla, labilna ali drugače ogrožena zemljišča.

Usmeritve na vodnih in priobalnih zemljiščih

- Odstranitev poškodovane in odvečne zarasti v gozdnem prostoru je potrebno izvesti selektivno. Odstraniti je potrebno suho, propadajočo in poškodovano zarast iz vodnega in priobalnega zemljišča;
- Skladno s 33. členom Zakona o divjadi in lovstvu [10] je v času gnezdenja ptic med 1. marcem in 1. avgustom, prepovedano sekati zarast ob vodnih bregovih in čistiti odvodne kanale;
- Propadlo in odstranjeno zarast je potrebno v dostopnih predelih v celoti odstraniti z območja na naravi neškodljiv način; v primeru vodotokov je material prepovedano odlagati v strugo, na brežino, v priobalni pas vodotoka ter na poplavno območje.

Usmeritve na ogroženih območjih

Odlaganje ali skladiščenje lesa na poplavnih območjih ni dovoljeno.

Usmeritve za gospodarjenje z gozdovi na območjih skalnih podorov (padajoče kamenje in skale):

- oblikovati strukturirane sestoje s široko porazdelitvijo drevja različnih dimenzij in mozaikom različnih razvojnih faz;
- odstranjevanje drevja z debelimi koreninami na območjih proženja skalnih podorov (pečine), kjer drevesa s koreninami delujejo kot klini in lahko povzročijo podore;
- puščanje visokih panjev in prečno ležečih debel.

Varstvena in ogrožena območja po predpisih o vodah v merilu so prikazana v prostorskem delu načrta.

B. Hidrološka funkcija

V vseh gozdovih s poudarjeno hidrološko funkcijo na prvi in drugi stopnji moramo režim gospodarjenja prilagoditi funkciji in stopnji poudarjenosti funkcije. Na teh površinah je potrebno spoštovati predpisane varstvene režime in vsak poseg v prostor skrbno proučiti.

Usmeritve za krepitev hidrološke funkcije izhajajo iz Zakona o vodah (ZV-1) [9] in so obširno predstavljene v Usmeritvah s področja upravljanja z vodami za pripravo GGN [4], ki jih je izdala Direkcija Republike Slovenije za vode (v nadaljevanju DRSV).

Splošne usmeritve

Rabo in druge posege v vode, vodna in priobalna zemljišča ter zemljišča na varstvenih in ogroženih območjih ter kmetijska, gozdna in stavbna zemljišča je treba programirati, načrtovati in izvajati v skladu s 5. členom Zakona o vodah - ZV-1 [9] tako, da se ne poslabšuje stanje voda, da se omogoča varstvo pred škodljivim delovanjem voda, ohranjanje naravnih procesov, naravnega ravnovesja vodnih in obvodnih ekosistemov ter varstvo naravnih vrednot in območij, varovanih po predpisih o ohranjanju narave.

Usmeritve na vodnih in priobalnih zemljiščih

Površinske vode se po pomenu, ki ga imajo za upravljanje voda, razvrstijo v 1. in 2. red. Vode 1. reda so navedene v Prilogi, ki je sestavni del ZV-1 [9], preostale vode pa so vode 2. reda.

V 11. členu ZV-1 je določeno, da je zemljišče, na katerem je celinska voda trajno ali občasno prisotna in se zato oblikujejo posebne hidrološke, geomorfološke in biološke razmere, ki določajo vodni in obvodni ekosistem, vodno zemljišče celinskih voda (v nadaljevanju: vodno zemljišče). Vodno zemljišče tekočih voda obsega osnovno strugo tekočih voda, vključno z bregom, do izrazite geomorfološke spremembe. Vodno zemljišče stoječih voda obsega dno stoječih voda, vključno z bregom, do najvišjega zabeleženega vodostaja. Za vodno zemljišče se štejejo tudi opuščene struge in prodišča, ki jih voda občasno še poplavlja, močvirja in zemljišča, ki ga je poplavela voda zaradi posega v prostor. Podrobnejši način določanja meje vodnega zemljišča tekočih voda določa Pravilnik o podrobnejšem načinu določanja meje vodnega zemljišča celinskih voda (Uradni list RS, št. 58/18).

V 14. členu ZV-1 je določeno, da je zemljišče, ki neposredno meji na vodno zemljišče, priobalno zemljišče celinskih voda (v nadaljevanju: priobalno zemljišče). Zunanja meja priobalnih zemljišč sega na vodah 1. reda 15 metrov od meje vodnega zemljišča, na vodah 2. reda pa 5 metrov od meje vodnega zemljišča. Četrty odstavek 14. člena ZV-1 določa zunanjo mejo priobalnega zemljišča na vodah 1. reda zunaj območij naselja, ki sega najmanj 40 m od meje vodnega zemljišča. Priobalna zemljišča so tudi vsa zemljišča med visokovodnimi nasipi. Peti odstavek 14. člena ZV-1 določa zunanjo mejo priobalnih zemljišč na vodah iz 35. točke Priloge ZV-1 (ostale celinske vode, ki tvorijo ali prečkajo državno mejo), ki sega pet metrov od meje vodnega zemljišča.

Na vodnem in priobalnem zemljišču ter na območju presihajočih jezer ni dovoljeno posegati v prostor, razen za izjeme, ki jih določa 37. člen ZV-1:

- ukrepe, ki se nanašajo na izboljšanje hidromorfoloških in bioloških lastnosti površinskih voda,
- gradnjo objektov, namenjenih varstvu voda pred onesnaženjem,
- gradnjo objektov, namenjenih obrambi države, zaščiti in reševanju ljudi, živali in premoženja ter izvajanju nalog policije,
- zagotovitev varnosti plovbe in zagotovitev varstva pred utopitvami v naravnih kopališčih,
- gradnjo objektov, potrebnih za rabo voda, ki jih je za izvajanje posebne rabe vode nujno zgraditi na vodnem oziroma priobalnem zemljišču (npr. objekt za zajem ali izpust vode),
- ukrepe, ki se nanašajo na ohranjanje narave,
- gradnjo objektov grajenega javnega dobra po ZV-1 ali drugih zakonih,
- gradnjo objektov javne infrastrukture, komunalne infrastrukture in komunalnih priključkov na javno infrastrukturo ter z gradnjo objektov javne infrastrukture neposredno povezane ureditve, ki se načrtujejo na podlagi predpisov s področja umeščanja prostorskih ureditev državnega pomena v prostor, če izpolnjujejo pogoje iz tretjega odstavka tega člena,

- gradnjo pomožnih kmetijsko-gozdarskih objektov zunaj območij naselij na priobalnem zemljišču vodotokov 1. reda, vendar z zagotovljenim minimalnim 15 metrskim odmikom od meje vodnega zemljišča.

Pri načrtovanju GGN je potrebno upoštevati določbe 84. člena ZV-1, da so na vodnem in priobalnem zemljišču prepovedane dejavnosti in posegi v prostor, ki bi lahko:

- ogrožali stabilnost vodnih in priobalnih zemljišč,
- zmanjševali varnost pred škodljivim delovanjem voda,
- ovirali normalen pretok vode, plavin in plavja,
- onemogočili obstoj in razmnoževanje vodnih in obvodnih organizmov.

Pri načrtovanju GGN je potrebno upoštevati določbe 68. člena ZV-1, po katerih je na vodnem in priobalnem zemljišču prepovedano:

- odlaganje in pretovarjanje nevarne snovi v trdni, tekoči ali plinasti obliki,
- odlaganje ali odmetavanje odkopnih ali odpadnih materialov ali drugih podobnih snovi,
- odlaganje odpadkov.

Usmeritve za preprečitev poslabšanja stanja površinskih in podzemnih voda

Zaradi ohranitve ali doseganja dobrega stanja voda ali njihovega dobrega ekološkega potenciala so kot osnovne enote za zanesljivo ugotavljanje stanja in doseganje okoljskih ciljev določena vodna telesa površinskih voda in vodna telesa podzemnih voda (Pravilnik o določitvi in razvrstitvi vodnih teles površinskih voda (Uradni list RS, št. 63/05, 26/06, 32/11 in 8/18). Vodotoki ali njihovi deli, ki ne ustrezajo merilom za določitev samostojnih vodnih teles površinskih voda, so priključeni k vodnim telesom vodotokov, v katera se stekajo.

Usmeritve na varstvenih območjih

Vodovarstvena območja se določijo z namenom, da se zavaruje vodno telo, ki se uporablja za odvzem ali je namenjeno za javno oskrbo s pitno vodo, pred onesnaževanjem ali drugimi vrstami obremenjevanja, ki bi lahko vplivalo na zdravstveno ustreznost voda ali njeno količino (74. člen ZV-1). Za vsa območja, ki se nahajajo na vodovarstvenem območju zajetij pitne vode, je treba pri načrtovanju dosledno upoštevati Pravilnik o kriterijih za določitev vodovarstvenega območja (Uradni list RS, št. 64/04, 5/06, 58/11 in 15/16) ter vodovarstveni režim iz veljavnega predpisa, ki ureja vodovarstveno območje (predpisi sprejeti na podlagi 74. člena ZV-1 oz. 60. člena Zakona o vodah (Uradni list SRS, št. 38/81 in 29/86 ter Uradni list RS, št. 15/91 in 52/00).

Posege v prostor je treba načrtovati in izvajati na način, da ne pride do poslabšanja kakovosti kopalne vode.

Usmeritve na referenčnih odsekih

Pri pripravi GGN je treba upoštevati pogoje in omejitve posegov v vodno dobro zaradi zagotavljanja doseganja ciljev ali ohranjanja ciljev za referenčne odseke iz Uredbe o načrtih upravljanja voda na vodnih območjih Donave in Jadranskega morja (Uradni list RS, št. 67/16 in 107/23). Referenčni odseki so odseki vodotokov in obale jezer, na katerih so referenčna mesta, ki so mesta z le zelo majhnimi spremembami elementov kakovosti ekološkega stanja površinskih voda zaradi človekove dejavnosti ter ustrezajo opredelitvam za zelo dobro ekološko stanje. Skladno s 5. členom te uredbe so:

- na referenčnih odsekih: prepovedani posegi, ki lahko povzročijo spremembe morfoloških značilnosti;

- na vodotokih gorvodno od referenčnih odsekov (z njihovo prispevno površino) in na vodotokih dolvodno od referenčnih odsekov oziroma od jezera, na katerem so določeni referenčni odseki, do dolvodne meje ribjega tipa, v katerega je razvrščen referenčni odsek oziroma vodotok na iztoku iz jezera: dovoljeni le posegi, ki ne povzročijo škodljivega vpliva na referenčne odseke in se v postopku odločanja o izdaji vodnega soglasja ugotovi, da se zaradi sprememb morfoloških značilnosti, povezanih s temi posegi, stanje površinske vode na referenčnem odseku ne bo poslabšalo ter so izpolnjeni drugi pogoji za izdajo vodnega soglasja.

Usmeritve za preprečitev negativnega vpliva na izvajanje rabe vode

Ukrepi se v gozdovih izvajajo na način, da se prepreči negativni vpliv na izvajanje veljavnih vodnih pravic (po 119. členu ZV-1) in evidentirane posebne rabe vode (po 108. členu ZV-1) ter prisotnost drugih vodnih virov. Prav tako posegi ne smejo omejevati splošne rabe vode (po 105. členu ZV-1).

Usmeritve za preprečitev onesnaženja površinskih in podzemnih voda

Odpadna olja je v splošnem prepovedano puščati v zabojnikih za zbiranje komunalnih odpadkov, jih odmetavati ali zlivati na tla oziroma v površinske in podzemne vode. Treba jih je oddati na za to določenih mestih (zbirni centri).

Prepovedano je gnojenje ali uporaba sredstev za varstvo rastlin na priobalnih zemljiščih v tlorisni širini 15 metrov od meje brega voda 1. reda in pet metrov od meje brega voda 2. reda na podlagi 65. člena ZV-1.

Vzpostavlja in ohranja naj se pas obvodne vegetacije (drevja in grmičevja), ki lahko omili ali prepreči vnos pesticidov in drugih onesnaževal v vodotok.

Pranje, vzdrževanje oz. popravilo gozdne mehanizacije naj se v gozdu ne izvaja. Parkirna mesta za gozdno mehanizacijo in pretakalne ploščadi morajo biti ali tlakovane ali pa imeti pod vozili postavljene lovilne posode ali pivnike, da se prepreči iztekanje nevarnih tekočin v tla. V primeru izlitja nafte in naftnih derivatov na pretakalni ploščadi ali v gozdu je treba onesnaženje omejiti, razlite nevarne snovi pa s pomočjo ekološke opreme (pivniki, granulat) pobrati v ustrezne posode. Mesta za skladiščenje goriva in olja naj bodo stran od vodotokov in stoječih voda, zunaj priobalnih zemljišč in območij poplav. Pripravljen naj bo podroben načrt v primeru razlitja.

Usmeritve na vodovarstvenih območjih

Za načrtovane posege na vodovarstvena območja, za katere je določena obveza izdelave Analize tveganja za onesnaženje, mora biti le-ta izdelana in revidirana skladno s Pravilnikom o kriterijih za določitev vodovarstvenih območij (Uradni list RS, št. 64/04, 5/06, 58/11 in 15/16). Posegi so sprejemljivi, če iz analize tveganja izhaja, da nov poseg ne bo povzročil poslabšanja stanja voda (ob upoštevanju zaščitnih ukrepov iz analize tveganja).

V bližnji okolici zajetij naj se ne pogozduje na taki razdalji, na kateri bi lahko prišlo do prodora korenin v zajetja ali do prodora organskih snovi ali mikrobiološkega onesnaženja v zajetje.

Oskrba strojev in vzdrževanje takih strojev in naprav, ki uporabljajo nevarne snovi, vključno z gorivi in mazivi, mora potekati izven najožjega vodovarstvenega območja (VVO I).

Karta P7: Varstvena območja po predpisih o vodah v merilu 1 je prikazana v prostorskem delu načrta.

C. Funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti

Splošne usmeritve za celotno biodiverzitetu

V vseh gozdovih se pospešuje oziroma vzpostavlja biotsko raznovrstnost z ohranjanjem in vzdrževanjem pestre ekosistemske zgradbe gozdov. Vse dejavnosti v gozdu in gozdnem prostoru se morajo izvajati na način, da se zagotavljajo ustrezni pogoji za ohranitev čim večje pestrosti habitatov in ustrezni življenjski pogoji za razvoj rastlinskih in živalskih vrst, zlasti redkih in ogroženih.

Z namenom ohranjanja biotske raznovrstnosti in varovanja vseh zavarovanih in ogroženih prostoživečih vrst v GGE, torej tudi vrst, ki se nahajajo izven varovanih območij narave, se pri vseh posegih in dejavnostih na območju gozdnega prostora upoštevajo varstvene usmeritve in priporočila, ki so navedena v nadaljevanju.

Krajinski vidik

- Ohranja in vzdržuje se razgibano strukturo in vrstno raznolikost habitatov z ohranjanjem in vzdrževanjem gozdnih robov, gozdnih jas in košenic, vodnih in drugih mokrotnih ekosistemov v gozdu in gozdnem prostoru (mlak, luž, kaluž, izvirov, studencev), grmišč in drugih negozdnih ekosistemov (melišč, skalovij ipd.) v gozdu in gozdnem prostoru.
- Ohranja se gozdne površine, ki pomembno vplivajo na krajinsko in biotsko pestrost, ki členijo krajino in predstavljajo vezni člen med posameznimi območji. Ohranja se gozdno vegetacijo in gozdne koridorje ob stoječih vodah in vodotokih ter posamezna drevesa, skupine gozdnega drevja, gozdne otoke in omejkje v kmetijski in urbani krajini. Naravnemu razvoju se prepusti dele gozda, ki so pomembni življenjski prostor redkih in ogroženih živalskih ali rastlinskih vrst oziroma se v njih ustrezno prilagojeno gospodari. Ohranja in oblikuje se biokoridorje.
- Skrbi se za neokrnjen, razgiban gozdni rob, s stopničasto strukturo in pestro zgradbo drevesnih in grmovnih vrst.

Drevesna sestava in zgradba sestojev

- Ohranja ali vzpostavlja se naravna oziroma naravi čim bolj podobna drevesna sestava gozdnih življenjskih združb;
  - pospešuje se razvoj čim večje genetske pestrosti tako med vrstami kot tudi znotraj posameznih drevesnih, grmovnih in drugih rastlinskih vrst, še posebej redkih, zaščitenih in ogroženih;
  - ohranja in pospešuje se redke (minoritetne) drevesne in grmovne vrste ter vse plodnosne drevesne in grmovne vrste.
- Ohranja se grmovno in zeliščno vegetacijo, ki ne ovira naravnega pomlajevanja in razvoja gozdnega mladja.
- V večnamenskih gozdovih se vzpostavi in ohranja zadostni delež sestojev z odraslim drevjem (npr. najmanj 40 % delež sestojev z odraslim drevjem (debeljaki, sestoji v obnovi, raznomerni in prebiralni sestoji)).
- Zagotavlja se zadostne količine odmrle biomase s čim večjo vrstno in debelinsko pestrostjo. Zagotovi se čim bolj enakomerno prostorsko razporeditev odmrle biomase in zadosten delež odmrle mase tudi v najdebelejših debelinskih razredih.
- Drevesa z dupli in poldupli, votla, odmrta in odmirajoča drevesa, naseljena z glivami ter živalskimi vrstami in drevesa z gnezdi ter drevesa večjih dimenzij in posebnih oblik ter varietet, se načrtno pušča v gozdu in ohranja kot habitatno drevje.
- V sestojih se izbira posamezna drevesa ali majhne skupine drevja, ki se jih pušča do pozne starosti oziroma do starosti dveh proizvodnih dob.

Pomlajevanje in obnova

- Zagotavljati obnovo gozdov v sestojih, v katerih je naravna obnova otežena, mladje pa slabih zasnov, neustrezne vrstne sestave in genetske pestrosti z umetno obnovo s sadnjo rastiščem primernih drevesnih vrst in ustreznih provenienc.
- Ob studencih, izviroh, kalužah in podzemnih jamah se vzpostavi in ohranja naravna vegetacija s tesnejšim sklepom, ob pomladitvah pa se z daljšimi pomladitvenimi obdobji zagotavlja stalno zastrtost tal teh objektov in njihove bližnje okolice.

Sečnja, spravilo in gozdna tehnika

- Posegi, dejavnosti ter druga ravnanja v gozdu in gozdnem prostoru se izvajajo v času in na način, ki najmanj ogroža gozdne ekosisteme. Prilagaja se zahtevam živalskih in rastlinskih vrst,

predvsem zahtevam redkih in ogroženih vrst. Z namenom varovanja prostoživečih živali in zagotavljanja potreb le-teh po miru se lahko na gozdnih cestah ali njihovih odsekih, ki potekajo preko oziroma v ožjem območju gnezdišč, zimovališč, ipd., zlasti v primerih povečanega obsega rabe le-teh s strani obiskovalcev in drugih uporabnikov gozda, določi poseben režim prometa oziroma uporabe posamezne gozdne ceste z opozorilnimi tablami, znaki oziroma na drugačen ustrezen način.

- Pri izvajanju del in posegov v gozdu in gozdnem prostoru se uporabljajo stroji in tehnologija z najmanjšim negativnim vplivom na habitate oziroma rastišča.
- Zbiranje in vlačenje gozdnih lesnih sortimentov ter gradnja gozdnih prometnic se ne izvaja preko rastišč redkih in ogroženih rastlinskih vrst in preko pomembnejših habitatov živalskih vrst (kaluž, brlogov itd.).

Za gozdove, ki so vključeni v območja Nature 2000 ali EPO, so predpisane posebne usmeritve za ohranjanje ugodnega stanja posameznih vrst, ki jih je treba pri gospodarjenju z gozdovi upoštevati - Naravovarstvene smernice za gozdnogospodarski načrt GGE Stojna 2026-2035. [2]

Splošne usmeritve za ekološko pomembna območja [2]

Ekološko pomembna območja in pripadajoče varstvene usmeritve, ki jih obravnavajo naravovarstvene smernice, so navedena v prilogah v poglavju 12.1.1 Podrobne naravovarstvene smernice.

Varstvene usmeritve za ekološko pomembna območja so določena za območje rabe naravnih dobrin ter za izvajanje posegov in dejavnosti z namenom, da se ohranja ali dosega ugodno stanje tistih habitatnih tipov ter rastlinskih in živalskih vrst in njihovih habitatov, zaradi katerih je ekološko pomembno območje opredeljeno.

Na ekološko pomembnih območjih se v primeru obstoja alternativnih možnosti prostorske ureditve ne načrtujejo, če se zaradi njihove izvedbe lahko bistveno poslabša ugodno stanje habitatnih tipov ali vrst, zaradi katerih je ekološko pomembno območje opredeljeno, v drugih primerih pa se načrtujejo tako, da je njihov neugoden vpliv čim manjši. Za EPO veljajo naslednje splošne usmeritve:

- Na ekološko pomembnih območjih, ki niso tudi posebna varstvena območja, so vsi posegi in dejavnosti možni, načrtuje pa se jih tako, da se v čim večji možni meri ohranja naravna razširjenost habitatnih tipov ter habitatov rastlinskih ali živalskih vrst, njihova kvaliteta ter povezanost habitatov populacij in omogoča ponovno povezanost, če bi bila le-ta z načrtovanim posegom ali dejavnostjo prekinjena.
- Pri izvajanju posegov in dejavnosti, ki so načrtovani v skladu s prejšnjim odstavkom, se izvedejo vsi možni tehnični in drugi ukrepi, da je neugoden vpliv na habitatne tipe, rastline in živali ter njihove habitate čim manjši.

Splošne usmeritve za območja Natura 2000 [2]

Posebna varstvena območja, ki jih obravnavajo naravovarstvene smernice, so navedena v prilogah v poglavju 12.1.1 Podrobne naravovarstvene smernice.

Na Natura območjih se posege in dejavnosti načrtuje tako, da se v čim večji možni meri:

- ohranja naravna razširjenost habitatnih tipov ter habitatov rastlinskih ali živalskih vrst;
- ohranja ustrezne lastnosti abiotskih in biotskih sestavin habitatnih tipov, njihove specifične strukture ter naravne procese ali ustrezno rabo;
- ohranja ali izboljšuje kakovost habitata rastlinskih in živalskih vrst, zlasti tistih delov habitata, ki so bistveni za najpomembnejše življenjske faze kot so zlasti mesta za razmnoževanje, skupinsko prenočevanje, prezimovanje, selitev in prehranjevanje živali;
- ohranja povezanost habitatov populacij rastlinskih in živalskih vrst in omogoča ponovno povezanost, če je le-ta prekinjena.

Pri izvajanju posegov in dejavnosti, ki so načrtovani v skladu s prejšnjim odstavkom, se izvedejo vsi možni tehnični in drugi ukrepi, da je neugoden vpliv na habitatne tipe, rastline in živali ter njihove habitate čim manjši.

Čas izvajanja posegov, opravljanja dejavnosti ter drugih ravnanj se kar najbolj prilagodi življenjskim ciklom živali in rastlin tako, da se:

- živalim prilagodi tako, da poseganje oziroma opravljanje dejavnosti ne, ali v čim manjši možni meri, sovпада z obdobji, ko potrebujejo mir oziroma se ne morejo umakniti, zlasti v času razmnoževalnih aktivnosti, vzrejanja mladičev, razvoja negibljivih ali slabo gibljivih razvojnih oblik ter prezimovanja,
- rastlinam prilagodi tako, da se omogoči semenenje, naravno zasajevanje ali druge oblike razmnoževanja.

Na Natura območja se ne vnaša živali in rastlin tujerodnih vrst ter gensko spremenjenih organizmov.

Podrobnejše in konkretne varstvene usmeritve za območja Natura 2000 [2]

Na podlagi splošnih varstvenih usmeritev so določene podrobnejše in konkretne varstvene usmeritve, ki so se upoštevale pri izdelavi gozdnogospodarskega načrta.

Podrobnejše varstvene usmeritve ter cilji in ukrepi, pregled območij Natura 2000 in evropsko pomembnih vrst in habitatnih tipov, podatki o habitatnih tipih vezanih na gozdne površine znotraj GGE, podatki o kvalifikacijskih vrstah vezanih na gozdne površine znotraj GGE so navedene v tabelarni obliki v prilogi v poglavju 12.1.1 Podrobne naravovarstvene smernice.

Konkretne usmeritve s pripadajočimi upravljavskimi conami [2]

Usmeritve za območja NATURA 2000 SI3000263 Kočevsko, SI5000013 Kočevsko in SI3000129 Rinža (celoten gozdni prostor)

- Ohranja naj se rastišču primernejša sestava drevesnih vrst gozdnih združb, v spremenjenih ali izmenjenih sestojih pa naj se gospodarjenje z gozdovi usmeri k vzpostavljanju rastišču primerne sestave gozdnih združb. *
- Ohranja naj se najmanj 30% delež sestojev z odraslim drevjem (razširjenega debelinskega razreda B in C).
- Obnova gozdov naj se ne izvaja s sadnjo tujerodnih in rastišču neprimernih vrst.
- Spodbuja naj se naravno pomlajevanje, s sadnjo naj se kvečjemu vzpostavlja naravno sestavo gozdnih združb.
- Ohranjajo in vzdržujejo naj se travnate površine (lazi, jase) znotraj gozdnega prostora.* Preko njih naj se ne gradi novih gozdnih prometnic.
- Ohranja naj se vrstno pester in strukturiran gozdni rob (ukrep: vzdrževanje gozdnega roba).
- Ohranja naj se vsaj 3 % mrtvega lesa, predvsem odraslega drevja nad 30 cm prsnega premera od celotne lesne zaloge.
- Ohranja naj se drevesa s ptičjimi dupli (črna žolna, mali skovik, koconogi čuk, pivka) (ukrep: habitatna drevesa).

Medved, volk, ris:

- Z gozdom in krajino naj se upravlja v skladu s strategijami in akcijskimi načrti, ki obravnavajo velike zveri.
- V okolici aktivnih medvedjih brlogov, v radiju najmanj 200 m, naj se ne ukrepa v času od 15.12. do 30.4.. Vzpostavijo naj se mirne cone.*
- V razdalji najmanj 300 m od kraja, kjer so poleženi mladiči volka, se v obdobju 1. 4. do 31. 5. dela v gozdu ne izvajajo. Vzpostavijo naj se mirne cone.*
- V razdalji najmanj 100 m od kraja, kjer so poleženi mladiči risa, se v obdobju 1. 6. do 31. 8. dela v gozdu ne izvajajo. Vzpostavijo naj se mirne cone.*
- V oddelkih 1 in 9 naj se ohranja koridorje (krčitev gozda naj se ne izvaja).

Netopirji, hribski urh, veliki pupek:

- Ohranja naj se 1 do 2 habitatni drevesi (drevesa z dupli, razvejana, polomljena, odmirajoča stoječa drevesa) / ha, debelejši od 30 cm (ukrep: habitatna drevesa).

- V gozdu in gozdnem robu naj se vzdržuje majhne vodne in močvirne biotope kot so mlake, luže in kaluže. V radiju vsaj 50 metrov od njih naj se ne postavlja solnic.* Obstoječe solnice naj se odstrani. (Ukrep: izdelava in vzdrževanje vodnih virov v gozdu)
- Kjer primernih vodnih virov primanjkuje, se pri izgradnji gozdni vlak s prisotnostjo cevni propustov, pred njegovim vtokom izvede poglobljen usedalnik.
- Pri sečnji naj se drevesa usmerjeno podira stran od vodnih teles.
- Ohranja naj se vodne kotanje ob vlakah.
- Pri spravilu lesa naj se v vodna telesa ne posega, vanje naj se ne odlaga sečnih ostankov.

Napotki za upravljanje oz. vzdrževanje vodnih virov:

- Veliki pupek: Večji vodni habitat naj bo vsaj del dneva osončen, različno globok (najgloblji del je lahko globok več kot 1 m), brez prisotnosti rib, vsebuje naj veliko vodnega rastlinja, brežine naj bodo položne, voda prisotna preko celega leta, ohranja se nepropustna plast dna.
- Hribski urh: Mlaka, luža, kaluža naj bo vsaj del dneva osončena, do 30 cm globoka, zaželene so vodne rastline, voda je lahko začasno prisotna.

Alpski kozliček:

- Posekan bukov les na območjih povečane aktivnosti alpskega kozlička, se v času od 15. 6. do 15. 8. transportira iz gozda najkasneje v 14 dneh po poseku. Iz drugih območij se posekan les iz gozda transportira čim prej.

Bukov kozliček:

- Posekan les listavcev in jelke na območjih povečane aktivnosti bukovega kozlička se v času od 15.5. do 15.7. transportira iz gozda najkasneje v 14 dneh po poseku. Iz drugih območij se posekan les iz gozda transportira čim prej.

Jame:

- Ob vhodih v jame ter v neposredni oklici jamskih vhodov (ena drevesna višina, 30 metrov) naj se ohranja stalna zastrtost gozdov.
- Na površini nad znanimi jamskimi prostori naj se ne gradijo gozdne prometnice. Če je to potrebno, naj se jih načrtuje v sodelovanju z ZRSVN.
- Zaželena je uporaba biološko razgradljivih olj.
- V kolikor se ugotovi povečan obisk jame oziroma nabiranje jamskih živali naj se obvesti ZRSVN.

Habitatni tip (91K0) Ilirski bukovi gozdovi (*Fagus sylvatica* (*Aremonio-Fagion*)):

- Zaradi preštevilčne divjadi je oteženo pomlajevanje ključne drevesne vrste - jelke. Z gozdnogospodarskimi in lovsko upravljavskimi ukrepi naj se zagotovi izboljšanje pomlajevanja jelke (ukrepi obnove, nege in varstva).

Časovne omejitve izvajanja del za določene ptičje vrste:

Spodaj navajamo časovne omejitve izvajanja gozdnogospodarskih del za določene vrste ptic, ki veljajo znotraj območja določena z radijem (v metrih) okrog gnezda – mirna cona. V primeru poznavanja lokacije gnezd, naj se območja vnese v gozdnogojitveni načrt, omejitve iz usmeritve pa se upoštevajo v načrtovalni oz. gojitveni enoti, kjer je gnezdo locirano. Časovno omejitev se zapiše v odločbe o odobritvi poseka izbranih dreves. Status mirnih con je smiselno upoštevati najmanj 3 leta od beleženja zadnje aktivne gnezditve vrste, optimalno pa 7 let.

Sršenar:

- V polmeru najmanj 300 m (razdalja se prilagodi terenu) okoli znanih gnezd sršenarja naj se od 1.5. do 31.8. s prekinitvijo gozdnih del (sečnja in spravilo lesa ter gradnja prometnic) zagotavlja mir. V okolici gnezda naj se osnuje ekocelica brez ukrepanja površine vsaj 1ha.

Kozača:

- 300 metrov (razdalja se prilagodi terenu) okoli znanih gnezd kozače naj se od 1.2. do 30.6. s prekinitvijo gozdnih del (sečnja in spravilo lesa ter gradnja prometnic) zagotavlja mir.*

Druge sove:

V polmeru najmanj 100 m (razdalja se prilagodi terenu) okoli znanih gnezd ostalih sov naj se od 1.3. do 31.5. s prekinitvijo gozdnih del (sečnja in spravilo lesa ter gradnja prometnic) zagotavlja mir.*

Ekocelice brez ukrepov:

Vse izločene ekocelice se upošteva kot posebne negovalne enote brez ukrepov v gozdnogojitvenih načrtih (glej seznam in opise oddelkov/odsekov). V zasebnih gozdovih so le predlog lastniku, v državnih gozdovih se jih lahko upošteva še več.

Drevesa izrednih dimenzij ali posebnih oblik:

V neposredni okolici vseh dreves posebnih oblik in dimenzij je z gozdnogojitvenim načrtom možno izločiti ekocelice v radiju sestoje višine, kjer se ukrepa v smislu ohranjanja zavarovanih dreves. Sama drevesa izjemnih dimenzij se pusti v gozdu tudi ko odmrejo. Predvidena je posebna oznaka in merilna pika za natančno meritev obsega dreves. Vej, debel, drevesne skorje in korenin se ne lomi, seka, obsekava ali drugače poškoduje, razen če gre za sanacijske ukrepe na drevesu. Življenjske razmere na rastišču se ohranja nespremenjene, zato se ne odstranjuje zemlje, razkriva korenin, zasipava debela ali rastišča oziroma površine nad koreninami, s hojo, vožnjo ali kako drugače ne tepta tal, ne poplavlja rastišča, spreminja višine podtalnice, kislosti oziroma alkalnosti tal, spušča škodljivih tekočin ali plinastih snovi na rastišče ter ne odlaga odpadkov. Podlago se na rastišču utrjuje le tako, da se omogoči zadostno zračnost in vodoprepustnost tal nad koreninskim sistemom. Na rastišče se praviloma ne postavlja objektov ali naprav. Na deblo, korenine in veje dreves se ne obeša, pritrjuje ali postavlja tujih teles, kot so plakati, obvestila, svetilke, nosilci žičnih vodov, table, omarice, antene in podobno. Naravno vrednoto se lahko opremi za obisk, ogled in predstavitev javnosti z označevalnimi in pojasnjevalnimi tablami, klopki ipd., vendar le na način, da se s posegom in ogledovanjem ne poškoduje drevesa in ne spremeni življenjskih razmer na rastišču.

* - povzeto po *Pravilniku o varstvu gozdov (Uradni list RS št. 92/2000, 56/2006, 114/2009)*.

Usmeritve vezane na posamezne upravljavske cone: [2]

Upravljavska cona A - območje triprstega in belohrbtega detla Površina v GGE: 1.512 ha

VRSTE: triprsti detel (*Picooides tridactylus*), belohrbti detel (*Dendrocopos leucotos*), mali muhar (*Ficedula parva*), brazdar (*Rhysodes sulcatus*).

OPIS CONE: Cona A obsega najbolj ohranjene jelovo bukove gozdove, vključujoč mrežo ekocelic brez ukrepanja in gozdne rezervate Mestni vrh, Ledena jama, Brezno lobodika. Vrste ogrožajo: odpiranje zaprtih gozdov in povečevanje intenzitete gospodarjenja v predelih, kjer so pravilne razmere zahtevnejše ali kjer se že dolgo ni izvajalo sečnje in spravila ter odstranjevanje odmrlega in propadajočega drevja, ki predstavlja prehranjevalni in gnezditveni habitat ptic. Dolgoročni cilj v coni je povečati površine brez gospodarjenja ter vzpostavitev nadstandardnega deleža mrtvega lesa.

KONKRETNE USMERITVE:

- Ohranja naj se najmanj 50% delež sestojev z odraslim drevjem (razširjenega debelinskega razreda B in C).
- Znotraj cone naj se ohranjajo dolge proizvodne dobe (daljše od 120 let).
- Ohranja naj se status ekocelic brez ukrepanja.
- Povečuje naj se delež mrtve lesne mase iglavcev in listavcev predvsem v B in C razširjenem debelinskem razredu. Dolgoročni cilj v enoti (dve do tri ureditvena obdobja) naj bo vsaj 5 % lesne zaloge stoječega odmrlega drevja, vsaj 50 % nad 30 cm premera. V ta namen naj se izloča vsaj 5-7 odmrlih in odmirajočih stoječih dreves/ha s prevladujočim drevjem premera nad 30 cm. Ob zamujenih gradacijah podlubnikov in naravnih nesrečah naj se pušča posamezna poškodovana drevesa. Vsa drevesa, ki se jih v gozdu pusti kot odmrlo biomaso, naj se ustrezno označi in evidentira, da se pri poseku ne odstranijo.
- Velikopovršinskih sečenj naj se ne izvaja.

- Neselektivnih kemičnih sredstev za zatiranje škodljivih organizmov v gozdu naj se ne uporablja.

UKREPI:

- ohranjanje biotopov - naravni razvoj,
- načrtno puščanje stoječe biomase v gozdu,
- habitatno drevje.

Upravljavska cona B - območje gozdnega jereba   Površina v GGE: 193 ha

VRSTE: gozdni jereb (*Bonasa bonasia*).

OPIS CONE: Zanimive so površine prizadete po vetrolomu in lubadarju ter dobro strukturirani sestoji z višjim deležem iglavcev, skupinami lesk, brez ali jelš in ostalimi plodonosnimi vrstami (jerebika, mokovec, glog) primernimi za prehrano jerebov. Glavni razlogi za upad populacije gozdnega jereba so: pomanjkanje gostega grmovnega sloja (do 2 m višine) iglavcev, listavcev ali visokih steblik; pomanjkanje zeliščnega sloja (borovnica, malinovje) na katerega ima z objedanjem velik vpliv parkljasta divjad; manjša dolžina gozdnega roba in primerljivo manjši delež površin v zaraščanju.

Znotraj cone želimo v delih ohranjati in vzpostaviti primeren habitat, ki vrsti omogoča hkrati kritje in ugodne prehranske razmere.

KONKRETNE USMERITVE:

- Z gozdnogospodarskimi ukrepi naj se izboljšuje prehranski habitat vrste. Kjer sestojne razmere dopuščajo, naj se zagotavlja vrzelast gozd s pestro zeliščno in grmovno vegetacijo s prisotnostjo plodonosnih grmovnih in drevesnih vrst. Primerne so zlasti površine prizadete po vetrolomu in lubadarju. Znotraj takšnih površin naj se:
  - ohranja raznomerna struktura gozdov (sestoje z vrzelastim ali pretrganim sklepom krošenj, s šopi in skupinami odraslih dreves);
  - pri obnovi gozda ohranjajo in sproščajo skupine lesk, brez, jelš in drugih plodonosnih vrst kot so jerebika, mokovec, češmin, glog na skupni površini vsaj 0,5 – 1 ha; kjer teh plodonosnih rastlin ni, naj se jih vnaša s sadnjo;
  - vzdržuje skupine različno starih iglavcev, predvsem v fazi drogovnjaka;
  - ne postavlja žičnatih ograj oziroma naj se te ustrezno označi z namenom, da postanejo dobro vidne;

Stanišče zaokroženo na odsek se ovrednoti s 1. stopnjo poudarjenosti funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti.

UKREPI:

- ohranjanje biotopov – nega,
- vzdrževanje gozdnega roba,
- vzdrževanje prehranjevalne ograje (odsek 2).

Upravljavska cona E – območje navadnega koščaka   Površina v GGE: 4,7 ha

VRSTE: navadni koščak (*Austropotamobius torrentium*).

OPIS CONE: Cona obsega pas vegetacije ob Rinži. Znotraj cone želimo ohranjati naravne značilnosti struge, obrežno strukturo brežin, potek struge, obrežno vegetacijo in zamočvirjene gozdne površine.

KONKRETNE USMERITVE:

- Ohranja naj se naravna hidromorfologija potoka v gozdu.
- V neposredni bližini Rinže (vsaj 5 m pas) naj se ne gradi nove gozdne infrastrukture (gozdne prometnice in ostali objekti). Gradnja, rekonstrukcija in ureditev pripravljenih gozdnih prometnic

v vplivnem pasu vodotoka naj se izvaja tako, da ne pride do zasipavanja in v zimskem obdobju. Morebitna prečenja vodotoka naj se z namenom čim manjšega posega, izvaja čim bolj pravokotno na strugo.

- Spravilo lesa naj se ne izvaja po vodotoku, sečni ostanki pa ne odlagajo v strugo potoka. Vodotoka naj se ne onesnažuje. Uporablja naj se biološko razgradljiva olja.
- V 10 metrskem pasu ob vodotoku naj se sečnja izvaja tako, da se na pretežnem delu vodotoka zagotavlja strnjen sklep krošenj. Izvaja naj se le sečnja posameznih, poškodovanih in proti vodotoku nagnjenih dreves ter debelejših dreves na brežinah vodotoka.
- V kmetijski krajini naj se ohranja pas vegetacije ob Rinži.
- V pasu 15 metrov od vodotoka naj se ne izvaja krčitev gozda.

Območje se ovrednoti s 1. stopnjo poudarjenosti funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti.

Upravljavska cona F – mehcolesna loka Površina v GGE: 64 ha

HABITATNI TIP: HT: (91E0*) Obrečna vrbovja, jelševja in jesenovja (mehcolesna loka); (*Alnus glutinosa* in *Fraxinus excelsior* (*Alno- Padion*, *Alnion incanae*, *Salicion albae*)).

OPIS CONE: Cona vsebuje sestoje mehkolistne loke (gozdnih združb *Alnetum glutinosoincanae* in *Aceri-Fraxinetum*) ob Rinži.

KONKRETNE USMERITVE:

Z izvedbo ustreznih negovalnih, gojitvenih in varstvenih ukrepov naj se zagotovi pomlajevanje ključnih drevesnih vrst; pospešuje naj se črno jelšo, veliki jesen in belo vrbo. Zmanjšuje naj se delež smreke.

Z namenom preprečevanja pojavljanja tujerodnih invazivnih vrst, naj se izvaja le sečnja posameznih dreves.

Odstranjuje naj se tujerodne vrste.

Na močvirnatih tleh naj se dela izvajajo v zimskem času, ko so tla zmrznjena ali v sušnem obdobju leta.

Strojna sečnja naj se upravljavski coni ne izvaja.

Znotraj sestojev naj se ne gradi in pripravlja novih gozdnih prometnic.

Krčitev gozda naj se ne izvaja.

Posamezni predeli naj se prepuščajo naravnemu razvoju.

UKREPI:

- ukrepi obnove, nege in varstva,
- ohranjanje biotopov - naravni razvoj.

Prikaz območij gozdov, na katere se nanašajo konkretne usmeritve, je v merilu 1:25.000 prikazan v kartnem delu načrta (Karta št. 6).

D. Klimatska in higiensko-zdravstvena funkcija

Ohranjanje in krepitev biološko pestrih, zdravih in stabilnih gozdov. Ukrepi naj bodo malopovršinski; za klimatsko funkcijo je pomembno ohranjati vertikalno in horizontalno razslojenost. Krčitve gozdov praviloma niso dovoljene.

E. Rekreatijska funkcija in turistična funkcija

Gozdove s poudarjeno rekreatijsko in turistično funkcijo je treba vzdrževati v takšnem stanju, da bodo privlačni za obiskovalce. Izogibati se je potrebno velikopovršinskim posegom, ki so dopustni le izjemoma, v primeru sanacij posledic različnih ujm. Na razglediščih izvajati vedutno sečnjo. Ob poteh ohranjati zanimiva drevesa (habitatna drevesa, izjemna drevesa) in skupine dreves ter z gospodarjenjem oblikovati pester, strukturiran gozd. Na območju MTB Trail Centra Kočevje je potrebno gospodariti tako, da se ohranja kolesarske poti. Gradnja morebitnih novi poti naj se izvaja samo znotraj območja urejanja prostora namenjenega MTB Trail Centru. V primeru izvajanja

gozdarskih del v gozdu je treba pravočasno in na primeren način obvestiti obiskovalce, in poti, za čas izvajanja del, zapreti ali omejiti dostop na poteh. Čas izvajanja del naj bo prilagojen obisku gozda. Zlasti ob bolj obiskanih poteh je potrebno z ustreznimi ukrepi (posek nevarnih dreves, pravočasni sanitarni posek,...) zagotoviti varnost obiskovalcev. Dosledno izvajati gozdni red na in ob gozdnih prometnicah ter ostalih poteh. Aktivno usmerjati turistično in rekreacijsko rabo na za to primerna območja ter na obstoječe, ustrezno označene poti. V gozdovih s poudarjeno varovalno funkcijo je potrebno prilagoditi potek planinskih poti tako, da se ne bi zaradi obiskovalcev povečala erozija in poti na strmih predelih ustrezno zaščititi. Obveščanje javnosti o stanju gozdov, večjih posegih in urejanju rekreacijske infrastrukture, redna vzdrževalna dela infrastrukture (poti, klopi, informacijske table) in povečan strokovni nadzor nad prepovedanim odlaganjem odpadkov ali drugimi motnjami, ki jih povzročajo obiskovalci. Sodelovanje javne gozdarske službe (ZGS) s turističnimi, planinskimi, kolesarskimi društvi ter taborniki, skavti in lokalnimi skupnostmi. Spremljanje turističnega obiska in ocena vpliva na naravo. V primeru negativnega vpliva na naravo, z različnimi ukrepi poskrbeti za razpršitev obiska.

F. Poučna funkcija

Gozdne rezervate je dovoljeno opremiti z informativnimi tablami in vzdrževati že postavljene table. Gozdne učne poti in ostale lokacije opremljene z informativnimi tablami: upoštevati usmeritve, ki so pisane pri estetski funkciji.

G. Raziskovalna funkcija

Pri ukrepanju na raziskovalnih objektih je potrebno sodelovati z nosilci raziskav. Za raziskovalno delo v GPN so potrebna z uredbo predvidena soglasja.

H. Funkcija varovanja naravnih vrednot

Z naravnimi vrednotami je treba ravnati tako, da se ne ogrozi njihov obstoj (40. člen ZON [11]).

Posegi in dejavnosti se izvajajo na naravni vrednoti, če ni drugih prostorskih ali tehničnih možnosti za izvedbo posega ali opravljanje dejavnosti (5. člen Uredbe o zvrsteh naravnih vrednot).

Če ni drugih prostorskih ali tehničnih možnosti, se posegi in dejavnosti:

- na površinski in podzemeljski geomorfološki, hidrološki in geološki naravni vrednoti izvajajo v obsegu in na način, da se ne uničijo, poškodujejo ali bistveno spremenijo lastnosti, zaradi katerih je del narave opredeljen za naravno vrednoto, oziroma v obsegu in na način, da se v čim manjši možni meri spremenijo druge fizične, fizikalne, kemijske, vidne in funkcionalne lastnosti naravne vrednote.

Posegi in dejavnosti zunaj naravnih vrednot, na območju vpliva na naravno vrednoto, se izvajajo tako, da vpliv posega ali dejavnosti ne povzroči uničenja ali bistvene spremembe lastnosti, zaradi katerih je bil del narave opredeljen za naravno vrednoto, ali uničenja naravne vrednote (6. člen Uredbe o zvrsteh naravnih vrednot).

Za potrebe priprave načrtov rabe naravnih dobrin se območje vpliva na naravno vrednoto opredeli glede na nameravani poseg ali dejavnost na podlagi naslednjih izhodišč:

- za podzemno geomorfološko naravno vrednoto je območje vpliva na naravno vrednoto površje nad podzemno jamo ter, če je naravna vrednota vodna podzemna jama, porečje voda, ki tečejo v podzemno jamo,
- za naravne vrednote drugih zvrsti je območje vpliva na naravno vrednoto območje, v katerem lahko vplivi posegov in dejavnosti človeka ogrozijo tiste lastnosti, zaradi katerih je bil del narave opredeljen za naravno vrednoto: za geomorfološke in geološke naravne vrednote je to zlasti njihova stabilnost, za botanične, zoološke in ekosistemske naravne vrednote je to zlasti kvaliteta habitatov rastlin in živali,

- naravno vrednoto se lahko uredi za obisk javnosti z nadelavo poti, razgledišč, počivališč, postavitvijo ograj, tabel z informacijami, opozorili in podobno, vendar tako, da se bistveno ne spremenijo lastnosti naravne vrednote. Naravno vrednoto ali njen del, ki je posebej občutljiv na fizične učinke hoje, ki jih povzročijo obiskovalci, se uredi tako, da se onemogoči ogrožanje naravne vrednote. Na naravni vrednoti, katere obiskovanje in ogledovanje se prostorsko ne da omejiti ali se pričakuje, da omejitev ne bo učinkovita, se lahko obiskovanje in ogledovanje naravne vrednote ali njenega dela fizično onemogoči.

Podrobnejše varstvene usmeritve [2]

Podrobnejše varstvene usmeritve po zvrsteh naravnih vrednot izhajajo iz Pravilnika o določitvi in varstvu naravnih vrednot (Uradni list RS, št. 111/04, 70/06, 58/09, 93/10, 23/15 in 7/19 ter sklep št. 35600-46/2017 z dne 16. 2. 2018, sklep št. 35600-10/2021-5 z dne 21. 1. 2021 in 53/23).

Površinske geomorfološke naravne vrednote

- Gradnja objektov, vključno z enostavnimi objekti, se, v primeru, da ni drugih prostorskih možnosti zunaj naravne vrednote, izvaja tako, da se izkoristijo vse možne tehnične ali druge rešitve, da se naravna vrednota ne poškoduje.
- Zemeljska dela (izravnavanje, poglobljanje terena, nasipavanje, zasipavanje) se na naravni vrednoti izvaja tako, da se ohranjajo lastnosti, zaradi katerih je del narave opredeljen za naravno vrednoto ter, da je njena vidna podoba čim manj spremenjena.
- Odpadkov in drugega materiala, vključno z odpadnim izkopnim ali gradbenim materialom, se ne odlaga ali skladišči na naravni vrednoti.

Podzemeljske geomorfološke naravne vrednote

Na površju nad znanimi rovi jame, ponornice, ki teko v jamo oziroma skozi njo:

- Izvaja se takšne vrste gradenj, da se ne poškoduje podzemeljske naravne vrednote.
- Vibracij zaradi eksplozij ali iz drugih virov se ne povzroča.
- Vegetacijsko odejo, vključno z njenim odstranjevanjem, se spreminja le v takšnem obsegu, da se ne ali bistveno ne spremenijo kakovostne (kemične) in količinske lastnosti pronicajoče vode.
- Odpadkov in drugega materiala, vključno z odpadnim izkopnim ali gradbenim materialom, se ne odlaga ali skladišči na naravni vrednoti.
- Nevarnih snovi, kot so nafta in naftni derivati, kemikalije in podobne snovi, se ne pretovarja in skladišči.
- Ne slabša se kvalitete vod, ki tečejo v jamo. Uporabljajo naj se biološko razgradljiva olja. Onemogoči naj se vnos soli v vodne biotope.
- Posege in gradnje na vodotokih se izvaja tako, da se ohranja čim bolj naraven vodni režim.

Hidrološke naravne vrednote

- Odpadkov in drugega materiala, vključno z odpadnim izkopnim ali gradbenim materialom, se ne odlaga ali skladišči na naravni vrednoti.
- V obrežno vegetacijo se posega s sekanjem, obsekavanjem, redčenjem, zasajanjem, tako da se bistveno ne spremenijo fizikalne lastnosti obrežja.

Konkretne varstvene usmeritve

Pregled naravnih vrednot in pripadajočih konkretnih varstvenih usmeritev ter Pregled jam in pripadajočih konkretnih varstvenih usmeritev je prikazan v prilogah v poglavju 12.1.1 Konkretne varstvene usmeritve za naravne vrednote.

V primeru kraških jam velja posebno priporočilo, in sicer: V letu 2006 je bil sprejet Pravilnik o sporočanju podatkov o podzemnih jamah (Uradni list RS, št. 120/06), katerega namen je zbiranje in

izpopolnjevanje podatkov o jamah. V 8. členu omenjenega Pravilnika je opredeljen obseg sporočanja popolnejšega podatka za že znano jamo, vključno z natančnejšo določitvijo lege vhoda v že znano jamo. V kolikor razpolagate s takšnimi podatki jih sporočite Inštitutu za raziskovanje krasa Znanstvenoraziskovalnega centra SAZU.

Območja pričakovanih naravnih vrednot

Namen opredelitve območij pričakovanih naravnih vrednot je spremljanje posegov v naravo, zlasti zemeljskih del, pri katerih obstaja velika verjetnost odkritja novih naravnih vrednot, predvsem geoloških in podzemeljskih geomorfoloških. Namen spremljanja zemeljskih del je odkrivanje, zagotavljanje dokumentiranja, vrednotenje in ohranjanje na novo odkritih naravnih vrednot.

Celotno območje GGE Stojna gradijo karbonatne kamnine, zato tu obstaja možnost odkritja podzemnih geomorfoloških naravnih vrednot (jam in brezen). Za celotno območje zato velja, da je v primeru odkritja jam med izvajanjem del potrebno upoštevati Zakon o varstvu podzemnih jam (Uradni list RS, št. 2/04, 61/06 – ZDru-1, 46/14 – ZON-C in 21/18 – ZNOrg). V skladu z 22. členom tega zakona in 74. členom ZON (Uradni list RS, št. 96/04 – uradno prečiščeno besedilo, 61/06 – ZDru-1, 8/10 – ZSKZ-B, 46/14, 21/18 – ZNOrg, 31/18, 82/20, 3/22 – ZDeb, 105/22 – ZZNSPP in 18/23 – ZDU-10) mora fizična ali pravna oseba, ki izvaja poseg ali dejavnost, med katero je prišlo do najdbe jame, začasno ustaviti dela, najdbo zaščititi in o najdbi nemudoma obvestiti organizacijo, pristojno za ohranjanje narave. Hkrati mora jamo zaščititi.

I. Funkcija varovanja kulturne dediščine

Poudarjeno funkcijo varovanja kulturne dediščine imajo zlasti gozdovi ali njihovi deli, ki imajo po predpisih, ki urejajo varstvo kulturne dediščine, status kulturne dediščine ali se nahajajo v njihovi neposredni okolici ter ostanki ohranjenih tradicionalnih oblik gospodarjenja z gozdovi (npr. steljniki, panjevci, gaji, logi). Usmeritve za funkcijo varovanja kulturne dediščine izhajajo iz Splošnih kulturnovarstvenih usmeritev.

Splošne varstvene usmeritve za območja kulturnih spomenikov, arheoloških najdišč in registrirane dediščine v gozdnem prostoru:

- spodbujanje trajnostne uporabe na način in v obsegu, ki dolgoročno ne povzroča izgube njihovih kulturnih lastnosti;
- spodbujanje vzdržnega razvoja, s katerim se omogoča zadovoljevanje potreb sedanje generacije, ne da bi bila s tem okrnjena njihova ohranitev za prihodnje generacije;
- spodbujanje dejavnosti in ravnanj, ki ohranjajo kulturne, socialne, gospodarske, znanstvene, izobraževalne in njihove druge pomene;
- ohranjanje lastnosti, posebne narave in njihovega družbenega pomena, materialne substance in avtentičnosti lokacije. Pomembna je tudi širša krajinska zgradba in prostorska podoba, ohranja se gozdne robove in zaplate v vidnih stikih z enotami kulturne dediščine ter njihov vsebinski in prostorski kontekst (značilne silhete, vedute in pogledi, razgledišča, kompozicije objektov z značilnim drevjem ter prostorsko pomembnejše vegetacijske in druge krajinske strukture);
- dovoljeni so posegi, ki upoštevajo in trajno ohranjajo njihove varovane vrednote;
- dovoljeni so posegi, ki omogočajo vzpostavitev trajnih gospodarskih temeljev za njihovo ohranitev ob spoštovanju njihove posebne narave in družbenega pomena;
- zbiranje in vlačenje lesa do obstoječih vlak in vlačenje po obstoječih vlakih se opravlja tako, da so negativni vplivi na varovane enote kulturne dediščine minimalni.

Varstvene usmeritve za kulturne spomenike:

- v vplivnih območjih kulturnih spomenikov (v nadaljevanju: spomenik) velja režim varstva, ki določa, da morajo biti posegi in dejavnosti prilagojeni celostnemu ohranjanju spomenikov tako, da družbeni pomen spomenika v prostoru ni okrnjen;
- v vplivnih območjih registrirane dediščine (v nadaljevanju: dediščina) velja režim varstva, ki določa, da morajo biti posegi in dejavnosti prilagojeni celostnemu ohranjanju dediščine.

Ohranjajo se prostorska integriteta, pričevalnost in dominantnost dediščine, zaradi katere je bilo vplivno območje določeno.

Varstvene usmeritve za vplivna območja:

- v vplivnih območjih kulturnih spomenikov (v nadaljevanju: spomenik) velja režim varstva, ki določa, da morajo biti posegi in dejavnosti prilagojeni celostnemu ohranjanju spomenikov tako, da družbeni pomen spomenika v prostoru ni okrnjen;
- v vplivnih območjih registrirane dediščine (v nadaljevanju: dediščina) velja režim varstva, ki določa, da morajo biti posegi in dejavnosti prilagojeni celostnemu ohranjanju dediščine. Ohranjajo se prostorska integriteta, pričevalnost in dominantnost dediščine, zaradi katere je bilo vplivno območje določeno.

Dodatni režim varstva arheoloških najdišč:

- posegi in dejavnosti v prostoru se načrtujejo in izvajajo tako, da se arheološka najdišča ohranjajo. Gospodarjenje z gozdom je treba prilagoditi tako, da se arheološka najdišča varujejo pred posegi ali uporabo, ki bi lahko poškodovali arheološke ostaline ali spremenili njihov vsebinski in prostorski kontekst;

Prepovedano je predvsem:

- odkopavati in zasipavati teren, graditi gozdne vlake, krčiti gozd ali izvesti posek na golo, odstranjevati koreninski sistem, če to pomeni poseg v arheološke ostaline;
- gospodarsko izkoriščati rudnine oziroma kamnine;
- postavljati ali graditi trajne aličasne objekte, vključno z nadzemno in podzemno infrastrukturo, ter nosilce reklam ali drugih oznak, razen kadar so ti nujni za učinkovito ohranjanje in prezentacijo arheološkega najdišča.

Izjemoma je mogoče na arheološko najdišče po pridobitvi kulturnovarstvenega soglasja in izvedbi predhodne arheološke raziskave umestiti prej naštete nedopustne posege:

- če ni možno najti drugih rešitev ali
- če se na podlagi rezultatov opravljenih predhodnih arheoloških raziskav izkaže, da je zemljišče mogoče sprostiti za gradnjo oziroma izvedbo posega.

V tem primeru je treba slediti naslednjim usmeritvam:

- sanitarna sečnja se naj izvede v najmanjšem možnem potrebnem obsegu in zagotovi strokovno spravilo ter odvoz drevnine iz gozda pod nadzorom pristojne območne enote Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije (v nadaljevanju: ZVKDS);
- odstranjevanje štorov/drevesnih panjev naj se izvede s frezami;
- izjemoma je na območju grajskih razvalin, ki so arheološka najdišča, pod nadzorom pristojne območne enote ZVKDS dovoljeno izbiralno redčenje drevja in strokovno spravilo ter odvoz drevnine iz gozda. Drevesa, ki se vraščajo v grajsko arhitekturo ali v drugo arheološko zidano substanco, je treba strokovno odstraniti, pri čemer ni dovoljeno odstranjevati koreninskega sistema;
- zbiranje in vlačenje lesa do obstoječih vlak in vlačenje po obstoječih vlakih se opravlja tako, da so negativni vplivi na arheološke ostaline minimalni. Dela je treba izvajati z delovnimi stroji, ki v najmanjšem možnem obsegu obremenjujejo in posegajo v zemeljske plasti. O načrtovanih posegih je treba predhodno pisno obvestiti pristojno območno enoto ZVKDS. Nastale eventualne poškodbe arheološkega najdišča je treba nemudoma dokumentirati in zagotoviti ustrezno zaščito arheoloških ostalin.

Dodatni režim varstva arheoloških ostalin:

- pristojni območni enoti ZVKDS je skladno s predpisi s področja varstva kulturne dediščine treba omogočiti dostop do zemljišč, kjer se bodo izvajala zemeljska dela in opravljanje strokovnega nadzora nad posegi, zato naj lastnik zemljišča/odgovorni vodja o dinamiki izvedbe del obvesti pristojno območno enoto ZVKDS vsaj 10 dni pred pričetkom zemeljskih del;
- ob vseh posegih v zemeljske plasti velja obvezujoč splošni arheološki varstveni režim, ki najditelja/lastnika zemljišča/investitorja/odgovornega vodjo del ob odkritju arheološke ostaline zavezuje, da najdbo zavaruje nepoškodovano na mestu odkritja in o najdbi takoj obvesti pristojno enoto ZVKDS, ki situacijo dokumentira v skladu z določili arheološke stroke. V primeru odkritja arheoloških ostalin, ki jim grozi nevarnost poškodovanja ali uničenja, lahko pristojni organ to zemljišče z izdajo odločbe določi za arheološko najdišče, dokler se ne opravijo raziskave

arheoloških ostalin oziroma se omeji ali prepove gospodarska in druga raba zemljišča, ki ogroža obstoj arheološke ostaline.

Dodatni režim varstva registrirane dediščine:

Območje kulturne krajine; območje zgodovinske krajine, varuje se:

- krajinska zgradba in prepoznavna prostorska podoba (naravne in grajene ali oblikovane sestavine);
- značilna obstoječa parcelna struktura, velikost in oblika parcel ter členitve (živice, vodotoki z obrežno vegetacijo, osamela drevesa);
- odnos med krajinsko zgradbo oziroma prostorsko podobo in stavbo oziroma naseljem,
- preoblikovanost reliefa in spremljajoči objekti, grajene strukture, gradiva in konstrukcije ter likovni elementi.

Območje memorialne dediščine, varuje se:

- avtentičnost lokacije in fizična pojavnost objekta;
- vsebinski, simbolni in prostorski odnos med dediščino in okolico ter vedutami.

Območje druge dediščine, varuje se:

- avtentičnost lokacije in fizična pojavnost objekta ali naprave;
- osnovna namembnost ali primarna raba objekta ali naprave in način njenega delovanja;
- vsebinski in prostorski odnos med dediščino in okolico.

Podrobne kulturnovarstvene usmeritve [3]:

Podrobne kulturnovarstvene usmeritve so podane v prilogah načrta v poglavju 12.1.2 Podrobne kulturnovarstvene usmeritve.

Usmeritve za posege v kulturno dediščino

ZVKD-1 [10] predpisuje obveznost pridobitve kulturnovarstvenega soglasja:

- kulturnovarstveno soglasje za poseg (28. člen ZVKD-1) [10];
- kulturnovarstveno soglasje za izvedbo raziskave in odstranitve arheološke ostaline ali dediščine (31. člen ZVKD-1) [10];

Za poseg v enoto kulturne dediščine se štejejo vsa dela, dejavnosti in ravnanja, ki kakorkoli spreminjajo videz, strukturo, notranja razmerja in uporabo kulturne dediščine ali jo uničujejo, razgrajujejo ali spreminjajo njeno lokacijo. To so tudi vsa dela, ki se štejejo za vzdrževanje objekta skladno s predpisi s področja graditve objektov in drugi posegi v prostor, ki se ne štejejo za gradnjo in so dopustni na podlagi prostorskega akta ali drugih predpisov. Zaradi zagotavljanja strokovnega nadzora je o načrtovanih posegih (npr. sanitarna sečnja, izbiralno redčenje ter spravilo in odvoz drevnine iz gozda) treba predhodno pisno obvestiti pristojno območno enoto ZVKDS.

Kadar je načrtovan poseg v enoto kulturne dediščine pod določenimi kulturnovarstvenimi pogoji sprejemljiv in so posegi načrtovani v območjih arheološke dediščine, je treba pridobiti tudi soglasje za raziskavo in odstranitev arheološke ostaline po 31. členu ZVKD-1, ki ga izdaja Ministrstvo za kulturo Republike Slovenije [10].

J. Estetska funkcija

Ohranjati strukture gozdnega drevja, s katerimi se povečuje estetska vrednost krajine, pospeševati in ohranjati estetsko zanimive drevesne in grmovne vrste (češnja, jerebika, mokovec ...). Ob poteh puščati in ustrezno označiti habitatna in izjemna drevesa. Ohranjati sestojni značaj gozda in zeleno kuliso ob pešpoteh in kulturnih spomenikih. Z namenom ohranjanja in izboljšanja razgledov na objekte kulturne in naravne dediščine in na območjih razglednih točk se izvaja vedutna sečnja.

K. Lesnoproizvodna funkcija

Ukrepi morajo biti naravnani v gojenje gozda, ki bo zagotavljalo doseganje proizvodnih in ekonomskih ciljev lastnikov gozdov ob upoštevanju ostalih funkcij gozdov. Posebno pozornost je potrebno nameniti konfliktnim območjem (poudarjenost proizvodne funkcije na 1. stopnji ter ekoloških in socialnih funkcij na 2. stopnji – glej usmeritve za funkcijo ohranjanja biotske raznovrstnosti in funkcijo varovanja naravnih vrednot).

L. Funkcija pridobivanja drugih gozdnih dobrin

Čebelja paša: Na območjih gozdov, ki so primerni z vidika čebelje paše je treba ohranjati in pospeševati (tudi s sadnjo) medonosne drevesne vrste, predvsem: lipo, javor, jelko, ohranjati pester in stopničast grmovni sloj (glog, čremsa, leska, vrbe, ...) ter ohranjati in vzdrževati vodne vire in vodne površine.

Plodovi in zelišča: Zlasti plodonosne vrste naj imajo velike in sproščene krošnje. Pri nabiranju plodov in zelišč je potrebno nadzorovati in opozarjati nabiralce na zakonske omejitve.

M. Lovnogospodarska funkcija

V predelih s poudarjeno funkcijo naj bo ravnanje z gozdom usmerjeno v oblikovanje gozda, ki bo zagotavljal doseganje lovnogospodarskih ciljev. Upoštevati je potrebno zlasti obdobja neizvajanja sečnje ter prilagojenega gospodarjenja z gozdovi (zimovališča, rukališča, gozdne jase z lovskimi objekti).

6.2.3 Usmeritve za razvoj življenjskih razmer prosto živečih živali

Usklajenost rastlinojede divjadi z okoljem: ohranitev vseh avtohtonih vrst, ki bo številčno, po spolu in starostni strukturi usklajena z okoljem. Številčna jelenjad na območju načrtovalske enote osrednja Kočevska, kamor spada tudi GGE Stojna otežuje naravno obnovo gozdov ter ogroža trajnost donosov gozdov in drugih vlog gozda. Zaradi navedenega se načrtuje nadaljnje zmanjševanje številčnosti populacije navadnega jelena. Preprečevalo se bo vnos neavtohtonih vrst (muflona in damjaka) v prosto naravo in ohranjalo stabilne populacije velikih zveri (volk, ris, medved), ki so naravni selektorji rastlinojede parkljaste divjadi.

Merilo ustrezne številčnosti populacij rastlinojede divjadi so podatki o objedenosti gozdnega mladja na stalnih vzorčnih ploskvah. Stopnja objedenosti ter vsakoletna analiza odvzema so temeljni kriteriji pri planiranju količine, strukture in razporeda letnega odvzema divjadi po loviščih in lovskih revirjih LPN Kočevsko. Številčnost rastlinojede parkljaste divjadi mora biti usklajena z razmerami v okolju, ki bodo zagotovljale ustrezno naravno obnovo gozdov.

6.2.4 Usmeritve za delo z gozdom v varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom**Gozdovi s posebnim namenom**

Za gozd s posebnim namenom so z Uredbo [8] določeni gozdni rezervati Mestni vrh (31,76 ha), Ledena jama (14,79 ha), Kofel (3,34 ha) in Brezno Lobodika (1,25 ha).

V gozdnih rezervatih se lahko ukrepa samo v skladu z Uredbo [8]. GR so prepuščeni samodejnim naravnim procesom z namenom spremljanja in raziskovanja razvoja gozdov. V gozdnih rezervatih veljajo splošne usmeritve za razglašene gozdne rezervate, ki jih določa Uredba [8], ločeno na režim, ki je lahko strožji ali blažji. Opravljanje posameznih raziskovalnih ali izobraževalnih nalog je dovoljeno z odobritvijo ministrstva, po podanem mnenju ZGS in ZRSVN.

Podrobne usmeritve za gozdne rezervate:

Vzpostaviti sistem stalnega spremljanja stanja in razvoja gozdnih rezervatov ter obstoječih in morebitnih novih raziskovalnih ploskev. Temu mora slediti ureditev javno dostopne zbirke in evidence zunanjih raziskav, ki se izvajajo ali so se izvedle v gozdnih rezervatih. S proaktivnim programom sodelovanja z znanstveno-raziskovalnimi institucijami naj se določi tematike raziskovalnih del in intenzivira raziskovalno dejavnost.

Povečati obseg raziskovalnih dejavnosti v rezervatih ali nadaljevati z začetimi raziskavami.

Meje gozdnih rezervatov na terenu morajo biti vidno označene z dvojno polno črto modre barve na robnih drevesih v smeri gozdnega rezervata. V naslednjem ureditvenem obdobju je treba označbe meja obnoviti, na določenih, bolj obiskanih predelih, tudi zgostiti. Ob bolj obiskanih rezervatih, skozi katere so speljane uradno določene pešpoti, je predvidena obnovitev informativnih in usmerjevalnih tabel ter interpretativnih učil. Pri vsakem rezervatu (ob vstopnih točkah, javnih poteh) so predvidene označevalne table z osnovnimi informacijami, ki vsebujejo ime gozdnega rezervata, režim upravljanja. Predlagamo, da se ob spremembi Uredbe [8] meje gozdnih rezervatov ustrezno popravi.

Pri načrtovanju širše ureditve pešpoti je treba upoštevati celovitost tovrstne ureditve na celotnem območju OE Kočevje (ali širše).

Na območju gozdnih rezervatov je treba spremljati število in gibanje obiskovalcev ter njihove vplive in obisk usmerjati izključno na urejene poti, ki morajo biti zato ustrezno opremljene in vzdrževane.

Ob pojavu prekomerne namnožitve podlubnikov je treba ob pešpoteh postaviti obvestila o razlogih ne ukrepanja v gozdnih rezervatih.

6.2.5 Usmeritve za delo s požarno ogroženimi gozdovi

Za izboljšanje varstva gozdov pred požari je potrebno dosledno izvajanje vseh preventivnih in kurativnih ukrepov. Nevarnost gozdnih požarov obstaja predvsem na površinah, ki ležijo na sušnih termofilnih območjih, površinah okoli vasi, vikendov ter ob javnih cestah.

Na požarno najbolj ogroženih območjih je usmeritev k oblikovanju malopovršinskih mešanih gozdov, še zlasti ob meji s travniškimi površinami. V neposredni okolici in v teh sestojih je uporaba odprtega ognja prepovedana. Dovoljena je le zaradi zatiranja podlubnikov.

Na vhodih v gozd je potrebno postaviti opozorilne table ter opozarjati lastnike in obiskovalce gozdov. Podrobnejše usmeritve za ukrepanje v primeru požarov morajo biti zapisane v protipožarnem načrtu za GGE in v letnem načrtu za varstvo gozdov.

6.2.6 Usmeritve za delo s semenskimi objekti

Semenski sestoji morajo imeti le zdrave in nepoškodovane osebke izbrane drevesne vrste z odličnimi fenotipskimi in genotipskimi lastnostmi. Ne smejo biti dvovrhati z debelimi vejami in z znaki bolezni ali poškodb. Krošnje izbrane drevesne vrste morajo biti čim bolj sproščene. Semenski sestoj je treba pregledati najmanj enkrat letno. Nabiranje semena in puljenk mora nadzorovati ZGS. Izdelavo gojitvenega načrta in izvedbo označitve dreves za posek v semenskih sestojih se mora izvajati v sodelovanju z zaposlenim, ki je odgovoren za gojenje in varstvo gozdov na OE. Odobritev izrednega izbora dreves za posek za nabiranje semena v semenskem sestoju ali neposredni okolici je ravno tako v pristojnosti odgovornega za gojenje in varstvo gozdov na OE. Meje semenskih sestojev morajo biti označene z zvezno črto rumene barve.

6.2.7 Usmeritve za tehnologijo dela, gradnjo in vzdrževanje gozdnih prometnic

Splošne usmeritve, ki jih je potrebno upoštevati pri uporabi mehanizacije v gozdu: Obvezna je uporaba biološko razgradljivih maziv v odprtih mazalnih sistemih verižnih žag za posek in izdelavo dreves na območjih s prvo stopnjo poudarjenosti hidrološke funkcije, uporaba strojev oz. naprav,

razen odprtih mazalnih sistemov verižnih žag, ki ne puščajo sledi olj in drugih maziv in imajo ustrezno opremo za preprečitev oziroma sanacijo morebitnega razlitja olj ter tehnična brezhibnost vozil pri vseh gozdarskih delih. Pranje, vzdrževanje oz. popravilo gozdne mehanizacije naj se v gozdu ne izvaja. Parkirna mesta za gozdno mehanizacijo in pretakalne ploščadi morajo biti ali tlakovane ali pa imeti pod vozili postavljene lovilne posode ali pivnike, da se prepreči iztekanje nevarnih tekočin v tla. V primeru izlitja nafte in naftnih derivatov na pretakalni ploščadi ali v gozdu, je treba onesnaženje omejiti, razlito nevarne snovi pa s pomočjo ekološke opreme (pivniki, granulati) pobrati v ustrezne posode. Mesta za skladiščenje goriva in olja naj bodo stran od vodotokov in drugih vodnih teles, pripravljen naj bo podroben načrt v primeru razlitja. V obdobju večjih in dolgotrajnejših padavin je primerna zapora gozdnih cest v dogovoru z lastniki, občinami in ZGS.

Sečnja in spravilo lesa s traktorjem: Sečnja z motorno žago in vlačenje lesa s traktorjem tudi v bodoče še ostaja prevladujoča tehnologija, saj je preverjena, tehnično in ergonomsko docela razvita in učinkovita v različnih terenskih, sestojnih in lastniških razmerah. Pretežni del gozdnih terenov je že odprt z gozdnimi vlakami, ki so bile narejene prav za traktorsko spravilo. Gozdarski traktor s pogonom na obeh oseh, nameščenim vitlom in ostalo sodobno opremo za delo, je gozdu relativno prijazno spravilno sredstvo. Pomembna je selektivna izbira traktorjev glede na pogoje dela. Težki gozdarski zgibni traktorji so primerni na zahtevnih terenih, pri spravilu zelo debelega drevja. Drugje je potrebno omejevati njihovo uporabo in dajati prednost lažjim gozdarskim traktorjem. Obvezno je določiti primeren čas spravila, ki ga narekujejo gojitveni dejavniki (npr. mladje manj poškodujemo s sečnjo v zimskem času), ekološki dejavniki (npr. v bližini gnezdišč in brlogov se ne izvaja gozdnih del v pomladnih mesecih), transportni dejavniki (npr. po vlakah slabše nosilnosti in na erodibilnem zemljišču je treba spravljati les, ko so suhe ali zmrznjene). V zamočvirjenih terenih jelševih logov, kjer velik problem pri sečnji in spravilu predstavlja moker in mestoma poplavljen teren ter mile zime, ki ne omogočajo spravila po zmrznjeni podlagi, je potrebno skrbno izbirati najbolj primeren čas sečnje in predvsem spravila. Pomembno je izbrati pravilno metodo dela (sortimentna, poldebela, ...) in omejiti dolžine gozdnih lesnih sortimentov. Pri zbiranju lesa je zelo primerna uporaba daljinskega vodenja vitla, kjer traktorist lahko spremlja lesno breme in ga usmerja na poti do traktorja. Ne sme se dopustiti, da se traktor giblje izven označenih gozdnih prometnic (cest, vlak). Prepovedani sta drevesna in debelna metoda, saj povzročata prevelike poškodbe na drevju v sestojih, predvsem pa ob vlakah.

Izvoz lesa z gozdarsko prikolico: Zadnja leta se pri spravilu lesa uveljavljajo traktorske gozdarske prikolice, opremljene z nakladalno napravo, kar predstavlja najsodobnejši način spravila. Vožnja namesto vlačjenja lesa iz gozda je trend v razvoju sodobnih tehnologij pridobivanja lesa, ki prinaša mnogotere prednosti, zato je z uvajanjem sodobnih gozdarskih prikolic pri spravilu lesa potrebno nadaljevati. Gozdarske prikolice so zelo primeren način spravila – izvoza lesa, predvsem na lažjih terenih (do 15 % naklona vlak). Vožnja lesa zelo malo poškoduje drevje ob vlaki, zahteva pa dovolj široke nosilne vlake in spravilo v suhem obdobju. Uporaba gozdarskih prikolic je zelo primerna tudi na daljših spravilnih razdaljah. Hkrati lahko izvajajo dva opravila - spravilo in prevoz lesa do porabnika.

Strojna sečnja: Strojna sečnja, po izkušnjah iz tujine in tudi pri nas, prinaša večje učinke, humanizacijo dela in manjše poškodbe v sestojih. Vendar ta tehnologija ob ne dovolj skrbno načrtovani uporabi lahko predstavlja nevarnost za gozdni biotop. Strojna sečnja je smiselna le ob podrobnem in usklajenem tehnološkem in izvedbenem načrtovanju. Možnost izvajanja del s strojno sečnjo opredeljujejo sestojne in rastiščne razmere ter poudarjenost funkcij. Uporaba strojne sečnje je zaenkrat še vprašljiva v sestojih s slabo stojno stabilnostjo, v prebiralnem in malopovršinsko raznodobno grajenem gozdu, v sestojih, kjer je izrazita šopasta grupacija dreves, v pomlajencih, kjer obstaja nevarnost poškodb mladovja in v mladih sestojih (letvenjakih) listavcev. Manj učinkovita je tudi na strmih kraških in erodibilnih jarkastih terenih ter predelih, kjer so tla močvirna ali razmočena. V vseh primerih poudarjene varovalne, hidrološke in biotopske funkcije je potrebno pazljivo presoditi možnost njene uporabe. Oba gozdarska stroja (forwarder in harvester) se morata, v primeru uporabe tehnologije strojne sečnje, gibati po obstoječih gozdnih vlakah in označenih sečnih poteh. Sečne poti morajo biti načrtovane in izvedene tako, da omogočajo uporabo strojne sečnje tudi ob periodičnih ponovitvah. Na sečne poti je treba polagati veje, da se poveča nosilnost tal. Vlake, ki so služile kot sečne poti, je treba po končanih delih očistiti. Poškodbe na glavnih vlakah je potrebno po končanem izvozu lesa sanirati tako, da je vlaka primerna tudi za spravilo s traktorji kolesniki. Da bi se izognili konfliktom med stroko in ostalo javnostjo pri uporabi strojne sečnje, je potrebno osveščati

in informirati javnosti o izvajanju del, predvsem na območjih naselij, turističnih točk in kulturno zgodovinskih znamenitosti.

Tehnologija strojne sečnje je glede na sestojne in terenske razmere primerna predvsem v zasmrečenih gozdovih v nižinskem delu enote. Nekaj sestojev je primernih za kombinirano strojno sečnjo v ostalih večnamenskih gozdovih enote, predvsem v nižinskih sestojih in sestojih na platoju pogorja. Uporaba strojne sečnje je na površini celotne enote smiselna v času naravnih ujm, ko je potrebno iz gozda na hitro spraviti večje količine lesa.

Za prevoz lesa iz gozda so najprimernejši specialno opremljeni gozdarski kamioni s polprikolico ali prikolico. Za manjše količine lesa je primeren tudi izvoz lesa z gozdarsko prikolico. Čas in režim prevoza je potrebno prilagoditi stanju in nosilnosti cest. Na razmočenih cestah je nujno ustaviti prevoze zaradi zmanjšanja poškodb.

Gradnja in vzdrževanje gozdnih prometnic:

Gradnjo in vzdrževanje gozdnih prometnic je potrebno prilagoditi terenskim razmeram. Pri umeščanju in načrtovanju tras gozdnih prometnic je potrebno preveriti območja pomembna z vidika varstva narave, območja nepremične kulturne dediščine, ter varstvena (vodovarstvena območja) in ogrožena območja (plazljiva, erozijska, plazovita in poplavna) po Zakonu o vodah. Pri tem je potrebno upoštevati tudi smernice Zavoda Republike Slovenije za varstvo narave (v nadaljevanju ZRSVN), Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije (v nadaljevanju ZVKDS) in Direkcije Republike Slovenije za vode (v nadaljevanju DRSV) zapisane v usmeritvah območnega gozdnogospodarskega načrta.

Usmeritve za pridobitev vodnega soglasja/mnenja o vplivu gradnje na vodni režim in stanje voda in pravice graditi v skladu z Zakonom o vodah (v nadaljevanju ZV-1 [9])

Za vsak poseg, ki bi lahko trajno ali začasno vplival na vodni režim ali stanje voda, je potrebno v skladu s 150. členom ZV-1 pridobiti vodno soglasje/mnenje o vplivu gradnje na vodni režim in stanje voda, ki ga izda naslovni organ. Vodno soglasje/mnenje je potrebno pridobiti za:

- poseg na vodnem in priobalnem zemljišču,
- poseg, ki je potreben za izvajanje javnih služb po ZV-1,
- poseg, ki je potreben za izvajanje vodne pravice,
- poseg na varstvenih in ogroženih območjih,
- poseg zaradi odvajanja odpadnih voda,
- poseg, kjer lahko pride do vpliva na podzemne vode, zlasti bogatenje vodonosnika ali vračanja vode v vodonosnik,
- hidromelioracije in druge kmetijske operacije, gozdarsko delo, rudarsko delo ali drug poseg, zaradi katerega lahko pride do vpliva na vodni režim.

Pri pripravi dokumentacije za posege in gradnjo za katere je potrebno pridobiti vodno soglasje/mnenje po ZV-1, je treba upoštevati Pravilnik o vsebini vlog za pridobitev projektnih pogojev in pogojev za druge posege v prostor ter o vsebini vlog za izdajo vodnega soglasja (Uradni list RS, št. 25/09).

Zacevljanje ali prekrivanje vodotokov je strogo prepovedano, razen na krajših razdaljah, ki omogočajo dostop oziroma prehod preko vodotoka v primeru, da gre za objekt javne prometne infrastrukture (most, propust na javnih cestah in poteh).

Morebitno prečkanje gozdnih prometnic z grapami ali strugami nestalnih vodotokov (mulda, prepust,...) je treba projektno obdelati. Premostitveni objekt mora biti ustrezno dimenzioniran in izveden tako, da bo omogočal nemoten pretok visokih voda. V primeru gradnje prepusta je treba izdelati hidravlični izračun prevodnosti visokih voda. Za prečkanja vodotokov predlagamo večjo uporabo utrjenih muld.

Gradnja gozdnih prometnic v območju vodotokov mora biti takšna, da ne posega v pretočni profil, zagotovljena pa mora biti varnost objektov pred visokimi vodami z verjetnostjo pojavljanja 100 let z zagotovljeno najmanj 0,5 m varnostno višino.

Pri umeščanju in načrtovanju gozdnih prometnic kot jih definira Pravilnik o gozdnih prometnicah - gozdnih cest, grajenih in negrajenih gozdnih vlak, protipožarnih presek, protipožarnih poti in drugih tras, ki so nujne za izvedbo gozdarskih del (npr. tras žičniških linij) se je potrebno v največji možni meri izogniti ogroženim, varstvenim in varovanim območjem in predvideti gradnjo izven vodnih in priobalnih zemljišč, kot določa ZV-1 v 14. in 37 členu.

Načrtovanje novih gozdnih prometnic na območju poplav in z njimi povezane erozije, kjer že obstajajo elementi ogroženosti, mora upoštevati pogoje in omejitve iz prilog 1 in 2 iz Uredbe o pogojih in omejitvah za izvajanje dejavnosti in posegov v prostor na območjih, ogroženih zaradi poplav in z njimi povezane erozije celinskih voda in morja (Uradni list RS, št. 89/08), pri tem pa zagotoviti, da se z načrtovanjem novih gozdnih prometnic ne povečajo obstoječe stopnje ogroženosti na območju in izven njega. V ta namen je treba skupaj z načrtovanjem gradnje, načrtovati tudi celovite ukrepe za zmanjšanje poplavne ogroženosti, njihovo izvedbo pa končati pred začetkom gradnje novih objektov.

Na delih, kjer trasa gozdne prometnice poteka vzporedno z vodotokom naj bo le-ta predvidena izven priobalnega zemljišča. Manjši odmiki so dopustni le izjemoma, na krajših odsekih, kjer iz analize variant izhaja, da so prostorske možnosti močno omejene in bi drugačen potek trase predstavljal nesorazmerno večje stroške, vendar na tak način, da se ne poslabšuje obstoječe stabilnosti in stanja brežin vodotokov.

Odvajanje padavinskih in morebitnih zalednih voda iz območij gozdnih prometnic je treba načrtovati tako, da ne bo prišlo do pospeševanja erozijske moči voda in slabšanja ravnovesnih razmer ter da ne bo prišlo do odvajanja zbranih voda po nestabilnih zemljiščih. Odvajanje padavinskih in zalednih voda po erozijsko nestabilni ali plazljivo ogroženi brežini je treba izvesti v kanaletah ali drugače utrjenih muldah.

Za načrtovane posege na vodovarstvena območja, za katere je določena obveza izdelave Analize tveganja za onesnaženje, mora biti le-ta izdelana in revidirana skladno s Pravilnikom o kriterijih za določitev vodovarstvenih območij.

Za načrtovanje tras gozdnih prometnic na plazljivih in erozijskih območjih je treba izdelati geološko poročilo s poudarkom na stabilnosti ali erodibilnosti terena, s katerim se ugotovi stopnja tveganja za načrtovane posege s projektnimi rešitvami omilitvenih ukrepov.

Pri načrtovanju posegov je potrebno upoštevati že podeljene vodne pravice, ki so bile pridobljene po 119. členu ZV-1 na območju gozdnogospodarskega načrta.

Investitor mora za posege na vodnem in priobalnem zemljišču v lasti države, ki so dovoljeni skladno z 37. členom ZV-1, skleniti ustrezno stvarno-pravno pogodbo, ki takšne posege dovoljuje in velja kot dokazilo o pravici graditi po Zakonu o graditvi objektov.

Gozdne ceste: Kot osnova za bodoče odpiranje gozdov z gozdnimi cestami nam služi računalniško ovrednotena Rastrska analiza odprtosti gozdov z gozdnimi cestami (Krč, Beguš, 2011), ki je bila izdelana na osnovi 300 metrskega območja, ki je položen okoli linij obstoječih gozdnih cest in javnih cest, ki omogočajo gozdno proizvodnjo. V območnem gozdnogospodarskem načrtu za obdobje 2021-2030 v GGE Stojna ni območij, ki niso zadostno odprta z gozdnimi cestami. V primeru načrtovane gradnje gozdne ceste je potrebno pri izdelavi elaboratov ničelnic upoštevati okoljske omejitve, predvsem ekocelice (prostorska omejitve) in zimovališča (časovna omejitve). V primeru gradnje gozdne ceste v navedenih predelih bo treba predhodno izvesti dodatno presojo.

Gradnja in tudi vzdrževanje gozdnih prometnic naj poteka v času in na način, ki je za živali najmanj moteč. Dela naj se izvajajo izven gnezditvene sezone ogroženih vrst ptic in stran od bližine mest, kjer polegajo mladiče zavarovane živalske vrste. Izsekan pas gozda naj bo čim ožji zaradi spremembe svetlobnih in vlažnostnih razmer v gozdu. Prometnica ne sme prizadeti vodnih ekosistemov. Gozdne ceste naj se ne trasirajo na velikih strminah in na vodnih ekosistemih. Trase cest naj se izognejo naravnim in kulturnim vrednotam. Trasa naj čim bolj izkoristi obstoječe poti in kolovoze, da se zmanjšajo rane v okolju. Ob upoštevanju reliefnih značilnosti in vrste kamenine je potrebno določiti traso z optimalnimi tehničnimi elementi. Umestitev trase v prostor ne sme podleči parcialnemu interesu investitorja, ampak je potrebno ob upoštevanju vseh dejavnikov določiti najugodnejše poteke tras. Elaborat ničelnic ni le obvezna podlaga ampak mora biti tudi dragocen pripomoček projektantu pri izdelavi načrta gozdne ceste.

Gozdne prometnice naj se ne gradijo na območjih ekocelic. Graditev gozdnih cest je treba opraviti skladno z določili Pravilnika o gozdnih prometnicah, Gradbenega zakona in Uredbe o razvrščanju objektov glede na zahtevnost.

Praviloma naj se izvaja tekoče letno vzdrževanje gozdnih cest, mestoma periodično vzdrževanje. Zimsko vzdrževanje naj si organizirajo večji lastniki sami. Povečati je potrebno obseg gozdarsko investicijskih del (rekonstrukcij) in ga usmeriti na gozdne ceste, ki odpirajo velike komplekse gozdov ali pa imajo poudarjen javni značaj. Obnovo vozišča je najbolj racionalno zagotoviti z recikliranjem vozišča, kjer se vrhnja plast ceste zdrobi in zmelje ter tako zagotovi kvaliteten zgornji ustroj vozišča.

Gozdne vlake: Območja, ki niso zadostno odprta z gozdnimi vlakami so oddelki z gostoto vlak nižjo od 75 m/ha in letnim etatom višjim kot 4 m³/ha letno. Posamezne vlake se lahko načrtujejo tudi izven teh območij, če gre za dograditev omrežja vlak v gozdovih, ki so intenzivno gospodarjeni in imajo daljšo pravilno razdaljo.

V GGE Stojna je več gozdnih rezervatov, kjer gospodarjenje ni dovoljeno. Poleg ekocelic in ekstremno strmih pobočjih ni drugih posebej izločenih območij, kjer je gospodarjenje sicer predvideno, a gozdnih vlak zaradi izjemne občutljivosti ekosistema ni umestno graditi. Gozdnih vlak se ne sme graditi le na manjših območjih - v strugah vodotokov, na mokriščih, na rastiščih redkih in ogroženih vrst, v neposredni bližini brlogov, brezen in jam. Povsod drugod se gozdne vlake lahko načrtuje v optimalni meri, ob upoštevanju pogojev soglasodajalcev.

Pri opredelitvi vlak v Elaboratu vlak je potrebno upoštevati podobne ekološke omejitve kot pri cestah. Za gozdne vlake, ki jih načrtujemo na terenih z naklonom, ki je večji kot 50 %, na labilnih in pogojno stabilnih zemljiščih, v neposredni bližini območij, pomembnih za ohranitev prosto živečih živali, z izteki na kmetijska zemljišča pod naklonom, večjim od 25 %, se mora v tehnološkem delu gozdnogojitvenega načrta izdelati posebno presojo o njihovem negativnem vplivu na gozdni ekosistem oziroma na kmetijska zemljišča. Odvodnjavanje vlak na erodibilnih tleh mora biti urejeno s prečnimi jarki.

Dosledno je treba upoštevati največjo dovoljeno gostoto gozdnih vlak in tehnične elemente vlak določene v Pravilniku o gozdnih prometnicah.

Tehnologija strojne sečnje zahteva sicer veliko gostoto sečnih poti, a ne potrebuje veliko vlak. Pri načrtovanju strojne sečnje je potrebno opredeliti le osnovni sistem vlak kot izvoznih poti. Množično uvajanje sodobnih traktorskih gozdarskih prikolic pri spravilu lesa, ki se ga predvideva v bodoče, zahteva načrtovanje izvoznih vlak, z dobrimi tehničnimi lastnostmi. Pomembna je širina in maksimalni naklon, pa tudi nosilnost vlak. Zato je na mehkejših terenih dopustno načrtovati delno utrditev vozne površine vlake z naravnim materialom. Nikakor pa ni dopustno, da bi vlake namenjene izvozu lesa s traktorskimi gozdarskimi prikolicami, uporabljali tudi za kamionski prevoz.

Obstoječe vlake je potrebno redno vzdrževati, da se prepreči njihovo propadanje in omogoči varno spravilo lesa. Ob prevzemu sečišč je potrebno paziti ali so izvedeni tudi potrebni vzdrževalni ukrepi in sanirane poškodbe na vlakah (poravnava vozne površine vlake, odstranjevanje plazin, sanacija usadov, vzpostavitev prečnih jarkov, razbijanje posameznih skal...).

Skladišča za les: V primerih, ko se po gozdni vlaki, ali več gozdnih vlakah na gozdno cesto, na eno mesto privleče večje količine lesa, je potrebno ob gozdni cesti urediti primerno veliko skladišče za les. Skladišča je potrebno urediti tudi povsod tam, kjer se gozdna vlaka priključi na javno cesto. Skladišča morajo biti urejena izven cestnega telesa oz. varovalnega pasu ceste. Slednja morajo biti dovolj velika, da omogočajo skladiščenje in nakladanje lesa. Podrobneje se potrebe po gradnji opredeli v gozdnogojitvenem načrtu.

6.2.8 Usmeritve za posege v gozd in gozdni prostor

Pri izdaji dovoljenj za posege v gozd in gozdni prostor je treba upoštevati veljavne predpise. Pred izdajo dovoljenja za poseg v prostor je treba preveriti vse možnosti in se odločiti za najprimernejšo varianto, ki bo sprejemljiva tako iz gospodarskega kot tudi iz ekološkega in socialnega vidika. Pri izdaji dovoljenj je nujno sodelovanje med območno in krajevno enoto ZGS.

Pri presoji posegov v gozd in gozdni prostor je treba upoštevati zlasti naslednje:

- V gozdnih rezervatih in varovalnih gozdovih se lahko ukrepa le v skladu z veljavno Uredbo [8]. V varovalnih gozdovih se posegi dopuščajo izjemoma, kadar ni nobene druge rešitve in je poseg nujen. V tem primeru je treba pridobiti dovoljenje pristojnega Ministrstva in po potrebi izvesti ustrezne omilitvene ukrepe.
- V večnamenskih gozdovih, ki imajo na ravni prve stopnje poudarjeno ekološko ali socialno funkcijo, se posegi dovolijo le v izjemnih primerih - ko so nujni in zanje ni druge možnosti, v gozdovih s poudarjenimi socialnimi funkcijami pa v primerih, ko gre za objekt, ki dopolnjuje načrtovano, poudarjeni socialni funkciji skladno rabo gozda in gozdnega prostora.
- Vsak poseg v gozd in gozdni prostor mora biti izveden v minimalnem potrebnem obsegu tako, da se zagotovi čim manjšo krčitev gozda in čim manjši poseg v gozdna tla ter da se razmere za gospodarjenje z okoliškimi gozdovi ne poslabšajo. Kadar to ni mogoče je treba izvesti omilitvene ukrepe, da se ponovno vzpostavi prvotno ali izboljšano stanje (npr. gradnja nadomestne gozdne prometnice).
- Na gozdnih zemljiščih, ki so po prostorskem aktu namenjeni gozdni rabi, je dovoljeno graditi le enostavne in nezahtevne objekte za potrebe gozdarske dejavnosti, za namen športa, rekreacije, raziskav in izobraževanja ter objekte javnega pomena, v skladu z določili prostorskih aktov.
- Čebelnjake je dopustno postavljati samo na zemljiščih, ki so s pašnim redom določena za stalne čebelnjake in na stojiščih za začasen dovoz čebel na pašo. Iz mnenja čebelarstva svetovalne službe mora biti razvidno, da je postavitvev čebelnjaka skladna s predpisi, ki urejajo čebelarstvo.
- Le v izjemnih primerih se lahko izda dovoljenje za infrastrukturni objekt, z izjemo gozdne ceste, ki bi potekal skozi osrednji predel velikih gozdnih kompleksov v gozdni krajini pa tudi skozi osrednje predele večjih gozdnih kompleksov v gozdnati krajini.
- V primestni in kmetijski krajini z zelo malo gozdov (pod 25 %) je treba biti pri izdaji dovoljenj za posege v prostor zelo previden, še posebno v primeru nameravanih posegov v večje gozdne površine in predvidenih popolnih odstranitvev gozdnih površin katerekoli velikosti. V primeru neobhodnih posegov v gozdove si je v takih krajinah treba prizadevati za osnovanje nadomestnih gozdnih površin. Navedeno je treba še posebej dosledno upoštevati v obravnavanih krajinah z manj kot 10 % gozda.
- Širjenje naselij, industrijskih con in infrastrukturnih objektov naj se načrtuje tako, da se ne prekine selitvene poti divjadi in velikih zveri. Kjer so selitvene poti prekinjene zaradi preteklih posegov, si je treba prizadevati za njihovo ponovno vzpostavitev (npr. izgradnja zelenih prehodov).
- Pri posegih v prostor je treba upoštevati pogoje in omejitve posegov v vodno dobro zaradi zagotavljanja doseganja ciljev ali ohranjanja ciljev za referenčne odseke, ki so določeni v Uredbi o načrtih upravljanja voda na vodnih območjih Donave in Jadranskega morja (Uradni list RS, št. 67/16).
- Na vodovarstvenem območju je potrebno pri posegih v prostor, ki bi lahko trajno ali začasno vplivali na vodni režim ali stanje voda pridobiti vodno soglasje, kot to določa zakon o vodah.

Usmeritve na ogroženih območjih

Usmeritve za posege na poplavna, plazljiva in erozijska območja so zapisane v poglavju 6.2.2., A. Funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev.

Usmeritve na varstvenih območjih

Posege v prostor je treba načrtovati in izvajati na način, da ne pride do poslabšanja kakovosti kopalne vode.

Usmeritve na referenčnih odsekih

Usmeritve so zapisane v poglavju 6.2.2., B. Hidrološka funkcija.

Usmeritve za preprečitev negativnega vpliva na izvajanje rabe vode

Usmeritve so zapisane v poglavju 6.2.2., B. Hidrološka funkcija.

Usmeritve za pridobitev vodnega soglasja/mnenja o sprejemljivosti gradnje z vidika upravljanja z vodami in pravice graditi v skladu z ZV-1

Za vsak poseg, ki bi lahko trajno ali začasno vplival na vodni režim ali stanje voda, je potrebno v skladu s 150. členom ZV-1 pridobiti vodno soglasje, ki ga izda naslovni organ.

Vodno soglasje je potrebno pridobiti za:

- poseg na vodnem in priobalnem zemljišču;
- poseg, ki je potreben za izvajanje javnih služb po ZV-1;
- poseg, ki je potreben za izvajanje vodne pravice;
- poseg na varstvenih in ogroženih območjih;
- poseg zaradi odvajanja odpadnih voda;
- poseg, kjer lahko pride do vpliva na podzemne vode, zlasti bogatenje vodonosnika ali vračanja vode v vodonosnik;
- hidromelioracije in druge kmetijske operacije, gozdarsko delo, rudarsko delo ali drug poseg, zaradi katerega lahko pride do vpliva na vodni režim.

Usmeritve za preprečitev onesnaženja površinskih in podzemnih voda

Posegi morajo biti v izhodišču načrtovani tako, da ne zmanjšujejo naravnih zadrževalnih sposobnosti krovnih plasti, v prvi vrsti njihove debeline in prepustnosti. S tem se ne povečuje ali pospešuje prenos onesnaževal v globino in tudi ne povzroča poslabševanja kakovosti podzemne vode (3. člen Uredbe o stanju podzemnih voda (Uradni list RS, št. 25/09, 68/12, 66/16 in 44/22 – ZVO-2)).

Usmeritve na vodovarstvenih območjih

Usmeritve so zapisane v poglavju 6.2.2., B. Hidrološka funkcija.

Usmeritve za preprečitev negativnega vpliva na izvajanje rabe vode

Pri načrtovanju posegov je treba preprečiti negativni vpliv na izvajanje obstoječe posebne rabe vode (že podeljene vodne pravice, ki so bile pridobljene po 119. členu ZV-1, in evidentirana posebna raba vode skladno z določili 108. člena ZV-1) ter prisotnost drugih vodnih virov, na območju GGN. Prav tako posegi ne smejo omejevati splošne rabe vode, za kar morata skladno s 105. členom ZV-1 biti izpolnjena dva pogoja:

- zagotovljen mora biti prost dostop do vodnega ali morskega dobra za osebne potrebe in športne aktivnosti (kopanje, drsanje, potapljanje ipd.),
- omogočeno mora biti gašenje požarov ter druge naloge zaščite in reševanja.

Okvirna merila za presojo ostalih dejavnosti v gozdnem prostoru

- Karta F v območnem gozdnogospodarskem načrtu »Členitev gozdnega prostora z vidika rekreacije in turizma« določa območja gozdnega prostora, v katerih sta načeloma mogoči ježa in vožnja s kolesom brez motorja po označenih gozdnih vlakah in drugih poteh, pri čemer pa je le osnovna orientacijska strokovna podlaga za presojo oziroma odločanje; dopustnost tovrstne rabe je sicer treba presoditi za vsako posamezno lokacijo posebej. Karta F je prikazana v Prostorskem delu območnega gozdnogospodarskega načrta.
- V gozdovih s posebnim namenom, kjer gozdnogospodarski ukrepi niso dovoljeni, je dovoljeno izvajati samo raziskave in v omejenem obsegu poučne dejavnosti; izjema je hoja po obstoječih planinskih in drugih poteh.
- V varovalnih gozdovih se praviloma dovolijo le mehkejše oblike rekreacije (sprehod, planinstvo, opazovanje, poučne dejavnosti).
- V osrednjih delih velikih kompleksov gozdov v gozdni in gozdnati krajini se v predelih s poudarjeno biotopsko funkcijo na ravni prve stopnje dovolijo le raziskave in v omejenem obsegu

poučne dejavnosti. Tudi sprehajalne in druge rekreacijske poti naj se takim območjem po možnosti izognejo.

- Rekreativne dejavnosti, ki jim je gozd bolj ali manj le prijetna kulisa, z vidika optimalne rabe prostora ni primerno dopuščati v območjih gozdnih in gozdnatih krajin, ki so zaradi svoje ohranjenosti pomembna vrednota za okolje.
- Oblike rekreacije, ki povzročajo hrup ali druge negativne vplive na gozd, se praviloma dovolijo le v tistih predelih primestne, kmetijske ali gozdnate krajine, ki so primestni blizu ali so zaradi infrastrukturnih objektov oziroma drugih razlogov v naravnem pogledu že razvrednotene.
- Za ohranjanje in izboljšanje razgleda na objekte kulturne in naravne dediščine ter na območjih razglednih točk se v sodelovanju s pristojno službo za varstvo kulturne dediščine in lastniki gozdov izvaja vedutne sečnje.
- Prednostno ohranjati gozd v varovanih območjih naravnih vrednot in kulturne dediščine.

Merila in usmeritve za krčitve gozdov v kmetijske namene

Površine, kjer krčenje gozda ni dovoljeno: gozdni rezervati, varovalni gozdovi, gozdovi s posebnim namenom z dovoljenimi ukrepi, kjer je gozd objekt razglasitve.

Površine, kjer krčenje gozda praviloma ni dopustno:

- območja gozdov s prvo stopnjo poudarjenosti ekoloških funkcij,
- prepovedano je krčenje tistih gozdnih sestojev, ki preprečujejo plazenje zemljišč in snežne odeje, uravnavajo odtočne razmere ali kako drugače varujejo nižje ležeča območja pred škodljivimi vplivi erozije,
- na plazljivem območju ni dovoljeno krčenje in večja obnova gozdnih sestojev ter grmovne vegetacije, ki pospešuje plazenje zemljišč,
- za krčitve na plazljivem območju, zaradi nenatančnosti merila (1 : 250.000), v katerem je izdelana opozorilna karta verjetnosti pojavljanja plazov, pri upoštevanju usmeritev iz Zakona o vodah, je potrebna v praksi dodatna presoja,
- krčenje gozdov na območju gozdnih učnih poti (50 m vplivno območje),
- sklenjena območja gozdov razen robnih površin, ki mejijo na urbane ali kmetijske površine (200 m vplivno območje),
- ohranjeni gozdovi znotraj območij gozdov s posebnim namenom z dovoljenimi ukrepi, ki so zavarovana po predpisih s področja ohranjanja narave,
- gozdovi, ki imajo funkcijo koridorske povezave,
- manjši gozdni predeli v kmetijski krajini, kjer je gozdnatost majhna.

Območja gozdov, kjer obstajajo omejitve pri krčitvah gozdov v merilu 1:25.000 je prikazana v prostorskem delu načrta.

6.2.9 Usmeritve za ukrepe na drugih gozdnih zemljiščih

Med druga gozdna zemljišča spadajo površine pod daljnovodi. Vzdrževanje površin pod daljnovodi se izvaja na podlagi medsebojnega sporazuma med ZGS in Elektro Ljubljana. V skladu s sporazumom si mora Elektro Ljubljana pred vzdrževanjem površin pod daljnovodi pridobiti soglasje ZGS. ZGS v soglasju določi pogoje, pod katerimi se lahko izvedejo dela.

6.3 Ukrepi

6.3.1 Možni posek

Za GGE je za obdobje 2026-2035 načrtovan najvišji možni posek 249.700 m³, 109.600 m³ iglavcev in 140.100 m³ listavcev, intenziteta, upošteva vse gozdove, je 21,6 % na lesno zalogo ter 88,0 % na prirastek.

Možni posek je načrtovan za vse gozdove prilagojeno funkcijam gozdov. Brez načrtovanega poseka so gozdni rezervati in ekocelice prepuščene naravnemu razvoju.

V GGE ni območij, na katerih posamična izbira dreves za možni posek ni obvezna.

Preglednica 47/MPVP: Možni posek po vrstah poseka in lastniških kategorijah

		Vrste poseka						Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.			
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralne						
Iglavci	m ³	12.199	32.091	43.344	0	0	21.965	109.600	22,1	79,6
	%	11,1	29,3	39,5	0,0	0,0	20,0	100,0		
Listavci	m ³	13.007	68.717	55.209	0	0	3.167	140.100	21,3	95,9
	%	9,3	49,0	39,4	0,0	0,0	2,3	100,0		
Skupaj	m³	25.206	100.808	98.554	0	0	25.132	249.700	21,6	88,0
	%	10,1	40,4	39,5	0,0	0,0	10,1	100,0		

Zasebni gozdovi

		Vrste poseka						Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.			
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralne						
Iglavci	m ³	1.033	2.717	3.670	0	0	1.860	9.279	24,8	85,6
	%	11,1	29,3	39,5	0	0	20,0	100,0		
Listavci	m ³	1.017	5.373	4.317	0	0	248	10.954	23,9	105,9
	%	9,3	49,0	39,4	0	0	2,3	100,0		
Skupaj	m³	2.050	8.090	7.986	0	0	2.107	20.233	24,3	95,5
	%	10,1	40,0	39,5	0	0	10,4	100,0		

Državni gozdovi

		Vrste poseka						Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.			
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralne						
Iglavci	m ³	10.718	28.194	38.080	0	0	19.297	96.288	21,5	77,9
	%	11,1	29,3	39,5	0	0	20,0	100		
Listavci	m ³	11.571	61.131	49.115	0	0	2.817	124.635	20,8	93,9
	%	9,3	49,0	39,4	0	0	2,3	100		
Skupaj	m³	22.289	89.325	87.195	0	0	22.115	220.923	21,1	86,2
	%	10,1	40,4	39,5	0	0	10,0	100		

Občinski gozdovi

		Vrste poseka						Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.			
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralne						
Iglavci	m ³	449	1.181	1.595	0	0	808	4.033	35,9	126,9
	%	11,1	29,3	39,5	0	0	20,0	100		
Listavci	m ³	419	2.213	1.778	0	0	102	4.511	36,4	151,0
	%	9,3	49,0	39,4	0	0	2,3	100		
Skupaj	m³	868	3.393	3.373	0	0	910	8.544	36,2	138,6
	%	10,2	39,7	39,5	0	0	10,7	100		

Karta ukrepov v merilu 1 : 25 000 je podana v kartnem delu načrta (Karta št. 8)

6.3.2 Potrebna gojitvena in varstvena dela

Gojitvena dela se osredotočajo na pomladitvene procese – vse od priprave sestojev na obnovo s posekom predrastkov in grmovnic do nege mladja, gošč, letvenjakov in mlajših drogovnjakov. Na novonastalih ogolelih površinah je predviden manjši obseg sadnje z zaščito in nego. Načrtovano je tudi vzdrževanje obstoječih zaščitnih ograj. Mestoma je zaradi zasmrečenosti in možne prenamnožitve podlubnikov poudarjeno tudi varstvo pred žuželkami. Pod ostalo varstvo pred divjadjo je predvidena odstranitev tulcev.

Preglednica 48/NGDL: Načrtovana gojitvena in varstvena dela po lastniških kategorijah

Vrsta dela	Enota	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Priprava sestoja	ha	11,05	161,65	5,90	178,60
Priprava tal	ha	0,00	2,10	0,00	2,10
Sadnja	ha	0,00	1,10	0,00	1,10
Obžetev	ha	0,00	16,90	0,00	16,90
Nega mladja	ha	1,20	50,35	1,60	53,15
Nega gošče	ha	11,20	156,05	6,85	174,10
Nega letvenjaka	ha	14,20	127,40	4,70	146,30
Nega ml. drogovnjaka	ha	3,20	43,05	0,00	46,25
Nega prebiralnega gozda	ha	1,00	22,40	0,10	23,50
Varstvo pred žuželkami	dni	5,20	90,20	5,20	100,60
Zaščita s premazom	ha	0,00	34,50	0,00	34,50
Vzdrževanje zaščitnih ograj	m	0,00	7.000,00	0,00	7.000,00
Ostalo varstvo pred divjadjo	dni	0,00	6,00	0,00	6,00

Karta načrtovanih gojitvenih in varstvenih del v merilu 1:25.000 je podana v kartnem delu načrta (Karta št. 9).

6.3.3 Ukrepi za izboljšanje življenjskih razmer prostoživečih živali

Gozdne jase se redno letno vzdržuje s košnjo in čiščenjem. Za izboljševanje prehranskih in bivalnih pogojev se vzdržuje tudi grmišča. Gozdni rob naj bo vrstno pester in razgiban, prehod v strnjen gozd naj bo postopen. Pospešuje se plodnosne drevesne in grmovne vrste. Posebno pozornost se namenja vzdrževanju obstoječih lovskih objektov (lovske preže, solnice, krmišča, ...) in sodelovanju revirnih gozdarjev pri izbiri lokacij teh objektov. Po potrebi je predvideno krmljenje v skladu z lovsko upravljaljskim načrtom. Posegi v vodna telesa, ki bi poslabšali razmere, niso dovoljeni. V bližini vodnih zajetij in izvirov je priporočljivo urediti korita ali luže za lažji dostop divjadi do vode. Kale in kaluže se ohranja ter jih po končani sečnji očisti morebitnih sečnih ostankov. Na območju

sezonskega zadrževanja živali se dela v gozdu časovno prilagodi. Na območju zimovališč jelenjadi naj se dela ne izvajajo od 1. decembra do 30. aprila, v bližini medvedjih brlogov od 1. novembra do 1. junija, v bližini mrhovišč od 1. marca do 1. decembra, na območju rukališč od 15. avgusta do 15. oktobra.

Na zimovališčih se ohranja grmišča ali neredčene mlajše smrekove nasade, ki so primerni za skrivališča in poleganje mladičev. V bližini medvedjih brlogov se ne ukrepa, razen z namenom izboljšanja bivanjskih razmer (presvetlitev vhoda, puščanje lesne mase z namenom izboljšanja prehranskih razmer...), pri čemer je priporočeno puščanje lesne mase na mestu poseka. Ob naseljih je potrebno ohranjati obdelan kmetijski prostor, kar zmanjšuje konflikte med človekom in zvermi (predvsem medvedom).

6.3.4 Ukrepi za izboljšanje ostalih funkcij gozdov

Za izboljšanje ekoloških in socialnih funkcij gozda se načrtuje vzdrževanje grmišč – vedutna sečnja (Fridrihštajn, Mestni vrh, nad kamnolomom), vzdrževanje travinj (jase pri Mrzlem in Rožnem studentu, jasa nad Marofom v odd 58), vzdrževanje vodnih površin, sadnja plodonosnega drevja (odsek 76A), postavitve in vzdrževanje gnezdnice ob GUP Rožni studenec in ob trim stezi pod Stojno ter vzdrževanje stez (GUP Rožni studenec, Mala medvedova pot, Risova pot, trim steza pod Stojno). Na območju UC B – območje gozdnega jereba se planira nega za ohranjanje biotopov. Naravnemu razvoju je prepuščenih 135,59 ha ekocelic brez ukrepanja.

Preglednica 49/D-FU: Predlagani ukrepi za krepitev funkcij gozdov v gozdnogospodarski enoti

Vrsta dela	Funkcija	Enota	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Vzdrževanje grmišč	F. ohr. biotske razn.	ha	0,00	16,00	0,00	16,00
Vzdrževanje travinj	F. ohr. biotske razn.	ha	0,00	17,00	0,00	17,00
Vzdrževanje vodnih površin	F. ohr. biotske razn.	dni	0,00	35,00	0,00	35,00
Sadnja plodonosnega drevja	F. ohr. biotske razn.	dni	0,00	8,00	0,00	8,00
Naravni razvoj biotopov	F. ohr. biotske razn.	ha	10,75	121,79	3,05	135,59
Ohranjanje biotopov - nega	F. ohr. biotske razn.	ha	0,00	1,00	0,00	1,00
Vzdrževanje gnezdnice	F. ohr. biotske razn.	kos	0,00	10,00	0,00	10,00
Postavitev gnezdnice	F. ohr. biotske razn.	kos	0,00	5,00	0,00	5,00
Vzdrževanje stez	Rekr. in tur. funkcija	dni	0,00	86,00	16,00	102,00

6.3.5 Graditev gozdnih prometnic

Gozdne ceste

Načrtovana optimalna gostota produktivnega cestnega omrežja v GGE Stojna je visoka - 25,50 m/ha. Visoko gostoto (25,50 m/ha) je predvidel območni Program odpiranja gozdov z gozdnimi prometnicami izdelan leta 1990, povzel pa jo je tudi pretekli gozdnogospodarski načrt enote. Ocenjujemo, da je za intenzivno gospodarjenje in glede na številne funkcije gozdov (več gozdnih rezervatov, varovalnih gozdov, upravljavskih con in ekocelic) ter obiskanost Stojne s strani lokalnih prebivalcev ta gostota primerna.

Z izgradnjo gozdne ceste Bevandičeva baraka v dolžini 0,520 km, se je gostota produktivnih cest povečala na 24,76 m/ha. Dosežena gostota produktivnega cestnega omrežja je že blizu optimalni, zato se ne načrtuje graditev novih gozdnih cest.

Potrebno je načrtovati gozdarsko investicijska dela (rekonstrukcije gozdnih cest) na osrednjem, z funkcijami gozdov najbolj obremenjenem delu Stojne.

Območje pod Ledenikom naj ostane trajno zaprto (ob stičišču odd. 47, 48, 49 in 53). Prav tako naj se ne gradijo gozdne prometnice v ekocelicah, oz. naj se pri gradnji upošteva zahtevani radij neukrepanja.

Gozdne vlake

Ob upoštevanju terenskih razmer ter številnih funkcij gozdov znaša optimalna gostota gozdnih vlak v GGE Stojna 120 m/ha in je praktično že dosežena. V prihajajočem desetletnem ureditvenem obdobju se lahko posamične vlake (do 3 km gozdnih vlak) načrtujejo v večnamenskih oddelkih, ki bi se izkazali za pomanjkljivo odprte ali imajo vlake neustrezne elemente gozdnih vlak, oz. bo potrebno izvesti prevezavo obstoječih gozdnih vlak ob javnih cestah, zaradi izgradnje skladišč.

V GGE Stojna je manjše območje gozdov, ki jih zaradi zelo strmega in erodibilnega reliefa ni umestno odpreti z gozdnimi vlakami. Kot območja, ki so pomanjkljivo odprta z gozdnimi vlakami so oddelki v gostotnem razredu do 50 m/ha.

Skladno z novo gradbeno zakonodajo rekonstrukcij pripravljenih gozdnih vlak ne načrtujemo več, rekonstrukcij grajenih vlak pa je zelo malo.

Večja skladišča v gozdovih se nahajajo v odd. 06004, 06011, 06015, 06016, 06022, 06032, 06036, 06064, 06067, 06070, 06072, 06076, 06079, 06084 (nad 100 m³). V naslednjem ureditvenem obdobju se ne načrtuje gradnja novih večjih skladišč.

Karta cestnega omrežja in površin potencialno najugodnejših načinov spravila v merilu 1 : 25 000 je podana v kartnem delu načrta (Karta št. 11)

7 Usmeritve za gospodarjenje s posamičnim gozdnim drevjem in skupinami gozdnega drevja zunaj naselij

V GGE se posamično drevje, manjše skupine dreves (površine do 5 arov) in gozdne zaplate pojavljajo kot ostanki gozda v kmetijski krajini na Kočevskem polju in v okolici vasi. Imajo estetsko in ekološko vrednost.

Posebej so pomembna markantna drevesa na razglediščih, ob gozdnih kočah, devesa ob in v naseljih ali drevesa na travnikih. Kljub temu, da taka drevesa niso v gozdu, se lahko poizkusi prepričati lastnika o njihovi drugačni vrednosti in se mu z odkazilom v gozdu nadomesti potreben les. Podobno velja za markantna drevesa v gozdu ali drevesa z znamenji.

Osnovna usmeritev za delo s posamičnim drevjem ali skupinami drevja naj bo previdnost in malopovršinskost ukrepov s ciljem povečanja in ohranjanja vrstne pestrosti ter naravne sestave.

Ukrepi naj se izvajajo izven vegetacijske dobe. Tako se zmanjša velikost poškodb na obstoječem drevju in se hkrati najmanj moti mir in bioritem prisotnih živalskih vrst.

Ukrepi na drevesih, ki so zavarovana kot naravne vrednote, se lahko izvajajo le v sodelovanju z Zavodom RS za varstvo narave.

V naseljih je namen nege dreves ohranitev, izboljšanje vitalnosti ter obenem varnost prebivalcev. Ob tem je potrebno upoštevati:

- nega drevja naj bo opravljena pravočasno, redno in strokovno,
- posegi na drevju naj bodo čim manjši,
- upoštevati je potrebno primernost oblike krošnje, ki je značilna za posamezno drevesno vrsto,
- odstranitev najdebelejših vej naj se vrši le izjemoma (prometna varnost), "obglavljanje" drevja pa je nedopustno, saj je neestetsko in škodljivo iz vidika zdravstvenega stanja drevesa.

Na območju NVLP 7748 Streliški izvir naj se 25 m okrog izvira ohranja avtohtono in rastišču primerno vegetacijo.

8 Ekonomska presoja gospodarjenja z gozdovi gozdnogospodarske enote

Ekonomska presoja gospodarjenja z gozdovi je prikazana skupno za celo GGE.

Prihodek - prihodek od lesa je izračunan na podlagi strukture načrtovanega poseka, ki temelji na dejanski strukturi lesne zaloge in drevesne sestave gozdov. Predpostavljamo, da bo ob realizaciji celotne količine načrtovanega možnega poseka debelinska struktura posekanega drevja podobna debelinski strukturi drevja v gozdu. Pri izračunu smo uporabili povprečne cene gozdnih sortimentov na kamionski cesti (Vir: Woodchain manager).

Stroški - stroške gospodarjenja z gozdovi predstavljajo stroški sečnje, spravila in manipulacije na kamionski cesti, stroški gojitvenih in varstvenih del ter stroški vzdrževanja gozdnih cest in vlak.

Izhodiščni parametri za izračun normativov za sečnjo in spravilo so izračunani za posamezen rastiščnogojitveni razred in sektor lastništva. Ti (povprečni) parametri so: gozdna združba, pravilno sredstvo, pravilna razdalja, nagib, skalovitost in povprečni tarifi (ločeno na iglavce in listavce). Pri izračunu so upoštevane neto količine gozdnih lesnih sortimentov, pri čemer sta bila uporabljena povprečna faktorja za preračun iz bruto v neto, in sicer za iglavce 0,85 ter za listavce 0,88. Stroški gojitvenih in varstvenih del so izračunani na podlagi načrtovanih del ter vrednosti dneve za zasebne gozdove (78,00 EUR) ter za državne gozdove (165,00 EUR).

Preglednica 50/EP1: Prikaz prihodka od lesa

	Zasebni gozdovi		Državni gozdovi		Gozdovi lokalnih skupnosti	
	Skupaj	za 1 m ³	Skupaj	za 1 m ³	Skupaj	za 1 m ³
Vrednost lesa na KC	1.332.027	76	14.555.794	76	562.227	76
Strošek poseka in spravila	309.872	18	3.386.137	18	130.792	18
Razlika	1.022.155	58	11.169.656	58	431.436	58

Preglednica 51/EP2: Pregled ekonomike gospodarjenja v gozdnogospodarski enoti

	Skupaj EUR	EUR na neto m ³	Delež od cene na KC (%)
Prihodek (vrednost lesa na KC)	16.450.048	76,0	100,0
Stroški sečnje in spravila	3.826.801	17,7	23,3
Stroški gojenja in varstva gozdov		0,0	0,0
gojenje in varstvo gozdov	404.856	1,9	2,5
krepitev funkcij gozdov	40.064	0,2	0,2
Stroški skupaj	4.271.721	19,8	26,0
Dohodek	12.178.327	56,2	74,0
Predv. spodbude za gojenje in varstvo	2.994	0,0	0,0
Predv. spodbude za vzdrž. gozdnih prom.	0	0,0	0,0
Skupaj predvidene spodbude	2.994	0,0	0,0
Stroški - spodbude	4.268.727	19,8	26,0
Dohodek - (stroški+spodbude)	12.181.321	56,2	74,0

*Stroški rednega vzdrževanja gozdnih cest v izračunu niso upoštevani. Uredba o pristojbini za vzdrževanje gozdnih cest zagotavlja gozdnogospodarski enoti po podatku za leto 2026 okoli 50.000,00 € na leto, kar omogoča letna vzdrževalna dela na okoli 70 – 80 % skupne dolžine gozdnih cest letno.

9 Rastiščnogojitveni razredi

9.1 Utemeljitev oblikovanja rastiščnogojitvenih razredov

Oblikovanje RGR omogoča lažje razumevanje razvoja in zastavljanje ciljev, usmeritev in ukrepov za različne gozdove. Gozdovi po RGR so obravnavani ne glede na lastništvo. Oblikovani so na osnovi rastiščnih dejavnikov, stanja sestojev, sorodnosti rastišč, podobnosti zastavljenih ciljev, usmeritev, ukrepov ter na podlagi poudarjenosti funkcij gozdov in namena. Upoštevana je tudi primerna (ne premajhna) velikost rastiščnogojitvenih razredov.

V RGR so uvrščeni celi oddelki ali odseki. Upoštevana je tudi tradicija območja pri oblikovanju in pri imenovanju rastiščnogojitvenih razredov. Poimenovanje je po novem območnem načrtu, s šifro je ohranjena oznaka starih razredov.

Preglednica 52/D-GHT: Gozdni habitatni tipi v katerih se nahajajo RGR

Šifra habitatnega tipa	Natura 2000 / Ime habitatnega tipa
8310	Jame, ki niso odprte za javnost
91E0*	Obrečna vrbovja, jelševja in jesenovja (mehkolesna loka); <i>Alnus glutinosa</i> in <i>Fraxinus excelsior</i> (<i>Alno-Padion</i> , <i>Alnion incanae</i> , <i>Salicion albae</i>)
91K0	Ilirski bukovi gozdovi (<i>Fagus sylvatica</i> (<i>Aremonio-Fagion</i>))
9180*	Javorovi gozdovi (<i>Tilio-Acerion</i>) v grapah in na pobočnih gruščih

*Opomba: Habitatni tipi označeni z * so tisti habitatni tipi, ki so na območju Evropske unije v nevarnosti, da izginejo in so v predpisih Evropske unije, ki urejajo varstvo prosto živečih rastlinskih in živalskih vrst, opredeljeni kot prednostni

9.2 Načrt gospodarjenja z gozdovi po rastiščnogojitvenih razredih

Gozdnogojitveni cilji po RGR so določeni glede na stanje in razvojne značilnosti gozdnih sestojev, poudarjenosti funkcij gozdov in z upoštevanjem potencialne drevesne sestave in zgradbe gozda ter prirastoslovnih zakonitosti danih rastišč. Na tej osnovi je bilo v enoti oblikovanih pet RGR.

Proizvodne in pomladitvene dobe so bile določene na osnovi razvojnih starosti in izračunanih prehodnih dob. Podlaga za določitev razvojnih starosti in izračun prehodnih dob so bili podatki o rasti dreves na stalnih vzorčnih ploskvah.

Karta rastiščnogojitvenih razredov v merilu 1 : 25.000 je podana v kartnem delu načrta (Karta št. 5)

9.2.1 Rastiščnogojitveni razred: Jelova bukovja na globokih tleh - 01111

Posebnosti v pogledu poudarjenosti funkcij gozdov

Celotno območje RGR leži v območju EPO in Nature 2000. Poleg lesnoproizvodne funkcije so izjemno poudarjene tudi funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti (ekocelice, gozdne jase, zaraščanja, kaluže, kotanje, mlake...), varovalna funkcija (kamnitost, skalovitost nad 70 %, jelovje v skalovju), hidrološka funkcija (jame, brezna, 1. ali 2. VC po odl. o zašč. virov pit. vode - obč), klimatska in higiensko – zdravstvena funkcija (večje strnjeno naselje – Kočevje), estetska (grad Fridrihštajn, pešpoti, razgledišča), rekreacijska, turistična in poučna funkcija (Risova pot), funkcija varovanja kulturne dediščine (kulturna krajina Rinže, jelševi logi), funkcija varovanja naravnih vrednot (izjemna drevesa), lovnogospodarska funkcija (LPN Kočevsko, rukališča). V RGR se pojavljajo tudi upravljavske cone A in B.

Habitatni tipi v katerih se nahajajo RGR ali njegov del

Preglednica 53/D-GHT: Gozdni habitatni tipi v katerih se nahajajo RGR ali njegov del

Šifra habitatnega tipa	Natura 2000 / Ime habitatnega tipa
8310	Jame, ki niso odprte za javnost
91K0	Ilirski bukovi gozdovi (<i>Fagus sylvatica</i> (Aremonio-Fagion))

STANJE GOZDOV

V RGR so uvrščeni gozdovi, ki poraščajo ekološko manj ekstremna rastišča jelovo bukovega gozda. Prevladujejo različno globoka rjava pokarbonatna tla z manjšimi do srednje velikimi skalami (do 1 m), ki pokrivajo do 35 % površine. Pobočja so blaga z nagibi do največ 20°. V RGR so večinoma združena boljša rastišča jelovo-bukovega gozda z višjo proizvodno zmogljivostjo. Površina je 1.040,48 ha - 31,6 % gozdov enote, prevladujejo državni gozdovi (90,8 %).

a) Rastišče

Rastiščno prevladuje Dinarsko jelovo bukovje tipično (21,3 %). Z dokaj podobnimi deleži sledijo Dinarsko jelovo bukovje z buniko, Dinarsko jelovo bukovje z bilnico in Dinarsko jelovo bukovje s torilnico. Več kot 10 % delež predstavlja še Dinarsko jelovo bukovje z javorjem, ostalih rastišč je manj.

Proizvodna sposobnost rastišča je 7,6 m³/ha.

Za izračun modela po posameznih drevesnih vrstah smo uporabili naslednje SI: smreka 31, jelka 30, bukev 26, hrast 26, plemeniti listavci 26, trdi listavci 24 in mehki listavci 26.

Preglednica 54/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR

Šifra	Gozdni rastiščni tip	Rk	Površina (ha)	Delež (%)
54120	Preddinarsko-dinarsko gradnovo belogabrovje	11	0,64	0,1
59110	Preddinarsko-dinarsko toploljubno bukovje	5	14,53	1,4
60110	Pobočno velikojesenovje	7	0,98	0,1
64101	Dinarsko jelovo bukovje s torilnico	11	190,39	18,3
64102	Dinarsko jelovo bukovje z bilnico	11	200,66	19,3
64103	Dinarsko jelovo bukovje s tevjem	11	4,42	0,4
64104	Dinarsko jelovo bukovje z golščem	11	8,66	0,8
64105	Dinarsko jelovo bukovje z mahom zaveščkom	11	23,61	2,3
64106	Dinarsko jelovo bukovje s planinščkom	11	0,71	0,1
64107	Dinarsko jelovo bukovje z javorjem	11	113,86	10,9
64108	Dinarsko jelovo bukovje z buniko	11	204,20	19,6
64109	Dinarsko jelovo bukovje z repuhom	11	20,87	2,0
64111	Dinarsko jelovo bukovje z lakoto	11	32,13	3,1
64114	Dinarsko jelovo bukovje tipično	11	221,31	21,3
66110	Dinarsko jelovje na skalovju	5	3,51	0,3
	Skupaj	10,90	1.040,48	100,0

b) Stanje sestojev

Zgradba gozda

Večje do malopovršinsko skupinsko raznomerni sestoji, ki so v delih zelo močno pomlajeni, predvsem z bukovim mladovjem. Zaradi vetroloma v letu 2017 se je močno povečal delež sestojev v obnovi, ki v korigiranem deležu predstavljajo kar 37 % površine RGR.

Lesna zaloga in prirastek

Povprečna lesna zaloga je 359,4 m³/ha, iglavcev je 44,8 %, listavcev 55,2 %. Pri iglavcih prevladuje debelo drevje (64,5 % LZ nad 50 cm debeline), listavci so nekoliko tanjši, pa vendar je največji delež lesne zaloge v V. debelinskem razredu. Skupni prirastek je 9,22 m³/ha/leto, 4,48 m³/ha pri iglavcih, 4,74 m³/ha pri listavcih. Lesna zaloga je, v primerjavi z modelno lesno zalogo (ob enakem razmerju razvojnih faz), previsoka za 2,3 %, kar kaže na dobro izkoriščenost rastiščnega potenciala.

Preglednica 55/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek

	Lesna zaloga							Letni prirastek	
	Debelinski razredi (v % od lesne zaloge)					Skupaj		m ³ /ha	%
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%		
Iglavci	2,2	7,0	9,6	16,7	64,5	161,0	44,8	4,48	48,6
Listavci	5,9	8,5	15,3	21,4	48,9	198,4	55,2	4,74	51,4
Skupaj	4,2	7,8	12,7	19,3	56,0	359,4	100,0	9,22	100,0

Razmerje drevesnih vrst

V lesni zalogi prevladujeta bukev in jelka, sledijo plemeniti listavci in smreka. Delež jelke se je ohranil, delež smreke se je zmanjšal, z uspešno obnovo se povečuje delež bukke.

Preglednica 56/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst

	Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
Dejansko stanje	m ³ /ha	31,0	130,0	0,0	0,0	0,0	157,5	0,4	40,3	0,2	0,0
	%	8,6	36,2	0,0	0,0	0,0	43,8	0,1	11,2	0,1	0,0
Naravno stanje	m ³ /ha	27,0	120,0	0,4	0,0	0,0	175,4	0,7	34,5	1,4	0,0
	%	7,5	33,4	0,1	0,0	0,0	48,8	0,2	9,6	0,4	0

Ohranjenost gozdov

Prevladujejo sestoji z oznako ohranjeni (75,2 %). Zaradi smrekovih nasadov je nekaj sestojev opisanih kot spremenjeni (19,1 %) oziroma močno spremenjeni sestoji (5,7 %).

Razvojne faze oz. zgradbe sestojev

Mladovja in drogovnjaki so po večini dobrih zasnov. Sestoji so v splošnem dobro negovani z izjemo mladovij, kjer prevladujejo pomanjkljivo negovani sestoji. V mladovjih prevladuje tesen do normalen sklep, drogovnjaki imajo normalen do tesen sklep, debeljaki pa imajo večinoma normalen do rahel sklep.

Preglednica 57/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	51,95	0,0	73,6	25,9	0,5	42,2	47,5	10,3	0,0	49,5	34,4	9,5	6,6
Drogovnjak	50,68	4,5	83,0	12,5	0,0	66,6	17,6	15,8	0,0	23,7	73,7	0,8	1,8
Debeljak	236,69					93,6	5,4	1,0	0,0	9,2	48,3	28,1	14,4
Sestoj v obnovi	247,81					64,6	32,1	3,3	0,0				
Dvoslojni sestoj	0,00					0,0	0,0	0,0	0,0				
RAZNOMERNO (ps-šp)	14,89					63,2	17,1	19,7	0,0				
RAZNOMERNO (sk-gnz)	438,46					92,4	6,9	0,7	0,0				
Panjevec	0,00												
Grmičav gozd	0,00												
Pionirski gozd z grmišči	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0								
Skupaj	1.040,48												

Kakovost drevja

Kakovost drevja je v večini dobra do zadovoljljiva.

Preglednica 58/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljljiva	Slaba
Smreka	98	0,0	10,2	54,1	33,7	2,0
Jelka	317	0,6	11,4	60,2	26,5	1,3
Bukev	436	1,8	15,6	37,9	36,7	8,0
Hrast	5	0,0	20,0	20,0	60,0	0,0
Pl. list.	118	5,1	21,2	38,9	29,7	5,1
Skupaj iglavci	415	0,5	11,1	58,8	28,2	1,4
Skupaj listavci	559	2,5	16,8	38,0	35,4	7,3
Skupaj	974	1,6	14,4	46,9	32,3	4,8

Poškodovanost sestojev

Opažena je poškodovanost na 13,7 % dreves, največ na deblu in koreničniku (12,6 %).

Odmrlo drevje

Odmrlega drevja je 22,1 m³/ha, kar predstavlja 6,1 % od lesne zaloge.

ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

V preteklem obdobju je bilo posekanih 66.117 m³ lesa, 45.791 m³ iglavcev in 20.326 m³ listavcev. Načrtovani posek je bil realiziran 91,8 %. Zaradi ujm, ki so prizadele predvsem iglavce je bila višja realizacija pri iglavcih (130,8 %) in nižja pri listavcih (54,9 %). Gojitvena in varstvena dela zaradi izpada rednih sečenj niso bila v celoti realizirana. So pa bila zaradi posledic vetroloma izvedena nekatera nenačrtovana dela (sadnja,...).

Preglednica/D-PGR: Realizacija poseka v RGR

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
	m ³	m ³	%	%
IGLAVCI	35.000	45.791	130,8	63,6
LISTAVCI	37.000	20.326	54,9	28,2
Skupaj	72.000	66.117	91,8	91,8

Preglednica 59/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Načrt	Izvedeno	Indeks
Priprava sestoja	ha	52,18	36,55	70,0
Nega mladja	ha	3,67	3,14	85,6
Nega gošče	ha	100,72	84,01	83,4
Nega letvenjaka	ha	22,02	19,00	86,3
Nega ml. drogovnjaka	ha	21,95	3,47	15,8
Nega prebiralnega gozda	ha	6,60	2,40	36,4
Zaščita z ograjo	m	400,00	0,00	0,0
Vzdrževanje zaščitnih ograj	m	6.100,00	1.400,00	23,0
Ostalo varstvo pred divjadjo	dni	0,50	5,00	1.000,0
Vzdrževanje grmišč	ha	0,38	0,00	0,0
Vzdrževanje travinj	ha	7,86	0,00	0,0
Vzdrževanje vodnih površin	dni	5,50	0,00	0,0
Naravni razvoj biotopov	ha/m ³	4,69/397,00	347,00	87,4
Priprava tal	ha	0,00	1,00	0,0
Sadnja	ha	0,00	1,10	0,0
Obžetev	ha	0,00	6,20	0,0
Obžagovanje vej	ha	0,00	0,36	0,0
Varstvo pred žuželkami	dni	0,00	11,69	0,0
Zaščita s premazom	ha	0,00	9,20	0,0
Vzdrževanje stez	dni	0,00	4,40	0,0
Ostala varstvena dela	dni	0,00	16,38	0,0

ORIS ZAKONISTOSTI RAZVOJA GOZDOV**Površina, lesna zaloga, prirastek, posek**

Površina RGR se ni spremenila. Lesna zaloga se je malenkost znižala (zaradi visoke realizacije sečnje iglavcev) in znaša 359,4 m³/ha, medtem ko se je letni prirastek zvišal in znaša 9,22 m³/ha/leto (4,48 m³/ha pri iglavcih in 4,74 m³/ha pri listavcih). Možni posek je višji kot realiziran v prejšnjem desetletju in znaša 8,19 m³/ha/leto.

Preglednica 60/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2006 do 2026

Leto	Površina ha	Lesna zaloga			Letni prirastek			Letni realiziran posek*		
		m ³ /ha			m ³ /ha			m ³ /ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
2006	1.039,91	189,1	174,4	363,5	4,17	4,62	8,79	3,48	4,29	7,77
2016	1.040,45	188,1	177,5	365,6	4,06	3,21	7,27	4,40	1,95	6,35
2026	1.040,48	161,0	198,4	359,4	4,48	4,74	9,22	3,63	4,56	8,19

*Opomba: V zadnjem obdobju je naveden načrtovani oz možni posek (in ne realiziran posek)

Drevesna sestava

V drevesni sestavi prevladuje bukev (43,8 %), ki svoj delež povečuje, delež smreke pa se zmanjšuje in trenutno znaša 8,6 %. Jelka svoj delež ohranja in trenutno znaša 36,2 %, povečal pa se je delež plemenitih listavcev.

Preglednica 61/D-GFR2: Razvoj gozdnih fondov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2006 do 2026

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2006	14,8	37,2	0,0	0,0	0,0	39,7	0,1	8,1	0,1	0,0
2016	14,6	36,8	0,0	0,0	0,0	39,3	0,1	9,2	0,0	0,0
2026	8,6	36,2	0,0	0,0	0,0	43,8	0,1	11,2	0,1	0,0

Razvojne faze in zgradbe sestojev

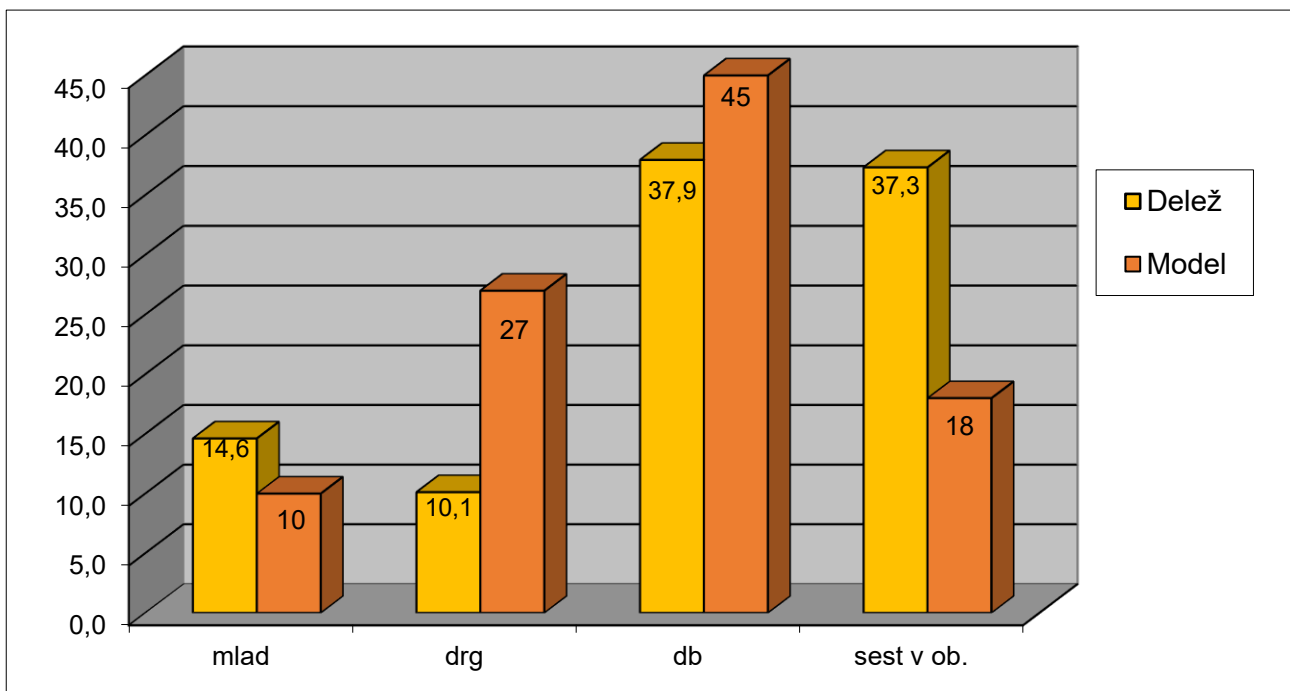
Pri kartiranju sestojev - razvojnih faz smo s % ocenjevali tudi delež mladovja – predvsem gošč, ki jih zaradi malopovršinske prepletenosti v debeljakih ni moč posebej vrisati, a imajo vse možnosti za uspešno preraščanje. Podobno so z deležem osnovnih razvojnih faz (mld, dg, db, pom) razdeljeni tudi raznomerni sestoji. Navajamo kartirani in popravljeni delež razvojnih faz. Prevladujejo raznomerni sestoji, sledijo sestoji v obnovi in debeljaki.

Sestojev v obnovi je 23,8 ali 37,3 %, debeljakov je 22,7 ali 37,9 %, mladovij 5,0 ali 14,6 % in drogovnjakov 4,9 ali 10,1 %. Raznomernih sestojev je bilo kartiranih 43,6 % površine.

Primerajava korigiranega deleža razvojnih faz z modelnim kaže na večje odstopanje pri sestojih v obnovi (za 19,3 % jih je preveč) in drogovnjakih (za 16,9 % jih je premalo). Mladovij je preveč za 4,6 %, debeljakov pa premalo za 7,1 %.

Preglednica 62/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem

Razvojna faza	Stanje			Model			Razlika
	Površina	Delež	Korigiran delež	Trajanje razvojne faze	Delež	Modelna površina	
	ha	%	%	let	%	ha	
Mladovje	51,95	5,0	14,6	14	10	104,05	4,6
Drogovnjak	50,68	4,9	10,1	38	27	280,93	-16,9
Debeljak	236,69	22,7	37,9	63	45	468,22	-7,1
Sestoj v obnovi	247,81	23,8	37,3	25	18	187,29	19,3
RAZNOMERNO (ps-šp)	14,89	1,4					
RAZNOMERNO (sk-gnz)	438,46	42,2					
Skupaj	1.040,48	100,0	100,0	140,0	100,0	1.040,48	

Grafikon 3: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

Osnova zastavljenim ciljem, usmeritvam in ukrepom so analize dosedanjega razvoja gozdov v GGE. Upoštevan pa je tudi širši okvir: GGN GGO Kočevje 2021–2030.

Gozdnogojitveni cilj

Zgradba	Proizvodna in pomladitvena doba (leta)	Končna LZ (m ³ /ha)	Drevesna sestava (% končne LZ)	Kakovost	Ciljne dimenzije	
Državni, zasebni gozdovi in gozdovi lokalnih skupnosti	Skupinsko raznomerna, malopovršinsko enomerna	Proizvodna doba 140 let, pom. doba 20 do 30 let	600	sm (19) je (34) bu (40) pl. list. (7)	B B A/B A	60 cm 60-70 cm 55 cm 50-60 cm
Pomladitveni cilj				sm (15) je (15) bu (60) pl.list. (10)		

Cilj so skupinsko raznomerni in malopovršinsko enomerni sestoji s povprečno lesno zalogo 370 m³/ha. Ciljno obdobje je 10 let.

Gozdnogojitveni sistem

Skupinsko postopno gospodarjenje, mestoma tudi prebiralno gospodarjenje.

Gozdnogojitvene usmeritve

Poudarjena obnova s ciljem zmanjšati delež dreves v petem debelinskem razredu in povečanje deleža dreves v ostalih debelinskih razredih.

Obnova gozdov: Malopovršinska obnova na površinah od ene do dveh sestojnih višin, v sestojih z večjim deležem bukve je lahko tudi večjepovršinska (0,5 do 2 ha), ki naj se začne z zastorno sečnjo in pripravo sestoja za naravno obnovo. Prioritetna je naravna obnova, izjemoma sadnja smreke in jelke. V obnovo se uvede debeljake z rahlim in pretrganim sklepom, v katerih se že pojavlja mladovje, debeljake s kulminacijo vrednostnega prirastka in velikim deležem debelega drevja ter debeljake, ki dosejajo končno lesno zalogo. Prednost pri naravni obnovi imajo starejši smrekovi sestoji, v obnovo se jih uvaja pri starosti 90-100 let. Pri obnovi je pomembna ohranitvena strategija za jelko, pri čemer se ohranja najbolj vitalna jelova drevesa. Treba je puščati vse jelove čakalce in jih vključevati v bodoči sestoj. Pri obnovi sestojev s sadnjo naj se na prisojnih in bolj sušnih legah uporabi sadike iz južnejših provenienčnih območij ali pa nižje ležečih provenienčnih območij. Na javorjevih rastiščih in v sestojih kjer je cilj večji delež pl. list. naj se v obnovo uvaja sestoj na večjih površinah (pomladitvena jedra velika vsaj dve sestojni višini) in hitreje zaključi z obnovo (takoj, ko je površina pomlajena in mladje pl. list. preseže 0,5 m višine). Sečnjo na pomlajenih površinah naj se izvaja v času od 15. septembra do 15. aprila.

Nega gozdov: Velik delež negovalnih del pri negi manjših skupin mladovij se lahko opravi s pomočjo samodejne nege. V večjih skupinah se z ukrepi nege pospešuje jelko, plemenite listavce in tudi smreko. Enkrat v desetletju naj se opravi uravnavanje zmesi, po potrebi rahljanje in posek predrastkov v goščah. Nego letvenjakov naj se izvaja po potrebi. V drogovnjakih je treba večkrat odstraniti starejša robna drevesa sosednjih sestojev, predvsem tista, ki zastirajo svetlobo. Zaradi manjše gostote drevja je lahko jakost redčenj manjša kot v podgorskih bukovih gozdovih. Ukrepi v debeljakah naj bodo šibki. Jakost redčenj, v kolikor so še potrebna, naj bo večja pri listavcih. Malopovršinsko skupinsko raznomerne in prebiralne sestoj se usmerja po načelih skupinsko raznomernega in prebiralnega gospodarjenja. Ohranja naj se razvojno dinamično gozda. V sestoju naj bodo posamič ali v skupinicah prisotna drevesa v vseh sestojnih položajih. Treba je zagotoviti

stalno dovajanje svetlobe za nemoteno pomlajevanje ter sproščanje skupinic dreves in posameznih čakalcev.

Drevesna sestava gozdov: Ciljni drevesni vrsti sta jelka in bukev s posamično in skupinsko primesjo smreke ter plemenitih listavcev. Na reliefno bolj izpostavljenih in toplih legah (grebeni in skaloviti deli rastišč) naj se ohranja in pospešuje ostale listavce, kot so topokrpi javor, mokovec, jerebika in druge termofilne vrste.

Premene sestojev: Posredne premene se izvajajo predvsem na območjih kjer je bilo drevje v preteklosti na večjih površinah močno posekano (razlog je lahko tudi veter, žled, lubadar) in imajo, zaradi pionirskih drevesnih vrst, danes malodonosni značaj. Tu se z ukrepi posredne premene pospešuje jelko, smreko, bukev in plemenite listavce.

Usmeritve za varstvo gozdov: Preventivni ukrepi: Redno spremljanje zdravstvenega stanja gozdov za varstvo pred smrekovimi in jelovimi podlubniki. Posek oslabelega drevja se izvaja zaradi sušenja jelke, jelovega in smrekovega lubadarja in sušenja bresta in mestoma velikega jesena. Zaščita sajene smreke in jelke s premazi, zaščita naravnega mladja z ograjami velikimi od 1 do 2 ha. Mozaično se lahko zagotovi pomladitev minoritetnih vrst tudi z manjšimi ograjenimi površinami (npr. 12 x 12 m). Preprečevalno zatiralni ukrepi: Pravočasna sanitarna sečnja in popolni gozdni red pri sečnji iglavcev (smreka). V kolikor ni možno takojšnje spravilo in odvoz sortimentov po podlubnikih napadenih dreves, naj se ti obelijo, obeljeno lubje pa naj se izpostavi soncu ali sežge, če pa to ni možno naj se zmelje ali tretira s primernim insekticidom, ob upoštevanju predpisov. Posek javorjev napadenih z javorjevim rakom in izvedba ustreznih sanacijskih ukrepov.

Sanacija v naravnih ujmah poškodovanih gozdov: Na območjih, kjer so bili sestoji močno poškodovani po naravnih ujmah, naj se izvede posek poškodovanih dreves, na ogolelih površinah izvesti pripravo sestoja za naravno obnovo. V primeru skromnega grmovnega sloja, ki preprečuje razgaljenje tal, priprava sestoja za naravno obnovo ni potrebna.

Varstvo posebnih habitatov: Zlasti na območju con vrst (UC A – območje triprstega in belohrbtega detla), ki za svoj obstoj potrebujejo večji delež odmrle biomase, naj se na površini 3 do 5 % RGR osnuje ekocelice, najprimerneje na najbolj skalovitih in nedostopnih - neodprtih predelih, v okolici brlogov (medved, ris, jazbec), v okolici kraških jam in brezen ter v predelih skupin starega drevja. Tudi sanitarna sečnja naj se časovno prilagodi vrstam (npr. območje medvedjih brlogov - medvedka koti februarja, cona triprstega detla - detel gnezdi maja in junija). Praviloma naj se izvaja v drugi polovici leta. Delež odmrle biomase naj znaša do 5 % od lesne zaloge. Naravnemu propadu se lahko prepusti posamezna suha drevesa ali skupino suhih dreves, kjer so podlubniki že odleteli. Večji del odmrlih dreves naj bo debelejših od 5. debelinske stopnje, in sicer od teh najmanj ena četrtina stoječih sušic. Pušča naj se še živa drevesa (bukve), s premerom dupla večjim od 4 cm. Tam kjer ni dovolj odmrle biomase se pušča do naravnega razpada posamezne manj kvalitetne debele listavce, oddaljene vsaj eno drevesno višino od ceste.

Ukrepi

Preglednica 63/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje - dejansko (%)	44,8	55,2	100,0
- ciljno %	45,8	54,2	100,0
Lesna zaloga - dejanska (m ³ /ha)	161,0	198,4	359,4
- ciljna (m ³ /ha)	170,0	200,0	370,0
Prirastek (m ³ /ha)	4,48	4,74	9,22
Možni posek (m ³ /ha)	36,3	45,5	81,8
Možni posek (m ³ /ha/leto)	3,63	4,56	8,19
Intenziteta m. p. na lesno zalogo (%)	22,6	23,0	22,8
Intenziteta m. p. prirastek (%)	81,1	96,1	88,8
Izravnalna doba (let)	10	10	10

Preglednica 64/MPVP: Možni posek po vrstah poseka

		Vrste poseka						Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.			
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralne						
Iglavci	m ³	3.249	11.879	15.873	0	0	6.799	37.800	22,6	81,1
	%	8,6	31,4	42,0	0	0,0	18,0	100,0		
Listavci	m ³	4.060	23.346	18.883	0	0	1.111	47.400	23,0	96,1
	%	8,6	49,3	39,8	0	0,0	2,3	100,0		
Skupaj	m³	7.310	35.225	34.756	0	0	7.910	85.200	22,8	88,8
	%	8,6	41,3	40,8	0	0,0	9,3	100,0		

Preglednica 65/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Načrtovano	
		dejansko	s ponov.
Priprava sestoja	ha	58,25	58,25
Obžetev	ha	2,00	10,00
Nega mladja	ha	6,00	6,00
Nega gošče	ha	60,75	60,75
Nega letvenjaka	ha	53,55	53,55
Nega ml. drogovnjaka	ha	15,75	15,75
Nega prebiralnega gozda	ha	4,70	4,70
Varstvo pred žuželkami	dni	12,53	12,53
Zaščita s premazom	ha	2,00	10,00
Ostalo varstvo pred divjadjo	dni	1,00	1,00
Vzdrževanje grmišč	ha	0,50	1,00
Vzdrževanje vodnih površin	dni	2,75	5,50
Naravni razvoj biotopov	ha	4,60	4,60
Vzdrževanje stez	dni	1,60	16,00

9.2.2 Rastiščnogojitveni razred: Jelova bukovja na plitvih tleh - 01121

Posebnosti v pogledu poudarjenosti funkcij gozdov

Celotno območje RGR leži v območju EPO in Nature 2000. Poleg lesnoproizvodne funkcije so izjemno poudarjene tudi funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti (ekocelice, gozdne jase, kaluže, kotanje, mlake...), varovalna funkcija (kamnitost, skalovitost nad 70 %, jelovje v skalovju), hidrološka funkcija (jame, brezna, 1. ali 2. VC po odl. o zašč. virov pit. vode - obč), klimatska in higiensko – zdravstvena funkcija (večje strnjeno naselje – Kočevje), estetska (grad Fridrihštajn, pešpoti, razgledišča), rekreacijska in turistična funkcija (pešpoti), funkcija varovanja naravnih vrednot (izjemna drevesa), lovnogospodarska funkcija (LPN Kočevsko, rukališča). V RGR se pojavlja tudi upravljavska cona A.

Habitatni tipi v katerih se nahajajo RGR ali njegov del

Preglednica 66/D-GHT: Gozdni habitatni tipi v katerih se nahajajo RGR ali njegov del

Šifra habitatnega tipa	Natura 2000 / Ime habitatnega tipa
8310	Jame, ki niso odprte za javnost
91K0	Ilirski bukovi gozdovi (<i>Fagus sylvatica</i> (Aremonio-Fagion))

STANJE GOZDOV

V RGR so uvrščeni gozdovi, ki poraščajo ekološko ekstremnejša rastišča jelovo bukovega gozda na skalovitih in razgibanih pobočjih (rendzine, žepasta rjava pokarbonatna tla, velike skale, tudi skalni bloki, skalovitost do 70 % površine, strma pobočja z nagibi 20° do 30°, mestoma tudi do 40°). Površina je 1.112,51 ha – 33,8 % gozdov enote, prevladujejo državni gozdovi (91,9 %).

a) Rastišče

Rastiščno prevladuje Dinarsko jelovo bukovje z bilnico, med ekstremnimi združbami sta posebej zanimivi Dinarsko jelovo bukovje z mahom zaveščkom in Dinarsko jelovje na skalovju.

Proizvodna sposobnost rastišča je 7,0 m³/ha. Za izračun modela po posameznih drevesnih vrstah smo uporabili naslednje SI: smreka 30, jelka 28, bukev 26, hrast 25, plemeniti listavci 26, trdi listavci 24 in mehki listavci 26.

Preglednica 67/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR

Šifra	Gozdni rastiščni tip	Rk	Površina (ha)	Delez (%)
59110	<i>Preddinarsko-dinarsko toploljubno bukovje</i>	5	0,89	0,1
60110	<i>Pobočno velikojesenovje</i>	7	1,05	0,1
64101	<i>Dinarsko jelovo bukovje s torilnico</i>	11	130,33	11,7
64102	<i>Dinarsko jelovo bukovje z bilnico</i>	11	640,81	57,6
64103	<i>Dinarsko jelovo bukovje s tevjem</i>	11	0,35	0,0
64104	<i>Dinarsko jelovo bukovje z golščem</i>	11	14,40	1,3
64105	<i>Dinarsko jelovo bukovje z mahom zaveščkom</i>	11	78,43	7,0
64106	<i>Dinarsko jelovo bukovje s planinščkom</i>	11	8,58	0,8
64107	<i>Dinarsko jelovo bukovje z javorjem</i>	11	28,63	2,6
64108	<i>Dinarsko jelovo bukovje z buniko</i>	11	142,15	12,8
64109	<i>Dinarsko jelovo bukovje z repuhom</i>	11	6,82	0,6
64111	<i>Dinarsko jelovo bukovje z lakoto</i>	11	5,45	0,5
64114	<i>Dinarsko jelovo bukovje tipično</i>	11	36,67	3,3
66110	<i>Dinarsko jelovje na skalovju</i>	5	17,95	1,6
	Skupaj	10,90	1.112,51	100,0

b) Stanje sestojev

Zgradba gozda

Prevladujejo skupinsko raznomerni in prebiralni sestoji, ki se prepletajo z debeljaki, pomlajenci, skupinicami drogovnjakov in mladovjem bukve. Jelka in plemeniti listavci so zaradi preštevilčne divjadi skoraj onemogočeni pri obnovi, bolj uspešno se pomlajuje smreka.

Lesna zaloga in prirastek

Povprečna lesna zaloga je 356,2 m³/ha, iglavcev je 41,1 %, listavcev 58,9 %. Tako pri iglavcih (61,1 % LZ nad 50 cm debeline) kot pri listavcih (51,4 % LZ nad 50 cm debeline) prevladuje debelo drevje. Skupni prirastek je 8,20 m³/ha/leto, 3,98 m³/ha pri iglavcih, 4,22 m³/ha pri listavcih. Lesna zaloga je, v primerjavi z modelno lesno zalogo (ob enakem razmerju razvojnih faz), prenizka za 7,6 %.

Preglednica 68/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek

	Lesna zaloga							Letni prirastek	
	Debelinski razredi (v % od lesne zaloge)					Skupaj		m ³ /ha	%
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%		
Iglavci	3,4	6,7	12,1	16,7	61,1	146,5	41,1	3,98	48,5
Listavci	5,2	9,8	13,8	19,8	51,4	209,7	58,9	4,22	51,5
Skupaj	4,4	8,5	13,1	18,5	55,5	356,2	100,0	8,20	100,0

Razmerje drevesnih vrst

V lesni zalogi prevladuje bukev, sledi jelka, plemeniti listavci in smreka. Dejansko razmerje drevesnih vrst je razmeroma blizu naravnemu stanju.

Preglednica 69/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst

	Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
Dejansko stanje	m ³ /ha	15,5	131,0	0,0	0,0	0,0	185,0	0,0	24,5	0,2	0,0
	%	4,4	36,8	0,0	0,0	0,0	51,8	0,0	6,9	0,1	0,0
Naravno stanje	m ³ /ha	42,4	135,0	0,0	0,0	0,0	154,2	0,0	24,2	0,4	0,0
	%	11,9	37,9	0,0	0,0	0,0	43,3	0,0	6,8	0,1	0,0

Ohranjenost gozdov

Prevladujejo ohranjeni sestoji (92,2 %), zaradi manjših smrekovih nasadov je nekaj sestojev tudi spremenjenih (4,7 %) in močno spremenjenih (3,1 %).

Razvojne faze oz. zgradbe sestojev

Mladovja in drogovnjaki so večinoma dobrih zasnov. Sestoji so v splošnem dobro negovani. Manjša izjema je pri drogovnjakih, ki jih je dobra četrtina pomanjkljivo negovanih in pri raznomernih (ps-šp) sestojih, kjer so sestoji na 42,5 % površine nenegovani. V tem primeru gre predvsem za ekocelice prepuščene naravnemu razvoju. V mladovjih, drogovnjakih in debeljakah prevladuje normalen sklep, slaba tretjina drogovnjakov ima tesen sklep.

Preglednica 70/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	34,26	2,4	92,6	5,0	0,0	89,1	6,1	4,8	0,0	5,0	87,1	2,9	5,0
Drogovnjak	33,82	8,0	87,3	4,7	0,0	64,6	27,5	7,9	0,0	32,3	65,4	0,6	1,7
Debeljak	132,28					89,1	5,4	5,5	0,0	1,6	92,6	5,8	0,0
Sestoj v obnovi	171,25					80,3	19,1	0,6	0,0				
Dvoslojni sestoj	0,00					0,0	0,0	0,0	0,0				
RAZNOMERNO (ps-šp)	211,98					41,3	16,2	42,5	0,0				
RAZNOMERNO (sk-gnz)	528,92					96,1	2,8	1,1	0,0				
Panjevec	0,00												
Grmičav gozd	0,00												
Pionirski gozd z grmišči	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0								
Skupaj	1.112,51												

Kakovost drevja

V RGR ima 2,0 % dreves odlično, 12,2 % dreves prav dobro, 46,7 % dreves dobro, 32,8 % zadovoljivo in 6,3 % slabo kakovost.

Preglednica 71/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	37	0,0	24,3	62,2	13,5	0,0
Jelka	341	1,8	8,5	60,1	28,4	1,2
Bukev	526	2,3	11,6	39,1	37,3	9,7
Pl. lst.	70	2,9	28,6	31,4	30,0	7,1
Dr. tr. lst.	2	0,0	0,0	0,0	50,0	50,0
Skupaj iglavci	378	1,6	10,1	60,2	27,0	1,1
Skupaj listavci	598	2,3	13,5	38,2	36,5	9,5
Skupaj	976	2,0	12,2	46,7	32,8	6,3

Poškodovanost sestojev

Opažena je poškodovanost na 8,8 % dreves, največ na deblu in koreničniku (7,3 %). Deloma so vzrok težji, skalovitejši tereni. 1,1 % dreves je imelo poškodovane veje, osutost vej je bila opažena le na 0,4 % dreves.

Odmrlo drevje

Odmrlega drevja je kar 39,5 m³/ha, kar predstavlja 11,1 % na lesno zalogo. Delež je visok tudi zaradi številnih ekocelic v tem razredu.

ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

V RGR je bila realizacija skupnega načrtovanega poseka malenkost presežena, zaradi sušenja jelke in sanacije vetroloma ter smrekovih podlubnikov je bila presežena pri iglavcih (175,9 %), realizacija sečnje listavcev je bila 56,7 %. Zaradi izpada rednih sečenj nekatera negovalna in varstvena dela niso bila izvedena v celoti, so pa bila zaradi sanacij površin prizadetih v vetrolomu izvedena nekatera neplanirana dela.

Preglednica 72/D-PGR: Realizacija poseka v RGR

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
	m ³	m ³	%	%
IGLAVCI	27.000	47.486	175,9	76,6
LISTAVCI	35.000	19.843	56,7	32,0
Skupaj	62.000	67.329	108,6	108,6

Preglednica 73/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Načrt	Izvedeno	Indeks
Priprava sestoja	ha	29,90	59,40	198,7
Nega mladja	ha	7,54	2,00	26,5
Nega gošče	ha	94,39	76,30	80,8
Nega letvenjaka	ha	39,45	38,86	98,5
Nega ml. drogovnjaka	ha	12,92	8,95	69,3
Nega prebiralnega gozda	ha	20,73	10,40	50,2
Vzdrževanje zaščitnih ograj	m	7.000,00	1.125,00	16,1
Ostalo varstvo pred divjadjo	dni	1,50	2,30	153,3
Vzdrževanje grmišč	ha	2,00	1,60	80,0
Vzdrževanje travinj	ha	2,70	0,00	0,0
Naravni razvoj biotopov	ha/m ³	114,18/9.851,20	9.521,06	96,6
Priprava tal	ha	0,00	1,50	0,0
Sadnja	ha	0,00	1,50	0,0
Obžetev	ha	0,00	7,36	0,0
Varstvo pred žuželkami	dni	0,00	15,02	0,0
Zaščita s premazom	ha	0,00	11,12	0,0
Zaščita z ograjo	m	0,00	200,00	0,0
Puščanje stoječe biomase v gozdu	m ³	0,00	21,69	0,0
Ohranjanje biotopov - sečnja	m ³	0,00	26,00	0,0
Ostala varstvena dela	dni	0,00	2,08	0,0

ORIS ZAKONISTOSTI RAZVOJA GOZDOV**Površina, lesna zaloga, prirastek, posek**

Površina RGR se ni spremenila. Lesna zaloga se je nekoliko zvišala in znaša 356,2 m³/ha, prav tako se je zvišal letni prirastek in znaša 8,20 m³/ha/leto (3,98 m³/ha pri iglavcih in 4,22 m³/ha pri listavcih). Možni posek je višji kot realiziran v prejšnjem desetletju in znaša 7,14 m³/ha/leto.

Preglednica 74/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2006 do 2026

Leto	Površina ha	Lesna zaloga			Letni prirastek			Letni realiziran posek*		
		m ³ /ha			m ³ /ha			m ³ /ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
2006	1.123,51	187,1	204,5	391,7	2,95	5,60	8,55	3,23	3,82	7,05
2016	1.112,23	156,7	190,6	347,3	3,86	3,02	6,88	4,27	1,78	6,05
2026	1.112,51	146,5	209,7	356,2	3,98	4,22	8,20	2,88	4,26	7,14

*Opomba: V zadnjem obdobju je naveden načrtovani oz možni posek (in ne realiziran posek)

Drevesna sestava

Delež drevesnih vrst v lesni zalogi se v zadnjih desetletjih ne menja bistveno. Narašča delež bukve, znižuje pa se delež smreke in jelke.

Preglednica 75/D-GFR2: Razvoj gozdnih fondov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2006 do 2026

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2006	6,2	41,5	0,0	0,0	0,0	46,4	0,1	5,8	0,0	0,0
2016	6,5	38,7	0,0	0,0	0,0	48,7	0,0	6,0	0,1	0,0
2026	4,4	36,8	0,0	0,0	0,0	51,8	0,0	6,9	0,1	0,0

Razvojne faze in zgradbe sestojev

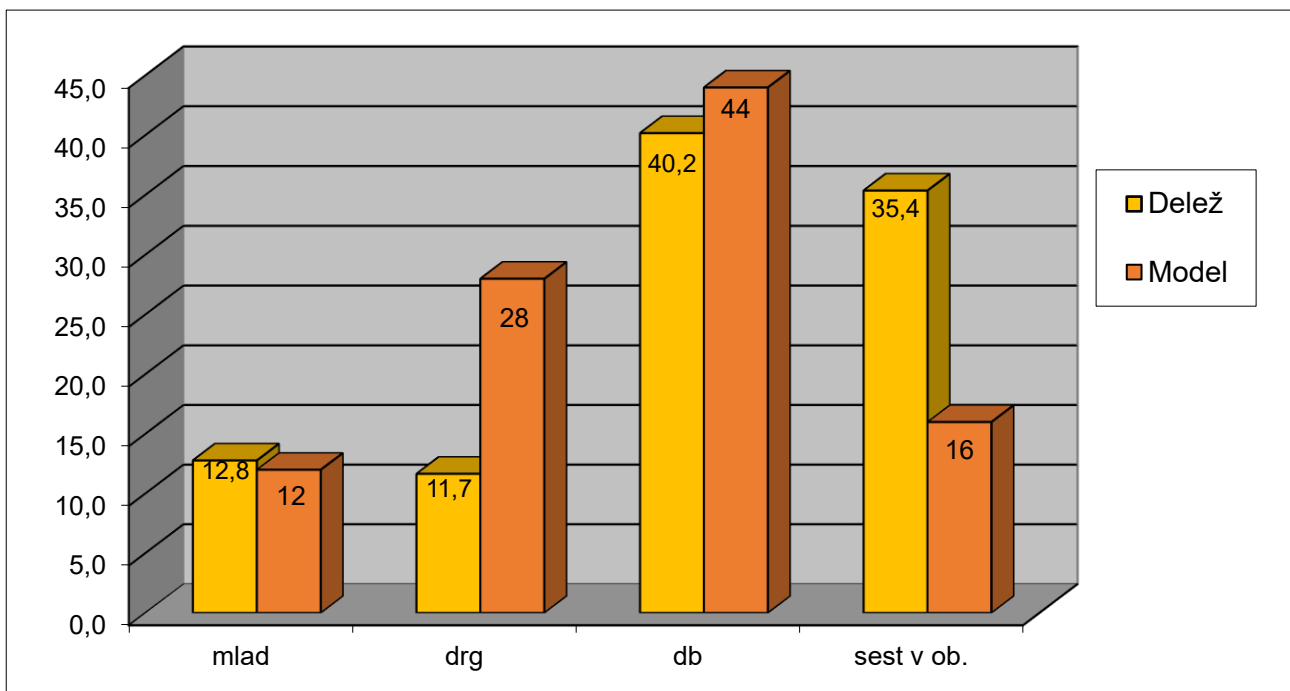
Pri kartiranju sestojev - razvojnih faz smo s % ocenjevali tudi delež mladovja – predvsem gošč, ki jih zaradi malopovršinske prepletenosti v debeljakih ni moč posebej vrisati, a imajo vse možnosti za uspešno preraščanje. Podobno so z deležem osnovnih razvojnih faz (mld, dg, db, pom) razdeljeni tudi raznomerni sestoji. Navajamo kartirani in popravljeni delež razvojnih faz. Prevladujejo raznomerni sestoji, sledijo sestoji v obnovi in debeljaki.

Sestojev v obnovi je 15,4 ali 35,4 %, debeljakov je 11,9 ali 40,2 %, mladovij 3,1 ali 12,8 % in drogovnjakov 3,0 ali 11,7 %. Raznomernih sestojev je bilo kartiranih 66,6 % površine.

Primerajava korigiranega deleža razvojnih faz z modelnim kaže na večje odstopanje pri sestojih v obnovi (za 19,4 % jih je preveč) in drogovnjakih (za 16,3 % jih je premalo). Delež mladovij je skoraj enak modelnemu deležu, debeljakov pa je premalo za 3,8 %.

Preglednica 76/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem

Razvojna faza	Stanje			Model			Razlika
	Površina	Delež	Korigiran delež	Trajanje razvojne faze	Delež	Modelna površina	
	ha	%	%	let	%	ha	
Mladovje	34,26	3,1	12,8	19	12	133,50	0,8
Drogovnjak	33,82	3,0	11,7	43	28	311,50	-16,3
Debeljak	132,28	11,9	40,2	68	44	489,50	-3,8
Sestoj v obnovi	171,25	15,4	35,4	25	16	178,00	19,4
RAZNOMERNO (ps-šp)	211,98	19,1					
RAZNOMERNO (sk-gnz)	528,92	47,5					
Skupaj	1.112,51	100,0	100,0	155,0	100,0	1.112,51	

Grafikon 4: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

Osnova zastavljenim ciljem, usmeritvam in ukrepom so analize dosedanjega razvoja gozdov v GGE. Upoštevan pa je tudi širši okvir: GGN GGO Kočevje 2021–2030.

Gozdnogojitveni cilj

	Zgradba	Proizvodna in pomladitvena doba (leta)	Končna LZ (m ³ /ha)	Drevesna sestava (% končne LZ)	Kakovost	Ciljne dimenzije
Državni, zasebni gozdovi in gozdovi lokalnih skupnosti	Skupinsko raznomerna in prebiralna	Proizvodna doba 150 let, pom. doba 25 let	600	sm (15) je (35) bu (43) pl. list. (6) drugi list. (1)	A/B B A/B A Drva	60 cm 70 cm 55 cm 60 cm 40 cm
Pomladitveni cilj				sm (20) je (24) bu (55) pl. list. (10) drugi list. (1)		

Cilj so skupinsko raznomerni in prebiralni sestoji s povprečno lesno zalogo 367 m³/ha. Ciljno obdobje je 10 let.

Gozdnogojitvene usmeritve

Poudarjena varovalna vloga ter vzdrževanje malopovršinske skupinsko raznomerne in prebiralne zgradbe, s poudarkom na pomlajevanju, s ciljem zmanjšati delež dreves v petem debelinskem razredu in povečanje deleža dreves v ostalih debelinskih razredih.

Obnova gozdov: Uporablja naj se prebiralni koncept naravne obnove. Naravna obnova mora biti stalna in neprekinjena, odvija naj se pod rahlim zastorom odraslega drevja. Prednost imajo jelka, smreka in plemeniti listavci (gorski javor). Naravna obnova se izvaja posamič in v manjših skupinah (gnezdih). Skupine mladovij naj ne bodo nikakor večje od ene drevesne višine. S posekom drevja v zgornjih socialnih položajih se sprošča skupine mladovij in posamezne čakalce. Pri obnovi je pomembna ohranitvena strategija za jelko, pri čemer se ohranja prebiralno in malopovršinsko raznomerno zgradbo in odrasla, najbolj vitalna jelova drevesa. Treba je puščati vse jelove čakalce iz spodnjega in srednjega socialnega položaja in jih vključevati v bodoči sestoj. V primeru prevladujočega deleža bukve se lahko obnova izvaja tudi na večjih površinah (ena do dve sestojni višini). Na pomlajenih površinah naj se sečnja izvaja izven vegetacije, v času od 15. septembra do 15. aprila.

Nega gozdov: Malopovršinski ukrepi. Glavno vodilo je pospeševanje prebiralne zgradbe. Na majhni površini naj bodo zastopana drevesa vseh dimenzij, ki zagotavljajo trajno proizvodnjo in ohranjanje rastiščnih potencialov. Sklep krošenj naj bo večplasten - stopničast. S prebiralno sečnjo naj se izvaja posredna nega, avtonega ali samouravnavanje tako, da bo prihajalo do socialnega vzpona oziroma preslojevanja dreves. Nega prebiralnega gozda naj se kot gojitveni ukrep izvaja v primeru skupin mladovij kot posek posameznih nekvalitetnih osebkov in uravnavanja zmesi. V kolikor sestoji dosega optimalno lesno zalogo ob prebiralni zgradbi in uravnoveženi debelinski strukturi (350–400 m³/ha), naj se intenziteta poseka giblje v višini prirastka. Višja intenziteta naj bo v sestojih z višjimi lesnimi zalogami in pri porušeni debelinski strukturi (zelo veliko debelega drevja), nižja pa v primeru nizkih lesnih zalog (pod optimalno) in primanjkljaju debelih dreves. Na najbolj strmih in skalovitih predelih ni namen gojitev zelo debelega drevja in sestojev z visokimi lesnimi zalogami. Tu naj bo še posebej poudarjena funkcija pomlajevanja, to je skrb za stalno pokritost tal z gozdom in stalna prisotnost mlajših razvojnih faz.

Drevesna sestava gozdov: Ciljni drevesni vrsti sta jelka in bukev s posamično in skupinsko primesjo smreke ter plemenitih listavcev. V tem RGR se pogosteje pojavlja tisa, ki jo je treba varovati. Na reliefno bolj izpostavljenih in toplih legah (grebeni in skaloviti deli rastišč) naj se ohranja in pospešuje ostale listavce, kot so topokrpi javor, mokovec, jerebika in druge termofilne vrste.

Usmeritve za premene sestojev: Posredne premene se izvajajo predvsem na območjih, kjer je bilo drevje v preteklosti na večjih površinah močno posekano (razlog je lahko tudi veter, žled, lubadar) in imajo, zaradi pionirskih drevesnih vrst, danes malodonosni značaj. Tu naj se z ukrepi posredne premene pospešuje jelko, smreko, bukev in plemenite listavce.

Usmeritve za varstvo gozdov: Preventivni ukrepi: Redno spremljanje zdravstvenega stanja gozdov za varstvo pred smrekovimi in jelovimi podlubniki. Posek oslabelega drevja se izvaja zaradi sušenja jelke, jelovega in smrekovega lubadarja in sušenja bresta. Zaščita sajene smreke in jelke s premazi, zaščita naravnega mladja z ograjami velikimi od 1 do 2 ha. Za ohranjanje - pomlajevanje tise pa tudi drugih vrst se lahko na primernih mestih postavi tudi manjše ograje, velikosti 12 x 12 m. **Protipožarno varstvo:** Prisojna južna in jugozahodna pobočja z večjim deležem iglavcev so potencialno požarno bolj ogroženi predeli. V kolikor se tovrstni sestoji nahajajo ob gozdni cesti se priporoča posek drevja do polovice sestojne višine na obe strani ceste. S tem se prepreči prehod morebitnega vršnega požara. Površine ob cesti naj se 2 do 3 x v desetletju mulčijo (v kolikor ni prevelika skalovitost). **Preprečevalno zatiralni ukrepi:** Pravočasna sanitarna sečnja in popolni gozdni red pri sečnji iglavcev (smreka). V kolikor ni možno takojšnje spravilo in odvoz sortimentov po podlubnikih napadenih dreves, naj se ti obelijo, obeljeno lubje pa naj se izpostavi soncu ali sežge, če pa to ni možno naj se lubje zmelje ali tretira s primernim insekticidom. Posek javorjev napadenih z javorjevim rakom in izvedba ustreznih sanacijskih ukrepov.

Sanacija v naravnih ujmah poškodovanih gozdov: Posek poškodovanih dreves, na ogolelih površinah izvesti pripravo sestoja za naravno obnovo. V primeru skromnega grmovnega sloja, ki preprečuje razgaljenje tal, priprava sestoja za naravno obnovo ni potrebna.

Varstvo posebnih habitatov: Zlasti na območju con vrst, ki za svoj obstoj potrebujejo večji delež odmrle biomase, naj se na površini do 10 % RGR osnuje ekocelice, najprimerneje na najbolj skalovitih in nedostopnih - neodprtih predelih, v okolici brlogov (medved, ris, jazbec), v okolici kraških jam in brezen ter v predelih skupin starega drevja. Sečnja in tudi sanitarna sečnja naj se časovno prilagodi vrstam (npr. območje medvedjih brlogov - medvedka koti februarja, cona triprstega detla - detel gnezdi maja in junija). Praviloma naj se izvaja v drugi polovici leta. Delež odmrle biomase naj znaša do 8 % od LZ. Naravnemu propadu se lahko prepusti posamezna suha drevesa ali skupino suhih dreves, kjer so podlubniki že odleteli. Večji del odmrlih dreves naj bo debelejših od 5. debelinske stopnje, in sicer od teh najmanj ena četrtina stoječih sušic. Pušča naj se še živa drevesa (bukve), s premerom dupla večjim od 4 cm. Tam kjer ni dovolj odmrle biomase se pušča do naravnega razpada posamezne manj kvalitetne debele listavce oddaljene vsaj eno drevesno višino od ceste.

Ukrepi

Preglednica 77/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje - dejansko (%)	41,2	58,8	100,0
- ciljno %	43,0	57,0	100,0
Lesna zaloga - dejanska (m ³ /ha)	146,5	209,7	356,2
- ciljna (m ³ /ha)	158,0	209,0	367,0
Prirastek (m ³ /ha)	3,98	4,22	8,20
Možni posek (m ³ /ha)	28,8	42,6	71,4
Možni posek (m ³ /ha/leto)	2,88	4,26	7,14
Intenziteta m. p. na lesno zalogo (%)	19,6	20,3	20,0
Intenziteta m. p. prirastek (%)	72,3	101,0	87,0
Izravnalna doba (let)	10	10	10

Preglednica 78/MPVP: Možni posek po vrstah poseka

		Vrste poseka						Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.			
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralne						
Iglavci	m ³	1.579	5.462	18.793	0	0	6.167	32.000	19,6	72,3
	%	4,9	17,1	58,7	0	0,0	19,3	100,0		
Listavci	m ³	2.487	13.134	30.745	0	0	1.034	47.400	20,3	100,9
	%	5,2	27,7	64,9	0	0,0	2,2	100,0		
Skupaj	m³	4.066	18.595	49.538	0	0	7.201	79.400	20,0	87,0
	%	5,1	23,4	62,4	0	0,0	9,1	100,0		

Preglednica 79/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Načrtovano	
		dejansko	s ponov.
Priprava sestoja	ha	51,40	51,40
Obžetev	ha	0,80	4,00
Nega mladja	ha	2,10	2,10
Nega gošče	ha	47,20	47,20
Nega letvenjaka	ha	48,65	48,65
Nega ml. drogovnjaka	ha	14,10	14,10
Nega prebiralnega gozda	ha	17,70	17,70
Varstvo pred žuželkami	dni	10,40	10,40
Zaščita s premazom	ha	0,80	4,00
Vzdrževanje zaščitnih ograj	m	120,00	1.200,00
Ostalo varstvo pred divjadjo	dni	1,00	1,00
Vzdrževanje grmišč	ha	1,00	5,00
Vzdrževanje vodnih površin	dni	5,50	11,00
Naravni razvoj biotopov	ha	109,66	109,66

9.2.3 Rastiščnogojitveni razred: Podgorska jelova bukovja - zasmrečena - 01185

Posebnosti v pogledu poudarjenosti funkcij gozdov

Celotno območje RGR leži v območju EPO, večinsko tudi v območju Nature 2000. Poleg lesnoproizvodne funkcije so izjemno poudarjene tudi funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti (ekocelice, gozdne jase, zaraščanja, koridor za prehod živali, kaluže, kotanje, mlake...), varovalna funkcija (gozdovi črne jelše, območje velike poplavne ogroženosti), hidrološka funkcija (jame, brezna, izviri, črpališče, vodno zajetje, 1. ali 2. VC po odl. o zašč. virov pit. vode - obč), klimatska in higiensko – zdravstvena funkcija (večje strnjeno naselje – Kočevje), estetska funkcija (GUP Rožni studenec, jurčki z infotablami), turistična funkcija (MTB center, učne poti), rekreacijska funkcija (MTB center, GUP Rožni studenec, pohodne poti), poučna funkcija (GUP Rožni studenec, jurčki z infotablami), obrambna funkcija (črpališče, zajetje pitne vode), funkcija varovanja naravnih vrednot (izjemna drevesa) in funkcija varovanja kulturne dediščine (kulturna krajina Rinže, jelševi logi, Mahovnik – arheološko najdišče Pihl). V RGR se pojavljajo tudi upravljavske cone A, B, E in F.

Habitatni tipi v katerih se nahajajo RGR ali njegov del

Preglednica 80/D-GHT: Gozdni habitatni tipi v katerih se nahajajo RGR ali njegov del

Šifra habitatnega tipa	Natura 2000 / Ime habitatnega tipa
8310	Jame, ki niso odprte za javnost
91K0	Ilirski bukovji gozdovi (<i>Fagus sylvatica</i> (Aremonio-Fagion))
91E0*	Obrečna vrbovja, jelševja in jesenovja (mehkolesna loka); <i>Alnus glutinosa</i> in <i>Fraxinus excelsior</i> (<i>Alno-Padion</i> , <i>Alnion incanae</i> , <i>Salicion albae</i>)
9180*	Javorovi gozdovi (<i>Tilio-Acerion</i>) v grapah in na pobočnih gruščih

*Opomba: Habitatni tipi označeni z * so tisti habitatni tipi, ki so na območju Evropske unije v nevarnosti, da izginejo in so v predpisih Evropske unije, ki urejajo varstvo prosto živečih rastlinskih in živalskih vrst, opredeljeni kot prednostni

STANJE GOZDOV

V RGR so uvrščeni zasmrečeni nižinski jelovo–bukovi gozdovi, velikopovršinsko skupinsko raznomerni ali povsem enomerni smrekovi sestoji, ki so večinoma nastali s sadnjo smreke v nižinskem delu enote in na vznožjih pobočja. Ob reki Rinži se pojavljajo logi črne jelše, na vzpetinicah – humih v nižinskem delu enote pa ostanki nižinskih hrastovo–gabrovih sestojev. Površina je 623,29 ha – 19,0 % gozdov enote, prevladujejo državni gozdovi 90,8 %.

a) Rastišče

Rastiščno prevladuje Dinarsko jelovo bukovje tipično (40,0 %). Sledijo Dinarsko jelovo bukovje z lakoto, Dinarsko jelovo bukovje z lepenom in Preddinarsko-dinarsko toploljubno bukovje. Več kot 4 % delež predstavlja še Čnojelševje.

Proizvodna sposobnost rastišča je 7,6 m³/ha. Za izračun modela po posameznih drevesnih vrstah smo uporabili naslednje SI: smreka 33, jelka 30, bukev 27, hrast 27, plemeniti listavci 28, trdi listavci 24 in mehki listavci 26.

Preglednica 81/D-GZ1: Gozdni rastišni tipi v RGR

Šifra	Gozdni rastišni tip	Rk	Površina (ha)	Delez (%)
52110	Črnojelševje	8	56,24	9,0
54120	Preddinarsko-dinarsko gradnovo belogabrovje	11	20,85	3,3
59110	Preddinarsko-dinarsko topljlobno bukovje	5	79,16	12,7
64101	Dinarsko jelovo bukovje s torilnico	11	1,96	0,3
64103	Dinarsko jelovo bukovje s tevjem	11	1,82	0,3
64104	Dinarsko jelovo bukovje z golščem	11	0,42	0,1
64105	Dinarsko jelovo bukovje z mahom zaveščkom	11	2,57	0,4
64107	Dinarsko jelovo bukovje z javorjem	11	2,99	0,5
64111	Dinarsko jelovo bukovje z lakoto	11	128,41	20,6
64114	Dinarsko jelovo bukovje tipično	11	248,71	40,0
64115	Dinarsko jelovo bukovje z lepenom	11	80,06	12,8
66110	Dinarsko jelovje na skalovju	5	0,10	0,0
	Skupaj	9,970	623,29	100,0

b) Stanje sestojev

Zgradba gozda

Večjepovršinsko skupinsko raznomerni, mestoma tudi enomerni smrekovi, ob reki Rinži tudi jelševi sestoji. Zaradi gradacij podlubnikov so znotraj smrekovih sestojev številne vrzeli različnih velikosti, nekatere slabše pomlajene in mestoma močno zaleščene.

Lesna zaloga in prirastek

Povprečna lesna zaloga je 328,0 m³/ha, iglavcev je 63,0 %, listavcev 37,0 %. Pri iglavcih prevladuje debelo drevje (54,3 % LZ nad 50 cm debeline), medtem, ko so listavci tanjši in imajo ugodno debelinsko strukturo. Skupni prirastek je visok in znaša 9,56 m³/ha/leto, 6,05 m³/ha pri iglavcih, 3,51 m³/ha pri listavcih. Lesna zaloga je, v primerjavi z modelno lesno zalogo (ob enakem razmerju razvojnih faz), prenizka za 3,0 %.

Preglednica 82/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek

	Lesna zaloga							Letni prirastek	
	Debelinski razredi (v % od lesne zaloge)					Skupaj		m ³ /ha	%
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%		
Iglavci	3,8	10,3	14,2	17,4	54,3	206,7	63,0	6,05	63,3
Listavci	12,7	23,9	28,6	22,7	12,1	121,3	37,0	3,51	36,7
Skupaj	7,1	15,3	19,5	19,4	38,7	328,0	100,0	9,56	100,0

Razmerje drevesnih vrst

V lesni zalogi prevladuje smreka. Sledita bukev in jelka. Naravnejši drevesni sestavi se bomo približevali le postopoma, skozi več desetletij.

Preglednica 83/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst

	Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
Dejansko stanje	m ³ /ha	148,2	52,3	3,2	2,7	0,2	59,7	9,2	24,7	1,7	26,1
	%	45,1	16,0	1,0	0,8	0,1	18,2	2,8	7,5	0,5	8,0
Naravno stanje	m ³ /ha	24,6	81,0	2,0	0,0	0,0	147,2	24,3	28,2	20,7	0,0
	%	7,5	24,7	0,6	0,0	0,0	44,9	7,4	8,6	6,3	0,0

Ohranjenost gozdov

Zaradi močne zasmrečenosti je bila večina sestojev ocenjenih kot izmenjanih (52,8 %) in močno spremenjenih (35,7 %).

Razvojne faze oz. zgradbe sestojev

Mladovja so večinoma dobrih do pomanjkljivih zasnov, velik delež je tudi slabih. Drogovnjaki so večinoma dobrih zasnov. Večina mladovij in drogovnjakov je pomanjkljivo negovanih, medtem ko je večina debeljakov negovanih. Visok delež pomanjkljivo negovanih sestojev je tudi pri sestojih v obnovi in raznomernih sestojih Mladovja so večinoma rahlega do vrzelastega sklepa, drogovnjaki normalnega do tesnega, debeljaki pa normalnega do rahlega.

Preglednica 84/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	117,49	12,4	37,4	37,1	13,1	26,2	57,6	16,2	0,0	4,1	17,9	45,4	32,6
Drogovnjak	86,77	0,2	74,7	22,6	2,5	19,2	62,8	18,0	0,0	24,6	66,4	1,6	7,4
Debeljak	191,13					87,6	11,3	1,1	0,0	2,2	51,6	31,6	14,6
Sestoj v obnovi	104,49					55,0	41,4	3,6	0,0				
Dvoslojni sestoj	0,00					0,0	0,0	0,0	0,0				
RAZNOMERNO (ps-šp)	2,76					100,0	0,0	0,0	0,0				
RAZNOMERNO (sk-gnz)	114,11					50,9	43,2	5,9	0,0				
Panjevec	0,00												
Grmičav gozd	0,00												
Pionirski gozd z grmišči	6,54	0,0	100,0	0,0	0,0								
Skupaj	623,29												

Kakovost drevja

1,9 % dreves ima odlično kakovost, 12,1 % dreves prav dobro, 51,2 % dreves dobro, 27,9 % zadovoljivo in 6,9 % slabo kakovost.

Preglednica 85/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	227	1,3	12,3	67,1	18,9	0,4
Jelka	75	2,7	21,3	50,6	22,7	2,7
Bor	12	0,0	16,7	33,3	50,0	0,0
Bukev	133	2,3	6,8	34,6	38,3	18,0
Hrast	20	0,0	0,0	35,0	50,0	15,0
Pl. Ist.	65	4,6	18,5	43,0	23,1	10,8
Dr. tr. Ist.	3	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0
Meh. Ist.	43	0,0	7,0	48,8	37,2	7,0
Skupaj iglavci	314	1,6	14,6	61,8	21,0	1,0
Skupaj listavci	264	2,3	9,1	38,6	36,0	14,0
Skupaj	578	1,9	12,1	51,2	27,9	6,9

Poškodovanost sestojev

Opažena je poškodovanost na 8,8 % dreves, največ na deblu in koreničniku (7,3 %). Zaradi sprotih sanitarnih sečenj zaradi smrekovih podlubnikov ni opaznejše osutosti.

Odmrlo drevje

Odmrlega drevja je 28,0 m³/ha, kar predstavlja 8,5 % na lesno zalogo.

ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

V zasmrečenih sestojih je bil načrtovani posek iglavcev zaradi nujnih sanitarnih sečenj močno presežen, sečnja listavcev pa je bila na ta račun realizirana zgolj 36,3 %.

Zaradi velikega obsega sanitarnih sečenj, so bila nekatera gojitvena dela slabše realizirana, še posebej je bila nizka realizacija pri negi gošče in pri negi drogovnjaka. Poudarek je bil zlasti na izvajanju varstvenih del zaradi zaščite gozdov pred gradacijami smrekovega lubadarja ter sanaciji nekaterih ogolelih površin s sadnjo in pripadajočimi deli.

Preglednica 86/D-PGR: Realizacija poseka v RGR

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
	m ³	m ³	%	%
IGLAVCI	27.500	65.703	238,9	187,7
LISTAVCI	7.500	2.722	36,3	7,8
Skupaj	35.000	68.424	195,5	195,5

Preglednica 87/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Načrt	Izvedeno	Indeks
Priprava sestoja	ha	45,65	34,70	76,0
Nega mladja	ha	2,89	27,32	945,3
Nega gošče	ha	43,90	13,64	31,1
Nega letvenjaka	ha	15,42	14,94	96,9
Nega ml. drogovnjaka	ha	14,71	0,92	6,3
Vzdrževanje zaščitnih ograj	m	10.000,00	2.460,00	24,6
Ostalo varstvo pred divjadjo	dni	16,50	6,00	36,4
Vzdrževanje grmišč	ha	5,42	1,40	25,8
Vzdrževanje travinj	ha	34,50	22,60	65,5
Vzdrževanje vodnih površin	dni	2,75	90,00	3.272,7
Naravni razvoj biotopov	ha/m ³	9,89/901,40	379,85	42,1
Vzdrževanje gnezdnic	kos	600,00	180,00	30,0
Priprava tal	ha	0,00	10,01	0,0
Sadnja	ha	0,00	9,30	0,0
Obžetev	ha	0,00	19,73	0,0
Varstvo pred žuželkami	dni	0,00	78,80	0,0
Zaščita s premazom	ha	0,00	40,56	0,0
Zaščita s količenjem ali tulci	kos	0,00	100,00	0,0
Zaščita z ograjo	m	0,00	1.581,00	0,0
Sadnja plodonosnega drevja	dni	0,00	40,00	0,0
Postavitev valilnic in ostalo	dni	0,00	1,80	0,0
Vzdrževanje stez	dni	0,00	147,40	0,0
Ostala varstvena dela	dni	0,00	3,84	0,0

ORIS ZAKONISTOSTI RAZVOJA GOZDOV**Površina, lesna zaloga, prirastek, posek**

Površina RGR se ni spremenila. Skupna lesna zaloga je kljub visokim sanitarnim sečnjam ostala enaka, znižala se je pri iglavcih in povečala pri listavcih. Prirastek se je povečal tako pri iglavcih kot pri listavcih.

Preglednica 88/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2006 do 2026

Leto	Površina ha	Lesna zaloga			Letni prirastek			Letni realiziran posek*		
		m ³ /ha			m ³ /ha			m ³ /ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
2006	613,69	236,9	87,4	324,4	4,85	2,88	7,73	5,93	0,47	6,40
2016	622,98	243,0	95,0	338,0	5,43	2,45	7,87	10,55	0,44	10,98
2026	623,29	206,7	121,3	328,0	6,05	3,51	9,56	5,39	2,15	7,54

*Opomba: V zadnjem obdobju je naveden načrtovani oz možni posek (in ne realiziran posek)

Drevesna sestava

V lesni zalogi se še naprej znižuje delež iglavcev, povečuje pa delež listavcev. Kljub visokemu poseku v lesni zalogi še vedno močno prevladuje smreka, delež ostalih drevesnih vrst ostaja enak ali rahlo raste – predvsem delež bukve.

Preglednica 89/D-GFR2: Razvoj gozdnih fondov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2006 do 2026

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2006	59,3	12,2	0,2	1,4	0,0	10,2	2,6	7,2	0,3	6,6
2016	55,6	14,2	1,2	0,8	0,1	12,6	2,4	6,8	0,3	6,0
2026	45,1	16,0	1,0	0,8	0,1	18,2	2,8	7,5	0,5	8,0

Razvojne faze in zgradbe sestojev

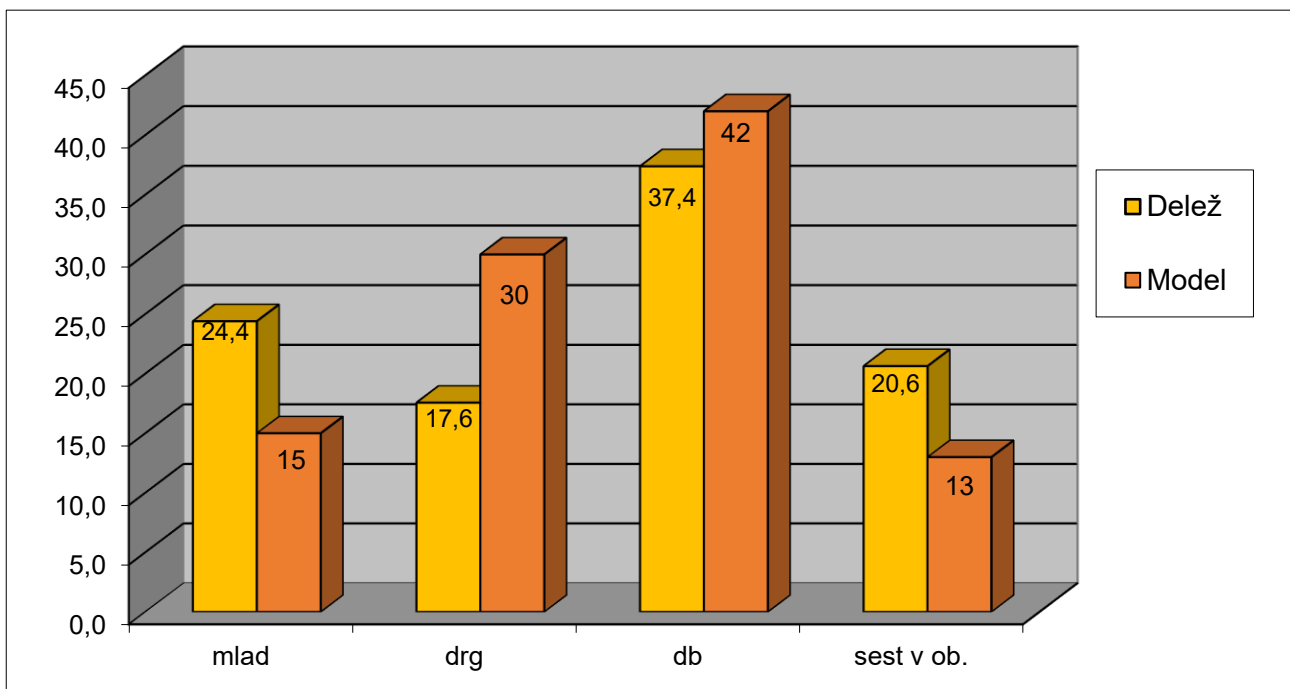
Pri kartiranju sestojev - razvojnih faz smo s % ocenjevali tudi delež mladovja – predvsem gošč, ki jih zaradi malopovršinske prepletenosti v debeljkih ni moč posebej vrisati, a imajo vse možnosti za uspešno preraščanje. Podobno so z deležem osnovnih razvojnih faz (mld, dg, db, pom) razdeljeni tudi raznomerni sestoji. Navajamo kartirani in popravljeni delež razvojnih faz. Prevladujejo debeljaki, ostale razvojne faze so zastopane v podobnih deležih.

Debeljakov je 30,8 ali 37,4 %, mladovij 18,8 ali 24,4 %, sestojev v obnovi 16,8 ali 20,6 %, in drogovnjakov 13,9 ali 17,6 %. Raznomernih in pionirskih sestojev je bilo kartiranih 19,7 % površine.

Primerajava korigiranega deleža razvojnih faz z modelnim kaže na večje odstopanje pri drogovnjakih (za 12,4 % jih je premalo). Nekoliko manjša odstopanja so pri ostalih razvojnih fazah: delež mladovij je previsok za 9,4 %, delež sestojev v obnovi je previsok za 7,6 %, debeljakov pa je za 4,6 % premalo.

Preglednica 90/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem

Razvojna faza	Stanje			Model			Razlika
	Površina	Delež	Korigiran delež	Trajanje razvojne faze	Delež	Modelna površina	
	ha	%	%	let	%	ha	
Mladovje	117,49	18,8	24,4	18	15	93,49	9,4
Drogovnjak	86,77	13,9	17,6	36	30	186,99	-12,4
Debeljak	191,13	30,8	37,4	50	42	261,78	-4,6
Sestoj v obnovi	104,49	16,8	20,6	16	13	81,03	7,6
RAZNOMERNO (ps-šp)	2,76	0,4					
RAZNOMERNO (sk-gnz)	114,11	18,3					
Pionirski gozd z grmišči	6,54	1,0					
Skupaj	623,29	100,0	100,0	120,0	100,0	623,29	

Grafikon 5: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

Osnova zastavljenim ciljem, usmeritvam in ukrepom so analize dosedanjega razvoja gozdov v GGE. Upoštevan pa je tudi širši okvir: GGN GGO Kočevje 2021–2030.

Gozdnogojitveni cilj

Zgradba	Proizvodna in pomladitvena doba (leta)	Končna LZ (m ³ /ha)	Drevesna sestava (% končne LZ)	Kakovost	Ciljne dimenzije	
Državni, zasebni gozdovi in gozdovi lokalnih skupnosti	Malopovršinska do velikopovršinska enomerna	Proizvodna doba 100 - 120 let, smreka 90 let pom. doba 15 let	600	sm (60)	B	50-60 cm
				je (6)	B	60-70 cm
				o.igl (2)	C	40-50 cm
				bu (19)	B/C	55 cm
				hr (4)	B	60-70 cm
pl. list. (7)	A/B	50-60 cm				
			drugi list. (2)	Drva	40 cm	
Pomladitveni cilj			sm (30)			
			je (3)			
			bu (42)			
			graden (10)			
			pl.list. (10)			
			drugi list. (5)			

Cilj so malopovršinsko do velikopovršinsko enomerni sestoji s povprečno lesno zalogo 348 m³/ha. Ciljno obdobje je 10 let.

Gozdnogojitvene usmeritve

Obnova gozdov: Ogolele površine, ki so nastale kot posledica varstveno - sanacijskih sečenj se obnovi s kombinacijo naravne in umetne obnove. V kolikor se pri naravni obnovi naravno mladje v 5 do 10 letih ne pojavi, se izvede umetna obnova z listavci (graden), izjemoma smreko, kot predkulturo (1000-2000 sadik/ha), lahko tudi jelko. Delež posajene smreke naj ne bo večji od 20 %. Pri naravni obnovi imajo prednost listavci, od teh še posebej graden, gorski javor ter lipa in lipovec, od iglavcev pa jelka. Pospešuje se tudi vse ostale listavce (manj beli gaber in maklen), še posebej plodnosne vrste. Gostota sadnje listavcev naj bo praviloma 500 do 1000 sadik na ha. Sadike se označi s količki. V čistih smrekovih sestojih se upošteva krajšo proizvodno dobo. V obnovo pravočasno uvesti vse sečno zrele sestoje. Ko se pojavi dovolj kvalitetno mladovje naj se obnova zaključi ter izvede končne poseke. Dopustna je tudi sadnja gospodarsko zanimivih tujerodnih vrst izven območij Nature 2000 (npr. duglazija, črni oreh, rdeči hrast).

Nega gozdov: V mladju in gošči naj bo poudarek na poseku grmovnic in predrastkov in uravnavanju zmesi. Pospešuje se listavce, zlasti bukev, graden in plemenite listavce, od iglavcev jelko, zmanjšuje se delež smreke in neželenih tujerodnih drevesnih vrst. Posek grmovnic naj se izvede večkrat v 10 letih (po dve ponovitvi). V zasmrečenih sestojih na večjih površinah naj se ohranja listavce ne glede na kvaliteto. Kjer gre za večje površine mladovja (npr. po sanacijskih obnovah) in lastnik gozda ni zainteresiran za vmesne donose iz redčenj je priporočljiva situacijska nega letvenjaka oziroma tanjšega drogovnjaka. Jakost redčenj naj bo večja v mlajših drogovnjakih, nižja pa v starejših drogovnjakih in mlajših debeljakih. Močno poškodovane drogovnjake po divjadi (obgrizanje, lupljenje) je treba sanirati - posek vseh močno poškodovanih dreves, v primeru izredno močne poškodovanosti pa jih je treba uvesti v obnovo. V starejših debeljakih naj bodo ukrepi minimalni. Tu je treba ohranjati polnilni sloj ter izvajati stalno kontrolo zdravstvenega stanja.

Drevesna sestava gozdov: Ciljne drevesne vrste so bukev, hrast, plemeniti listavci, jelka in smreka. Na reliefno bolj izpostavljenih in toplih legah (grebeni in skaloviti deli rastišč) naj se ohranja in tudi pospešuje termofilne drevesne vrste.

Premene sestojev: Potrebna je postopna naravna premena (obnova) odraslih sestojev, kjer je osnovna graditeljica sestojev smreka (smrekovi nasadi). Premena naj gre v smeri naravne obnove z listavci, zlasti bukvijo in vsemi plemenitimi listavci vključno s češnjo in lipo.

Varstvo gozdov: Preventivni ukrepi: Skrajševanje proizvodnih dob v smrekovih sestojih. Izboljšanje stojnosti sestojev - pravočasna in dovolj močna redčenja, ki bodo zagotavljala ustrezno razmerje med premerom in višino drevesa, krošnje morajo biti sproščene. Zaščita naravnega mladja pred divjadjo večinoma ni potrebna. Obvezno se zaščiti posajene sadike listavcev, jelke in smreke. Izvaja naj se individualna zaščita sadik, spomladi s škropivi in jesenska s premazi ter kolektivna z ograjami velikosti do 2 ha. Varstvo pred požari je v zasmrečenih gozdovih močno poudarjeno. Priporočljiv je iznos sečnih ostankov iz gozda in drobljenje za biomaso. Preprečevalno zatiralni ukrepi: Stalna kontrola zdravstvenega stanja smrekovih sestojev. Vzdrževanje sistema kontrolnih pasti in nastav ter stalna kontrola populacije podlubnikov. Pravočasna sanitarna sečnja in popolni gozdni red pri sečnji iglavcev (smreka). Sproten posek vseh poškodovanih in slabše vitalnih dreves. Vsa zasedena debla s podlubniki je treba pred izletom izdelati, zalego pa, čim manj škodljivo za okolje, uničiti. Posek potencialno nevarnih smrek - posamične in skupine, katere so izpostavljene vetrolomu, snegolomu in drugim ujmam.

Sanacija v naravnih ujmah poškodovanih gozdov: Takojšnja sanacijska sečnja v poškodovanih smrekovih sestojih. Pravočasen izvoz posekanega lesa. Popoln gozdni red, lahko tudi požig ali mletje sečnih ostankov.

Varstvo posebnih habitatov: Kot naravna zatočišča se izloča skupine dreves listavcev ali grmovja znotraj kompleksov smrekovih monokultur. Kjer ni votlih dreves in sušic je treba namestiti gnezdnice. Kot odmrlo biomaso se pušča predvsem odmrle listavce (trepetlika, vrbe, breza, bukev, hrast) in sušice smreke brez lubja (kjer ni več podlubnikov). Odmrle biomase naj bo 2 % LZ, če je ni, se prepusti listavce (npr. trepetliko) naravnemu propadu.

Ukrepi

Preglednica 91/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje - dejansko (%)	63,0	37,0	100,0
- ciljno %	61,2	38,8	100,0
Lesna zaloga - dejanska (m ³ /ha)	206,7	121,3	328,0
- ciljna (m ³ /ha)	213,0	135,0	348,0
Prirastek (m ³ /ha)	6,05	3,51	9,56
Možni posek (m ³ /ha)	53,9	21,5	75,4
Možni posek (m ³ /ha/leto)	5,39	2,15	7,54
Intenziteta m. p. na lesno zalogo (%)	26,1	17,7	23,0
Intenziteta m. p. prirastek (%)	89,1	61,3	78,9
Izravnalna doba (let)	10	10	10

Preglednica 92/MPVP: Možni posek po vrstah poseka

		Vrste poseka						Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.			
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralne						
Iglavci	m ³	5.978	11.790	7.468	0	0	8.364	33.600	26,1	89,1
	%	17,8	35,1	22,2	0	0,0	24,9	100,0		
Listavci	m ³	1.772	7.938	2.829	0	0	861	13.400	17,7	61,2
	%	13,2	59,2	21,1	0	0,0	6,4	100,0		
Skupaj	m³	7.750	19.728	10.297	0	0	9.225	47.000	23,0	78,9
	%	16,5	42,0	21,9	0	0,0	19,6	100,0		

Preglednica 93/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Načrtovano	
		dejansko	s ponov.
Priprava sestoja	ha	50,90	50,90
Priprava tal	ha	2,10	2,10
Sadnja	ha	1,10	1,10
Obžetev	ha	0,50	2,90
Nega mladja	ha	28,25	44,05
Nega gošče	ha	39,35	41,70
Nega letvenjaka	ha	29,45	29,45
Nega ml. drogovnjaka	ha	12,20	12,20
Nega prebiralnega gozda	ha	0,40	0,40
Varstvo pred žuželkami	dni	66,56	66,56
Zaščita s premazom	ha	4,10	20,50
Vzdrževanje zaščitnih ograj	m	900,00	5.800,00
Ostalo varstvo pred divjadjo	dni	3,00	3,00
Vzdrževanje grmišč	ha	1,00	5,00
Vzdrževanje travinj	ha	1,70	17,00
Vzdrževanje vodnih površin	dni	10,25	13,00
Sadnja plodonosnega drevja	dni	8,00	8,00
Naravni razvoj biotopov	ha	9,56	9,56
Ohranjanje biotopov - nega	ha	1,00	1,00
Vzdrževanje gnezdnic	kos	5,00	10,00
Postavitev gnezdnic	kos	5,00	5,00
Vzdrževanje stez	dni	7,60	76,00

9.2.4 Rastiščnogojitveni razred: Podgorska bukovja - 01301

Posebnosti v pogledu poudarjenosti funkcij gozdov

Celotno območje RGR leži v območju EPO, večinsko tudi v območju Nature 2000. Poleg lesnoproizvodne funkcije so izjemno poudarjene tudi funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti (ekocelice, koridor za prehod živali, zimovališča, grmišča), varovalna funkcija (kamnitost, skalovitost nad 70 %, območje velike poplavne ogroženosti), hidrološka funkcija (jame, brezna, izviri), klimatska in higiensko – zdravstvena funkcija (večje strnjeno naselje – Kočevje), turistična in rekreacijska funkcija (MTB center) in funkcija varovanja kulturne dediščine (kulturna krajina Rinže, jelševi logi). V RGR se pojavljajo tudi upravljavske cone A in B.

Habitatni tipi v katerih se nahajajo RGR ali njegov del

Preglednica 94/D-GHT: Gozdni habitatni tipi v katerih se nahajajo RGR ali njegov del

Šifra habitatnega tipa	Natura 2000 / Ime habitatnega tipa
8310	Jame, ki niso odprte za javnost
91K0	Ilirski bukovi gozdovi (<i>Fagus sylvatica</i> (Aremonio-Fagion))
9180*	Javorovi gozdovi (<i>Tilio-Acerion</i>) v grapah in na pobočnih gruščih

*Opomba: Habitatni tipi označeni z * so tisti habitatni tipi, ki so na območju Evropske unije v nevarnosti, da izginejo in so v predpisih Evropske unije, ki urejajo varstvo prosto živečih rastlinskih in živalskih vrst, opredeljeni kot prednostni

STANJE GOZDOV

V RGR so uvrščeni bukovi in hrastovo bukovi gozdovi, ki poraščajo mestoma tudi zelo strma pobočja predvsem na JV delu enote. Prevladujejo različno globoka rjava pokarbonatna tla z vložki rendzin z manjšimi do srednje velikimi skalami, ki pokrivajo tudi do 50 % površine. Površina RGR je 460,33 ha – 14,0 % gozdov enote, prevladujejo državni gozdovi 86,1 %.

a) Rastišče

Rastiščno prevladuje Preddinarsko-dinarsko toploljubno bukovje (61,3 %) in Dinarsko jelovo bukovje tipično (27,2 %). Proizvodna sposobnost rastišča je 7,3 m³/ha.

Za izračun modela po posameznih drevesnih vrstah se je uporabilo naslednje SI: smreka 30, jelka 28, bukev 28, hrast 27, plemeniti listavci 28, trdi listavci 24 in mehki listavci 26.

Preglednica 95/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR

Šifra	Gozdni rastiščni tip	Rk	Površina (ha)	Delez (%)
54120	Preddinarsko-dinarsko gradnovno belogabrovje	11	14,96	3,2
59110	Preddinarsko-dinarsko toploljubno bukovje	5	282,61	61,3
64101	Dinarsko jelovo bukovje s torilnico	11	20,11	4,4
64102	Dinarsko jelovo bukovje z bilnico	11	10,46	2,3
64104	Dinarsko jelovo bukovje z golščem	11	0,40	0,1
64105	Dinarsko jelovo bukovje z mahom zaveščkom	11	2,55	0,6
64107	Dinarsko jelovo bukovje z javorjem	11	1,49	0,3
64108	Dinarsko jelovo bukovje z buniko	11	1,63	0,4
64109	Dinarsko jelovo bukovje z repuhom	11	0,70	0,2
64114	Dinarsko jelovo bukovje tipično	11	125,42	27,2
	Skupaj	7,320	460,33	100,0

b) Stanje sestojev

Zgradba gozda

Prevladujejo enomerni, mestoma tudi raznomerni in delno degradirani bukovi sestoji. Bukev je na večini teh rastiščih brez prave konkurence, smreka je bila sajena le na posameznih parcelah. Plemeniti listavci, hrast, jelka in ostali listavci so primešani posamič.

Lesna zaloga in prirastek

Povprečna lesna zaloga je 341,9 m³/ha, iglavcev je 17,0 %, listavcev 83,0 %. Pri iglavcih (39,3 % LZ nad 50 cm debeline) in pri listavcih (31,0 % LZ nad 50 cm debeline) prevladuje debelo drevje. Skupni prirastek znaša 7,23 m³/ha/leto, 1,55 m³/ha pri iglavcih, 5,68 m³/ha pri listavcih. Lesna zaloga je, v primerjavi z modelno lesno zalogo (ob enakem razmerju razvojnih faz), prenizka za 8,5 %.

Preglednica 96/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek

	Lesna zaloga					Letni prirastek			
	Debelinski razredi (v % od lesne zaloge)					Skupaj			
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%	m ³ /ha	%
Iglavci	6,3	14,4	20,4	19,6	39,3	58,0	17,0	1,55	21,4
Listavci	4,9	12,0	23,6	28,5	31,0	283,9	83,0	5,68	78,6
Skupaj	5,1	12,4	23,1	27,0	32,4	341,9	100,0	7,23	100,0

Razmerje drevesnih vrst

V lesni zalogi prevladuje bukev, sledijo plemeniti listavci, smreka in hrast.

Preglednica 97/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst

	Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
Dejansko stanje	m ³ /ha	44,3	13,6	0,0	0,1	0,0	192,1	27,5	58,2	5,8	0,3
	%	13,0	4,0	0,0	0,0	0,0	56,2	8,0	17,0	1,7	0,1
Naravno stanje	m ³ /ha	14,4	37,6	10,6	0,0	0,0	201,7	16,1	17,1	44,4	0,0
	%	4,2	11,0	3,1	0,0	0,0	59,0	4,7	5,0	13,0	0,0

Ohranjenost gozdov

Prevladujejo ohranjeni gozdovi (64,9 %), spremenjenih gozdov je 35,1 %.

Razvojne faze oz. zgradbe sestojev

Mladovja so večinoma pomanjkljivih do dobrih zasnov, drogovnjaki pa dobrih do pomanjkljivih zasnov. Debeljaki in sestoji v obnovi so večinoma dobro negovani, ostali sestoji pa večinoma pomanjkljivo. Mladovja so večinoma rahlega sklepa, drogovnjaki tesnega do normalnega, debeljaki pa normalnega do rahlega.

Preglednica 98/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	17,47	0,9	44,7	54,4	0,0	22,4	77,6	0,0	0,0	1,8	11,4	71,7	15,1
Drogovnjak	26,15	0,0	64,6	29,7	5,7	45,4	38,4	16,2	0,0	50,1	48,3	1,6	0,0
Debeljak	237,20					78,7	16,8	4,5	0,0	8,2	56,3	30,0	5,5
Sestoj v obnovi	126,69					85,7	14,3	0,0	0,0				
Dvoslojni sestoj	0,00					0,0	0,0	0,0	0,0				
RAZNOMERNO (ps-šp)	4,65					12,9	0,0	87,1	0,0				
RAZNOMERNO (sk-gnz)	44,62					40,9	59,1	0,0	0,0				
Panjevec	0,00												
Grmičav gozd	0,00												
Pionirski gozd z grmišči	3,55	0,0	0,0	100,0	0,0								
Skupaj	460,33												

Kakovost drevja

1,2 % dreves ima odlično kakovost, 15,1 % dreves prav dobro, 49,5 % dreves dobro, 29,8 % zadovoljivo in 4,4 % slabo kakovost.

Preglednica 99/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	61	0,0	4,9	62,3	27,9	4,9
Jelka	18	0,0	27,8	61,1	11,1	0,0
Bukev	275	1,5	14,9	49,4	30,2	4,0
Hrast	30	0,0	13,3	53,4	30,0	3,3
Pl. lst.	116	1,7	19,8	42,3	31,9	4,3
Dr. tr. lst.	3	0,0	0,0	0,0	33,3	66,7
Meh. lst.	1	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0
Skupaj iglavci	79	0,0	10,1	62,0	24,1	3,8
Skupaj listavci	425	1,4	16,0	47,3	30,8	4,5
Skupaj	504	1,2	15,1	49,5	29,8	4,4

Poškodovanost sestojev

Opažena je poškodovanost na 9,7 % dreves, največ na deblu in koreničniku (9,1 %).

Odmrlo drevje

Odmrlega drevja je 26,0 m³/ha, kar predstavlja 7,6 % na lesno zalogo.

ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

V RGR realizacija skupnega načrtovanega poseka ni bila dosežena. Zaradi sanitarnih sečenj smreke je bila presežena pri iglavcih (187,2 %), realizacija sečnje listavcev je bila 54,0 %. Gojitvena dela z izjemo nege gošče in letvenjaka niso bila realizirana v celoti. Varstvena dela so bila izvedena po potrebi.

Preglednica 100/D-PGR: Realizacija poseka v RGR

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
	m ³	m ³	%	%
IGLAVCI	5.500	10.297	187,2	35,5
LISTAVCI	23.500	12.678	54,0	43,7
Skupaj	29.000	22.976	79,2	79,2

Preglednica 101/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Načrt	Izvedeno	Indeks
Priprava sestoja	ha	28,11	10,80	38,4
Nega mladja	ha	2,66	1,80	67,7
Nega gošče	ha	26,77	30,90	115,4
Nega letvenjaka	ha	11,92	11,02	92,4
Nega ml. drogovnjaka	ha	4,73	0,91	19,2
Ostalo varstvo pred divjadjo	dni	3,70	3,70	100,0
Vzdrževanje vodnih površin	dni	5,50	0,00	0,0
Naravni razvoj biotopov	ha/m ³	11,98/815,80	606,00	74,3
Obžetev	ha	0,00	2,20	0,0
Varstvo pred žuželkami	dni	0,00	18,96	0,0
Zaščita s premazom	ha	0,00	2,20	0,0
Pušcanje stoječe biomase v gozdu	m ³	0,00	5,61	0,0

ORIS ZAKONISTOSTI RAZVOJA GOZDOV**Površina, lesna zaloga, prirastek, posek**

Površina RGR se ni spremenila. Lesna zaloga se je nekoliko zvišala in znaša 341,9 m³/ha, prav tako se je zvišal letni prirastek in znaša 7,23 m³/ha/leto (1,55 m³/ha pri iglavcih in 5,68 m³/ha pri listavcih). Možni posek je višji kot realiziran v prejšnjem desetletju in znaša 8,28 m³/ha/leto.

Preglednica 102/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2006 do 2026

Leto	Površina ha	Lesna zaloga			Letni prirastek			Letni realiziran posek*		
		m ³ /ha			m ³ /ha			m ³ /ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
2006	447,60	69,9	270,3	340,2	1,63	6,65	8,27	1,69	4,31	5,99
2016	460,18	60,6	271,8	332,5	1,25	4,40	5,65	2,24	2,76	4,99
2026	460,33	58,0	283,9	341,9	1,55	5,68	7,23	1,35	6,93	8,28

*Opomba: V zadnjem obdobju je naveden načrtovani oz možni posek (in ne realiziran posek)

Drevesna sestava

Drevesna sestava se je v zadnjem desetletju le malo spremenila. Rahlo je narasel delež bukve, jelke in hrasta, padel pa je delež smreke.

Preglednica 103/D-GFR2: Razvoj gozdnih fondov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2006 do 2026

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2006	16,8	3,6	0,0	0,1	0,0	56,8	6,4	15,1	1,1	0,1
2016	15,5	2,7	0,0	0,0	0,0	55,4	7,2	17,6	1,5	0,1
2026	13,0	4,0	0,0	0,0	0,0	56,2	8,0	17,0	1,7	0,1

Razvojne faze in zgradbe sestojev

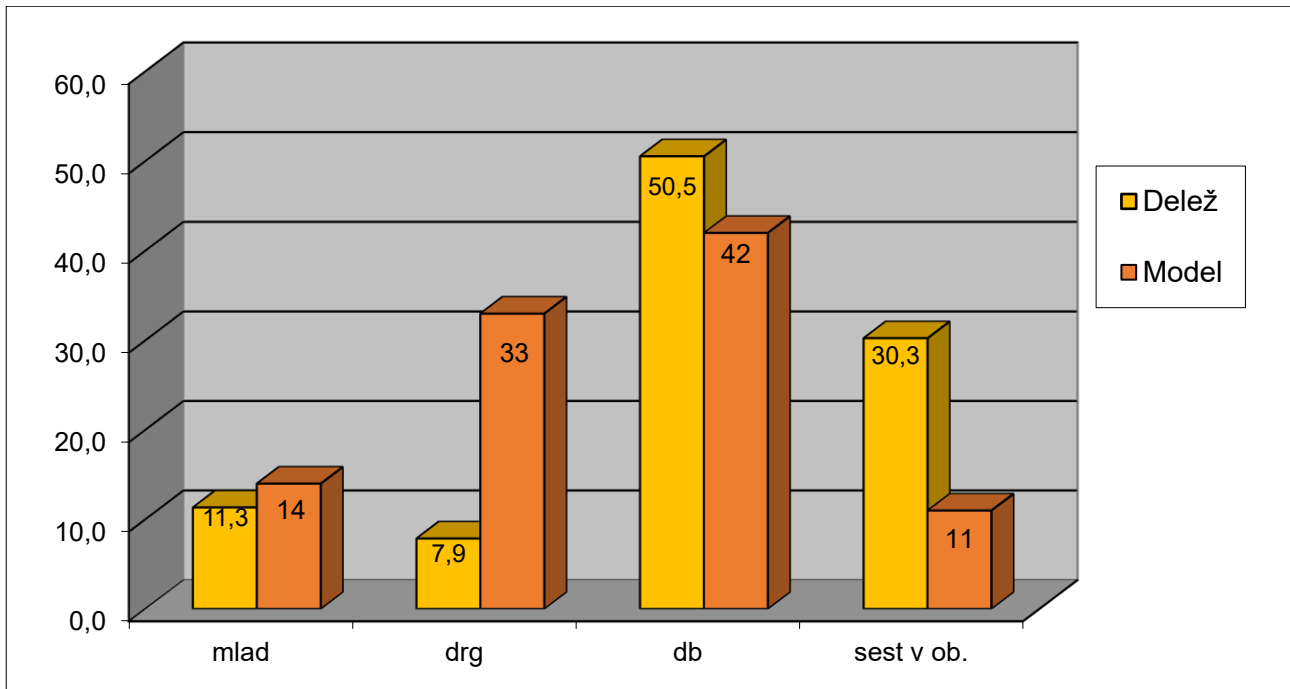
Pri kartiranju sestojev - razvojnih faz smo s % ocenjevali tudi delež mladovja – predvsem gošč, ki jih zaradi malopovršinske prepletenosti v debeljakih ni moč posebej vrisati, a imajo vse možnosti za uspešno preraščanje. Podobno so z deležem osnovnih razvojnih faz (mld, dg, db, pom) razdeljeni tudi raznomerni sestoji. Navajamo kartirani in popravljeni delež razvojnih faz. Prevladujejo debeljaki in sestoji v obnovi.

Debeljakov je 51,5 ali 50,5 %, sestojev v obnovi 27,5 ali 30,3 %, mladovij 3,8 ali 11,3 % in drogovnjakov 5,7 ali 7,9 %. Raznomernih in pionirskih sestojev je bilo kartiranih 11,5 % površine.

Primerajava korigiranega deleža razvojnih faz z modelnim kaže na veliko pomanjkanje drogovnjakov (za 25,1 % jih je premalo) in velik presežek sestojev v obnovi (za 19,3 % jih je preveč). Mladovij je za 2,7 % premalo, debeljakov pa za 8,5 % preveč.

Preglednica 104/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem

Razvojna faza	Stanje			Model			Razlika
	Površina	Delež	Korigiran delež	Trajanje razvojne faze	Delež	Modelna površina	
	ha	%	%	let	%	ha	
Mladovje	17,47	3,8	11,3	20	14	64,45	-2,7
Drogovnjak	26,15	5,7	7,9	46	33	151,91	-25,1
Debeljak	237,20	51,5	50,5	59	42	193,34	8,5
Sestoj v obnovi	126,69	27,5	30,3	15	11	50,64	19,3
RAZNOMERNO (ps-šp)	4,65	1,0					
RAZNOMERNO (sk-gnz)	44,62	9,7					
Pionirski gozd z grmišči	3,55	0,8					
Skupaj	460,33	100,0	100,0	140,0	100,0	460,33	

Grafikon 6: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

Osnova zastavljenim ciljem, usmeritvam in ukrepom so analize dosedanjega razvoja gozdov v GGE. Upoštevan pa je tudi širši okvir: GGN GGO Kočevje 2021–2030.

Gozdnogojitveni cilj

Zgradba	Proizvodna in pomladitvena doba (leta)	Končna LZ (m ³ /ha)	Drevesna sestava (% končne LZ)	Kakovost	Ciljne dimenzije
Državni, zasebni gozdovi in gozdovi lokalnih skupnosti	Malopovršinska do velikopovršinska enomerna pom. doba 15 do 20 let	580	sm (18)	B	50-60 cm
			je (3)	B	60 cm
			o.igl (1)	C	40 cm
			bu (60)	A/B	55 cm
			hr (5)	A/B	60-70 cm
Pomladitveni cilj			pl. list. (10)	A	50-60 cm
			drugi list. (3)	Drva	40 cm
			sm (10), bu (70) graden (5) pl.list. (10) drugi list. (5)		

Cilj so malopovršinsko do velikopovršinsko enomerni sestoji s povprečno lesno zalogo 331 m³/ha. Ciljno obdobje je 10 let.

Gozdnogojitvene usmeritve

Obnova gozdov: Obnova naj bo skupinsko postopna z robnimi sečnjami ali z oblikovanjem mozaično razporejenih pomladitevnih jeder, lahko pa tudi zastorna na nekoliko večjih površinah (0,5-2,0 ha). Zastorno obnovo je treba začeti po semenskem letu, predhodno je potrebno izvesti pripravo sestoja za naravno obnovo. Obnova naj se zaključi s končnim posekom najkasneje ko bo mladje začelo preraščati v razvojno fazo gošče. Mestoma, kjer naravna obnova ne uspe, se lahko načrtuje obnovo gozda s sajenjem sadik gradna, gorskega javorja, lahko tudi bukve. Dopolnilna sadnja naj se izvaja le malopovršinsko v skupinah. Zgodnejše uvajanje v obnovo sestojev s prevladujočim deležem smreke (krajše proizvodne dobe). Pri obnovi naj imajo prednost listavci. Vse obnovitvene sečnje na površinah z že oblikovanim podmladkom naj se izvajajo izven vegetacijske dobe, v času med 1. oktobrom in 1. aprilom.

Nega gozdov: Nega mladovij, pospešuje se plemenite listavce in graden, zmanjšuje naj se delež smreke in delež tujerodnih drevesnih vrst. Glavni ukrep v mladju in gošči je posek košev in grmovja. Posebno pozornost je treba nameniti stojnosti letvenjakov. Kjer gre za večje površine mladovja in lastnik gozda ni zainteresiran za vmesne donose iz redčenj je priporočljiva situacijska nega letvenjaka oziroma tanjšega drogovnjaka, obročkanje ali strojno redčenje s posamezno izbiro in posekom dreves ali posekom v pasovih. Jakost redčenja naj bo večja pri mlajših in manjša pri starejših drogovnjakih in mlajših debeljakih. V starejših debeljakih izvajati po potrebi le še šibkejša (svetlitvena) redčenja, drugače akumulacija. V vseh sestojih z večjim deležem smreke gospodariti v smeri zmanjšanja deleža smreke.

Drevesna sestava gozdov: Ciljna drevesna vrsta je bukev. V pobočnih jarkih je lahko delež gorskega javorja občutno večji in predstavlja ciljno drevesno vrsto. V sestojih s primešanim gradnom se skuša njegov delež obdržati tudi v prihodnje. Smreka naj bo primešana le posamično ali v skupinah. Na reliefno bolj izpostavljenih in toplih legah (grebeni in skaloviti deli rastišč) naj se ohranja in pospešuje termofilne drevesne vrste npr. lipi in topokrpi javor.

Premene sestojev: Postopna naravna premena (obnova) odraslih sestojev, kjer je osnovna graditeljica sestojev smreka (smrekovi nasadi). Premena naj gre v smeri naravne obnove z listavci, zlasti bukvijo, plemenitimi listavci, gradnom in češnjo. Sestoji v bližini naselij, nastali s »kmečkim prebiranjem« ali panjevskimi načini gospodarjenja, naj bodo še naprej namenjeni tradicionalnim interesom lastnikov (proizvodnja lesa za kurjavo). Posredne premene v malodonosnih gozdovih na nekdanjih kmetijskih površinah se izvajajo na način, da se pospešuje bukev, graden (tudi dob in cer) in plemenite listavce.

Varstvo gozdov: Preventivni ukrepi: Skrajševanje proizvodnih dob v smrekovih sestojih. Izboljšanje stojnosti sestojev - pravočasna in dovolj močna redčenja, ki bodo zagotavljala ustrezno razmerje med premerom in višino drevesa, krošnje morajo biti sproščene. Zaščita naravnega mladja pred divjadjo večinoma ni potrebna. Obvezno se zaščiti posajene sadike listavcev (individualna, lahko tudi kolektivna zaščita). Preprečevalno zatiralni ukrepi: Vzdrževanje sistema kontrolnih pasti in nastav ter stalna kontrola populacije podlubnikov v sestojih z večjim deležem smreke. Pravočasna sanitarna sečnja in popolni gozdni red pri sečnji iglavcev (smreka).

Sanacija v naravnih ujmah poškodovanih gozdov: Takojšnja sanacijska sečnja v poškodovanih smrekovih sestojih in izdelava odlomljenih vrhačev ter poškodovanih tanjših drogovnjakov v žledolomih in snegolomih. Mešane bukove sestoje, močno poškodovane po naravnih ujmah (zlasti žled, sneg), naj se uvede v naravno obnovo, manj poškodovane se intenzivno prerediti.

Varstvo posebnih habitatov: Za naravna zatočišča se določi sestoje na reliefno izpostavljenih predelih na grebenih in na posameznih skalovitih delih rastišč z manj kvalitetnim drevjem, tudi skupine košatih košeniških bukev. Izloči se jih kot negovalno enoto (lahko tudi kot ekocelico). Kot naravno zatočišče se lahko izloči tudi skupino odraslega drevja v fazi debeljaka, kjer ukrepanje v desetletju ni potrebno. Kot habitatna drevesa se določi posamezne košate - košeniške bukve in manj kvalitetne debele listavce. Pušča se drevje z večjimi dupli ($\varnothing > 4$ cm). Delež odmrle biomase naj bo vsaj 3 % od LZ, saj je ta RGR pomemben habitat za vrste, ki so vezane na odmrli les listavcev, kot so npr.: belohrbti detel, hrošči (bukov kozliček).

Ukrepi

Preglednica 105/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje - dejansko (%)	17,0	83,0	100,0
- ciljno %	18,1	81,9	100,0
Lesna zaloga - dejanska (m ³ /ha)	58,0	283,9	341,9
- ciljna (m ³ /ha)	60,0	271,0	331,0
Prirastek (m ³ /ha)	1,55	5,68	7,23
Možni posek (m ³ /ha)	13,5	69,3	82,8
Možni posek (m ³ /ha/leto)	1,35	6,93	8,28
Intenziteta m. p. na lesno zalogo (%)	23,2	24,4	24,2
Intenziteta m. p. prirastek (%)	86,9	121,9	114,4
Izravnalna doba (let)	10	10	10

Preglednica 106/MPVP: Možni posek po vrstah poseka

	Vrste poseka							Posek skupaj	% od LZ	% od P
	Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.				
	Redčenja	Pomladitv.	Prebiralne							
Iglavci	m ³	1.393	2.960	1.210	0	0	636	6.200	23,2	86,9
	%	22,5	47,7	19,5	0,0	0,0	10,3	100,0		
Listavci	m ³	4.688	24.299	2.752	0	0	160	31.900	24,4	121,9
	%	14,7	76,2	8,6	0,0	0,0	0,5	100,0		
Skupaj	m³	6.081	27.260	3.962	0	0	796	38.100	24,2	114,4
	%	16,0	71,5	10,4	0,0	0,0	2,1	100,0		

Preglednica 107/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Načrtovano	
		dejansko	s ponov.
Priprava sestoja	ha	18,05	18,05
Nega mladja	ha	1,00	1,00
Nega gošče	ha	24,45	24,45
Nega letvenjaka	ha	14,65	14,65
Nega ml. drogovnjaka	ha	4,20	4,20
Nega prebiralnega gozda	ha	0,70	0,70
Varstvo pred žuželkami	dni	11,11	11,11
Ostalo varstvo pred divjadjo	dni	1,00	1,00
Vzdrževanje vodnih površin	dni	2,75	5,50
Naravni razvoj biotopov	ha	11,77	11,77

9.2.5 Rastiščnogojitveni razred: Gozdni rezervati - 09000

Posebnosti v pogledu poudarjenosti funkcij gozdov

Celotno območje RGR leži v območju EPO, z izjemo GPN Kofel pa tudi v območju Natura 2000. Izjemno so poudarjene naslednje funkcije: funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti (GPN, gozdna jasa), varovalna funkcija (kamnitost, skalnatost nad 70 %, jelovje v skalovju), hidrološka funkcija (jame, brezna), klimatska in higiensko – zdravstvena funkcija (večje strnjeno naselje – Kočevje), turistična in rekreacijska funkcija (GPN Mestni vrh, Risova pot), poučna funkcija (GPN Mestni vrh, Ledena jama, Kofel, Risova pot), estetska funkcija (razgledišče Mestni vrh, Risova pot), funkcija varovanja naravnih vrednot (GPN), funkcija varovanja kulturne dediščine (kulturna krajina Rinže, jelševi logi) in raziskovalna funkcija (GPN). V RGR se pojavlja tudi upravljavska cona A.

Habitatni tipi v katerih se nahajajo RGR ali njegov del

Preglednica 108/D-GHT: Gozdni habitatni tipi v katerih se nahajajo RGR ali njegov del

Šifra habitatnega tipa	Natura 2000 / Ime habitatnega tipa
8310	Jame, ki niso odprte za javnost
91K0	Ilirski bukovi gozdovi (<i>Fagus sylvatica</i> (Aremonio-Fagion))

STANJE GOZDOV

V RGR 09000 so z Uredbo o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom (Uradni list RS, št. 88/05, 56/07, 29/09, 91/10, 1/13, 39/15 in 191/2020) zavarovani gozdni rezervati z blažjim varstvenim režimom Mestni vrh (pov. 31,76 ha, št. 0619), Ledena jama (pov. 14,79 ha, št. 0618), Kofel (pov. 3,34 ha, št. 0640) in Brezno Lobodika (pov. 1,25 ha, št. 0627). Glavni namen gozdnih rezervatov je ohranjanje za območje značilnih kot tudi redkih biotopov ter spremljanje in raziskovanje razvoja gozda v naravnih razmerah ter aplikacija spoznanj in ugotovitev pri gospodarjenju z gozdovi. Gozdna rezervata Mestni vrh in Ledena jama sta opremljena s pešpotmi in informativnimi tablami.

a) Rastišče

V gozdnih rezervatih prevladujejo jelovo-bukova rastišča, z izjemo gozdnega rezervata Kofel, kjer je GRT Preddinarsko-dinarsko gradnovo belogabrovje.

Preglednica 109/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR

Šifra	Gozdni rastiščni tip	Rk	Površina (ha)	Delez (%)
54120	Preddinarsko-dinarsko gradnovo belogabrovje	11	3,34	6,5
64101	Dinarsko jelovo bukovje s torilnico	11	6,03	11,8
64102	Dinarsko jelovo bukovje z bilnico	11	24,18	47,3
64105	Dinarsko jelovo bukovje z mahom zaveščkom	11	0,32	0,6
64106	Dinarsko jelovo bukovje s planinščkom	11	1,48	2,9
64108	Dinarsko jelovo bukovje z buniko	11	1,08	2,1
64109	Dinarsko jelovo bukovje z repuhom	11	0,61	1,2
66110	Dinarsko jelovje na skalovju	5	14,10	27,6
	Skupaj	9,350	51,14	100,0

b) Stanje sestojev**Zgradba gozda**

Prevladujejo skupinsko raznomerni jelovo–bukovi gozdovi, v GPN Kofel gradnovo - brlogabrovje.

Lesna zaloga in prirastek

V tabelah je navedena povprečna lesna zaloga izmerjena na SVP na zgoščeni mreži (125 x 125 m).

Lesna zaloga je visoka in znaša 435,6 m³/ha. V lesni zalogi prevladuje debelo drevje tako iglavcev kot listavcev. Letni prirastek znaša 6,92 m³/ha.

Preglednica 110/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek

	Lesna zaloga						Letni prirastek		
	Debelinski razredi (v % od lesne zaloge)					Skupaj		m ³ /ha	%
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%		
Iglavci	2,0	10,9	11,5	27,5	48,1	193,6	44,4	3,64	52,6
Listavci	5,0	11,9	10,3	18,4	54,4	242,0	55,6	3,28	47,4
Skupaj	3,7	11,5	10,8	22,5	51,5	435,6	100,0	6,92	100,0

Razmerje drevesnih vrst

V drevesni sestavi z 44,7 % prevladuje bukev, sledi jelka (29,5 %) in smreka (15,0 %). Plemenitih listavcev je 8,9 %, ostalih listavcev je manj.

Preglednica 111/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst

	Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
Dejansko stanje	m ³ /ha	65,2	128,4	0,0	0,0	0,0	195,0	2,4	39,0	5,6	0,0
	%	15,0	29,5	0,0	0,0	0,0	44,7	0,6	8,9	1,3	0,0

Ohranjenost gozdov

Gozdovi so v celoti ohranjeni.

Razvojne faze oz. zgradbe sestojev

Mladovja so pomanjkljivih, drogovnjaki pa dobrih zasnov. Sestoji so nenegovani. Mladovja so vrzelastega do pretrganega sklepa, drogovnjaki rahlega, debeljaki pa normalnega sklepa.

Preglednica 112/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	0,29	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0
Drogovnjak	7,06	0,0	91,5	8,5	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0	28,8	0,0	71,2	0,0
Debeljak	8,69					0,0	0,0	100,0	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0
Sestoj v obnovi	2,91					0,0	0,0	100,0	0,0				
Dvoslojni sestoj	0,00					0,0	0,0	0,0	0,0				
RAZNOMERNO (ps-šp)	0,00					0,0	0,0	0,0	0,0				
RAZNOMERNO (sk-gnz)	32,19					0,0	0,0	100,0	0,0				
Panjevec	0,00												
Grmičav gozd	0,00												
Pionirski gozd z grmišči	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0								
Skupaj	51,14												

Kakovost drevja

Prevladuje drevje dobre in zadovoljive kakovosti.

Preglednica 113/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	41	0,0	9,8	53,6	31,7	4,9
Jelka	74	2,7	14,9	52,6	28,4	1,4
Bukev	108	1,9	5,6	29,6	46,2	16,7
Hrast	3	0,0	0,0	33,3	66,7	0,0
Pl. Ist.	20	0,0	5,0	35,0	45,0	15,0
Dr. tr. Ist.	6	0,0	0,0	0,0	16,7	83,3
Meh. Ist.	1	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0
Skupaj iglavci	115	1,7	13,0	53,1	29,6	2,6
Skupaj listavci	138	1,4	5,1	29,0	44,9	19,6
Skupaj	253	1,6	8,7	39,9	37,9	11,9

Poškodovanost sestojev

Zaznana je bila poškodovanost na 8,5 % dreves, največ poškodb je bilo na deblu in koreničniku (5,3 %). Poškodovane veje je imelo 1,5 % dreves, osutost pa je bila opažena na 1,7 % dreves.

Odmrlo drevje

Odmrlega drevja je 116,0 m³/ha, kar predstavlja 26,6 % na lesno zalogo.

ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

Gozdni rezervati Mestni vrh, Ledena jama, Kofel in Brezno Lobodika so kot gozd s posebnim namenom izločeni iz gospodarjenja (prepovedani kakršnikoli ukrepi), zato v evidencah ni zapisov o opravljenih sečnjah ali gojitvenih delih v preteklem desetletju. So pa bila opravljena nekatera dela za funkcije in sicer odstranitev zaščitne ograje v odseku 64B, vzdrževanje grmišč (vedutna sečnja), vzdrževanje vodnih površin in stez ter naravni razvoj biotopov (ekocelice brez ukrepanja).

Preglednica 114/OGD: Opravljena dela za funkcije

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Načrt	Izvedeno	Indeks
Vzdrževanje zaščitnih ograj	m	400,00	550,00	137,5
Vzdrževanje grmišč	ha	5,00	7,00	140,0
Vzdrževanje vodnih površin	dni	5,50	2,75	50,0
Naravni razvoj biotopov	ha/m ³	51,14/4.560,80	3.799,00	83,3
Vzdrževanje stez	dni	0,00	32,00	0,0

ORIS ZAKONISTOSTI RAZVOJA GOZDOV**Površina, lesna zaloga, prirastek, posek**

Površina gozdnih rezervatov ostaja enaka površini iz Uredbe. Lesna zaloga je nekoliko padla in znaša 435,6 m³/ha. Letni prirastek je nekoliko narasel in znaša 6,92 m³/ha.

Preglednica 115/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2006 do 2026

Leto	Površina ha	Lesna zaloga			Letni prirastek			Letni realiziran posek*		
		m ³ /ha			m ³ /ha			m ³ /ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
2006	51,11	215,3	201,9	417,2	4,46	5,63	10,09	0,00	0,00	0,00
2016	51,14	224,6	221,3	445,9	3,70	2,68	6,38	0,00	0,00	0,00
2026	51,14	193,6	242,0	435,6	3,64	3,28	6,92	0,00	0,00	0,00

*Opomba: V zadnjem obdobju je naveden načrtovani oz možni posek (in ne realiziran posek)

Drevesna sestava

Zgradbe sestojev v gozdnih rezervatih se ne spreminjajo veliko vse do faze razgradnje - pričetka obnove na večjih površinah ali v primeru naravnih ujm, vetroloma, žledoloma ali požara.

Drevesna sestava kot tudi zgradba sestojev se spreminja minimalno, saj so sestoji večinoma v fazi debeljaka.

V gozdnih rezervatih predpostavljamo modelnega stanja ni potrebno (ni smiselno), prav tako ni primerjave dejanskega stanja z modelnim. Prav tako ni potrebna korekcija deleža razvojnih faz v debeljaku z malo pomladka.

Preglednica 116/D-GFR2: Razvoj gozdnih fondov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2006 do 2026

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2006	20,3	31,3	0,0	0,0	0,0	38,8	0,6	7,8	1,2	0,0
2016	19,2	31,2	0,0	0,0	0,0	39,5	0,6	8,1	1,4	0,0
2026	15,0	29,5	0,0	0,0	0,0	44,7	0,6	8,9	1,3	0,0

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

Osnova zastavljenim ciljem, usmeritvam in ukrepom so analize dosedanjega razvoja gozdov v GGE. Upoštevan pa je tudi širši okvir: GGN GGO Kočevje 2021–2030.

Gozdnogojitveni cilj

Gozdove prepustiti samodejnim naravnim procesom.

Gozdnogojitvene usmeritve

V rezervate se ne posega in ne spreminja obstoječega stanja, poseganje v matično podlago, vode, tla, vegetacijo in živalski svet ni dovoljeno. V rezervatih niso dovoljena: gradbena dela, sečnja in spravilo lesa, lomljenje ali poškodovanje drevja in grmovja, nabiranje rastlin, živali, gliv in plodov, lov in ribolov ter vodenje domačih živali, onesnaževanje in povzročanje hrupa, kurjenje in bivakiranje. Dovolji se raziskovalno dejavnost. Obisk rezervatov je dovoljen le po označenih poteh. Meje gozdnih rezervatov morajo biti na terenu vidno označene z dvojno polno črto modre barve na robnih drevesih v smeri gozdnega rezervata. Bolj obiskane gozdne rezervate je treba opremiti z označevalnimi in informativnimi tablami.

Ukrepi

V gozdnih rezervatih Mestni vrh, Ledena jama, Kofel in Brezno Lobodika so prepovedani vsi ukrepi z izjemo:

- redne inventure ZGS,
- vzdrževanja in obnavljanja mej,
- raziskovalne dejavnosti z dovoljenjem pristojnega ministrstva,
- iskanje zastreljene divjadi,
- vzdrževanje poti,
- postavitve predstavitev in opozorilnih tabel,
- posek nevarnih dreves ob objektih (Kofel) in planinskih poteh (Mestni vrh, Ledena jama) - posek se evidentira v sosednji oddelek; vedutna sečnja – vzdrževanje grmišč (Mestni vrh).

Preglednica 117/NGD: Načrtovana dela za funkcije

Vrsta dela	Enota	Načrtovano	
		dejansko	s ponov.
Vzdrževanje grmišč	ha	1,00	5,00
Vzdrževanje stez	dni	2,00	10,00

10 Literatura

- [1] Območni gozdnogospodarski načrt za VI. GGO Kočevje, 2021-2030. ZGS OE Kočevje, 2021.
- [2] Naravovarstvene smernice za Gozdnogospodarski načrt GGE Stojna (2026-2035), ZRSVN OE Ljubljana, Ljubljana, december 2025.
- [3] Podrobne kulturnovarstvene usmeritve za načrtovanje gozdnogospodarskega načrta gozdnogospodarske enote Stojna (2026-2035), ZVKDS, OE Ljubljana, Ljubljana, februar 2026.
- [4] Usmeritve s področja upravljanja z vodami za pripravo gozdnogospodarskih načrtov. 2020. MOP, Direkcija RS za vode. https://www.gov.si/assets/organi-v-sestavi/DRSV/Dokumenti/Navodila_Smernice/Usmeritve-za-pripravo-GGN-dopolnitev-februar-2020.pdf/.
- [5] Zakon o gozdovih (Uradni list RS, št. 30/93, 56/99 – ZON, 67/02, 110/02 – ZGO-1, 115/06 – ORZG40, 110/07, 106/10, 63/13, 101/13 – ZDavNepr, 17/14, 22/14 – odl. US, 24/15, 9/16 – ZGGLRS, 77/16, 78/23 – ZUNPEOVE in 85/25).
- [6] Pravilnik o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo (Uradni list RS, št. 91/10 in 200/20).
- [7] Resolucija o nacionalnem gozdnem programu (Uradni list RS, št. 111/2007).
- [8] Uredba o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom. 2005. Ur. l. RS, št. 88/05, 56/07, 29/09, 91/10, 1/13, 39/15, 191/20.
- [9] Zakon o vodah (ZV-1). 2002. Uradni list RS, št. 67/02, 2/04 - ZZdrI-A, 41/04 - ZVO-1, 57/08, 57/12, 100/13, 40/14, 56/15, 65/20, 35/23 - odl. US, 78/23 – ZUNPEOVE in 52/24 – odl. US.
- [10] Zakon o divjadi in lovstvu (Uradni list RS, št. 16/04, 120/06 – odl. US, 17/08, 46/14 – ZON-C, 31/18, 65/20, 97/20 – popr., 44/22, 158/22, 28/25 in 12/26).
- [11] Zakon o ohranjanju narave (Uradni list RS, št. 96/04 – uradno prečiščeno besedilo, 61/06 – ZDru-1, 8/10 – ZSKZ-B, 46/14, 21/18 – ZNOrg, 31/18, 82/20, 3/22 – Zdeb, 105/22 – ZZNŠPP, 18/23 – ZDU-10 in 97/25).
- [12] Zakon o varstvu kulturne dediščine (ZVKD-1). 2008. Uradni list RS, št. 16/08, 123/08, 8/11 - ORZVKD39, 90/12, 111/13, 32/16, 21/18 - ZNOrg. in 78/23 – ZUNPEOVE.
- [13] Atlas gozdnih tal Slovenije. Mihej Urbančič, Primož Simončič, Tomaž Prus, Lado Kutnar, 2005. Zveza gozdarskih društev Slovenije, Gozdarski vestnik in Gozdarski inštitut Slovenije: 100 str.
- [14] Bončina A., Robič D., 1998. Ocenjevanje spremenjenosti vrstne sestave rastlinskih skupnosti, BF, Odd. za gozdarstvo.
- [15] Geodetske karte. Geodetska uprava Republike Slovenije.
- [16] Gozdnogospodarski načrti GGE Stojna.

- [17] Habitatni tipi Slovenije HTS 2004, Republika Slovenija, Ministrstvo za okolje, prostor in energijo - Agencija Republike Slovenije za okolje, 2004.
- [18] Interna navodila za izdelavo gozdnogospodarskih načrtov gozdnogospodarskih enot. Zavod za gozdove Slovenije.
- [19] Krč J., Beguš J. 2011. Rastrska analiza odprtosti gozdov z gozdnimi cestami.
- [20] Okoljsko poročilo za 14 območnih gozdnogospodarskih načrtov za obdobje 2021–2030. Ljubljana, Zavod za gozdove Slovenije, Zavita d.o.o.
- [21] Pravilnik o presoji sprejemljivosti vplivov izvedbe planov in posegov v naravo na varovana območja. Uradni list RS, št. 130/04, 53/06, 38/10 in 3/11.
- [22] Pravilnik o varstvu gozdov (Uradni list RS, št. 114/09, 31/16, 52/22 in 125/22 – popr.)..
- [23] Register kulturne dediščine na e-naslovu http://giskd2s.situla.org/evrd_2012/vloga.aspx ter podatki o pravnih režimih: <http://evrd.situla.org>.
- [24] Tipologija gozdnih rastišč Slovenije na podlagi ekoloških in vegetacijskih razmer za potrebe usmerjanja razvoja gozdov, Kutnar, L., Veselič, Ž., Dakskobler, I., Robič, D., 2012. Gozdarski vestnik, 70, 4, s. 195-214.
- [25] Uredba o načrtih upravljanja voda na vodnih območjih Donave in Jadranskega morja (Uradni list RS, št. 67/16 in 107/23).
- [26] Uredba o posebnih varstvenih območjih (območjih Natura 2000) (Uradni list RS, št. 49/04, 110/04, 59/07, 43/08, 8/12, 33/13, 35/13 – popr., 39/13 – odl. US, 3/14, 21/16 in 47/18).
- [27] Usmeritve za gospodarjenje in načrtovanje ukrepov za varovalno in zaščitno funkcijo gozdov. 2021. Ljubljana. Zavod za gozdove Slovenije.
- [28] Veselič, Ž. 2002. Optimalni modeli gozdov, Gozdarski vestnik, št. 10, str. 445-461.
- [29] ZGS, 2008. Priročnik za izdelavo gozdnogospodarskih načrtov gozdnogospodarskih enot. Zavod za gozdove Slovenije, Ljubljana.
- [30] ZGS, 2014. Navodila za snemanje na stalnih vzorčnih ploskvah. Zavod za gozdove, Ljubljana.
- [31] ZGS, 2026. Povprečne cene gozdnih sortimentov na kamionski cesti.
- [32] Zakon o varstvu okolja (Uradni list RS, št. 44/22, 18/23 – ZDU-10, 78/23 – ZUNPEOVE, 23/24, 21/25 – ZOPVOOV, 56/25 – PoZ in 11/26 – odl. US).
- [33] Uredba o habitatnih tipih (Uradni list RS, št. 112/03, 36/09, 33/13).
- [34] Uredba o ekološko pomembnih območjih (Uradni list RS, št. 48/04, 33/13, 99/13, 47/18).
- [35] Program upravljanja območij Natura 2000 (2023-2028) (sprejet na 74. redni seji Vlade s sklepom št. 35600-4/2023/5, dne 4.10.2023).
- [36] Uredba o pogojih in omejitvah za poseganje v prostor ter za izvajanje dejavnosti na območjih, ogroženih zaradi poplav in z njimi povezane erozije celinskih voda in morja Ur. l. RS, št. 34/25.

- [37] Pravilnik o gozdnih prometnicah. 2009. Ur. l. RS, št. 4/09.
- [38] Pravilnik o kriterijih za določitev vodovarstvenega območja. 2004. Ur. l. RS, št. 64/04, 5/06, 58/11 in 15/16.
- [39] Pravilnik o podrobnejšem načinu določanja meje vodnega zemljišča tekočih voda. 2018. Ur. l. RS, št. 58/18.
- [40] Usmeritve za funkcije gozda. Interno gradivo. 2021. Ljubljana. Zavod za gozdove Slovenije.
- [41] Agencija Republike Slovenije za okolje - ARSO, Dostopno: <https://www.arso.gov.si/>.

11 Načrt so izdelali

Terenska dela z zbiranjem podatkov (opisi sestojev, meritve na stalnih vzorčnih ploskvah) so bila opravljena v letu 2025.

Pri delu so sodelovali:

Opisi sestojev: Domen Češarek, mag. inž. gozd.
Benjamin Lipužič, mag. inž. gozd.
mag. Tomaž Devjak, univ. dipl. inž. gozd.
Zoran Bitorajc, univ. dipl. inž. gozd.

Stalne vzorčne ploskve: Jernej Đenadić, dipl. inž. gozd., Tomaž Suhadolnik, inž. gozd. in lov.

Priprava kart: Jernej Đenadić, dipl. inž. gozd.

Obdelava podatkov: Domen Češarek, mag. inž. gozd.

Pregled načrtovanih ukrepov: Miran Škulj, univ. dipl. inž. gozd., Stanko Draškovič Pelc, gozd. inž., Lara Demić, dipl. inž. gozd (UN)

Tekstni del so sestavili: Domen Češarek, Benjamin Lipužič, Miran Bartol (poglavja v zvezi z lovstvom, lovnogospodarsko funkcijo in živalskim svetom), Bojan Kocjan (poglavja v zvezi z gozdnimi prometnicami).

Nosilec izdelave načrta

Domen Češarek, mag. inž. gozd.

Vodja odseka za načrtovanje razvoja gozdov
mag. Tomaž Devjak, univ. dipl. inž. gozd.

Vodja ZGS OE Kočevje
Tina Kotnik, univ. dipl. inž. gozd.

direktor ZGS

Gregor Danev, univ. dipl. inž. gozd.

Kočevje, 23. 4. 2026

12 Priloge

12.1 Preglednice v prilogah

12.1.1 Podrobne naravovarstvene smernice

Preglednica 118: Pregled naravnih vrednot in pripadajočih konkretnih varstvenih usmeritev

IDENT. ŠT.	IME	KRATKA OZNAKA	STATUS	ZVRST	KONKRETNE VARSTVENE USMERITVE	Stopnja poudarjenosti*	
						NV	BR
134	Kofel pri Mahovniku	Hum z jamami v več etažah pri Kočevju	NVDP	GEOMORF, (GEOMORFP), (HIDR)	- Znotraj NV naj se ohranja morfolofija površja. Novih gozdnih prometnic naj se ne gradi in pripravlja. - Krčitev gozda naj se ne izvaja. Opomba: Veči del NV je v gozdnem rezervatu Kofel.	1 (izven/GR 2)	
2708	Jelenov studenec	Kraški izvir in ponikalnica pri Koči pri Jelenovem studencu na Stojni	NVLP	HIDR	- V neposredni bližini naravne vrednote (25 m) naj se ne gradi nove gozdne infrastrukture (gozdne prometnice in ostali objekti).	2	/
4484V	Rinža	Ponikalnica, glavni vodotok na Kočevskem polju	NVDP	HIDR, GEOMORF	- V neposredni bližini Rinže (25 m) naj se ne gradi nove gozdne infrastrukture (gozdne prometnice in ostali objekti). - Kupov sečnih ostankov naj se ne zлага ter lesa ne skladišči v pasu 25 m od vrha brežin vodotoka oz. v pasu, ki ga dosegajo visoke vode. - Ohranja naj se avtohtono, rastišču primerno vegetacijo. - Krčitev gozda naj se ne izvaja.	2	/
7616	Reberbrunn	Stalni kraški izvir Rinže pod Stojno, zahodno od Mrtvic	NVLP	HIDR	- V neposredni bližini izvira (25 m) naj se ne gradi nove gozdne infrastrukture (gozdne prometnice in ostali objekti). - 25m okrog izvira naj se ohranja avtohtono in rastišču primerno vegetacijo. V tem pasu naj se krčitve gozda naj izvajajo.	2	/
7618	Mali Ulbrich	Kraški izvir pod Stojno jugozahodno od Slovenske vasi	NVLP	HIDR	- 25m okrog izvira naj se ohranja avtohtono in rastišču primerno vegetacijo.	2	/
7650	Fridrihštajn	Razgaljen apnenčast vrh na Stojni	NVLP	GEOMORF	- Znotraj NV naj se ohranja morfolofija površja. Novih gozdnih prometnic naj se ne gradi in pripravlja.	2	/
7684	Trebmos	Stalni kraški izvir Rinže pod Stojno, zahodno od Mrtvic	NVLP	HIDR	- V neposredni bližini izvira (25 m) naj se ne gradi nove gozdne infrastrukture (gozdne prometnice in ostali objekti). - 25m okrog izvira naj se ohranja avtohtono in rastišču primerno	2	/

IDENT. ŠT.	IME	KRATKA OZNAKA	STATUS	ZVRST	KONKRETNE VARSTVENE USMERITVE	Stopnja poudarjenosti*	
						NV	BR
					vegetacijo. V tem pasu naj se krčitve gozda ne izvajajo.		
7685	Reberski studenec	Kraški izviri pod Stojno, zahodno od Brega pri Kočevju	NVLP	HIDR	<ul style="list-style-type: none"> - V neposredni bližini izvira (25 m) naj se ne gradi nove gozdne infrastrukture (gozdne prometnice in ostali objekti). - Ob morebitni rekonstrukciji gozdne ceste zahodno od izvira naj se prepreči zasipavanje in drugo poseganje vanj. - 25m okrog izvira naj se ohranja avtohtono in rastišču primerno vegetacijo. V tem pasu naj se krčitve gozda ne izvajajo. 	2	/
7715	Mrzli studenec	Ponikalnica pod Stojno, zahodno od Mahovnika	NVLP	HIDR	<ul style="list-style-type: none"> - V oddaljenosti 10 m od vrha brežin ponikalnice naj se ne gradi nove gozdne infrastrukture (gozdne prometnice in ostali objekti). - Okrog izvira in ponora ter v priobalnem pasu (5 m) naj se ohranja avtohtono in rastišču primerno vegetacijo. V tem pasu naj se krčitve gozda ne izvajajo. 	2	/
7716	Rožni studenec	Kraški izvir pod Stojno, zahodno od Mahovnika	NVLP	HIDR	<ul style="list-style-type: none"> - V neposredni bližini izvira (25 m) naj se ne gradi nove gozdne infrastrukture (gozdne prometnice in ostali objekti). - 25m okrog izvira naj se ohranja avtohtono in rastišču primerno vegetacijo. V tem pasu naj se krčitve gozda ne izvajajo. 	2	/
7739	Korita	Kraški izvir na Stojni	NVLP	HIDR	<ul style="list-style-type: none"> - V neposredni bližini izvira (25 m) naj se ne gradi nove gozdne infrastrukture (gozdne prometnice in ostali objekti). - 25m okrog izvira naj se ohranja avtohtono in rastišču primerno vegetacijo. V tem pasu naj se krčitve gozda ne izvajajo. 	2	/
7748	Streliški izvir	Kraški izvir desnega pritoka Rinže pri Dolgi vasi	NVLP	HIDR	<ul style="list-style-type: none"> - 25m okrog izvira naj se ohranja avtohtono in rastišču primerno vegetacijo. <p>Opomba: NV je izven gozdnega prostora. Predlagamo, da se usmeritve za NV navedejo v poglavje 7 Usmeritve za gospodarjenje s posamičnim gozdnim drevjem in skupinami gozdnega drevja zunaj naselij.</p>	/	/
7749	Strelišče - izvir	Kraški izvir desnega pritoka Rinže pri Dolgi vasi	NVLP	HIDR	<ul style="list-style-type: none"> - V neposredni bližini izvira (25 m) naj se ne gradi nove gozdne infrastrukture (gozdne prometnice in ostali objekti). - 25m okrog izvira naj se ohranja avtohtono in rastišču primerno vegetacijo. V tem pasu naj se krčitve gozda ne izvajajo. - V izvorne kotanje in njihovo neposredno bližino (5 m) naj se ne odlaga sečnih ostankov. 	2	/

IDENT. ŠT.	IME	KRATKA OZNAKA	STATUS	ZVRST	KONKRETNE VARSTVENE USMERITVE	Stopnja poudarjenosti*	
						NV	BR
7750	Zajčji studenec	Kraški izvir desnega pritoka Rinže pri Dolgi vasi	NVLP	HIDR	- V neposredni bližini izvira (25 m) naj se ne gradi nove gozdne infrastrukture (gozdne prometnice in ostali objekti). - 25m okrog izvira naj se ohranja avtohtono in rastišču primerno vegetacijo. V tem pasu naj se krčitve gozda ne izvajajo.	2	/

Opombe:

Izven gozdnega prostora se nahajajo NV z naslednjimi identifikacijskimi številkami (presoja je izdelana na osnovi stare gozdne maske): 7618, 7716, 7750 in 7748.

* - V stolpcih »Stopnja poudarjenosti« je naveden predlog poudarjenosti stopnje **funkcije varovanja naravnih vrednot in funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti**.

V skladu s Pravilnikom o določitvi in varstvu naravnih vrednot so z oznako **V** označene naravne vrednote, katerih površina je večja od 1 km² ali so linijsko daljše od 1 km (2. člen).

V skladu s Pravilnikom o spremembah in dopolnitvah pravilnika o določitvi in varstvu naravnih vrednot, izdanim na podlagi 6. odstavka 37. člena ZON in 10. člena Zakona o varstvu podzemnih jam, so za naravne vrednote državnega pomena (geomorfološka podzemeljska zvrst) določene tudi vse znane jame. Seznam je naveden v Preglednici 2. V pripadajočem načrtu se obravnava samo jame, ki so v gozdnem prostoru.

Preglednica 119: Pregled jam in pripadajočih konkretnih varstvenih usmeritev

IDENT. ŠT.	IME JAME	KRATKA OZNAKA	STOPNJA POUДАРJENOSTI*	REŽIM VSTOPA	KONKRETNE VARSTVENE USMERITVE
40089	Mehrschloch	Vodoravna jama	2	3	Upošteva naj se varstveni režim v jami naveden v 18. členu Zakona o varstvu podzemnih jam. Na vplivnem območju jame (na površju nad znanimi rovi jame) naj se upošteva naslednje usmeritve: - Izvaja se takšne vrste gradenj, da se ne poškoduje podzemeljske naravne vrednote. - Vibracij zaradi eksplozij ali iz drugih virov se ne povzroča. - Vegetacijsko odejo, vključno z njenim odstranjevanjem, se spreminja le v takšnem obsegu, da se ne ali bistveno ne spremenijo kakovostne (kemične) in
40090	Golobja jama	Brezno	2	3	
40141	Jama treh bratov pri Kočevju	Vodoravna jama	2	2	
40142	Ledena jama v Fridrihštanjskem gozdu	Jama s stalnim ledom	2	2	
40143	Eleonorina jama	Vodoravna jama	2	2	
41719	Mostna jama	Vodoravna jama	2	3	
42558	Zvezdica	Jama z breznom in etažami, poševna jama	2	2	
42701	Jama severno od ledenika	Jama z breznom in etažami, poševna jama	2	2	
42725	Dvojno brezno pri Mahovniku	Jama z breznom in etažami, poševna jama	2	3	
42816	Jama 1 v Mahovniku	Jama s stalnim tokom	2	3	
42817	Jama v kamnolomu v Mahovniku	Vodoravna jama	2	3	
42872	Jama nad Rosnbrunom	Jama z breznom in etažami, poševna jama	2	3	
42873	Mühlhoferjeva jama	Jama z breznom in etažami, poševna jama	2	3	
42930	Jama 2 na Koflu pri Mahovniku	Jama s stalnim tokom	2	3	

IDENT. ŠT.	IME JAME	KRATKA OZNAKA	STOPNJA POUDAR JENOSTI*	REŽIM VSTOPA	KONKRETNE VARSTVENE USMERITVE
42931	Babja jama v Koflu pri Mahovniku	Jama s stalnim tokom	2	3	<p>količinske lastnosti pronicajoče vode.</p> <p>- Odpadkov in drugega materiala, vključno z odpadnim izkopnim ali gradbenim materialom, se ne odlaga ali skladišči na naravni vrednoti.</p> <p>- Nevarnih snovi, kot so nafta in naftni derivati, kemikalije in podobne snovi, se ne pretovarja in skladišči.</p>
43151	Odkopano brezno	Brezno	2	3	
43152	Žabnica	Jama z breznom in etažami, poševna jama	2	3	
43331	Brezno pri Marofu	Brezno	/	3	
43376	Sestre treh bratov	Vodoravna jama	2	3	
43380	Brezno pri Mahovniku	Brezno	2	3	
43461	Polšje brezno	Brezno	2	3	
43466	Lačno brezno	Poševno ali stopnjasto brezno	2	3	
43477	Hladno brezno	Brezno	2	3	
43597	Blatno brezno	Poševno ali stopnjasto brezno	2	3	
43598	Bodeče brezno	Brezno s stalnim tokom	2	3	
43599	Najdeno brezno	Poševno ali stopnjasto brezno	2	3	
43600	Sinkova jama	Vodoravna jama	2	3	
43851	Samotar	Jama z breznom in etažami, poševna jama	2	3	
43853	Smetljiva jama	Jama z breznom in etažami, poševna jama	2	3	
43861	Brezno pod cesto	Brezno	2	3	
43906	Tinčkova jama	Brezno	/	3	
43907	Malo brezno	Brezno	2	3	
43908	Strma jama	Jama z breznom in etažami, poševna jama	2	3	
43909	Mišnica	Brezno	/	3	
43910	Storžek	Jama z breznom in etažami, poševna jama	2	3	
43911	Brezno sedmih škratov	Jama z breznom in etažami, poševna jama	2	3	
43912	Hudičeva luknja	Jama z breznom in etažami, poševna jama	2	3	
43913	Jazbina pod mestnim vrhom	Spodmol, kevdrč	2	3	
43914	Goljufivo brezno	Brezno	2	3	
43915	Žepna jama pri Jelenovem studencu	Jama z breznom in etažami, poševna jama	2	3	
43916	Skalnjak	Vodoravna jama	2	3	
43917	Jama na polici	Spodmol, kevdrč	2	3	
43918	Volčja jama	Spodmol, kevdrč	2	3	
43919	Brezno nad staro elektrarno	Jama z breznom in etažami, poševna jama	2	3	
43920	Samotno brezno	Brezno	/	3	
43921	Martinčkovo brezno	Brezno	2	3	

IDENT. ŠT.	IME JAME	KRATKA OZNAKA	STOPNJA POUDAR JENOSTI*	REŽIM VSTOPA	KONKRETNE VARSTVENE USMERITVE
43922	Jelka	Jama z občasnim tokom	2	3	
43923	Klepčevo brezno	Poševno ali stopnjasto brezno	2	2	
43924	Fontana-Estavela	Jama občasni izvir	/	3	
43925	Stojna 1	Jama s stalnim ledom	2	3	
43926	Netopirčkova jama	Vodoravna jama	2	3	
44197	Blatnikova jama	Jama z breznom in etažami, poševna jama	2	3	
44198	Brezno pri Ledeni jami	Brezno	2	3	
44200	Podrta jama	Jama z breznom in etažami, poševna jama	2	3	
44201	Mahovno brezno	Brezno	2	3	
44202	Brezno na meji	Brezno	2	3	
44203	Grozno brezno	Jama z bazeni nakapane vode	2	3	
44204	Biserka	Jama z breznom in etažami, poševna jama	2	3	
44205	Razjedeno brezno	Brezno	2	3	
44206	Mučno brezno	Poševno ali stopnjasto brezno	2	3	
44207	Skala	Brezno	2	3	
44208	Tonetov brlog	Vodoravna jama	2	3	
44533	Kaverna 1	Vodoravna jama	/	3	
44672	Kekčevo brezno	Poševno ali stopnjasto brezno	2	3	
44800	Kaverna 2	Vodoravna jama	/	3	
44801	Kaverna 3	Vodoravna jama	/	3	
44802	Kaverna 4	Vodoravna jama	/	3	
44803	Kaverna 5	Vodoravna jama	2	3	
44904	Brezno nad Dolgo vasjo	Poševno ali stopnjasto brezno	/	3	
44905	Jama nad Mrzlim studencem	Jama z breznom in etažami, poševna jama	2	3	
44908	Brezno 3 pri Ledeni jami	Brezno	2	3	
45452	Brezno ob cesti	Brezno	2	3	
45544	Udor na cesti	Poševno ali stopnjasto brezno	2	3	
45577	Novembrsko brezno	Jama z breznom in etažami, poševna jama	2	3	
46172	Andrejčkovo brezno	Brezno	/	3	
46843	Brezno nad Reberjo	Brezno	2	3	
46847	Brezno v Pargi	Jama z breznom in etažami, poševna jama	2	3	
46848	Brezno Tuba	Jama z breznom in etažami, poševna jama	2	3	
48741	Anžetovo brezno	Brezno	2	3	

IDENT. ŠT.	IME JAME	KRATKA OZNAKA	STOPNJA POUDAR JENOSTI*	REŽIM VSTOPA	KONKRETNE VARSTVENE USMERITVE
48742	Jama Strmec 1	Brezno	2	3	
50866	Mavrahovo brezno	Brezno	2	3	
51377	Kevderc pri gozdni poti	Spodmol, kevdrč	2	3	
51584	Ciganska jama na Koflu pri Mahovniku	Vodoravna jama	2	3	
52465	Zvončica	Jama z breznom in etažami, poševna jama	2	3	
52577	Zavetišče pod steno	Vodoravna jama	2	3	
52615	Fosilni rov 1	Jama z breznom in etažami, poševna jama	2	3	
52616	Fosilni rov 2	Jama z breznom in etažami, poševna jama	2	3	
52620	Jama 1 pri Dolgi vasi	Vodoravna jama	2	3	
52623	Jama 2 pri Dolgi vasi	Jama z breznom in etažami, poševna jama	2	3	
52624	Jama 3 pri Dolgi vasi	Jama z breznom in etažami, poševna jama	2	3	
52626	Jama pod Zvezdico	Jama z breznom in etažami, poševna jama	2	3	
52627	Jama pri Mrzlem studencu	Jama z breznom in etažami, poševna jama	2	3	
52642	Medcestni udor	Brezno	2	3	
52646	Podcestni udor	Jama z breznom in etažami, poševna jama	2	3	
52655	Sinkovo brezno	Brezno	2	3	
52657	Zjot na Stojni	Jama z breznom in etažami, poševna jama	2	3	
52658	Zvončica 2	Jama z breznom in etažami, poševna jama	2	3	
52689	Brezno 1 pri Fridrihštajnu	Brezno	2	3	
52691	Brezno 2 pri Fridrihštajnu	Brezno	2	3	
52692	Brezno 3 pri Fridrihštajnu	Brezno	2	3	
52751	Jelenov dvorec	Brezno	2	3	
52759	Kevderc pri Fridrihštajnu	Vodoravna jama	2	3	
52768	Ledenikova jama	Jama z breznom in etažami, poševna jama	2	3	
52787	Očalno brezno pri Fridrihštajnu	Brezno	2	3	
52896	Brezno Svena Lebana	Brezno	2	3	
52960	Brezno 1 pod Slovenskim vrhom	Jama z breznom in etažami, poševna jama	2	3	

IDENT. ŠT.	IME JAME	KRATKA OZNAKA	STOPNJA POUDAR JENOSTI*	REŽIM VSTOPA	KONKRETNE VARSTVENE USMERITVE
52961	Brezno 2 na kočevski Rebri	Brezno	2	3	
52963	Brezno 2 pod Slovenskim vrhom	Brezno	2	3	
52967	Brezno 3 pod Slovenskim vrhom	Brezno	2	3	
52969	Brezno nad Zvezdico	Brezno	2	3	
52970	Brezno pod Koritom	Brezno	2	3	
52981	Dvogrla mostnica	Jama z breznom in etažami, poševna jama	2	3	
52984	Hlodovka	Jama z breznom in etažami, poševna jama	2	3	
52987	Jama 1 na kočevski Rebri	Jama z breznom in etažami, poševna jama	2	3	
52990	Jama s koritom na Stojni	Jama z breznom in etažami, poševna jama	2	3	
52992	Korita	Jama občasni izvir	2	3	
52995	Parga 1	Brezno	2	3	
52996	Parga 10	Vodoravna jama	2	3	
52998	Parga 2	Jama z breznom in etažami, poševna jama	2	3	
52999	Parga 3	Jama z breznom in etažami, poševna jama	2	3	
53001	Brezno na Pargi 1	Brezno	2	3	
53002	Brezno na Pargi 7	Brezno	2	3	
53003	Brezno na Pargi 4	Brezno	2	3	
53004	Brezno na Pargi 3	Brezno	2	3	
53016	Sekirica	Jama z breznom in etažami, poševna jama	2	3	
53019	Trogla mostnica	Jama z breznom in etažami, poševna jama	2	3	
53022	Udor nad Ledeno jamo	Jama z breznom in etažami, poševna jama	2	3	
53023	Udor pod Zvezdico	Brezno	2	3	
53028	Brezno na Pargi 2	Brezno	2	3	
53029	Brezno na Pargi 5	Brezno	2	3	
53030	Brezno na Pargi 6	Brezno	2	3	
53039	Jama 3 na kočevski Rebri	Jama z breznom in etažami, poševna jama	2	3	
53042	Jelenovo korito	Poševno ali stopnjasto brezno	2	3	

Opombe:

Številka režima vstopa pomeni: 3 – odprta jama s prostim vstopom, 2 – odprta jama z nadzorovanim vstopom.

Izven gozdnega prostora se nahajajo NV z naslednjimi identifikacijskimi številkami: 43331, 43906, 43909, 43920, 43924, 44533, 44800, 44801, 44802, 44904, 46172.

PRIPOROČILO: V letu 2006 je bil sprejet Pravilnik o sporočanju podatkov o podzemnih jamah (Uradni list RS, št. 120/06), katerega namen je zbiranje in izpopolnjevanje podatkov o jamah. V 8. členu omenjenega Pravilnika je opredeljen obseg sporočanja popolnejšega podatka za že znano jamo, vključno z natančnejšo določitvijo lege vhoda v že znano jamo. V kolikor razpolagate s takšnimi podatki, jih sporočite Inštitutu za raziskovanje krasa Znanstvenoraziskovalnega centra SAZU.

Preglednica 120: Pregled območij pričakovanih naravnih vrednot

ZAP. ŠT.	IME	KRATKA OZNAKA
1	Karbonatne kamnine	Območje pričakovanih geomorfoloških podzemskih naravnih vrednot

Preglednica 121: Pregled ekološko pomembnih območij in pripadajočih varstvenih usmeritev

KODA	IME	OPIS	VARSTVENE USMERITVE
31100	Kočevsko	Dinarski kraški svet na jugovzhodu Slovenije, pokrit pretežno z ilirskim jelovo bukovim ter bukovim gozdom, je del največjega strnjenegega kompleksa gozdov v Sloveniji.	Upoštevajo naj se usmeritve podane v poglavju 5.2.1 pri posebnih varstvenih območjih (Natura 2000) za celoten gozdni prostor ter vse upravljalvske cone.
80000	Osrednje območje življenjskega prostora velikih zveri	Osrednje območje življenjskega prostora velikih zveri rjavega medveda, volka in risa obsega Trnovski gozd, Nanos, Hrušico, Javornike, Snežnik in Kočevsko, ki tvorijo največje sklenjeno območje gozda pri nas.	Smiselno naj se upoštevajo usmeritve podane v poglavju 5.2.1 pri posebnih varstvenih območjih.

Preglednica 122: Pregled območij Natura 2000 in evropsko pomembnih vrst in habitatnih tipov, ki se nahajajo znotraj GGE

KODA in IME	status	VRSTE IN HABITATNI TIPI VEZANI NA GOZDNI PROSTOR ZNOTRAJ GGE STOJNA
SI3000129 Rinža	POO	<u>Žuželke:</u> črtasti medvedek (<i>Callimorpha quadripunctaria</i> *). <u>Dvoživka</u> veliki pupek (<i>Triturus carnifex</i>), človeška ribica (<i>Proteus anguinus</i>). <u>Habitatni tipi:</u> (8310) Jame, ki niso odprte za javnost, (91E0*) Obrečna vrbovja, jelševja in jesenovja (mehkolesna loka); (<i>Alnus glutinosa</i> in <i>Fraxinus excelsior</i> (Alno-Padion, <i>Alnion incanae</i> , <i>Salicion albae</i>)).
SI3000263 Kočevsko	POO	<u>Sesalci</u> volk (<i>Canis lupus</i> *), rjavi medved (<i>Ursus arctos</i> *), ris (<i>Lynx lynx</i>), širokouhi netopir (<i>Barbastella barbastellus</i>), veliki navadni netopir (<i>Myotis bechsteini</i>), navadni netopir (<i>Myotis myotis</i>),

KODA in IME	status	VRSTE IN HABITATNI TIPI VEZANI NA GOZDNI PROSTOR ZNOTRAJ GGE STOJNA
		<p>mali podkovnjak (<i>Rhinolophus hipposideros</i>), veliki podkovnjak (<i>Rhinolophus ferrumequinum</i>), južni podkovnjak (<i>Rhinolophus euryale</i>), vejicati netopir (<i>Myotis emarginatus</i>).</p> <p><u>Dvoživka</u> hribski urh (<i>Bombina variegata</i>), veliki pupek (<i>Triturus carnifex</i>), človeška ribica (<i>Proteus anguinus</i>).</p> <p><u>Žuželke</u> alpski kozliček (<i>Rosalia alpina</i>*), bukov kozliček (<i>Morimus funereus</i>), škrlatni kukuj (<i>Cucujus cinnaberinus</i>), brazdar (<i>Rhysodes sulcatus</i>), črtasti medvedek (<i>Callimorpha quadripunctaria</i>*), rogač (<i>Lucanus cervus</i>), gozdni postavnež (<i>Euphydryas maturna</i>), veliki frfotavček (<i>Leptidea morsei</i>).</p> <p><u>Raki:</u> navadni koščak (<i>Austropotamobius torrentium</i>).</p> <p><u>Rastline:</u> mah zeleni žužnjak (<i>Buxbaumia viridis</i>), mah <i>Dicranum viride</i>.</p> <p><u>Habitatni tipi</u> (8310) Jame, ki niso odprte za javnost, (91E0*) Obrečna vrbovja, jelševja in jesenovja (mehkolesna loka); (<i>Alnus glutinosa</i> in <i>Fraxinus excelsior</i> (Alno-Padion, Alnion incanae, Salicion albae)), (91K0) Ilirski bukovi gozdovi (<i>Fagus sylvatica</i> (Aremonio-Fagion)).</p>
SI5000013 Kočevsko	POV	<p><u>Ptice:</u> črna žolna (<i>Dryocopus martius</i>), gozdni jereb (<i>Bonasa bonasia</i>), koconogi čuk (<i>Aegolius funereus</i>), kozača (<i>Strix uralensis</i>), mali skovik (<i>Glaucidium passerinum</i>), pivka (<i>Picus canus</i>), sršenar (<i>Pernis apivorus</i>), belohrbti detel (<i>Dendrocopos leucotos</i>), triprsti detel (<i>Picoides tridactylus</i>),</p>

KODA in IME	status	VRSTE IN HABITATNI TIPI VEZANI NA GOZDNI PROSTOR ZNOTRAJ GGE STOJNA
		mali muhar (<i>Ficedula parva</i>).

Opomba: Z * so označene prednostne kvalifikacijske vrste in HT.

Preglednica 123: Podatki o habitatnih tipih vezanih na gozdne površine znotraj GGE

Habitatni tip	Cona/Območje habitatnega tipa	Ekološke zahteve habitatnega tipa	Velikost cone znotraj POO (ha)	Velikost cone znotraj GGE (ha)	Ocena stanja na območju Natura 2000
(8310) Jame, ki niso odprte za javnost	<p><u>Celoten gozdni prostor</u></p> <p><u>SI3000129 Rinža</u></p> <p>Večji del območja Natura 2000.</p> <p><u>SI3000263 Kočevsko:</u></p> <p>Celotno območje Natura 2000. Klepčevo brezno (JK3923), Ledena jama v Fridrihštanskem gozdu (JK0142), Eleonorina jama (JK0143), Jama treh bratov pri Kočevju (JK0141), Jama severno od ledenika (JK2701) in Zvezdica (JK2558) so biološko pomembne jame.</p>	<p>To so jame, vključno s pripadajočimi vodnimi telesi, ki niso odprte za javnost in so življenjski prostor specializiranih ali endemičnih vrst živali. Mednje sodijo različni nevretenčarji, zlasti hrošči, raki in mehkužci, ki imajo praviloma zelo omejeno razširjenost. Jame so prezimovališče in kotišče številnih netopirjev ter življenjski prostor človeške ribice. V Sloveniji jih najdemo v dinarskem svetu.</p>	<p>164</p> <p>106.790</p>	<p>164</p> <p>3.085</p>	<p>Stopnja ohranjenosti strukture in funkcije HT na območju je dobra.</p> <p>Stopnja ohranjenosti strukture in funkcije HT na območju je povprečna ali zmanjšana. Jame na kraških poljih in kmetijskih zemljiščih so podvržene prekomernemu onesnaženju z dušikom. Lažje dostopne jame so onesnažene z odpadki. (Vir: LIFE Kočevsko).</p>
(91E0*) Obrečna vrbovja, jelševja in jesenovja (mehkolesna loka); (<i>Alnus glutinosa</i> in <i>Fraxinus excelsior</i> (Alno- Padion, <i>Alnion incanae</i> , <i>Salicion albae</i>))	<p><u>Upravljalvska cona F – mehkolesna loka</u></p> <p><u>SI3000129 Rinža</u></p> <p>Sestoji ob Rinži.</p> <p><u>SI3000263 Kočevsko:</u></p> <p>Posamezni sestoji ob Rinži.</p>	<p>Združbe mehkolesne loke se razvijajo pod neposrednim vplivom vodotoka, tik nad njegovim srednjim vodostajem, in so pogosto poplavljenе. Tla so nerazvita, pogosto peščena. Glavne drevesne vrste so različne vrbe, siva in črna jelša ter veliki jesen. Habitatni tip je pomemben življenjski prostor za nekatere Natura 2000 vrste živali. V Sloveniji se pojavlja ob večjih rekah, zlasti tam, kjer je naravna dinamika reke še ohranjena.</p>	<p>51</p> <p>164</p>	<p>64</p> <p>51</p> <p>1</p>	<p>Stopnja ohranjenosti strukture in funkcije HT na območju je povprečna ali zmanjšana.</p> <p>Stopnja ohranjenosti strukture in funkcije HT na območju je dobra.</p>

Habitatni tip	Cona/Območje habitatnega tipa	Ekološke zahteve habitatnega tipa	Velikost cone znotraj POO (ha)	Velikost cone znotraj GGE (ha)	Ocena stanja na območju Natura 2000
		Ogrožajo ga hidror regulacije, gradnje jezov, pozidava in košnja do struge reke.			
(91K0) Ilirski bukovi gozdovi (<i>Fagus sylvatica</i> (Aremonio-Fagion))	<u>Celoten gozdni prostor</u> <u>SI3000263 Kočevsko:</u> Višje ležeči, pretežno ohranjeni gozdovi v GGE.	Ilirski bukovi gozdovi rastejo na karbonatni podlagi na nadmorski višini 600-1400 m. Sestavlja jih več različnih združb (dinarski podgorski bukovi gozdovi, bukovi gozdovi z jelko, visokogorski bukovi gozdovi), zanje je značilna večja vrstna pestrost kot za ostale bukove gozdove. V Sloveniji so najbolj ohranjeni v dinarskem svetu, pojavljajo pa se tudi v Alpah in ponekod v vzhodni Sloveniji (Orlica, Bohor, Kum, Boč, Donačka gora). V preteklosti jih je ponekod ogrožalo panjevsko gospodarjenje, steljarjenje in gozdna paša, sedaj pa mestoma pospeševanje smreke in oteženo pomlajevanje zaradi objedanja.	57.322	2.467	Zaradi preštevilične divjadi je še vedno problem v objedenosti iglavcev in listavcev. Pomlajevanje jelke in njeno prehajanje v višje višinske razrede je oteženo. V višjih višinskih razredih se nahaja pretežno bukovo mladje. (Vir: Popis objedenosti mladja, 2020).

Preglednica 124: Podatki o kvalifikacijskih vrstah vezanih na gozdne površine znotraj GGE

Vrsta	Cona/Območje vrste	Ekološke zahteve vrste	Velikost cone znotraj POO / POV (ha)	Velikost cone znotraj GGE (ha)	Ocena stanja na območju Natura 2000
volk (<i>Canis lupus</i> *)	<u>Celoten gozdni prostor</u> <u>SI3000263 Kočevsko:</u> Pretežno celoten gozdni prostor znotraj Natura 2000 območja (Stojna). V oddelku 1 in 9 sta pomembna koridorja.	Podnevi se zadržujejo v skrivališčih v gosti podrasti ali na nepristopnih krajih. Prehranjuje se zlasti s srnjadjo, jelenjadjo in divjimi svinjami. Ujame predvsem živali, ki so v slabi telesni kondiciji, zato je pomemben selektor. Je zelo prilagodljiv, omejuje ga le človekova dejavnost (velika gostota naselij in prometnic). Za preživetje vrste je pomembna povezanost populacij s koridorji.	86.239	2.515	Vrsta je pogosta, odlično ohranjena, populacija ni izolirana na širšem območju razširjenosti.
rjavi medved (<i>Ursus arctos</i> *)	<u>Celoten gozdni prostor</u> <u>SI3000263 Kočevsko:</u>	Pri nas živi v bukovo-jelovih gozdovih dinarskega visokega krasa. Zaradi velikosti telesa in pretežno	86.239	2.515	Vrsta je pogosta,

Vrsta	Cona/Območje vrste	Ekološke zahteve vrste	Velikost cone znotraj POO / POV (ha)	Velikost cone znotraj GGE (ha)	Ocena stanja na območju Natura 2000
	Pretežno celoten gozdni prostor znotraj Natura 2000 območja (Stojna). V oddelku 1 in 9 sta pomembna koridorja.	rastlinske prehrane, ki ni energetske bogata, mora medved pojesti veliko količino hrane, kar pomeni, da potrebuje veliko časa, da jo najde. Pri tem prehodi velike razdalje ter se seli. Zimo prespi, vendar to ni pravo zimsko spanje. Brlog, ki ne sme biti izpostavljen motnjam, je ključnega pomena za izbiro življenjskega prostora. To še posebej velja za samice, ki pozimi v njih kotijo mladiče. Pomembni so tudi mladi stadiji gozda, kjer uspevajo plodnosne vrste. Na izbiro življenjskega prostora močno vpliva človek.			odlično ohranjena, populacija ni izolirana na širšem območju razširjenosti.
navadni ris (<i>Lynx lynx</i>)	<u>Celoten gozdni prostor</u> <u>SI3000263 Kočevsko:</u> Pretežno celoten gozdni prostor znotraj Natura 2000 območja (Stojna).	Gozd, v katerem živi, je lahko prekinjen s kmetijskimi površinami. Za preživetje so ključni zadostna količina plena ter strpnost s strani ljudi. Na območjih, kjer je delež manjših parkljarjev majhen, je njegov glavni tekmelec volk. Za njegovo ohranitev je nujna vzpostavitev povezave med izoliranimi populacijami v Evropi.	86.239	2.515	Neugodno.
širokouhi netopir (<i>Barbastella barbastellus</i>)	<u>Celoten gozdni prostor</u> <u>SI3000263 Kočevsko:</u> Pretežno celoten gozdni prostor znotraj Natura 2000 območja je prehranjevalni habitat. Jama Kekčevo brezno (JK4672) je zatočišče vrste. Vrsta je bila zabeležena leta 2023 v okviru monitoringa netopirjev v okolici Mahovnika pri Kočevju.	Prebivalec gozdnatih območij. Zimska zatočišča: pogosto jame z nizkimi temperaturami do 5°C in visoko zračno vlago. Poletna zatočišča: drevesne dupline, stavbe, jame, ki jih dnevno menja. Območje dejavnosti: do 10 km od zatočišča. Prehranjevalni habitat: zreli listopadi gozd, gozdni rob. Glavni vzrok ogroženosti je zatiranje žuželk v kmetijstvu in gozdarstvu, izguba zatočišč (dupline), pa tudi raba zaščitnih sredstev za les na podstrešjih.	99.530	3.057	Vrsta je stalno prisotna, ohranjenost vrste je odlična, populacija ni izolirana na širšem območju razširjenosti.
veliki navadni netopir (<i>Myotis bechsteinii</i>)	<u>Celoten gozdni prostor</u> <u>SI3000263 Kočevsko:</u>	Prebivalec velikih območij listnatih gozdov, predvsem ohranjeni dinarski jelovo-bukovi gozdovi, največkrat na	99.530	3.057	Vrsta je stalno prisotna,

Vrsta	Cona/Območje vrste	Ekološke zahteve vrste	Velikost cone znotraj POO / POV (ha)	Velikost cone znotraj GGE (ha)	Ocena stanja na območju Natura 2000
	Pretežno celoten gozdni prostor znotraj Natura 2000 območja je prehranjevalni habitat.	nadmorski višini 300-900 m. Zatočišča: drevesna dupla, kotišča. Prehranjevalni habitat: strukturno bogati bukovi in hrastovi gozdovi, z velikim deležem zrelih sestojev, razvita grmovna plast. Hrana: nočni metulji, košeninarji, hrošči.			ohranjenost vrste je odlična, populacija ni izolirana na širšem območju razširjenosti.
navadni netopir (<i>Myotis myotis</i>)	<u>Celoten gozdni prostor</u> <u>SI3000263 Kočevsko:</u> Celotno Natura 2000 območje je prehranjevalni habitat. Vrsta je bila zabeležena leta 2022 v okviru monitoringa netopirjev v okolici Mahovnika pri Kočevju.	Živi v odprtih in svetlih listopadnih gozdovih do 1200 m visoko. Poleti in pozimi si najde zatočišče v jamah in stavbah. Za prezimovanje potrebuje visoko zračno vlago. Lovi predvsem velike žuželke na košenih travnikih, v sadovnjakih in gozdovih brez podrasti. Občasno se seli na razdalje večje od 100 km. Ogroža ga predvsem izguba življenjskega prostora ter neustrezne prenove zgradb in preprečevanje dostopa v zatočišča (jame in drugi podzemni habitati, cerkvena podstrešja, zvoniki, podstrehe drugih objektov).	80.724	3.084	Vrsta je stalno prisotna, ohranjenost vrste je dobra, populacija ni izolirana na širšem območju razširjenosti.
mali podkovnjak (<i>Rhinolophus hipposideros</i>)	<u>Celoten gozdni prostor</u> <u>SI3000263 Kočevsko:</u> Pretežno celotno Natura 2000 območje je prehranjevalni habitat. Jama treh bratov (JK0141), Eleonorina jama (JK0143), Mehrerschloch (JK0089) - Medvedja jama, cerkev Vsi svetniki v Livoldu so najdišče vrste.	Živi v toplih zavetrnih dolinah z listopadnim drevjem in grmičevjem, najbolj mu ustrezajo zakrasela območja s kraškimi jamami. Prehranjuje se z žuželkami, med katerimi prevladujejo nočni metulji, mrežekrilci in mladoletnice.	104.471	3.071	Vrsta je stalno prisotna, ohranjenost vrste je dobra, populacija ni izolirana na širšem območju razširjenosti.
veliki podkovnjak (<i>Rhinolophus ferrumequinum</i>)	<u>Celoten gozdni prostor</u> <u>SI3000263 Kočevsko:</u> Pretežno celotno Natura 2000 območje je prehranjevalni habitat. Eleonorina jama (JK0143), Jama treh bratov (JK0141), cerkev	Živi v toplih gozdovih na zakraseli podlagi, s številnimi jamami in bližino vode. Je izrazito jamska vrsta - v jame se zateka tako v času zimskega spanja kot poleti, ko tam preživi dan. Poleti ga najdemo tudi na podstrešjih. Prehranjuje se z žuželkami, med	104.435	3.066	Vrsta je stalno prisotna, ohranjenost vrste na območju je dobra, populacija ni izolirana na

Vrsta	Cona/Območje vrste	Ekološke zahteve vrste	Velikost cone znotraj POO / POV (ha)	Velikost cone znotraj GGE (ha)	Ocena stanja na območju Natura 2000
	Vsi svetniki v Livoldu so najdišče vrste.	katerimi prevladujejo hrošči in nočni metulji. Glavni vzrok ogroženosti je zatiranje žuželk v kmetijstvu in gozdarstvu ter vznemirjanje na zatočiščih in kotiščih (od vandalizma, motenj, do neustreznih prenov zgradb).			širšem območju razširjenosti.
južni podkovnjak (<i>Rhinolophus euryale</i>)	Celoten gozdni prostor <u>SI3000263 Kočevsko:</u> Pretežno celotno Natura 2000 območje je prehranjevalni habitat.	Živi na toplih južnih pobočjih in v dolinah z listnatimi gozdovi ter na kmetijskih območjih. Potrebuje bližino vode in jame z različnim temperaturnim režimom, kjer tudi prezimuje. Poleti se čez dan zateka v toplejše dele jam ali v podstrešja stavb. Glavni vzrok ogroženosti je uporaba pesticidov pri zatiranju žuželk ter vznemirjanje na zatočiščih in kotiščih (osvetljevanje delov jam, motnje s strani obiskovalcev, vandalizem in neustrezne prenove zgradb). Preprečevanje dostopa v zatočišča (jame in drugi podzemni habitati, cerkvena podstrešja, zvoniki, podstrehe drugih objektov).	104.435	3.066	Vrsta je stalno prisotna, ohranjenost vrste na območju je odlična, populacija ni izolirana, ampak je ob meji območja razširjenosti.
vejicati netopir (<i>Myotis emarginatus</i>)	Celoten gozdni prostor <u>SI3000263 Kočevsko:</u> Celotno Natura 2000 območje je prehranjevalni habitat. Cerkev Vsi svetniki v Livoldu je najdišče vrste.	Živi v toplih gozdnatih ali grmiščnih predelih, najraje na apnenčasti podlagi v bližini vode. Prezimuje v jamah z visoko zračno vlago, poleti pa se preko dneva zateče tudi na podstrešja stavb. Kotišča so na severu območja razširjenosti na toplih podstrešjih in v zvonikih, na jugu pa tudi v podzemskih jamah. Prehranjuje se s pajkovci in žuželkami, ki jih pobere z listov, vejic in s tal, lovi pa tudi leteče žuželke, ki jih prestreže z letalno mrežo. Pogoste so skupine ali faze, ki ne letajo oziroma so dejavne podnevi. Najbolj so ogrožena njegova	90.802	3.066	Vrsta je stalno prisotna, ohranjenost vrste na območju je dobra, populacija ni izolirana na širšem območju razširjenosti.

Vrsta	Cona/Območje vrste	Ekološke zahteve vrste	Velikost cone znotraj POO / POV (ha)	Velikost cone znotraj GGE (ha)	Ocena stanja na območju Natura 2000
		kotišča v stavbah, ki so tudi najbolj izpostavljeni.			
hribski urh (<i>Bombina variegata</i>)	<u>Celoten gozdni prostor</u> <u>SI3000263 Kočevsko:</u> Vodni biotopi znotraj Natura 2000 območja.	Hribski urh je gozdna vrsta, ki išče zavetje pod kamni in odmrli kosi lesa, v skalnih razpokah v grmovju ali v svetlih gozdnih robovih, kjer lahko preživi poletna obdobja mirovanja in prezimuje. Tipična mrestišča hribskega urha so nezasenčene občasne luže v ali blizu gozda. Je šibko konkurenčna pionirska vrsta, ki naseljuje življenjske prostore v zgodnjem stadiju naravne sukcesije (glinokopi, kamnolomi, kolesnice v gozdu), ko je prisotnih manj plenilcev in kompetitorjev. Zelo mobilni so predvsem mladi osebki (do 1200 m daleč od vode), ki imajo boljše možnosti za naseljevanje novih življenjskih prostorov. Živi od nižin do gozdne meje montanskega pasu.	106.790	3.085	Vrsta je redka. Stopnja ohranjenosti je dobra, populacija ni izolirana na širšem območju.
veliki pupek (<i>Triturus carnifex</i>)	<u>Celoten gozdni prostor</u> <u>SI3000129 Rinža:</u> Vodni biotopi znotraj Natura 2000 območja. Vrsta je bila najdena v okviru monitoringa dvoživk na večih točka v mrtvici Rinže, v oddelku 24b. <u>SI3000263 Kočevsko:</u> Vodni biotopi znotraj Natura 2000 območja.	Odrasel osebek se prehranjuje na kopnem, predvsem na ekstenzivnih vlažnih travnikih gričevnatega in hribovitega sveta. Prezimuje lahko na kopnem (v gozdu ali grmiščih v zavetju na vlažnih mestih pod kamni, v skalnih razpokah in luknjah, pod ali v razpadajočem lesu...) ali v vodi, kjer se tudi razmnožuje (srednje veliki kali in druge stoječe mirne vode, ki se zelo redko izsušijo in imajo bujno obrežno in vodno rastlinje ter čisto vodo). Ogroža ga uničevanje in onesnaževanje vodnih okolij, vlaganje rib, intenzivno kmetijstvo ter ceste in promet. Za ohranjanje vrste so pomembni ekološki koridorji, ki vse življenjske prostore na širšem območju	237 106.790	237 3.085	Vrsta je prisotna. Stopnja ohranjenosti je dobra, populacija ni izolirana na širšem območju razširjenosti. Vrsta je redka. Stopnja ohranjenosti je dobra, populacija ni izolirana na širšem območju.

Vrsta	Cona/Območje vrste	Ekološke zahteve vrste	Velikost cone znotraj POO / POV (ha)	Velikost cone znotraj GGE (ha)	Ocena stanja na območju Natura 2000
		povezujejo v funkcionalno celoto.			
človeška ribica (<i>Proteus anguinus</i>)	<p><u>Celoten gozdni prostor</u></p> <p><u>SI3000129 Rinža:</u></p> <p>Vrsta je bila najdena v izviri Rinže (Rožni studenec, Mali in Veliki Ulbrich).</p> <p><u>SI3000263 Kočevsko:</u></p> <p>Podzemne vode.</p>	<p>Živijo v podzemnih vodah dinarskega krasa s temperaturo 8-12°C. Ogroženost močerila je povezana z onesnaženjem površinskih voda na kraškem svetu.</p>	164	164	neugodno
			106.340	2.126	neugodno
alpski kozliček (<i>Rosalia alpina</i> *)	<p><u>Celoten gozdni prostor</u></p> <p><u>SI3000263 Kočevsko:</u></p> <p>Pretežno listnati gozdovi znotraj Natura 2000 območja. Vrsta je bila zabeležena v oddelku 8 in 26B.</p>	<p>Alpski kozliček je dnevno aktivna vrsta, ki jih najpogosteje opazujemo na mrtvih ali posekanih drevesih od sredine julija do sredine avgusta. Ličinke živijo v mrtvih ali ostarelih drevesih različnih listavcev, predvsem bukve. Samice odlagajo jajčeca v sveže poškodovan bukov les in šture. Glede na sonaravno gozdno gospodarjenje z gozdovi v Sloveniji se domneva, da je glavna nevarnost a vrsto puščanje hlodovine in cepanic znotraj območij kjer vrst živi v mesecu juliju in avgustu. Sveže posekan les namreč močno privablja osebkke te vrste, ki tu odlagajo jajčeca. Zarod pa seveda ob predelavi propade.</p>	37.265	656	Vrsta je pogosta, ohranjenost vrste je odlična, populacija ni izolirana na širšem območju.
bukov kozliček (<i>Morimus funereus</i>)	<p><u>Celoten gozdni prostor</u></p> <p><u>SI3000263 Kočevsko:</u></p> <p>Pretežni del gozdnega prostora znotraj Natura 2000 območja. Vrsta je bila popisna v oddelku 43a.</p>	<p>Prehranjuje se z lesom različnih drevesnih vrst. Odrasle privablja vonj ranjenih ali posekanih dreves predvsem bukve in jelke, v katerega samice tudi odlagajo jajčeca. Razvoj poteka tri do štiri leta, ličinke se prehranjujejo pod lubjem in se zabubijo globlje v lesu. Posebnost vrste je relativno dolga življenjska doba odraslih osebkov (2 leti). Hroščki so nekrilati, zaradi česar je omejena njihova mobilnost, kljub temu pa lahko posamezen</p>	80.440	2.644	Vrsta je pogosta, ohranjenost vrste je zmanjšana, populacija ni izolirana.

Vrsta	Cona/Območje vrste	Ekološke zahteve vrste	Velikost cone znotraj POO / POV (ha)	Velikost cone znotraj GGE (ha)	Ocena stanja na območju Natura 2000
		osebek prehodi velike razdalje. Odrasli osebki so aktivni od maja do julija in jih najdemo večinoma na cestah ter ob posekanih deblih jelke ali bukve. Ličinka se razvija predvsem v svežih štorih jelke in bukve.			
škrlatni kukuj (<i>Cucujus cinnaberinus</i>)	Celoten gozdni prostor <u>SI3000263 Kočevsko:</u> Pretežni del gozdnega prostora znotraj Natura 2000 območja. Vrsta je bila najdena v oddelku 9.	Vrsto najpogosteje najdemo pod gnijočim vlažnim lubjem dreves listavcev (hrast, topol, javor, in bukev) ali iglavcev (smreka, jelka in bor). Ličinke in odrasle osebke najdemo pod lubjem stoječih ali ležečih mrtvih dreves. Edini pogoj naj bi bila konstantna in vlažna mikroklima. V obeh fazah se vrsta prehranjuje predatorsko (ličinke kozličkov), ličinke pa se delno prehranjujejo tudi z lesnim drobirjem. Vrsto ogroža prekomerno odstranjevanje starih, umirajočih dreves.	75.556	2.846	Vrsta je redka, ohranjenost vrste je odlična, populacija ni izolirana.
brazdar (<i>Rhysodes sulcatus</i>)	<u>Upravljalvska cona A - območje triprstega in belohrbtega detla</u> <u>SI3000263 Kočevsko:</u> Praviloma ga najdemo v pragozdnih ostankih in sestojih z večjim deležem mrtvega lesa.	Hrošči so aktivni ponoči. Gre za indikatorsko vrsto stabilnega, naravnega mešanega gozda s pragozdnim značajem. Živi za lubjem odmrlih debel, kjer je dovolj vlage. Ogroža jo gospodarjenje z gozdom, lahko pa jo tudi kaj hitro izlovimo. Pri iskanju hrošča pod lubjem odmrlih dreves se uničuje tudi njen življenjski prostor.	14.769	1.405	Vrsta je prisotna, ohranjenost vrste je dobra, populacija je skoraj izolirana.
rogač (<i>Lucanus cervus</i>)	Celoten gozdni prostor <u>SI3000263 Kočevsko:</u> Pretežno celoten gozdni prostor znotraj Natura 2000 območja.	Živi v starih sestojih listavcev, predvsem hrastov, na toplih legah z visokim deležem mrtvega lesa v nižinah in gričevju. Hrošči se pojavijo ob večerih od junija do avgusta. Samice zalegajo jajčeca v ali ob šture, stara ali padla drevesa. Pri tem je bolj kot drevesna vrsta pomembno, da je les v fazi razgradnje posebnih gliv. Celoten razvoj poteka počasi, tudi do 5	76.092	2.393	Stopnja ohranjenosti je dobra, populacija ni izolirana na širšem območju, splošna ocena stanja je dobra.

Vrsta	Cona/Območje vrste	Ekološke zahteve vrste	Velikost cone znotraj POO / POV (ha)	Velikost cone znotraj GGE (ha)	Ocena stanja na območju Natura 2000
		let. Zabubijo se v zemlji (15-20 cm globoko) in se razvijajo v hrošče, ki živijo samo nekaj tednov.			
črtasti medvedek (<i>Callimorpha quadripunctaria</i> *)	<p><u>Celoten gozdni prostor</u></p> <p>SI3000263 Kočevsko:</p> <p>Pretežno gozdnata pokrajina s posameznimi košenicami, pestro strukturiranimi gozdnimi robovi, gozdnimi jasami, gozdne ceste in poti. Vrsta je bila najdena v oddelku 37, 44a, 70 in 76b.</p>	<p>Vrsta potrebuje listnate do mešane presvetljene gozdove od nižin do 1000 metrov nadmorske višine z visokim deležem vrzeli, jas in gozdnih robov z dobro zastopanim zeliščnim in grmovnim slojem ter vrstno bogatimi travniki v bližini. Mlade gosenice se hranijo z listi mrtvih kopriv, vrbovcev in drugih zelišč v podrasti, po prezimitvi pa se hranijo z listi grmovnih vrst (leska, robida, kosteničevje, navadna metla). Metulji srkajo nektar cvetov konjske grive, navadne dobre misli, gadovca, osatov, mete in tudi drugih medonosnih rastlin, ki cvetijo pozno poleti v gozdu in ob gozdnem robu. Metulji so aktivni podnevi in ponoči: podnevi se odrasli osebkovi hranijo, ponoči pa pariyo. Posamezne populacije so ogrožene zaradi pogoste košnje gozdnega roba ali zaradi uporabe pesticidov na površinah v bližini.</p>	10.476	336	Vrsta je pogosta, dobro ohranjena, populacija ni izolirana.
gozdni postavnež (<i>Euphydryas maturna</i>)	<p><u>Celoten gozdni prostor</u></p> <p>SI3000263 Kočevsko:</p> <p>Gozdni rob s prisotnimi vrstami veliki jesen in topol.</p>	<p>Živi v vlažnih dolinah s travniki in mešanimi gozdnimi sestoji. Gosenice se do zime skupinsko hranijo z listi velikega jesena in topola. Prezimijo v skupnih gnezdih iz listov hranilne rastline spetih s svilnatimi nitmi. Spomladi se gosenice hranijo posamič jesenom in topolom, poleg tega pa še z ozkolistnim trpotcem, vrednikovim jetičnikom, kosteničevjem ali travniško izjevko. Odrasli osebkovi se zadržujejo večinoma na gozdnih robovih in gozdnih poteh, ki so le del dneva</p>	67.717	1.912	Stopnja ohranjenosti je dobra, populacija je (skoraj) izolirana, splošna ocena stanja je dobra.

Vrsta	Cona/Območje vrste	Ekološke zahteve vrste	Velikost cone znotraj POO / POV (ha)	Velikost cone znotraj GGE (ha)	Ocena stanja na območju Natura 2000
		osončene. Hranijo se v glavam na belo cvetočih rastlinah (kobulnice, navadna kalin, dobrovita ipd.). Na populacije negativno vpliva predvsem intenzifikacija kmetijske rabe travniških površin v bližini življenjskega prostora, način gospodarjenja z gozdom (odstranjevanje vegetacije na gozdnih obronkih in monokulturno pogozdovanje z iglavci) ter reguliranje manjših potokov z odstranjevanjem obrežne vegetacije.			
veliki frfotavček (<i>Leptidea morsei</i>)	<u>Celoten gozdni prostor</u> <u>SI3000263 Kočevsko:</u> Presvetljeni in vrzelasti listnati in mešani gozdovi.	Vrsta je vezana na tople, vlažne, presvetljene in vrzelaste listnate in mešane gozdove z dobro razvitim zeliščnim slojem in pestrim gozdnim robom, v dolinah ob potokih in rekah, od nižin do 800 m nadmorske višine. Metulji potrebujejo za prehrano cvetoče naktarialne rastline v gozdni podrasti, na vrzelih in gozdnem robu. Samice odlagajo jajca na nekatere vrste stročnic (spomladanski in črni grahor ter nekatere grašice), s katerimi se prehranjujejo izlegle gosenice. Glavni dejavniki ogrožanja vrste so veliki posegi v gozdne površine (goloseki, nadomeščanje drevesnih vrst z monokulturami iglavcev), intenzivno odstranjevanje podrasti in čiščenje gozdnih robov ter klimatske spremembe z vse toplejšimi in sušnimi poletji.	67.717	1.912	Stopnja ohranjenosti je dobra, populacija ni izolirana, ampak je ob meji območja razširjenosti, splošna ocena stanja je dobra.
navadni koščak (<i>Austropotamobius torrentium</i>)	<u>Upravljalvska cona E - območje navadnega koščaka</u> <u>SI3000263 Kočevsko:</u> Rinža.	Prebiva v mrzlih, hitro tekočih, tudi gorskih potokih donavskega porečja in se navadno skriva pod kamenjem. Izogiba se močno prodonosnim in hudourniškim potokom ter stoječim vodam. Je	530	5 5	Vrsta je stalno prisotna, ohranjenost vrste na območju je

Vrsta	Cona/Območje vrste	Ekološke zahteve vrste	Velikost cone znotraj POO / POV (ha)	Velikost cone znotraj GGE (ha)	Ocena stanja na območju Natura 2000
		vsejeda žival (alge, vodne rastline in talni nevretenčarji, redkeje z ribe, v času levitve je pogost tudi kanibalizem). V Sloveniji je bil nekoč ogrožen zaradi bolezni račje kuge, danes zaradi onesnaženja (predvsem komunalnega), menskih posegov v vodotoke (regulacije, zadrževalniki), rabe vode za različne namene (za pitno vodo, male hidro centrale, rejo rib) ter prisotnosti in širitve severno ameriške vrste, signalnega raka iz Avstrije po reki Muri.			dobra, populacija ni izolirana na širšem območju razširjenosti.
zeleni žužnjak (<i>Buxbaumia viridis</i>)	<u>Celoten gozdni prostor</u> <u>SI3000263 Kočevsko:</u> Montanski pas, med 500 in 1500 m nadmorske višine, redko sega v kolinski pas.	Mah uspeva predvsem na trhljih smrekovih štorih, pa tudi na jelovem, bukovem in jelševem razpadajočem lesu, v montanskem pasu, med 500 in 1500 m nadmorske višine, samo redko sega v kolinski pas. Ustrezajo mu tako trhli panji kot tudi večja debela s premerom nad 20 cm saj večja prostornina lesa lažje zadržuje vodo in vzdržuje stalno vlažnost rastišča.	78.268	2.836	Vrsta je prisotna, odlično ohranjena, populacija ni izolirana.
mah <i>Dicranum viride</i>	<u>Celoten gozdni prostor</u> <u>SI3000263 Kočevsko:</u> Montanski pas do 1000 m nadmorske višine, redko pa sega v kolinski pas pod 500 m nadmorske višine.	Poseljuje lubje ob vznožju listopadnih, predvsem starih dreves v strnjenih listopadnih (predvsem bukovih) gozdovih. Vrsta se pojavlja v majhnih šopih ali posameznih blazinicah z majhno gostoto, skupaj z drugimi vrstami, ki poseljujejo isti habitat. V Sloveniji vrsta uspeva na razpadajočih bukovih ostankih, deblih in štorih v montanskem pasu do 1000 m n.m., redko pa sega v kolinski pas pod 500 m n.m. Vrsta je ogrožena zaradi podiranja gostiteljskih dreves ter dreves v bližnji okolici, kar spreminja mikroklimatske razmere. Vrsta je občutljiva tudi na zračno onesnaženost.	78.268	2.836	Vrsta je prisotna, odlično ohranjena, populacija ni izolirana.

Vrsta	Cona/Območje vrste	Ekološke zahteve vrste	Velikost cone znotraj POO / POV (ha)	Velikost cone znotraj GGE (ha)	Ocena stanja na območju Natura 2000
črna žolna (<i>Dryocopus martius</i>)	<u>Celoten gozdni prostor</u> <u>SI5000013 Kočevsko:</u> Celoten gozdni prostor.	Živi v mešanih bukovo-jelovih in iglastih gozdovih, kjer si za gnezdenje teše dupla z ovalnim vhodom. Za gnezdenje pa potrebuje bukova debela oziroma debela listavcev, ki jih uporablja več let. Pomembna so predvsem drevesa, ki imajo ravno deblo in imajo na višini 4-10 metrov malo stranskih vej ter so na tej višini debela vsaj 35 cm. Par potrebuje za uspešno gnezdenje kar 300-400 ha gozda. Med prehranjevanjem na starih drevesih (zlasti iglavcih) za seboj pušča velike luknje, v katerih išče lesne mravlje. Je stalnica in v Sloveniji pogosta gnezdilka.	94.292	3.061	Stopnja ohranjenosti je dobra, populacija ni izolirana na širšem območju, velikost populacije je 160-300 gnezdečih parov.
gozdni jereb (<i>Bonasa bonasia</i>)	<u>Upravljalvska cona B - območje gozdnega jereba</u> <u>SI5000013 Kočevsko:</u> Dobro strukturirani sestoji z večjim deležem iglavcev in skupinami lesk, zaraščajoče površine v gozdnem prostoru.	Je tipična vrsta razčlenjenih gozdov z množico presvetlitev in veliko diverziteti drevesnih vrst, v kombinaciji s starejšimi sestoji nujno zahteva tudi pionirske stadije gozda ter jase ali poseke. Tak habitat gozdnemu jerebu omogoča pestro prehrano in večjo možnost prilagajanja na spremembe. Običajno naseljuje mešani gozd; v prevladujočem iglastem sestoji mora biti prisoten vsaj manjši delež listavcev. Glavni razlogi za upad populacije gozdnega jereba: pomankanje gostega grmovnega sloja (do 2 m višine) iglavcev, listavcev ali visokih steblik; pomankanje zeliščnega sloja (borovnica, malinovje) na katerega ima z objedanjem velik vpliv parkljasta divjad; manjša dolžina gozdnega roba in primerljivo manjši delež površin v zaraščanju.	93.101	193 3.054	Vprašljivo, vrsta najverjetneje upada. 50-100 parov (Mihelič, 2015, Life Kočevsko)
koconogi čuk (<i>Aegolius funereus</i>),	<u>Celoten gozdni prostor</u>	Naseljuje pretežno iglaste, lahko tudi mešane gozdove v višjih			

Vrsta	Cona/Območje vrste	Ekološke zahteve vrste	Velikost cone znotraj POO / POV (ha)	Velikost cone znotraj GGE (ha)	Ocena stanja na območju Natura 2000
	<u>SI5000013 Kočevsko:</u> Iglasti in jelovo-bukovi debeljaki nad 800 m nadmorske višine z velikim številom dupel in gozdnimi jasami.	legah (nad 800 m). Za gnezdenje potrebuje luknje, ki jih je v preteklem letu stesala črna žolna. V špranjah in drevesnih rogovilah dela zaloge hrane. Lovi tako v gozdu kot na bolj odprtih predelih (jase, poseke, gozdni robovi). V Sloveniji velja za redko gnezdilko gorskega in dinarskega sveta. Samci so stalnice, samice in mladiči pa klateži.	97.522	3.083	Stopnja ohranjenosti je dobra, populacija ni izolirana na širšem območju, velikost populacije je 60-145 gnezdečih parov, splošna ocena stanja je dobra.
kozača (<i>Strix uralensis</i>)	<u>Celoten gozdni prostor</u> <u>SI5000013 Kočevsko:</u> Vrzelast gozd s starejšim drevjem. Teritorij je velik od 200-400 ha. V njem ima kopališča v vodnih kotanjah.	Kozača naseljuje v Sloveniji večinoma jelovo-bukove gozdove (Omphalodo-Fagetum), ki so tudi glavna gozdna rastlinska združba dinarskega sveta v Sloveniji. Potrebuje gozd debeljaka in pomlajenca z dovolj velikim številom velikih dupel in poldupel. Tolerira prebiralno sečnjo in ekstenzivno gospodarjenje z gozdom – pobiranje določenega deleža odmrlih vej, omejeno izločanje sušic ter vzdrževanje določenega števila posek in presvetlitev (neposeljenih in manjših od 2 ha). Izogiba se naseljenim območjem.	97.151	3.051	Splošna ocena stanja je dobra, populacija ni izolirana na širšem območju, velikost populacije je 300-450 gnezdečih parov.
mali skovik (<i>Glaucidium passerinum</i>)	<u>Celoten gozdni prostor</u> <u>SI5000013 Kočevsko:</u> Iglast in jelovo-bukov gozd na višjih nadmorskih višinah s presvetlitvami in gozdnimi jasami.	Prebiva v iglastih in mešanih gozdovih s številnimi presvetlitvami, jasami in posekami, praviloma v višjih legah. Za gnezditveno uspešnost potrebuje strukturiran gozd z dupli in gozdnimi jasami ali posekami v območju 2 do 10 km ² . Gnezdo si naredi v duplu, ki ga je prejšnje leto iztesal veliki detel. Je stalnica, samec celo leto brani teritorij.	97.522	3.083	Stopnja ohranjenosti je dobra, populacija ni izolirana na širšem območju, velikost populacije je 20-30 gnezdečih parov.
pivka (<i>Picus canus</i>)	<u>Celoten gozdni prostor</u> <u>SI5000013 Kočevsko:</u> Pretežno celoten gozdni prostor.	Naseljuje mešane in listnate gozdove, rečne loke in drevesne mejice. Duplo si izteše sama, najpogosteje v listavce (javor, bukev, hrast, lipa, vrba). Hrani se z mravljami in drugimi	96.656	3.071	Stopnja ohranjenosti je dobra, populacija ni izolirana na

Vrsta	Cona/Območje vrste	Ekološke zahteve vrste	Velikost cone znotraj POO / POV (ha)	Velikost cone znotraj GGE (ha)	Ocena stanja na območju Natura 2000
		žuželkami, ki jih lovi na tleh in na drevju, kjer izza lubja pobira tudi njihove ličinke in bube. Je manj specializirana na mravlje kot zelena žolna. Je stalnica, v Sloveniji velja za pogosto vrsto. V nižinskih predelih jo ogroža zlasti uničevanje rečnih lok in drevesnih mejic.			širšem območju, velikost populacije je 160-200 gnezdečih parov.
sršenar (<i>Pemis apivorus</i>)	<u>Celoten gozdni prostor</u> <u>SI5000013 Kočevsko:</u> Pretežno celotno Natura 2000 območje.	Naseljuje odprte gozdove s številnimi jasami in mozaično kmetijsko krajino. Za gnezditveno uspešnost potrebuje strukturiran gozd z visokimi debelimi drevesi, jasami in mirnimi conami, v polmeru 4 do 10 km od gnezda pa odprto krajino. Gnezdi na velikih drevesih, 10-20 m nad tlemi. Je selivka, ki prezimuje v zahodnem in centralnem delu ekvatorialne Afrike in se vrne sredi aprila. Zelo je občutljiv na človekove motnje v času gnezdenja ter na spremembe v gnezditvenem habitatu.	97.522	3.083	Stopnja ohranjenosti je dobra, populacija ni izolirana na širšem območju, velikost populacije je 15-20 gnezdečih parov.
mali muhar (<i>Ficedula parva</i>)	<u>Upravljalvska cona A - območje triprstega in belohrbtega detla</u> <u>SI5000013 Kočevsko:</u> Pretežno listnati gozdovi z visoko zračno vlago in visoko lesno zalogo, rezervati.	Prebiva v zrelih mešanih ali listnatih gozdovih, zlasti bukovih z visokimi drevesi in bujno podrastjo ter jasami. Gnezdo je v duplu ali na vrhu odlomljenih debel. Hrani se z nevretenčarji, občasno s plodovi. Zadržuje se visoko v krošnjah, lovi tudi v zraku. Je selivka, ki prezimuje v južni Aziji in je tako posebnost med našimi pticami, vrne se maja. V Sloveniji je zelo redka gnezdilka. Ogroža ga intenzivno gospodarjenje z gozdovi.	14.714	1.404	Stopnja ohranjenosti je povprečna ali zmanjšana, populacija ni izolirana na širšem območju, velikost populacije je 20 parov.
belohrbti detel (<i>Dendrocopos leucotos</i>)	<u>Upravljalvska cona A - območje triprstega in belohrbtega detla</u> <u>SI5000013 Kočevsko:</u> V okviru projekta Life Kočevsko – LIFE13 NAT/SI/000314 je bila	Prebiva v zrelih bukovo-jelovih gozdovih z veliko odmrlega, padlega drevja. Duplo si izteše v propadajoče drevo z mehkim lesom. Par ima velik teritorij. Hrani se pretežno z ličinkami lesnih hroščev na odmrlem drevju. Je	25.591	1.248	Neugodno, vrsta je v upadanju,

Vrsta	Cona/Območje vrste	Ekološke zahteve vrste	Velikost cone znotraj POO / POV (ha)	Velikost cone znotraj GGE (ha)	Ocena stanja na območju Natura 2000
	vrsta popisana v odseku 33b.	stalnica in v Sloveniji zelo redka gnezdilka. Ogrožena ga intenzivno gospodarjenje z gozdovi (odstranjevanje odmrlega, propadajočega drevja).			velikost populacije je 20-30 gnezdečih parov.
triprsti detel (<i>Picoidea tridactylus</i>)	<u>Upravljaljska cona A - območje triprstega in belohrbtega detla</u> <u>SI5000013 Kočevsko:</u> Klimaksni iglasti sestoji z visokim deležem odmrlega drevja, gozdni rezervati. V okviru projekta Life Kočevsko – LIFE13 NAT/SI/000314 je bila vrsta popisana v odseku 51a, 67b, 69a, 82 ter na meji 82 in 83b .	Omejujoč dejavnik za prisotnost vrste je prisotnost iglavcev (smreke, jelke). Izbira goste gozdove z velikim številom dreves na enoto površine. Najraje ima alpske smrekove in dinarske jelove gozdove v fazi debeljaka z visokim deležem odmrlih stoječih dreves (predvsem iglavcev). Optimalni prehranjevalni habitat naj bi imel več kot 10 stoječih odmrlih dreves (debelejših od 30 cm) na hektar gozda. Odmrlih, poškodovanih in ležečih dreves naj bi bilo najmanj 5 % od lesne zaloge. Prehranjuje se tudi na podrticah. Izmed drevesnih vrst ima najraje jelko zaradi sušečih se vrhov in odmrlih vej. Pojavlja se na predelih, kjer je zaradi snegoloma ali žledoloma večje število polomljenih oziroma sušečih se dreves, ter v predelih z večjo gostoto larv lubadarjev <i>Scolytidae</i> in kozličkov <i>Cerambycidae</i> . Teritorij je velik od 50 do 80 ha. Ogrožajo ga: odpiranje zaprtih gozdov in povečevanje intenzitete gospodarjenja v še pred kratkim zaprtih sestojih ter odstranjevanje odmrlega in propadajočega drevja.	17.916	1.512 1.257	Manj ugodno, 30-40 parov. (Vir: Bertonec in drugi, 2015, Life Kočevsko).

12.1.2 Podrobne kulturnovarstvene usmeritve

Preglednica 125: Pregled varovanih objektov in območij kulturne dediščine ter podrobne usmeritve

EID	IME	REŽIM	PODREŽIM	USMERITVE
1-24264	Gornje Ložine - Spominsko znamenje padlim v NOB	dediščina	memorialna dediščina	Okolico spominskega znamenja je potrebno vzdrževati, v smislu pregleda stanja dreves in sanacije poškodovanih dreves, da ne bi prišlo do poškodb znamenja. Pred morebitnim odstranjevanjem dreves je potrebno znamenje ustrezno zaščititi. Upoštevanje varstvenega režima enote.
1-09235	Kočevje - Grad Fridrihtajjn	spomenik	spomenik	Na območju ni dovoljena gradnja novih vlak in začasnih površin za skladiščenje lesa. Prepovedano je ruvanje panjev ali kakršni koli posegi v zemeljske plasti. V primeru sanitarne sečnje se uporablja po potrebi tudi posebna mehanizacija, za posek in odvoz lesa, da se čim bolj zmanjša poseganje v teren. Pred načrtovanimi posegi je potrebno pridobiti pogoje in soglasje ZVKDS OE LJ.
1-22991	Kočevje - Kulturna krajina Rinže	dediščina	kulturna krajina	Potrebno je redno vzdrževanje gozdnega roba zaradi ohranjanja funkcije prostora. Upoštevanje varstvenega režima enote.
1-09389	Mahovnik - Arheološko območje Pihl	arheološko najdišče		Upoštevanje varstvenega režima enote.

12.1.3 OBRAZEC E1: Povzetek stanja in ukrepov na ravni gozdnogospodarske enote

Preglednica/LP: Površina gozdov po lastniških kategorijah

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda (ha)	256,23	2.946,33	85,19	3.287,75
Delež (%)	7,79	89,62	2,59	100,00

Preglednica/GF1: Gozdni fondi po gospodarskih kategorijah gozdov in rastiščnogojitvenih razredih

Gospodarske kategorije gozdov in rastiščnogojitveni razredi	Pov. ha	Lesna zaloga			Prirastek			Možni posek			
		m ³ /ha			m ³ /ha			% od lesne zaloge			% na PR
		igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	
01111-Jelova bukovja na globokih tle	1.040,48	161,0	198,4	359,4	4,48	4,74	9,22	22,6	23,0	22,8	88,8
01121-Jelova bukovja na plitvih tleh	1.112,51	146,5	209,7	356,2	3,98	4,22	8,20	19,6	20,3	20,0	87,0
01185-Podgorska jelova bukovja - zas	623,29	206,7	121,3	328,0	6,05	3,51	9,56	26,1	17,7	23,0	78,9
01301-Podgorska bukovja	460,33	58,0	283,9	341,9	1,55	5,68	7,23	23,2	24,4	24,2	114,4
VEČNAMENSKI GOZDOVI skupaj	3.236,61	150,2	199,6	349,8	4,19	4,46	8,65	22,5	21,7	22,1	89,1
09000-Gozdni rezervati	51,14	193,6	242,0	435,6	3,64	3,28	6,92	0,0	0,0	0,0	0,0
GPN, UKREPI NISO DOVOLJENI skupaj	51,14	193,6	242,0	435,6	3,64	3,28	6,92	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj vsi gozdovi	3.287,75	150,9	200,3	351,1	4,19	4,44	8,63	22,1	21,3	21,6	88,0

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradba sestojev

Razvojna faza Oz. Zgradba sestojev	Površina		Podmladek					
	ha	%	Površina		Zasnova			
			ha	%	1	2	3	4
Mladovje	221,46	6,7						
Drogovnjak	204,48	6,2	1,50	0,7	0,0	73,3	0,0	26,7
Debeljak	805,99	24,5	84,64	10,5	0,3	71,0	27,9	0,8
Sestoj v obnovi	653,15	19,9	321,03	49,2	1,5	76,1	21,3	1,1
RAZNOMERNO (ps-šp)	234,28	7,1	34,38	14,7	0,0	70,6	29,4	0,0
RAZNOMERNO (sk-gnz)	1.158,30	35,3	315,09	27,2	0,5	83,5	16,0	0,0
Pionirski gozd z grmišči	10,09	0,3	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj	3.287,75	100,0	756,64	23,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	221,46	7,0	55,0	31,0	7,0	39,3	48,8	11,9	0,0	14,7	31,9	32,4	21,0
Drogovnjak	204,48	2,5	78,1	17,6	1,8	41,2	40,5	18,3	0,0	29,1	63,5	3,6	3,8
Debeljak	805,99					86,0	10,1	3,9	0,0	5,9	59,3	25,5	9,3
Sestoj v obnovi	653,15					71,0	26,6	2,4	0,0				
Dvoslojni sestoj	0,00					0,0	0,0	0,0	0,0				
RAZNOMERNO (ps-šp)	234,28					42,8	15,7	41,5	0,0				
RAZNOMERNO (sk-gnz)	1.158,30					85,5	10,5	4,0	0,0				
Panjevec	0,00												
Grmičav gozd	0,00												
Pionirski gozd z grmišči	10,09	0,0	64,8	35,2	0,0								
Skupaj	3.287,75												

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Smreka	4,3	11,5	14,9	16,8	52,5	14,3	50,4
Jelka	2,7	6,5	10,9	17,4	62,5	28,3	99,3
Bor	4,1	11,0	13,2	15,7	56,0	0,2	0,6
Macesen	1,9	3,0	10,7	16,4	68,0	0,2	0,5
Ostali igl.	0,0	8,7	10,4	17,3	63,6	0,0	0,0
Bukev	5,6	10,5	17,2	22,2	44,5	43,8	153,7
Hrast	7,6	14,9	24,2	27,1	26,2	1,6	5,8
Pl. Ist.	6,7	11,3	18,6	23,2	40,2	9,8	34,5
Dr. tr. Ist.	13,0	17,1	23,4	24,2	22,3	0,4	1,3
Meh. Ist.	18,7	36,7	25,5	14,4	4,7	1,4	5,0
Iglavci	3,2	8,2	12,2	17,2	59,2	43,0	150,9
Listavci	6,2	11,5	17,9	22,3	42,1	57,0	200,3
Skupaj	4,9	10,1	15,4	20,1	49,5	100,0	351,1

Preglednica/LZ1/VNG: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst za večnamenske gozdove in gozdove s posebnim namenom z dovoljenimi ukrepi

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Smreka	4,3	11,5	14,9	16,5	52,8	14,3	50,1
Jelka	2,7	6,5	10,9	17,3	62,6	28,3	98,8
Bor	4,1	11,0	13,2	15,7	56,0	0,2	0,6
Macesen	1,9	3,0	10,7	16,4	68,0	0,2	0,5
Ostali igl.	0,0	8,7	10,4	17,3	63,6	0,0	0,0
Bukev	5,6	10,5	17,3	22,3	44,3	43,6	153,0
Hrast	7,6	14,8	24,2	27,2	26,2	1,7	5,8
Pl. Ist.	6,7	11,3	18,8	23,3	39,9	9,8	34,4
Dr. tr. Ist.	13,6	16,6	23,5	24,5	21,8	0,4	1,3
Meh. Ist.	18,7	36,7	25,5	14,4	4,7	1,5	5,1
Iglavci	3,3	8,2	12,2	17,0	59,3	42,9	150,2
Listavci	6,2	11,5	18,0	22,4	41,9	57,1	199,6
Skupaj	5,0	10,1	15,5	20,1	49,3	100,0	349,8

Preglednica/PR1: Tekoči letni prirastek po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m ³ /ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	0,37	0,64	0,71	0,79	1,68	48,5	4,19
Listavci	0,88	0,86	0,89	0,81	1,00	51,5	4,44
Skupaj	1,25	1,50	1,60	1,60	2,68	100,0	8,63

Preglednica/PR1/VNG: Tekoči letni prirastek po debelinskih razredih za večnamenske gozdove in gozdove s posebnim namenom z dovoljenimi ukrepi

	Debelinski razredi (m ³ /ha)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	0,38	0,65	0,72	0,80	1,71	48,5	4,25
Listavci	0,90	0,87	0,90	0,82	1,02	51,5	4,51
Skupaj	1,28	1,52	1,62	1,62	2,73	100,0	8,76

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m ³)	% na LZ	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	Skupaj
Iglavci	109.600	22,1											
Listavci	140.100	21,3											
Skupaj	249.700	21,6											
Neizkor. drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Priprava sestoja	ha	178,60	178,60											
Priprava tal	ha	2,10	2,10											
Sadnja	ha	1,10	1,10											
Obžetev	ha	3,30	16,90											
Nega mladja	ha	37,35	53,15											
Nega gošče	ha	171,75	174,10											
Nega letvenjaka	ha	146,30	146,30											
Nega ml. drogovnjaka	ha	46,25	46,25											
Nega prebiralnega gozda	ha	23,50	23,50											
Varstvo pred žuželkami	dni	100,60	100,60											
Zaščita s premazom	ha	6,90	34,50											
Vzdrževanje zaščitnih ograj	m	1.020,00	7.000,00											
Ostalo varstvo pred divjadjo	dni	6,00	6,00											
Vzdrževanje grmišč	ha	3,50	16,00											
Vzdrževanje travinj	ha	1,70	17,00											
Vzdrževanje vodnih površin	dni	21,25	35,00											
Sadnja plodonosnega drevja	dni	8,00	8,00											
Naravni razvoj biotopov	ha	135,59	135,59											
Ohranjanje biotopov - nega	ha	1,00	1,00											
Vzdrževanje gnezdnic	kos	5,00	10,00											
Postavitev gnezdnic	kos	5,00	5,00											
Vzdrževanje stez	dni	11,20	102,00											

12.1.4 OBRAZEC E2: Povzetek stanja in ukrepov na ravni rastiščnogojitvenega razreda

Rastiščnogojitveni razred: Jelova bukovja na globokih tleh - 01111

Preglednica/LP: Površina rastiščnogojitvenega razreda po lastniških kategorijah

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	86,02	944,81	9,65	1.040,48
Delež (%)	8,3	90,8	0,9	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Smreka	3,3	12,1	13,0	14,3	57,3	8,6	31,0
Jelka	1,9	5,8	8,8	17,2	66,3	36,2	130,0
Bukev	5,8	8,5	15,3	21,2	49,2	43,8	157,5
Hrast	5,4	7,6	15,8	26,3	44,9	0,1	0,4
Pl. lst.	6,1	8,4	15,2	21,8	48,5	11,2	40,3
Dr. tr. lst.	7,3	7,2	14,3	19,3	51,9	0,1	0,2
Meh. lst.	53,1	0,0	0,0	15,5	31,4	0,0	0,0
Iglavci	2,2	7,0	9,6	16,7	64,5	44,8	161,0
Listavci	5,9	8,5	15,3	21,4	48,9	55,2	198,4
Skupaj	4,2	7,8	12,7	19,3	56,0	100,0	359,4

Preglednica/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m ³ /ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	0,30	0,64	0,66	0,89	1,99	48,6	4,48
Listavci	0,83	0,70	0,87	0,92	1,42	51,4	4,74
Skupaj	1,13	1,34	1,53	1,81	3,41	100,0	9,22

Preglednica/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah v RGR

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Večnamenski gozdovi	782,66	75,2	198,96	19,1	58,86	5,7	0,00	0,0	1.040,48	100,0
Skupaj vsi gozdovi	782,66	75,2	198,96	19,1	58,86	5,7	0,00	0,0	1.040,48	100,0

Preglednica /OD: Odmrlo drevje v RGR (število dreves na ha)

Razširjeni deb. razred	Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj			
	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	m ³ /ha
10 - 29 cm	3,5	2,6	6,1	6,8	7,1	13,9	10,3	9,7	20,0	7,7
30 - 49 cm	0,3	0,5	0,8	1,2	0,9	2,1	1,5	1,4	2,9	5,6
50 in več cm	1,2	0,2	1,4	0,6	0,3	0,9	1,8	0,5	2,3	8,8
Skupaj	5,0	3,3	8,3	8,6	8,3	16,9	13,6	11,6	25,2	22,1

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Razvojna faza Oz. Zgradba sestojev	Površina		Podmladek					
	ha	%	Površina		Zasnova			
			ha	%	1	2	3	4
Mladovje	51,95	5,0						
Drogovnjak	50,68	4,9	0,13	0,3	0,0	100,0	0,0	0,0
Debeljak	236,69	22,7	27,53	11,6	0,2	76,6	22,3	0,9
Sestoj v obnovi	247,81	23,8	124,59	50,3	0,0	84,1	15,3	0,6
RAZNOMERNO (ps-šp)	14,89	1,4	2,11	14,2	0,0	20,9	79,1	0,0
RAZNOMERNO (sk-gnz)	438,46	42,2	132,35	30,2	0,0	81,8	18,2	0,0
Skupaj	1.040,48	100,0	286,71	27,6	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.lis.	Meh.list.	Skupaj
ha	21,49	1,54	0,00	0,00	0,00	249,87	0,00	13,65	0,08	0,08	286,71
%	2,17	0,16	0,00	0,00	0,00	25,28	0,00	1,38	0,01	0,01	100,00

Preglednica/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	98	0,0	10,2	54,1	33,7	2,0
Jelka	317	0,6	11,4	60,2	26,5	1,3
Bukev	436	1,8	15,6	37,9	36,7	8,0
Hrast	5	0,0	20,0	20,0	60,0	0,0
Pl. list.	118	5,1	21,2	38,9	29,7	5,1
Skupaj iglavci	415	0,5	11,1	58,8	28,2	1,4
Skupaj listavci	559	2,5	16,8	38,0	35,4	7,3
Skupaj	974	1,6	14,4	46,9	32,3	4,8

Preglednica/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo in koreničnik	12,6
Veje	1,0
Osutost	0,1
Skupaj	13,7

Preglednica/D-PGR: Realizacija poseka v RGR

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
	m ³	m ³	%	%
IGLAVCI	35.000	45.791	130,8	63,6
LISTAVCI	37.000	20.326	54,9	28,2
Skupaj	72.000	66.117	91,8	91,8

Preglednica/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst

Drevesna vrsta	% od celotnega poseka	% od LZ drev. vrste	% od celotne LZ
Smreka	29,7	35,3	5,2
Jelka	39,5	18,7	6,9
Bor	0,0	0,0	0,0
Macesen	0,0	0,0	0,0
Ostali igl.	0,0	0,0	0,0
Bukev	29,2	13,0	5,1
Hrast	0,1	9,0	0,0
Pl. lst.	1,4	2,6	0,2
Dr. tr. lst.	0,1	27,0	0,0
Meh. lst.	0,0	678,0	0,0
Skupaj iglavci	69,3	23,4	12,0
Skupaj listavci	30,7	11,0	5,3
Skupaj	100,0	17,4	17,4

Preglednica/PDR: Posek po debelinskih razredih v RGR

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	4,1	9,3	17,8	22,7	27,4	23,4	44,0
Listavci	7,1	6,8	6,3	8,5	15,4	11,0	19,5
Skupaj	5,9	7,9	10,8	14,8	22,5	17,4	63,5

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2006 do 2026

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2006	14,8	37,2	0,0	0,0	0,0	39,7	0,1	8,1	0,1	0,0
2016	14,6	36,8	0,0	0,0	0,0	39,3	0,1	9,2	0,0	0,0
2026	8,6	36,2	0,0	0,0	0,0	43,8	0,1	11,2	0,1	0,0

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m ³)	% na LZ	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	Skupaj
Iglavci	37.800	22,6											
Listavci	47.400	23,0											
Skupaj	85.200	22,8											
Neizkor. drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Priprava sestoja	ha	58,25	58,25											
Obžetev	ha	2,00	10,00											
Nega mladja	ha	6,00	6,00											
Nega gošče	ha	60,75	60,75											
Nega letvenjaka	ha	53,55	53,55											
Nega ml. drogovnjaka	ha	15,75	15,75											
Nega prebiralnega gozda	ha	4,70	4,70											
Varstvo pred žuželkami	dni	12,53	12,53											
Zaščita s premazom	ha	2,00	10,00											
Ostalo varstvo pred divjadjo	dni	1,00	1,00											
Vzdrževanje grmišč	ha	0,50	1,00											
Vzdrževanje vodnih površin	dni	2,75	5,50											
Naravni razvoj biotopov	ha	4,60	4,60											
Vzdrževanje stez	dni	1,60	16,00											

Rastičnogojitveni razred: Jelova bukovja na plitvih tleh - 01121*Preglednica/LP: Površina rastičnogojitvenega razreda po lastniških kategorijah*

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	63,21	1.022,78	26,52	1.112,51
Delež (%)	5,7	91,9	2,4	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Smreka	4,3	4,9	11,3	14,1	65,4	4,4	15,5
Jelka	3,3	6,9	12,2	17,0	60,6	36,8	131,0
Bukev	5,1	9,8	13,9	19,8	51,4	51,8	184,9
Hrast	9,0	9,4	9,4	23,5	48,7	0,0	0,0
Pl. lst.	5,7	9,8	13,6	19,8	51,1	6,9	24,5
Dr. tr. lst.	4,3	9,2	14,3	20,1	52,1	0,1	0,2
Meh. lst.	48,0	26,0	26,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Iglavci	3,4	6,7	12,1	16,7	61,1	41,1	146,5
Listavci	5,2	9,8	13,8	19,8	51,4	58,9	209,7
Skupaj	4,4	8,5	13,1	18,5	55,5	100,0	356,2

Preglednica/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m ³ /ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	0,35	0,50	0,70	0,75	1,67	48,5	3,98
Listavci	0,87	0,81	0,71	0,71	1,12	51,5	4,22
Skupaj	1,22	1,31	1,41	1,46	2,79	100,0	8,20

Preglednica/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah v RGR

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Večnamenski gozdovi	1.025,82	92,2	51,74	4,7	34,95	3,1	0,00	0,0	1.112,51	100,0
Skupaj vsi gozdovi	1.025,82	92,2	51,74	4,7	34,95	3,1	0,00	0,0	1.112,51	100,0

Preglednica /OD: Odmrlo drevje v RGR (število dreves na ha)

Razširjeni deb. razred	Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj			
	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	m ³ /ha
10 - 29 cm	4,7	1,9	6,6	9,1	8,8	17,9	13,8	10,7	24,5	8,3
30 - 49 cm	3,9	0,7	4,6	3,7	0,7	4,4	7,6	1,4	9,0	17,0
50 in več cm	1,8	0,2	2,0	1,1	0,6	1,7	2,9	0,8	3,7	14,2
Skupaj	10,4	2,8	13,2	13,9	10,1	24,0	24,3	12,9	37,2	39,5

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Razvojna faza Oz. Zgradba sestojev	Površina		Podmladek					
			Površina		Zasnova			
	ha	%	ha	%	1	2	3	4
Mladovje	34,26	3,1						
Drogovnjak	33,82	3,0	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Debeljak	132,28	11,9	11,40	8,6	0,0	81,7	15,4	2,9
Sestoj v obnovi	171,25	15,4	94,49	55,2	1,9	58,2	37,6	2,3
RAZNOMERNO (ps-šp)	211,98	19,1	31,95	15,1	0,0	74,6	25,4	0,0
RAZNOMERNO (sk-gnz)	528,92	47,5	148,33	28,0	0,0	88,4	11,6	0,0
Skupaj	1.112,51	100,0	286,17	25,7	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.lis.	Meh.list.	Skupaj
ha	15,05	1,65	0,00	0,00	0,00	262,74	0,00	6,68	0,00	0,05	286,17
%	1,40	0,15	0,00	0,00	0,00	24,37	0,00	0,62	0,00	0,00	100,00

Preglednica/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	37	0,0	24,3	62,2	13,5	0,0
Jelka	341	1,8	8,5	60,1	28,4	1,2
Bukev	526	2,3	11,6	39,1	37,3	9,7
Pl. Ist.	70	2,9	28,6	31,4	30,0	7,1
Dr. tr. Ist.	2	0,0	0,0	0,0	50,0	50,0
Skupaj iglavci	378	1,6	10,1	60,2	27,0	1,1
Skupaj listavci	598	2,3	13,5	38,2	36,5	9,5
Skupaj	976	2,0	12,2	46,7	32,8	6,3

Preglednica/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo in koreničnik	7,3
Veje	1,1
Osutost	0,4
Skupaj	8,8

Preglednica/D-PGR: Realizacija poseka v RGR

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
	m ³	m ³	%	%
IGLAVCI	27.000	47.486	175,9	76,6
LISTAVCI	35.000	19.843	56,7	32,0
Skupaj	62.000	67.329	108,6	108,6

Preglednica/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst

Drevesna vrsta	% od celotnega poseka	% od LZ drev. vrste	% od celotne LZ
Smreka	22,2	59,9	3,9
Jelka	48,3	21,8	8,4
Bor	0,0	0,0	0,0
Macesen	0,0	0,0	0,0
Ostali igl.	0,0	0,0	0,0
Bukev	28,5	10,2	5,0
Hrast	0,0	0,0	0,0
Pl. lst.	1,0	2,8	0,2
Dr. tr. lst.	0,0	9,4	0,0
Meh. lst.	0,0	17,2	0,0
Skupaj iglavci	70,5	27,3	12,3
Skupaj listavci	29,5	9,4	5,1
Skupaj	100,0	17,4	17,4

Preglednica/PDR: Posek po debelinskih razredih v RGR

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	1,4	4,3	14,3	19,7	36,9	27,3	42,7
Listavci	8,9	5,8	5,6	8,3	11,6	9,4	17,8
Skupaj	5,9	5,2	9,0	13,5	23,8	17,4	60,5

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2006 do 2026

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2006	6,2	41,5	0,0	0,0	0,0	46,4	0,1	5,8	0,0	0,0
2016	6,5	38,7	0,0	0,0	0,0	48,7	0,0	6,0	0,1	0,0
2026	4,4	36,8	0,0	0,0	0,0	51,8	0,0	6,9	0,1	0,0

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m ³)	% na LZ	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	Skupaj
Iglavci	32.000	19,6											
Listavci	47.400	20,3											
Skupaj	79.400	20,0											
Neizkor. drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Priprava sestoja	ha	51,40	51,40											
Obžetev	ha	0,80	4,00											
Nega mladja	ha	2,10	2,10											
Nega gošče	ha	47,20	47,20											
Nega letvenjaka	ha	48,65	48,65											
Nega ml. drogovnjaka	ha	14,10	14,10											
Nega prebiralnega gozda	ha	17,70	17,70											
Varstvo pred žuželkami	dni	10,40	10,40											
Zaščita s premazom	ha	0,80	4,00											
Vzdrževanje zaščitnih ograj	m	120,00	1.200,00											
Ostalo varstvo pred divjadjo	dni	1,00	1,00											
Vzdrževanje grmišč	ha	1,00	5,00											
Vzdrževanje vodnih površin	dni	5,50	11,00											
Naravni razvoj biotopov	ha	109,66	109,66											

Rastičnogojitveni razred: Podgorska jelova bukovja - zasmrečena - 01185*Preglednica/LP: Površina rastičnogojitvenega razreda po lastniških kategorijah*

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	62,14	531,44	29,71	623,29
Delež (%)	10,0	85,2	4,8	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Smreka	4,1	11,6	14,9	17,4	52,0	45,1	148,1
Jelka	2,9	6,9	12,5	17,6	60,1	16,0	52,3
Bor	4,1	11,0	13,2	15,7	56,0	1,0	3,2
Macesen	1,9	2,8	10,6	16,2	68,5	0,8	2,7
Ostali igl.	0,0	8,7	10,4	17,3	63,6	0,1	0,2
Bukev	10,1	20,1	30,7	24,8	14,3	18,2	59,7
Hrast	13,5	21,3	24,0	26,4	14,8	2,8	9,2
Pl. lst.	11,8	20,3	28,3	25,5	14,1	7,5	24,7
Dr. tr. lst.	24,4	27,2	23,3	16,9	8,2	0,5	1,7
Meh. lst.	18,5	36,9	25,6	14,4	4,6	8,0	26,1
Iglavci	3,8	10,3	14,2	17,4	54,3	63,0	206,7
Listavci	12,7	23,9	28,6	22,7	12,1	37,0	121,3
Skupaj	7,1	15,3	19,5	19,4	38,7	100,0	328,0

Preglednica/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m ³ /ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	0,60	1,07	1,09	1,05	2,24	63,3	6,05
Listavci	1,04	1,03	0,82	0,47	0,16	36,7	3,51
Skupaj	1,64	2,10	1,91	1,52	2,40	100,0	9,56

Preglednica/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah v RGR

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Večnamenski gozdovi	39,21	6,3	32,72	5,2	222,25	35,7	329,11	52,8	623,29	100,0
Skupaj vsi gozdovi	39,21	6,3	32,72	5,2	222,25	35,7	329,11	52,8	623,29	100,0

Preglednica /OD: Odmrlo drevje v RGR (število dreves na ha)

Razširjeni deb. razred	Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj			
	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	m ³ /ha
10 - 29 cm	9,2	7,6	16,8	11,0	15,2	26,2	20,2	22,8	43,0	17,7
30 - 49 cm	0,6	0,2	0,8	1,0	2,4	3,4	1,6	2,6	4,2	7,9
50 in več cm	0,0	0,0	0,0	0,6	0,0	0,6	0,6	0,0	0,6	2,4
Skupaj	9,8	7,8	17,6	12,6	17,6	30,2	22,4	25,4	47,8	28,0

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Razvojna faza Oz. Zgradba sestojev	Površina		Podmladek					
	ha	%	Površina		Zasnova			
			ha	%	1	2	3	4
Mladovje	117,49	18,9						
Drogovnjak	86,77	13,9	1,37	1,6	0,0	70,8	0,0	29,2
Debeljak	191,13	30,7	16,21	8,5	1,0	35,0	63,2	0,8
Sestoj v obnovi	104,49	16,8	42,36	40,5	5,2	65,4	27,6	1,8
RAZNOMERNO (ps-šp)	2,76	0,4	0,15	5,4	0,0	0,0	100,0	0,0
RAZNOMERNO (sk-gnz)	114,11	18,3	21,74	19,1	6,7	62,6	30,7	0,0
Pionirski gozd z grmišči	6,54	1,0	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj	623,29	100,0	81,83	13,1	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.lis.	Meh.list.	Skupaj
ha	16,97	1,05	0,00	0,00	0,00	51,17	0,75	8,37	1,51	2,01	81,83
%	3,36	0,21	0,00	0,00	0,00	10,12	0,15	1,65	0,30	0,40	100,00

Preglednica/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	227	1,3	12,3	67,1	18,9	0,4
Jelka	75	2,7	21,3	50,6	22,7	2,7
Bor	12	0,0	16,7	33,3	50,0	0,0
Bukev	133	2,3	6,8	34,6	38,3	18,0
Hrast	20	0,0	0,0	35,0	50,0	15,0
Pl. Ist.	65	4,6	18,5	43,0	23,1	10,8
Dr. tr. Ist.	3	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0
Meh. Ist.	43	0,0	7,0	48,8	37,2	7,0
Skupaj iglavci	314	1,6	14,6	61,8	21,0	1,0
Skupaj listavci	264	2,3	9,1	38,6	36,0	14,0
Skupaj	578	1,9	12,1	51,2	27,9	6,9

Preglednica/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo in koreničnik	7,5
Veje	1,1
Osutost	0,3
Skupaj	8,9

Preglednica/D-PGR: Realizacija poseka v RGR

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
	m ³	m ³	%	%
IGLAVCI	27.500	65.703	238,9	187,7
LISTAVCI	7.500	2.722	36,3	7,8
Skupaj	35.000	68.424	195,5	195,5

Preglednica/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst

Drevesna vrsta	% od celotnega poseka	% od LZ drev. vrste	% od celotne LZ
Smreka	92,6	54,1	30,1
Jelka	3,3	7,5	1,1
Bor	0,1	1,7	0,0
Macesen	0,0	0,3	0,0
Ostali igl.	0,0	23,3	0,0
Bukev	1,9	5,0	0,6
Hrast	0,4	5,2	0,1
Pl. list.	1,3	6,3	0,4
Dr. tr. list.	0,2	14,3	0,0
Meh. list.	0,2	1,2	0,1
Skupaj iglavci	96,0	43,4	31,2
Skupaj listavci	4,0	4,6	1,3
Skupaj	100,0	32,5	32,5

Preglednica/PDR: Posek po debelinskih razredih v RGR

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	12,5	30,0	38,2	39,6	54,9	43,4	105,5
Listavci	1,9	2,4	3,2	6,9	18,7	4,6	4,4
Skupaj	7,1	14,9	22,6	33,7	52,3	32,5	109,9

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2006 do 2026

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2006	59,3	12,2	0,2	1,4	0,0	10,2	2,6	7,2	0,3	6,6
2016	55,6	14,2	1,2	0,8	0,1	12,6	2,4	6,8	0,3	6,0
2026	45,1	16,0	1,0	0,8	0,1	18,2	2,8	7,5	0,5	8,0

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m ³)	% na LZ	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	Skupaj
Iglavci	33.600	26,1											
Listavci	13.400	17,7											
Skupaj	47.000	23,0											
Neizkor. drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Priprava sestoja	ha	50,90	50,90											
Priprava tal	ha	2,10	2,10											
Sadnja	ha	1,10	1,10											
Obžetev	ha	0,50	2,90											
Nega mladja	ha	28,25	44,05											
Nega gošče	ha	39,35	41,70											
Nega letvenjaka	ha	29,45	29,45											
Nega ml. drogovnjaka	ha	12,20	12,20											
Nega prebiralnega gozda	ha	0,40	0,40											
Varstvo pred žuželkami	dni	66,56	66,56											
Zaščita s premazom	ha	4,10	20,50											
Vzdrževanje zaščitnih ograj	m	900,00	5.800,00											
Ostalo varstvo pred divjadjo	dni	3,00	3,00											
Vzdrževanje grmišč	ha	1,00	5,00											
Vzdrževanje travinj	ha	1,70	17,00											
Vzdrževanje vodnih površin	dni	10,25	13,00											
Sadnja plodonosnega drevja	dni	8,00	8,00											
Naravni razvoj biotopov	ha	9,56	9,56											
Ohranjanje biotopov - nega	ha	1,00	1,00											
Vzdrževanje gnezdnic	kos	5,00	10,00											
Postavitev gnezdnic	kos	5,00	5,00											
Vzdrževanje stez	dni	7,60	76,00											

Rastičnogojitveni razred: Podgorska bukovja - 01301*Preglednica/LP: Površina rastičnogojitvenega razreda po lastniških kategorijah*

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	44,58	396,44	19,31	460,33
Delež (%)	9,7	86,1	4,2	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Smreka	6,8	15,3	20,7	17,9	39,3	13,0	44,3
Jelka	4,7	11,7	19,5	24,8	39,3	4,0	13,6
Macesen	2,2	8,8	15,4	22,1	51,5	0,0	0,1
Bukev	4,4	11,9	23,3	28,9	31,5	56,2	192,1
Hrast	5,0	12,1	24,6	27,7	30,6	8,0	27,5
Pl. Ist.	5,9	12,2	24,2	27,7	30,0	17,0	58,2
Dr. tr. Ist.	10,7	13,8	25,1	28,2	22,2	1,7	5,8
Meh. Ist.	33,1	23,6	16,4	14,5	12,4	0,1	0,3
Iglavci	6,3	14,4	20,4	19,6	39,3	17,0	58,0
Listavci	4,9	12,0	23,6	28,5	31,0	83,0	283,9
Skupaj	5,1	12,4	23,1	27,0	32,4	100,0	341,9

Preglednica/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m ³ /ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	0,29	0,36	0,35	0,25	0,30	21,4	1,55
Listavci	0,84	1,14	1,48	1,31	0,91	78,6	5,68
Skupaj	1,13	1,50	1,83	1,56	1,21	100,0	7,23

Preglednica/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah v RGR

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Večnamenski gozdovi	298,85	64,9	161,48	35,1	0,00	0,0	0,00	0,0	460,33	100,0
Skupaj vsi gozdovi	298,85	64,9	161,48	35,1	0,00	0,0	0,00	0,0	460,33	100,0

Preglednica /OD: Odmrlo drevje v RGR (število dreves na ha)

Razširjeni deb. razred	Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj			
	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	m ³ /ha
10 - 29 cm	4,2	5,6	9,8	8,5	18,3	26,8	12,7	23,9	36,6	15,2
30 - 49 cm	0,6	1,1	1,7	0,0	2,8	2,8	0,6	3,9	4,5	8,6
50 in več cm	0,0	0,6	0,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,6	0,6	2,2
Skupaj	4,8	7,3	12,1	8,5	21,1	29,6	13,3	28,4	41,7	26,0

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Razvojna faza Oz. Zgradba sestojev	Površina		Podmladek						
			Površina		Zasnova				
	ha	%	ha	%	1	2	3	4	
Mladovje	17,47	3,8							
Drogovnjak	26,15	5,7	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Debeljak	237,20	51,5	29,05	12,2	0,1	81,1	18,8	0,0	
Sestoj v obnovi	126,69	27,5	58,82	46,4	1,2	95,0	3,6	0,2	
RAZNOMERNO (ps-šp)	4,65	1,0	0,17	3,7	0,0	0,0	100,0	0,0	
RAZNOMERNO (sk-gnz)	44,62	9,7	10,07	22,6	0,0	79,0	21,0	0,0	
Pionirski gozd z grmišči	3,55	0,8	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Skupaj	460,33	100,0	98,11	21,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.lis.	Meh.list.	Skupaj
ha	5,20	0,21	0,00	0,00	0,00	82,79	0,28	9,12	0,42	0,09	98,11
%	1,17	0,05	0,00	0,00	0,00	18,69	0,06	2,06	0,09	0,02	100,00

Preglednica/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	61	0,0	4,9	62,3	27,9	4,9
Jelka	18	0,0	27,8	61,1	11,1	0,0
Bukev	275	1,5	14,9	49,4	30,2	4,0
Hrast	30	0,0	13,3	53,4	30,0	3,3
Pl. list.	116	1,7	19,8	42,3	31,9	4,3
Dr. tr. list.	3	0,0	0,0	0,0	33,3	66,7
Meh. list.	1	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0
Skupaj iglavci	79	0,0	10,1	62,0	24,1	3,8
Skupaj listavci	425	1,4	16,0	47,3	30,8	4,5
Skupaj	504	1,2	15,1	49,5	29,8	4,4

Preglednica/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo in koreničnik	9,1
Veje	0,4
Osutost	0,2
Skupaj	9,7

Preglednica/D-PGR: Realizacija poseka v RGR

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
	m ³	m ³	%	%
IGLAVCI	5.500	10.297	187,2	35,5
LISTAVCI	23.500	12.678	54,0	43,7
Skupaj	29.000	22.976	79,2	79,2

Preglednica/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst

Drevesna vrsta	% od celotnega poseka	% od LZ drev. vrste	% od celotne LZ
Smreka	41,5	40,3	6,2
Jelka	3,3	18,0	0,5
Bor	0,0	0,0	0,0
Macesen	0,0	2,1	0,0
Ostali igl.	0,0	0,0	0,0
Bukev	48,8	13,2	7,3
Hrast	2,2	4,6	0,3
Pl. lst.	3,8	3,2	0,6
Dr. tr. lst.	0,3	3,2	0,0
Meh. lst.	0,1	21,9	0,0
Skupaj iglavci	44,8	36,9	6,7
Skupaj listavci	55,2	10,1	8,3
Skupaj	100,0	15,0	15,0

Preglednica/PDR: Posek po debelinskih razredih v RGR

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	7,3	19,3	35,6	36,4	46,7	36,9	22,4
Listavci	7,1	5,5	5,7	8,0	18,5	10,1	27,6
Skupaj	7,1	7,5	9,7	13,2	25,0	15,0	50,0

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2006 do 2026

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2006	16,8	3,6	0,0	0,1	0,0	56,8	6,4	15,1	1,1	0,1
2016	15,5	2,7	0,0	0,0	0,0	55,4	7,2	17,6	1,5	0,1
2026	13,0	4,0	0,0	0,0	0,0	56,2	8,0	17,0	1,7	0,1

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m ³)	% na LZ	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	Skupaj
Iglavci	6.200	23,2											
Listavci	31.900	24,4											
Skupaj	38.100	24,2											
Neizkor. drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Priprava sestoja	ha	18,05	18,05											
Nega mladja	ha	1,00	1,00											
Nega gošče	ha	24,45	24,45											
Nega letvenjaka	ha	14,65	14,65											
Nega ml. drogovnjaka	ha	4,20	4,20											
Nega prebiralnega gozda	ha	0,70	0,70											
Varstvo pred žuželkami	dni	11,11	11,11											
Ostalo varstvo pred divjadjo	dni	1,00	1,00											
Vzdrževanje vodnih površin	dni	2,75	5,50											
Naravni razvoj biotopov	ha	11,77	11,77											

Rastičnogojitveni razred: Gozdni rezervati - 09000

Preglednica/LP: Površina rastičnogojitvenega razreda po lastniških kategorijah

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	0,28	50,86	0,00	51,14
Delež (%)	0,5	99,5	0,0	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Smreka	2,1	14,2	14,1	32,3	37,3	15,0	65,2
Jelka	2,0	9,2	10,1	25,1	53,6	29,5	128,4
Bukev	5,0	11,7	10,1	18,4	54,8	44,7	195,1
Hrast	4,8	23,9	21,5	21,5	28,3	0,6	2,4
Pl. lst.	5,2	10,6	8,9	17,7	57,6	8,9	39,0
Dr. tr. lst.	3,8	23,7	21,6	21,6	29,3	1,3	5,6
Iglavci	2,0	10,9	11,5	27,5	48,1	44,4	193,6
Listavci	5,0	11,9	10,3	18,4	54,4	55,6	242,0
Skupaj	3,7	11,5	10,8	22,5	51,5	100,0	435,6

Preglednica/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m ³ /ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	0,20	0,71	0,54	1,01	1,18	52,6	3,64
Listavci	0,54	0,70	0,41	0,55	1,08	47,4	3,28
Skupaj	0,74	1,41	0,95	1,56	2,26	100,0	6,92

Preglednica/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah v RGR

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Gpn, ukrepi niso dovoljeni	51,14	100,0	0,00	0,0	0,00	0,0	0,00	0,0	51,14	100,0
Skupaj vsi gozdovi	51,14	100,0	0,00	0,0	0,00	0,0	0,00	0,0	51,14	100,0

Preglednica /OD: Odmrlo drevje v RGR (število dreves na ha)

Razširjeni deb. razred	Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj			
	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	m ³ /ha
10 - 29 cm	20,6	9,4	30,0	25,6	9,4	35,0	46,2	18,8	65,0	22,2
30 - 49 cm	14,4	0,0	14,4	17,2	0,6	17,8	31,6	0,6	32,2	61,3
50 in več cm	2,8	1,7	4,5	3,3	0,6	3,9	6,1	2,3	8,4	32,5
Skupaj	37,8	11,1	48,9	46,1	10,6	56,7	83,9	21,7	105,6	116,0

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Razvojna faza Oz. Zgradba sestojev	Površina		Podmladek						
	ha	%	Površina		Zasnova				
			ha	%	1	2	3	4	
Mladovje	0,29	0,6							
Drogovnjak	7,06	13,8	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Debeljak	8,69	17,0	0,45	5,2	0,0	100,0	0,0	0,0	
Sestoj v obnovi	2,91	5,7	0,77	26,5	0,0	100,0	0,0	0,0	
RAZNOMERNO (sk-gnz)	32,19	62,9	2,60	8,1	0,0	81,5	18,5	0,0	
Skupaj	51,14	100,0	3,82	7,5	0,0	0,0	0,0	0,0	

Preglednica/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.lis.	Meh.list.	Skupaj
ha	0,42	0,04	0,00	0,00	0,00	3,05	0,01	0,25	0,05	0,00	3,82
%	0,83	0,08	0,00	0,00	0,00	6,00	0,02	0,49	0,10	0,00	100,00

Preglednica/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	41	0,0	9,8	53,6	31,7	4,9
Jelka	74	2,7	14,9	52,6	28,4	1,4
Bukev	108	1,9	5,6	29,6	46,2	16,7
Hrast	3	0,0	0,0	33,3	66,7	0,0
Pl. lst.	20	0,0	5,0	35,0	45,0	15,0
Dr. tr. lst.	6	0,0	0,0	0,0	16,7	83,3
Meh. lst.	1	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0
Skupaj iglavci	115	1,7	13,0	53,1	29,6	2,6
Skupaj listavci	138	1,4	5,1	29,0	44,9	19,6
Skupaj	253	1,6	8,7	39,9	37,9	11,9

Preglednica/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo in koreničnik	5,3
Veje	1,5
Osutost	1,7
Skupaj	8,5

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2006 do 2026

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2006	20,3	31,3	0,0	0,0	0,0	38,8	0,6	7,8	1,2	0,0
2016	19,2	31,2	0,0	0,0	0,0	39,5	0,6	8,1	1,4	0,0
2026	15,0	29,5	0,0	0,0	0,0	44,7	0,6	8,9	1,3	0,0

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Vzdrževanje grmišč	ha	1,00	5,00											
Vzdrževanje stez	dni	2,00	10,00											

12.1.5 OBRAZEC E3: Povzetek stanja in ukrepov po lastniških kategorijah

Zasebni gozdovi

Preglednica/KG: Gozdni fondi po gospodarskih kategorijah gozdov

Gospodarske kategorije gozdov in rastiščnogojitveni razredi	Pov. ha	Lesna zaloga			Prirastek			Možni posek			
		m ³ /ha			m ³ /ha			% od lesne zaloge			% na PR
		igl.	Ist.	sk.	igl.	Ist.	sk.	igl.	Ist.	sk.	
VEČNAMENSKI GOZDOVI	255,95	146,2	179,0	325,3	4,23	4,04	8,27	24,8	23,9	24,3	95,6
GPN, UKREPI NISO DOVOLJENI	0,28	110,7	203,6	314,3	3,32	4,50	7,86	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj vsi gozdovi	256,23	146,2	179,0	325,2	4,23	4,04	8,27	24,8	23,9	24,3	95,5

Preglednica/RF2: Razvojne faze oz. zgradba sestojev

Razvojna faza	Površina (ha)	Delež (%)
Mladovje	14,53	5,7
Drogovnjak	15,77	6,2
Debeljak	54,65	21,3
Sestoj v obnovi	79,32	30,9
RAZNOMERNO (ps-šp)	17,79	6,9
RAZNOMERNO (sk-gnz)	73,20	28,6
Pionirski gozd z grmišči	0,97	0,4
Skupaj:	256,23	100,0

Preglednica/DV: Drevesna sestava

Drevesna vrsta	% od LZ
Smreka	18,6
Jelka	26,1
Bor	0,2
Macesen	0,0
Bukev	36,9
Hrast	2,9
Pl. Ist.	12,3
Dr. tr. Ist.	0,5
Meh. Ist.	2,4
Iglavci	45,0
Listavci	55,0
Skupaj	100,0

Preglednica/LZ2: Lesna zaloga in njena struktura

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	3,7	8,6	13,7	18,7	55,3	45,0	146,2
Listavci	7,3	12,0	18,5	22,8	39,4	55,0	179,0
Skupaj	5,7	10,5	16,3	20,9	46,6	100,0	325,2

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m ³)	% na LZ	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	Skupaj
Iglavci	9.279	24,8											
Listavci	10.954	23,9											
Skupaj	20.233	24,3											
Neizkor. drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Priprava sestoja	ha	11,05	11,05											
Nega mladja	ha	1,20	1,20											
Nega gošče	ha	11,20	11,20											
Nega letvenjaka	ha	14,20	14,20											
Nega ml. drogovnjaka	ha	3,20	3,20											
Nega prebiralnega gozda	ha	1,00	1,00											
Varstvo pred žuželkami	dni	5,20	5,20											
Naravni razvoj biotopov	ha	10,75	10,75											

Državni gozdovi

Preglednica/KG: Gozdni fondi po gospodarskih kategorijah gozdov

Gospodarske kategorije gozdov in rastiščnogojitveni razredi	Pov. ha	Lesna zaloga			Prirastek			Možni posek			
		m ³ /ha			m ³ /ha			% od lesne zaloge			% na PR
		igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	
VEČNAMENSKI GOZDOVI	2.895,47	151,1	203,0	354,1	4,20	4,53	8,73	22,0	21,2	21,5	87,4
GPN, UKREPI NISO DOVOLJENI	50,86	194,1	242,2	436,3	3,64	3,28	6,92	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj vsi gozdovi	2.946,33	151,8	203,7	355,5	4,19	4,50	8,70	21,5	20,8	21,1	86,2

Preglednica/RF2: Razvojne faze oz. zgradba sestojev

Razvojna faza	Površina (ha)	Delež (%)
Mladovje	192,68	6,5
Drogovnjak	184,48	6,3
Debeljak	738,30	25,1
Sestoj v obnovi	541,69	18,4
RAZNOMERNO (ps-šp)	216,04	7,3
RAZNOMERNO (sk-gnz)	1.066,99	36,2
Pionirski gozd z grmišči	6,15	0,2
Skupaj:	2.946,33	100,0

Preglednica/DV: Drevesna sestava

Drevesna vrsta	% od LZ
Smreka	13,9
Jelka	28,5
Bor	0,1
Macesen	0,2
Ostali igl.	0,0
Bukev	44,6
Hrast	1,5
Pl. lst.	9,5
Dr. tr. lst.	0,4
Meh. lst.	1,3
Iglavci	42,7
Listavci	57,3
Skupaj	100,0

Preglednica/LZ2: Lesna zaloga in njena struktura

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	3,2	8,2	12,1	17,1	59,4	42,7	151,8
Listavci	6,0	11,4	17,8	22,3	42,5	57,3	203,7
Skupaj	4,8	10,0	15,3	20,1	49,8	100,0	355,5

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m ³)	% na LZ	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	Skupaj
Iglavci	96.288	21,5											
Listavci	124.635	20,8											
Skupaj	220.923	21,1											
Neizkor. drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Priprava sestoja	ha	161,65	161,65											
Priprava tal	ha	2,10	2,10											
Sadnja	ha	1,10	1,10											
Obžetev	ha	3,30	16,90											
Nega mladja	ha	34,55	50,35											
Nega gošče	ha	153,70	156,05											
Nega letvenjaka	ha	127,40	127,40											
Nega ml. drogovnjaka	ha	43,05	43,05											
Nega prebiralnega gozda	ha	22,40	22,40											
Varstvo pred žuželkami	dni	90,20	90,20											
Zaščita s premazom	ha	6,90	34,50											
Vzdrževanje zaščitnih ograj	m	1.020,00	7.000,00											
Ostalo varstvo pred divjadjo	dni	6,00	6,00											
Vzdrževanje grmišč	ha	3,50	16,00											
Vzdrževanje travinj	ha	1,70	17,00											
Vzdrževanje vodnih površin	dni	21,25	35,00											
Sadnja plodonosnega drevja	dni	8,00	8,00											
Naravni razvoj biotopov	ha	121,79	121,79											
Ohranjanje biotopov - nega	ha	1,00	1,00											
Vzdrževanje gnezdnic	kos	5,00	10,00											
Postavitev gnezdnic	kos	5,00	5,00											
Vzdrževanje stez	dni	9,60	86,00											

Občinski gozdovi

Preglednica/KG: Gozdni fondi po gospodarskih kategorijah gozdov

Gospodarske kategorije gozdov in rastiščnogojitveni razredi	Pov. ha	Lesna zaloga			Prirastek			Možni posek			
		m ³ /ha			m ³ /ha			% od lesne zaloge			% na PR
		igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	
VEČNAMENSKI GOZDOVI	85,19	131,7	145,3	277,0	3,73	3,51	7,24	35,9	36,4	36,2	139,0
Skupaj vsi gozdovi	85,19	131,7	145,3	277,0	3,73	3,51	7,24	35,9	36,4	36,2	138,6

Preglednica/RF2: Razvojne faze oz. zgradba sestojev

Razvojna faza	Površina (ha)	Delež (%)
Mladovje	14,25	16,7
Drogovnjak	4,23	5,0
Debeljak	13,04	15,3
Sestoj v obnovi	32,14	37,7
RAZNOMERNO (ps-šp)	0,45	0,5
RAZNOMERNO (sk-gnz)	18,11	21,3
Pionirski gozd z grmišči	2,97	3,5
Skupaj:	85,19	100,0

Preglednica/DV: Drevesna sestava

Drevesna vrsta	% od LZ
Smreka	20,6
Jelka	25,6
Bor	1,4
Bukev	29,7
Hrast	4,1
Pl. lst.	13,8
Dr. tr. lst.	1,2
Meh. lst.	3,6
Iglavci	47,5
Listavci	52,5
Skupaj	100,0

Preglednica/LZ2: Lesna zaloga in njena struktura

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	3,9	7,3	13,8	18,7	56,3	47,5	131,7
Listavci	12,1	14,5	20,0	20,3	33,1	52,5	145,3
Skupaj	8,2	11,1	17,1	19,5	44,1	100,0	277,0

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m ³)	% na LZ	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	Skupaj
Iglavci	4.033	35,9											
Listavci	4.511	36,4											
Skupaj	8.544	36,2											
Neizkor. drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Priprava sestoja	ha	5,90	5,90											
Nega mladja	ha	1,60	1,60											
Nega gošče	ha	6,85	6,85											
Nega letvenjaka	ha	4,70	4,70											
Nega prebiralnega gozda	ha	0,10	0,10											
Varstvo pred žuželkami	dni	5,20	5,20											
Naravni razvoj biotopov	ha	3,05	3,05											
Vzdrževanje stez	dni	1,60	16,00											

12.2 Seznam tarif po odsekih

Šifre za tarife:

Tarifa	Prebiralne (P)	Vmesne (V)	Enodobne (E)
1	2	22	42
2	4	24	44
3	6	26	46
4	8	28	48
5	10	30	50
6	12	32	52
7	14	34	54
8	16	36	56
9	18	38	58
10	20	40	60

Lahko so tudi vmesne tarife (n.pr.: V 2-3=25)

Preglednica/D-TAR: Seznam tarif po odsekih

Odsek	Sm	Je	Oi	Bu	Hr	PI	TI	MI
06001	35	35	32	31	32	34	26	28
06002	35	35	32	31	32	34	26	28
06003A	35	35	32	31	32	34	26	28
06003B	34	32	32	35	32	34	28	28
06004	35	35	32	33	32	34	26	28
06005	35	35	32	34	32	34	26	28
06006	34	34	32	35	32	34	28	28
06007	34	14	32	15	32	15	28	30
06008	34	14	32	15	32	15	28	30
06009	33	33	32	33	32	32	26	28
06010A	34	32	32	33	32	32	28	30
06010B	34	14	32	15	32	15	28	30
06011	34	32	32	32	32	32	28	30
06012	33	33	32	33	32	32	28	28
06013A	35	35	32	33	32	32	28	28
06013B	34	14	32	15	32	15	28	28
06014	14	14	12	14	12	14	28	28
06015A	14	14	12	14	12	14	28	28
06015B	34	14	32	15	32	15	28	28
06016A	14	14	12	14	12	14	28	28
06016B	34	14	32	15	32	15	28	28
06017	14	14	12	14	12	14	28	28
06018A	14	14	12	14	12	14	28	28
06018B	34	14	32	15	32	15	28	28
06019A	14	14	12	14	12	14	28	28
06019B	34	14	32	15	32	15	28	28
06020A	14	14	12	14	12	14	28	28
06020B	34	14	32	15	32	15	28	28
06021A	35	35	32	33	32	32	28	30
06021B	34	14	32	15	32	15	28	28
06022	36	36	34	33	32	32	28	30
06023	36	36	34	33	32	32	28	30
06024A	35	35	32	33	32	32	28	30
06024B	35	35	32	33	32	32	28	30
06025A	35	35	32	33	32	32	28	30
06025B	34	14	32	15	32	15	28	28
06025C	14	14	12	14	12	14	28	28
06026A	35	35	32	33	32	32	28	30
06026B	34	14	32	15	32	15	28	28
06027A	14	14	12	14	12	14	28	28
06027B	34	14	32	15	32	15	28	28

Odsek	Sm	Je	Oi	Bu	Hr	PI	TI	MI
06028	34	14	32	15	32	15	28	30
06029A	34	14	32	15	32	15	28	28
06029B	14	14	12	14	12	14	28	28
06030A	35	35	32	33	32	32	28	30
06030B	34	14	32	15	32	15	28	28
06031A	35	35	32	33	32	32	28	30
06031B	34	14	32	15	32	15	28	28
06032A	34	14	32	15	32	15	28	28
06032B	14	14	12	14	12	14	28	28
06033A	14	14	12	14	12	14	28	28
06033B	34	14	32	15	32	15	28	28
06034A	34	14	32	15	32	15	28	28
06034B	14	14	12	14	12	14	28	28
06035A	14	14	12	14	12	14	28	28
06035B	34	14	32	15	32	15	28	28
06036	34	14	32	15	32	15	28	28
06037	34	14	32	15	32	15	28	28
06038	14	14	12	14	12	14	28	28
06039A	34	14	32	15	32	15	28	28
06039B	14	14	12	14	12	14	28	28
06040	34	14	32	15	32	15	28	28
06041A	35	35	32	33	32	32	28	30
06041B	34	14	32	15	32	15	28	28
06042A	35	35	32	34	32	34	26	28
06042B	35	35	32	33	32	32	28	30
06043A	35	35	32	34	32	34	26	28
06043B	35	35	32	33	32	32	28	30
06043C	34	32	32	32	30	32	28	30
06044A	35	35	32	34	32	34	26	28
06044B	34	14	32	15	32	15	28	28
06045	14	14	12	14	12	14	28	28
06046	14	14	12	14	12	14	28	28
06047	14	14	12	14	12	14	28	28
06048A	14	14	12	14	12	14	28	28
06048B	34	14	32	15	32	15	28	28
06049	14	14	12	14	12	14	28	28
06050A	14	14	12	14	12	14	28	28
06050B	34	14	32	15	32	15	28	28
06051A	34	14	32	15	32	15	28	28
06051B	14	14	12	14	12	14	28	28
06052A	34	14	32	15	32	15	28	28

Odsek	Sm	Je	Oi	Bu	Hr	Pl	Tl	Ml
06052B	14	14	12	14	12	14	28	28
06053	14	14	12	14	12	14	28	28
06054A	14	14	12	14	12	14	28	28
06054B	34	14	32	15	32	15	28	28
06055A	14	14	12	14	12	14	28	28
06055B	34	14	32	15	32	15	28	28
06056A	14	14	12	14	12	14	28	28
06056B	34	14	32	15	32	15	28	28
06057A	34	14	32	15	32	15	28	28
06057B	14	14	12	14	12	14	28	28
06058A	35	35	32	34	32	34	26	28
06058B	14	14	12	14	12	14	28	28
06059A	34	14	32	15	32	15	28	28
06059B	35	35	32	34	32	34	26	28
06060A	34	14	32	15	32	15	28	28
06060B	14	14	12	14	12	14	28	28
06060C	14	14	12	14	12	14	28	28
06061	14	14	12	14	12	14	28	28
06062A	14	14	12	14	12	14	28	28
06062B	34	14	32	15	32	15	28	28
06063A	34	14	32	15	32	15	28	28
06063B	14	14	12	14	12	14	28	28
06064A	34	14	32	15	32	15	28	28
06064B	14	14	12	14	12	14	28	28
06065A	34	14	32	15	32	15	28	28
06065B	14	14	12	14	12	14	28	28
06066A	14	14	12	14	12	14	28	28
06066B	34	14	32	15	32	15	28	28
06067A	34	14	32	15	32	15	28	28
06067B	14	14	12	14	12	14	28	28
06068A	14	14	12	14	12	14	28	28
06068B	34	14	32	15	32	15	28	28
06069A	14	14	12	14	12	14	28	28
06069C	14	14	12	14	12	14	28	28
06070	14	14	12	14	12	14	28	28
06071A	34	14	32	15	32	15	28	28
06071B	14	14	12	14	12	14	28	28
06071C	14	14	12	14	12	14	28	28
06072A	34	14	32	15	32	15	28	28
06072C	14	14	12	14	12	14	28	28
06073	14	14	12	14	12	14	28	28
06074A	34	14	32	15	32	15	28	28
06074B	14	14	12	14	12	14	28	28
06075	14	14	12	14	12	14	28	28
06076A	35	33	32	33	32	32	28	28
06076B	34	14	32	15	32	15	28	28
06077A	34	14	32	13	32	13	28	28
06077B	35	33	32	33	32	32	28	28
06078	34	14	32	15	32	15	28	28
06079A	34	14	32	15	32	15	28	28
06079B	34	32	32	35	32	34	28	28
06080A	34	32	32	32	30	32	28	28
06080B	35	33	32	33	32	32	28	28
06080C	34	32	32	35	32	34	28	28
06081A	34	32	32	35	32	34	28	28
06081B	34	14	32	15	32	15	28	28
06081C	14	14	12	14	12	14	28	28
06082	14	14	12	14	12	14	28	28
06083A	14	14	12	14	12	14	28	28
06083B	34	14	32	15	32	15	28	28
06084A	34	32	32	35	32	34	28	28
06084B	35	33	32	33	32	32	28	28
06084C	14	14	12	14	12	14	28	28
06085A	34	32	32	32	30	32	28	28
06085B	35	33	32	33	32	32	28	28

Odsek	Sm	Je	Oi	Bu	Hr	Pl	Tl	Ml
06085C	34	32	32	35	32	34	28	28
06086A	35	33	32	33	32	32	28	28
06086B	34	32	32	32	30	32	28	28
06086C	34	32	32	35	32	34	28	28
06087A	35	33	32	33	32	32	28	28
06087B	34	32	32	35	32	34	28	28
06087C	14	14	12	14	12	14	28	28
06088A	14	14	12	14	12	14	28	28
06088B	34	32	32	35	32	34	28	28
06089	34	32	32	35	32	34	28	28
06090	34	32	32	35	32	34	28	28
06091A	35	33	32	33	32	32	28	28
06091B	34	32	32	32	30	32	28	28
06091C	34	32	32	35	32	34	28	28
06092A	35	33	32	33	32	32	28	28
06092B	34	32	32	32	30	32	28	28
06092C	34	32	32	35	32	34	28	28
06093	34	32	32	35	32	34	28	28
06094A	35	33	32	33	32	32	28	28
06094B	34	32	32	35	32	34	28	28
06095	34	32	32	32	32	32	28	28
06096	34	32	32	32	32	32	28	28
06097	34	32	32	32	30	32	28	28
06098	35	35	32	33	32	34	28	30
06099	35	35	32	33	32	32	28	30

12.3 Seznam prirastnih nizov po rastiščnogojitvenih razredih

Preglednica/D-NIZ: Seznam prirastnih nizov po gospodarskih razredih

GR	SDV	Niz	Ds3	Ds4	Ds5	Ds6	Ds7	Ds8	Ds9	Ds10	Ds11	Ds12	Ds13	Ds14	Ds15	Ds16
01111	SM	251	0,1219	0,0815	0,0597	0,0463	0,0373	0,0309	0,0263	0,0226	0,0199	0,0176	0,0157	0,0142	0,0128	0,0118
	JE	252	0,0856	0,0730	0,0632	0,0552	0,0483	0,0425	0,0373	0,0327	0,0285	0,0247	0,0212	0,0179	0,0148	0,0121
	OI	274	0,0570	0,0423	0,0365	0,0329	0,0304	0,0283	0,0265	0,0249	0,0235	0,0221	0,0208	0,0195	0,0183	0,0170
	BU	253	0,0824	0,0591	0,0457	0,0370	0,0310	0,0266	0,0232	0,0205	0,0184	0,0166	0,0152	0,0139	0,0129	0,0120
	HR	270	0,0280	0,0248	0,0218	0,0193	0,0171	0,0151	0,0133	0,0118	0,0104	0,0092	0,0081	0,0072	0,0063	0,0056
	PL	254	0,0881	0,0616	0,0467	0,0372	0,0307	0,0259	0,0225	0,0196	0,0174	0,0157	0,0142	0,0130	0,0119	0,0110
	TL	272	0,0378	0,0248	0,0178	0,0136	0,0108	0,0089	0,0075	0,0064	0,0055	0,0049	0,0043	0,0039	0,0035	0,0032
	ML	273	0,0621	0,0430	0,0324	0,0256	0,0210	0,0178	0,0153	0,0134	0,0118	0,0106	0,0095	0,0087	0,0080	0,0073
01121	SM	255	0,1159	0,0933	0,0750	0,0604	0,0486	0,0391	0,0315	0,0254	0,0204	0,0165	0,0132	0,0106	0,0086	0,0069
	JE	256	0,0679	0,0601	0,0533	0,0471	0,0418	0,0370	0,0328	0,0291	0,0258	0,0228	0,0202	0,0179	0,0159	0,0140
	OI	274	0,0570	0,0423	0,0365	0,0329	0,0304	0,0283	0,0265	0,0249	0,0235	0,0221	0,0208	0,0195	0,0183	0,0170
	BU	257	0,0997	0,0637	0,0450	0,0339	0,0266	0,0217	0,0180	0,0152	0,0131	0,0115	0,0102	0,0090	0,0081	0,0073
	HR	270	0,0280	0,0248	0,0218	0,0193	0,0171	0,0151	0,0133	0,0118	0,0104	0,0092	0,0081	0,0072	0,0063	0,0056
	PL	258	0,0826	0,0588	0,0452	0,0365	0,0305	0,0260	0,0227	0,0200	0,0179	0,0161	0,0147	0,0135	0,0124	0,0115
	TL	272	0,0378	0,0248	0,0178	0,0136	0,0108	0,0089	0,0075	0,0064	0,0055	0,0049	0,0043	0,0039	0,0035	0,0032
	ML	273	0,0621	0,0430	0,0324	0,0256	0,0210	0,0178	0,0153	0,0134	0,0118	0,0106	0,0095	0,0087	0,0080	0,0073
01185	SM	259	0,0921	0,0690	0,0550	0,0458	0,0392	0,0342	0,0304	0,0273	0,0247	0,0227	0,0209	0,0194	0,0181	0,0169
	JE	269	0,0708	0,0623	0,0547	0,0481	0,0422	0,0371	0,0326	0,0286	0,0251	0,0220	0,0194	0,0170	0,0150	0,0132
	OI	274	0,0570	0,0423	0,0365	0,0329	0,0304	0,0283	0,0265	0,0249	0,0235	0,0221	0,0208	0,0195	0,0183	0,0170
	BU	260	0,0978	0,0662	0,0488	0,0382	0,0309	0,0258	0,0220	0,0191	0,0167	0,0149	0,0134	0,0121	0,0110	0,0100
	HR	270	0,0280	0,0248	0,0218	0,0193	0,0171	0,0151	0,0133	0,0118	0,0104	0,0092	0,0081	0,0072	0,0063	0,0056
	PL	261	0,1024	0,0600	0,0396	0,0282	0,0212	0,0165	0,0133	0,0109	0,0091	0,0077	0,0067	0,0059	0,0051	0,0045
	TL	272	0,0378	0,0248	0,0178	0,0136	0,0108	0,0089	0,0075	0,0064	0,0055	0,0049	0,0043	0,0039	0,0035	0,0032
	ML	262	0,0652	0,0447	0,0334	0,0263	0,0215	0,0181	0,0155	0,0135	0,0119	0,0106	0,0095	0,0087	0,0079	0,0073
01301	SM	263	0,0980	0,0647	0,0469	0,0359	0,0288	0,0237	0,0200	0,0172	0,0149	0,0132	0,0118	0,0106	0,0095	0,0087
	JE	269	0,0708	0,0623	0,0547	0,0481	0,0422	0,0371	0,0326	0,0286	0,0251	0,0220	0,0194	0,0170	0,0150	0,0132
	OI	274	0,0570	0,0423	0,0365	0,0329	0,0304	0,0283	0,0265	0,0249	0,0235	0,0221	0,0208	0,0195	0,0183	0,0170
	BU	264	0,0796	0,0547	0,0409	0,0323	0,0264	0,0222	0,0190	0,0166	0,0146	0,0131	0,0118	0,0107	0,0098	0,0090
	HR	270	0,0280	0,0248	0,0218	0,0193	0,0171	0,0151	0,0133	0,0118	0,0104	0,0092	0,0081	0,0072	0,0063	0,0056
	PL	265	0,0789	0,0507	0,0360	0,0272	0,0214	0,0174	0,0145	0,0124	0,0107	0,0093	0,0083	0,0074	0,0066	0,0060
	TL	272	0,0378	0,0248	0,0178	0,0136	0,0108	0,0089	0,0075	0,0064	0,0055	0,0049	0,0043	0,0039	0,0035	0,0032
	ML	273	0,0621	0,0430	0,0324	0,0256	0,0210	0,0178	0,0153	0,0134	0,0118	0,0106	0,0095	0,0087	0,0080	0,0073
09000	SM	266	0,0758	0,0568	0,0454	0,0378	0,0324	0,0283	0,0252	0,0227	0,0206	0,0189	0,0173	0,0161	0,0151	0,0141
	JE	267	0,0491	0,0369	0,0295	0,0246	0,0211	0,0185	0,0165	0,0149	0,0135	0,0124	0,0115	0,0106	0,0100	0,0093
	OI	274	0,0570	0,0423	0,0365	0,0329	0,0304	0,0283	0,0265	0,0249	0,0235	0,0221	0,0208	0,0195	0,0183	0,0170
	BU	268	0,0487	0,0337	0,0253	0,0201	0,0165	0,0139	0,0120	0,0105	0,0093	0,0083	0,0075	0,0068	0,0063	0,0057
	HR	270	0,0280	0,0248	0,0218	0,0193	0,0171	0,0151	0,0133	0,0118	0,0104	0,0092	0,0081	0,0072	0,0063	0,0056
	PL	271	0,0766	0,0541	0,0413	0,0331	0,0275	0,0234	0,0202	0,0179	0,0159	0,0143	0,0130	0,0118	0,0109	0,0101
	TL	272	0,0378	0,0248	0,0178	0,0136	0,0108	0,0089	0,0075	0,0064	0,0055	0,0049	0,0043	0,0039	0,0035	0,0032
	ML	273	0,0621	0,0430	0,0324	0,0256	0,0210	0,0178	0,0153	0,0134	0,0118	0,0106	0,0095	0,0087	0,0080	0,0073

12.4 Cena gozdnega dela in cena lesa pri izračunu ekonomske presoje

Dnina v državnih in gozdovih lokalnih skupnosti 165 eur, v zasebnih 78 eur.

Vrsta dela	Enota	Normativ		
		Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lok. skupn.
Priprava sestoja	ha	20	20	20
Priprava tal	ha	24	24	24
Sadnja	ha	105	105	105
Obžetev	ha	32	32	32
Nega mladja	ha	32	32	32
Nega gošče	ha	36	36	36
Nega letvenjaka	ha	32	32	32
Nega drogovnjaka	ha	18	18	18
Nega prebiralnega gozda	ha	12	12	12
Zaščita s premazom	ha	12	12	12
Zaščita z ograjo - novogradnja	m	0,42	0,67	0,67
Zaščita z ograjo - vzdrževanje	m	0,107	0,107	0,107
Zaščita s količenjem ali tulci	kos	0,193	0,193	0,193
Vzdrževanje travinj	ha	11	11	11
Vzdrževanje grmišč	ha	40	40	40
Vzdrževanje vodnih površin	kos	8	8	8
Sadnja plodonosnega drevja	kos	0,15	0,15	0,15
Postavitev gnezdnic	kos	1,2	1,2	1,2
Vzdrževanje gnezdnic	kos	0,6	0,6	0,6
Osnovanje poti	m	0,25	0,25	0,25
Vzdrževanje poti	m	0,04	0,04	0,04
Postavitev informativnih tabel	kos	0	16	0

	Enota	Cena
sadike smreke	kos	0,58
sadike hrasta	kos	1,15
sadike plodonosnega drevja	kos	2,20
gnezdnice	kos	18,00
premazi	kg	5,97
feromoni veliki	kos	8,94
feromoni mali	kos	13,44
ograja (ca. 2 m)	m	2,5

SKDVEP	SORTIMEP	SORTIMENT	PC	NC
11	H1	Hlodovina I	143,00	143,00
11	H2	Hlodovina II	108,00	108,00
11	H3	Hlodovina III	99,00	99,00
11	O	Ostali les	60,00	60,00
21	H1	Hlodovina I	105,00	105,00
21	H2	Hlodovina II	90,00	90,00
21	H3	Hlodovina III	86,00	86,00
21	O	Ostali les	55,00	55,00
30	H	Hlodovina	92,00	92,00
30	O	Ostali les	73,00	73,00
34	H1	Hlodovina I	220,00	220,00
34	H2	Hlodovina II	170,00	170,00
34	H3	Hlodovina III	130,00	130,00
34	O	Ostali les	95,00	95,00
39	C	Celulozni les	58,00	58,00
40	H1	Hlodovina I	121,00	121,00
40	H2	Hlodovina II	110,00	110,00
40	H3	Hlodovina III	90,00	90,00
40	O	Ostali les	67,00	67,00
50	H	Hlodovina	250,00	250,00
50	O	Ostali les	105,00	105,00
55	H	Hlodovina	96,00	96,00
55	O	Ostali les	70,00	70,00
60	H	Hlodovina	145,00	145,00
60	O	Ostali les	85,00	85,00
70	D	Drva	45,00	45,00
80	P	Prostorninski I	63,00	63,00
90	H	Hlodovina	85,00	85,00
90	O	Ostali les	37,00	37,00

12.5 Ločene priloge

Kataster GC je izdelan na podlagi nove aplikacije Evidenca gozdnih cest, kjer so podatki ovrednoteni na podlago LIDAR, tako da imajo ceste sedaj realno (grafično določeno) dolžino, zato so se cestam v glavnem spremenile razdalje (zmanjšale ali povečale).

Šifra ceste	Ime ceste	Kategorija	Dolžina	Min. širina vozišča	Maks. naklon	Ocena javnega značaja
		G1, G2, G3	m	m	%	%
Potrjene ceste						
060060	K rezervoarju Slovenska vas	G1	534	3,00	10	49
060086	Na Ledeno jamo	G2	10439	3,00	15	35
060087	Nad kamnolomom	G2	1947	3,00	11	35
060088	Nova Fridrihštajnska	G2	2084	3,00	12	30
060089	Pod Ložinski vrh – Strmec I.	G2	5780	3,00	8	30
060090	Pod Slovenski vrh	G2	5966	3,00	11	30
060091	Na Vršič	G2	4069	3,00	5	25
060092	Ledenik*	G3	3719	3,00	12	25
060121	Rožni studenec - Jasnica	G2	7409	3,00	7	35
060123	Stojna – jug*	G2	6623	3,00	9	30
060124	Jelenov studenec	G3	2832	3,00	9	35
060125	Jasnica - Strmec	G1	2894	3,00	10	45
060156	Strmec II	G3	24	3,00	9	30
060169	Stojna I	G3	2101	3,00	7	20
060170	Stojna II	G3	1150	3,00	10	20
060205	Kočevje-Štalcerski klanec	G1	4008	3,00	7	49
060206	Stara Fridrihštajnska cesta	G2	2906	3,00	8	35
060222	Okrog Slovenskega vrha*	G3	3933	3,00	6	20
060230	Odcep ceste Okrog Slovenskega vrha*	G3	1473	3,00	6	20
060231	Povezava Pod Ložinski vrh-Okrog Slovenskega vrha	G3	1365	3,00	10	15
060320	Pod Livoldski vrh*	G2	4011	3,00	12	30
060326	Srnjakov hrib	G2	2198	3,00	7	40
060733	Ob drevesnici	G1	495	3,00	12	45
060735	K Jelenovem studencu	G3	620	3,00	13	35
060736	Pri koritih	G3	2081	3,00	14	25
060737	Proti Ledniku	G3	957	3,00	15	25
060738	K dvem jelkam*	G3	1472	3,00	10	25
060748	Spodnje Ložine	G3	699	3,00	4	35
060764	Jasnica*	G3	110	3,00	4	35
060957	Bevandičeva baraka	G2	520	3,50	8	10
Dolžina vseh cest skupaj			84.419			

* mejna GC

GC 060092 Ledenic je mejna cesta z GGE Koče v dolžini 1609 m in GGE Grčarice v dolžini 90 m.

GC 060123 Stojna - jug je mejna cesta z GGE Koče v dolžini 234 m.

GC 060222 Okrog Slovenskega vrha je mejna cesta z GGE Grčarice v dolžini 1190 m.

GC 060230 Odcep ceste Okrog Slovenskega vrha je mejna cesta z GGE Grčarice v celotni dolžini 1473 m.

GC 060320 Pod Livoldski vrh je mejna cesta z GGE Koče v dolžini 270 m.

GC 060738 K dvem jelkam je mejna cesta z GGE Grčarice v dolžini 105 m.

GC 060764 Jasnica je mejna cesta z GGE Velika gora v dolžini 110 m.

13 Kartni in prostorski del načrta

Gozdnogospodarski načrti poleg splošnega dela skladno z Zakonom o gozdovih vsebujejo še prostorski del. Pravilnik o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo pa prostorski del nadalje opredeli kot kartni in prostorski del, ki se izdelata kot ločene priloge h gozdnogospodarskemu načrtu gozdnogospodarske enote.

13.1 Kartni del

Kartni del vsebuje 12 kart, ki dopolnjujejo in prostorsko prikazujejo najpomembnejše lastnosti gozdnogospodarske enote in najpomembnejše usmeritve ter ukrepe.

13.1.1 Pregledna karta

Pregledna karta prikaže umestitev gozdov predmetne GGE v GGO in druge prostorske enote, kot so občine in katastrske občine. Podlaga karte je državna topografska karta s prikazanimi cestami in naselji. Prikazana je tudi površina gozdov, ločenih po lastništvu.

Karta omogoča uporabniku hiter splošen pregled nad umestitvijo gozdov v GGE in drugimi prostorskimi enotami.

V GGE je 3.287,75 ha gozdov, od tega 7,8 % zasebnih gozdov, 89,6 % državnih gozdov in 2,6 % gozdov lokalnih skupnosti. GGE leži v občini Kočevje. Podrobnejši podatki o površini gozdov glede na občine, katastrske občine in po oblikah lastništva so prikazani v Poglavju 1.

13.1.2 Karta tipov drevesne sestave gozdov

Karta 2 prikazuje tipe drevesne sestave gozdov glede na razvojne faze/tipe sestojev in poenostavljeno drevesno sestavo (iglavci, listavci). Ločeno so prikazani sestoji listavcev (delež listavcev višji od 75 %), pretežno listavcev (delež listavcev med 50 in 75 %), pretežno iglavcev (delež iglavcev med 50 in 75 %) in sestoji iglavcev (delež iglavcev višji od 75 %). Tipi drevesne sestave gozdov so določeni na podlagi terenskega opisa sestojev, zbrani pa so v sestojni karti ZGS. Za lažjo orientacijo so na karti prikazani še odseki, gozdne in javne ceste.

Podrobnejša razdelitev tipov drevesne sestave gozdov je opredeljena in prikazana v poglavju 3.5.

13.1.3 Karta rastišč

Karta 3 prikazuje površine gozdov po gozdnih rastiščnih tipih. Osnova za določitev gozdnih rastiščnih tipov so bili fitocenološki elaborati in knjiga Gozdni rastiščni tipi Slovenije (Bončina in sod., 2021). Za lažjo orientacijo so na karti prikazani še odseki, gozdne in javne ceste.

Podrobni podatki o površini in deležu posameznih gozdnih rastiščnih tipov v GGE po skupinah rastišč so podani v poglavju 1.1.7 Vegetacijski oris GGE.

13.1.4 Karta kategorij gozdov

Karta 4 prikazuje površine gozdov po štirih kategorijah gozdov: večnamenski gozdovi, gozdovi s posebnim namenom z dovoljenimi ukrepi, gozdovi s posebnim namenom brez dovoljenih ukrepov (gozdni rezervati), varovalni gozdovi. Za lažjo orientacijo so na karti prikazani še odseki, gozdne in javne ceste.

V GGE Stojna prevladujejo večnamenski gozdovi (98,4 %), 1,6 % je gozdov s posebnim namenom brez dovoljenih ukrepov. Varovalnih gozdov in gozdov s posebnim namenom, kjer so ukrepi dovoljeni v enoti ni.

Podrobnejši podatki o kategorijah gozdov glede na lastništvo, rastiščne tipe in rastiščnojivitvene razrede so podani v poglavju 3.1.

13.1.5 Karta rastiščnojivitvenih razredov

Karta rastiščnojivitvenih razredov (RGR) prikazuje površine RGR po gozdnih odsekih iz podatkovne baze ZGS. RGR se oblikujejo po skupinah rastišč in gospodarskih kategorijah gozdov. Oblikujejo se znotraj RGR GGO, pri čemer so upoštevane tudi razvojne težnje v pogledu drevesne sestave in zgradbe gozdov, funkcij gozdov in stopnja njihove poudarjenosti ter način in intenzivnost gospodarjenja. Za lažjo orientacijo so na karti prikazani še odseki, gozdne in javne ceste.

Podrobnejši opisi značilnosti posameznih RGR so podani v poglavju 9.1.

13.1.6 Karta habitatov, biotopov in ogroženosti vrst

Na karti so prikazane vsebine s področja ohranjanja biotske raznovrstnosti, pridobljene v postopku vgrajevanja naravovarstvenih smernic s strani ZRSVN. Namen karte je prikazati območja gozdov, na katera se nanašajo Konkretna usmeritve s pripadajočimi upravljavskimi conami, navedene v poglavju 6.2.3.

Na karti so prikazana Ekološko pomembna območja, območja Natura 2000, naravne vrednote in upravljavske cone (A, B, E in F).

Preglednica K6: Prikaz območij pomembnih za ohranjanje biotske raznovrstnosti

Prikaz območij gozdov znotraj GGE za povezavo z usmeritvami iz poglavja 6.2.3	Površina (ha)
Celotni gozdni prostor	3.321,07
Ekološko pomembna območja	3.321,07
Natura 2000	3.249,60
Naravne vrednote	86,69
UC A	1.512,24
UC B	193,01
UC E	4,70
UC F	63,52

13.1.7 Karta funkcij gozdov

Karta funkcij gozdov prikazuje območja s poudarjenimi ekološkimi, socialnimi in proizvodnimi funkcijami gozdov. Funkcije gozdov so prikazane ploskovno, linijsko in točkovno. Funkcije gozdov se kartira na podlagi tehničnih navodil, ki so del Navodil za izdelavo načrtov za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo. Karta funkcij gozdov v merilu je podana kot priloga načrta v formatu pdf (interaktivni pdf).

Funkcije gozdov so bolj podrobno opredeljene v 2. poglavju - "Prikaz funkcij gozdov".

13.1.8 Karta ukrepov

Karta ukrepov prikazuje vrsto sečnje in jakost načrtovanega možnega poseka (izraženega v deležu lesne zaloge sestoja), združeno po sestojih. Možni posek se določi ob terenskih meritvah (opisi sestojev), njegova jakost pa je odvisna od stanja sestoja ter usmeritev na ravni RGR. Možni posek se ne določa v rezervatih, ekocelicah in v že negovanih sestojih.

Največ površin (938,85 ha) ima jakost ukrepanja nad 25 %. Najpogostejša vrsta sečnje je 102 – pomladitveni posek (1.126,46 ha). V skupini poseka 101 - redčenja je najpogostejša jakost poseka od 1 do 10 % in od 11 do 15 %. Pomladitveni posek ima najpogostejši delež ukrepanja nad 25 %. Skupna površina prebiralne sečnje - 103 znaša 971,94 ha z najpogostejšo jakostjo od 21 do 25 %. Skupna površina sanitarnega poseka znaša 137,27 ha.

Preglednica K8: Površina gozdov glede na vrsto in jakost možnega poseka (v ha)

Vrsta poseka	Delež možnega poseka od LZ (v ha)				
	1-10 %	11-15 %	16-20 %	21-25 %	nad 25 %
101 - redčenja	287,69	282,10	74,88	17,05	27,93
102 - pomladitveni posek	4,34	109,19	56,13	195,35	761,45
103 - drugo	2,22	36,39	274,95	518,11	140,27
300 - sanitarni posek	56,28	43,81	18,52	9,46	9,2
Skupaj	350,53	471,49	424,48	739,97	938,85

Možni posek je podrobneje opredeljen v poglavju 6.3.1.

13.1.9 Karta načrtovanih gojitvenih in varstvenih del

Karta 9 prikazuje območja načrtovanih gojitvenih oz. varstvenih del, združena v tri sklope: obnova, nega in varstvo. Gojitvena oz. varstvena dela se načrtujejo na ravni sestoja; na karti 9 so prikazana na ravni celega sestoja, čeprav so dejansko dela načrtovana samo v delu sestoja. V GGE skupna površina območij obnove znaša 181,8 ha, nege 460,2 ha in varstva 39,5 ha.

Podrobneje so načrtovana gojitvena in varstvena dela opredeljena v poglavju 6.3.2.

13.1.10 Karta območij gozdov za poenostavljeno izbiro drevja za posek

V GGE Stojna ni območij, kjer posamična izbira drevja za posek ni obvezna zato ne prikazujemo Karte 10.

13.1.11 Karta cestnega omrežja ter površin potencialno najugodnejših načinov spravila

Karta 11 vsebuje najprimernejše oblike/tehnologije in omejitve glede pridobivanja gozdnih lesnih proizvodov. Karta prikazuje vse gozdne prometnice in druge prometnice, ki se lahko uporabljajo za pridobivanje gozdnih lesnih sortimentov. Prevladujoč način spravila se določi na ravni odseka, kjer niso upoštevani vsi terenski pogoji, ki vplivajo na izbiro načina spravila. Natančnejše tehnološke karte so del gozdnogojitvenih načrtov, ki niso sestavni del GGN GGE.

Več o odprtosti gozdov in načinu spravila je opisano v poglavju 1.3.

13.1.12 Karta požarne ogroženosti gozdov

Karta 12 prikazuje gozdove glede na različno stopnjo požarne ogroženosti. Požarna ogroženost je določena na ravni odseka. Metodologija določitve požarno ogroženih kategorij je opisana v GGN GGO Kočevje 2021-2030 v Poglavju 9. Površine kategorij požarno ogroženih gozdov so opisane v poglavju 1.6.

Požarna ogroženost je določena po štirih stopnjah ogroženosti: 1 - zelo velika ogroženost; 2 - velika ogroženost; 3 - srednja ogroženost; 4 - majhna ogroženost.

13.2 Prostorski del

13.2.1 Stanje in razvoj gozdnih površin

Na karti št. 1 so v merilu 1 : 25 000 prikazane gozdne površine iz preteklega načrta, novo določene gozdne površine (gozd in druga gozdna zemljišča), zemljišča v zaraščanju, ki niso določena kot gozd in površine, ki so bile v preteklem obdobju izkrčene.

Preglednica 126: Stanje in razvoj gozdnih površin.

	Površina (ha)	indeks (%)*
1a) Pretekli gozdnogospodarski načrt	3.286,98	100,00 – 1a/1a
1b) Novo določene površine gozdov	6,22	0,19 – 1b/1a
1c) Novo izločene gozdne površine	5,45	0,17 – 1c/1a
1d) Izkrčene površine v preteklem obdobju	0,00	0,00 – 1d/1a
Skupna površina gozda novega načrta (SP)	3.287,75	100,02 – SP/1a
Površine v zaraščanju (niso gozd)	41,95	
Druga gozdna zemljišča	7,15	

* osnova indeksa je pretekli gozdnogospodarski načrt GGE

Iz preglednice je razvidno manjše povečanje površine gozda, saj je bilo novo določenih površin gozdov nekoliko več kot novo izločenih (niso več gozd). Razlog je vključitev nekaterih zaraščajočih površin v gozd in zaradi nove metodologije zajemanja prostorskih podatkov za ugotavljanje gozdnega roba z uporabo digitalizacije pri izračunavanju površin in uporabe ortofoto načrtov ter podatkov o rabi zemljišč, ki jo vodi MKGP (MKGP 2025).

13.2.2 Večfunkcionalna območja

Na dveh kartah so prikazana območja gozdov, kjer se pojavljata hkrati vsaj po ena ekološka in socialna funkcija, ki zaradi svoje poudarjenosti vplivata na gospodarjenje z gozdovi.

Na karti št. 2a z naslovom "Območja gozdov, kjer se pojavlja več funkcij, ki vplivajo na gospodarjenje, vendar nobena druge funkcije po svojem pomenu ne izključuje" so izrisana območja, kjer so na istem področju navzoče ekološke funkcije 1. ali 2. stopnje poudarjenosti in okolju prijazne socialne funkcije (zaščitna, raziskovalna, higiensko-zdravstvena, funkcija varovanja naravnih vrednot, funkcija varovanja kulturne dediščine in estetska funkcija), prav tako vsaj 2. stopnje poudarjenosti.

Preglednica 127: Površine gozda, v katerem so hkrati pojavlja več funkcij, ki vplivajo na gospodarjenje, vendar nobena druge funkcije po svojem pomenu ne izključuje.

Območje	Površina (ha)	Delež (%)
Navzoče funkcije, ki se ne izključujejo	1.507,23	45,8
Ostala površina	1.780,52	54,2
Skupaj	3.287,75	100,0

Na karti št. 2b z naslovom "Območja gozdov, kjer se pričakuje oziroma so možni konflikti med različnimi funkcijami gozda" so izrisana območja, kjer so na istem področju navzoče ekološke funkcije 1. ali 2. stopnje poudarjenosti in okolje obremenjujoče socialne funkcije (rekreacijska, turistična, poučna in obrambna funkcija), prav tako vsaj 2. stopnje poudarjenosti. Na tej karti so območja razvrščena v naslednje štiri kategorije:

1 - območje - z navzočo vsaj eno ekološko funkcijo s 1. stopnjo poudarjenosti (E1) ter z vsaj eno okolje obremenjujočo socialno funkcijo s 1. stopnjo poudarjenosti (S1),

2 - območje - z navzočo vsaj eno ekološko funkcijo s 1. stopnjo poudarjenosti (E1) ter vsaj eno okolje obremenjujočo socialno z 2. stopnjo poudarjenosti (S2),

3 - območje - z navzočo vsaj eno okolje obremenjujočo socialno funkcijo s 1. stopnjo poudarjenosti (S1) ter vsaj eno ekološko funkcijo z 2. stopnjo poudarjenosti (E2),

4 - območje - z navzočo vsaj eno ekološko funkcijo z 2. stopnjo poudarjenosti (E2) in eno okolje obremenjujočo socialno funkcijo z 2. stopnjo poudarjenosti (S2).

Preglednica 128: Površine gozda, v katerem so hkrati poudarjene ekološke in okolje obremenjujoče socialne funkcije ter njihov delež od vsega gozdnega prostora v gozdnogospodarski enoti.

Območje	Površina (ha)	Delež (%)
1. območje (E1, S1)	130,94	3,9
2. območje (E1, S2)	82,80	2,5
3. območje (E2, S1)	8,08	0,3
4. območje ((E2, S2)	0,00	0,0
Ostala površina	3.065,93	93,3
Skupaj	3.287,75	100,0

13.2.3 Intenzivnost gospodarjenja z gozdovi

Na karti P3 je prikazana intenzivnost gospodarjenja z gozdovi v skladu s 36. členom Pravilnika o gozdnogospodarskih in gozdnogojitvenih načrtih.

Intenzivnost gospodarjenja z gozdovi je določena po odsekih, pri čemer se je kot merilo upoštevala vsota števil, ki izražajo povprečni letni možni (50 %) in realiziran (50 %) posek v bruto m³ na hektar ter dvakratni obseg načrtovanih (50 %) in realiziranih (50 %) gojitvenih in varstvenih del v delovnih dneh na hektar, in sicer:

- 1 - zelo velika intenzivnost: vsota obeh števil presega število 9,
- 2 - velika intenzivnost: vsota števil je od 6 do vključno 9,
- 3 - srednja intenzivnost: vsota števil je od 3 do vključno 6,
- 4 - majhna intenzivnost: vsota števil je od 0 do vključno 3,
- 5 - gozdovi brez načrtovanih ukrepov.

Preglednica 129: Območja gozdov glede na intenzivnost gospodarjenja z gozdovi.

Intenzivnost gospodarjenja	Površina (ha)	Delež (%)
1 - zelo velika	932,35	28,4
2 - velika	1.098,36	33,4
3 - srednja	998,52	30,4
4 - majhna	197,05	6,0
5 - brez načrtovanih ukrepov	61,05	1,9
Skupaj	3.287,75	100,0

Intenzivnost gospodarjenja v GGE Stojna je srednja do zelo velika. Gozdov brez načrtovanih ukrepov je 1,9 %.

13.2.4 Območja gozdov s posebnim namenom in varovalnih gozdov

Na karti št. 4, v merilu 1 : 25 000, je predviden prikaz območij gozdov s posebnim namenom in varovalnih gozdov, kjer pravni režimi dopuščajo izkoriščanje gozdnih proizvodov, ter varovane površine (varovalni gozdovi, gozdovi s posebnim namenom, kjer izkoriščanje lesa ni dovoljeno - režimi ne dopuščajo izkoriščanja gozdnih proizvodov, skladno z Uredbo o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom (Uradni list RS, št. 88/05, 56/07, 29/09, 91/10, 1/13, 39/15 in 191/20) ter s 44. členom Zakona o gozdovih.

Preglednica 130: Površina gospodarskih kategorij gozdov ter njihov delež v gozdnogospodarski enoti.

Gospodarska kategorija gozdov	Površina (ha)	Delež %
VEČNAMENSKI GOZDOVI	3.236,61	98,4
GPN, UKREPI NISO DOVOLJENI	51,14	1,6
Skupaj	3.287,75	100,0

Gozdovi s posebnim namenom, kjer ukrepi niso dovoljeni, so gozdni rezervati Mestni vrh, Ledena jama, Kofel in Brezno Lobodika, ki so razglašeni z Uredbo o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom. V enoti ni varovalnih gozdov in gozdov s posebnim namenom, kjer so ukrepi dovoljeni.

13.2.5 Gozdovi za sanacijo in stanje gozdov po standardih kakovosti okolja in merilih občutljivosti, ranljivosti ali obremenjenosti okolja

V GGE ni gozdov za sanacijo, zato karte ne prikazujemo.

13.2.6 Območja gozdov pomembna za ohranitev prostoživečih živali ter za ohranitev biotske raznovrstnosti

Karta št. 6a v merilu 1 : 25 000 je namejena prikazu območij grmišč, zimovališča, mirnih con in ekocelic.

Preglednica 131: Območja gozdov, pomembna za ohranitev prostoživečih živali.

Območja	Površina (ha)	Delež (od vseh gozdov)%
Grmišča	0,57	0,01
Ekocelice brez ukrepanja	135,59	4,12

Preglednica 132: Območja gozdov, pomembna za ohranitev biotske raznovrstnosti.

Območja	Površina v GGE (ha)	Površina v gozdu (ha)	Delež (od vseh gozdov) %
EPO 80000 - Osrednje območje življenjskega prostora velikih zveri	3.889,90	3.287,75	100,0
EPO 31100 - Kočevsko	3.369,96	3.229,19	98,2
Natura 2000 SI3000263 Kočevsko - POO	3.084,94	3.038,37	92,4
Natura 2000 SI5000013 Kočevsko - POV	3.084,94	3.038,37	92,4
Natura 2000 SI3000129 Rinža - POO	237,74	186,47	5,7

13.2.7 Varstvena in ogrožena območja po predpisih o vodah

Na karti št. 7 so prikazana varstvena in ogrožena območja po predpisih o vodah in druge zbirke podatkov o vodah skladno z Usmeritvami s področja upravljanja z vodami za pripravo gozdnogospodarskih načrtov. Na teh območjih je glede na ZV-1 potrebno posegati v gozdni prostor na način, da se ne ogrozi stanje voda oziroma, da se omogoča varstvo pred škodljivim delovanjem voda. Na ogroženih območjih je potrebno pridobiti vodno soglasje, v kolikor bi poseganje v gozdni prostor pospeševalo erozijo oziroma drugače ogrožalo stabilnost zemljišč. Karta naj služi kot groba orientacijska osnova, konkretno poseganje naj upošteva dejanske terenske razmere, ter usmeritve iz poglavja 6. Zaradi številnih slojev je karta prikazana kot interaktivni pdf, medtem ko so vsi sloji prikazani in dostopni na spletnem pregledovalniku Atlas voda.

Preglednica P7: Varstvena in ogrožena območja po predpisih o vodah

Območje	Površina (ha)	Delež (%)
Varstvena območja		
Vodovarstvena območja - državni		
Vodovarstvena območja - občinski	1.419,19	36,5
Kopalne vode		
Referenčni odseki vodotokov	3.287,75	84,5
Referenčni odsek na jezerih		
Vodna zemljišča		
Vodna zemljišča tekočih celinski vodah	7,05	0,2
Vodna zemljišča stoječih celinski vodah		
Vodna telesa površinski voda		
Vodna telesa vodotokov		
Vodna telesa jezer		
Vodna telesa morja		
Območja poplavne nevarnosti		
Območje razreda velike poplavne nevarnosti	37,36	0,9
Območje razreda srednje poplavne nevarnosti	126,48	3,3
Območje razreda majhne poplavne nevarnosti	30,95	0,8
Območje razreda preostale poplavne nevarnosti	53,17	1,4
Opozorilna karta poplav		
Območja pogostih poplav		
Območja redkih poplav		
Območja zelo redkih poplav	88,94	2,3
Plazovita območja		
Plazljiva območja		
Plazljiva območja iz NUV1		
1 - Ni verjetnosti pojavljanja plazov	941,98	24,2
2 - Zelo majhna verjetnost pojavljanja plazov	768,83	19,8
3 - Majhna verjetnost pojavljanja plazov	1.349,29	34,7
4 - Srednja verjetnost pojavljanja plazov	459,58	11,8
5 - Velika verjetnost pojavljanja plazov	368,89	9,5
6 - Zelo velika verjetnost pojavljanja plazov	1,33	0,0
Opozorilna karta verjetnosti pojavljanja zemeljskih in hribinskih plazov SKUPNA		

Zanemarljiva stopnja verjetnosti pojavljanja	ni podatka	
Zelo majhna stopnja verjetnosti pojavljanja	ni podatka	
Srednja stopnja verjetnosti pojavljanja	ni podatka	
Velika stopnja verjetnosti pojavljanja	ni podatka	
Zelo velika stopnja verjetnosti pojavljanja	ni podatka	
Potencialna erozijska območja		
Običajni zaščitni ukrepi		
Zahtevni zaščitni ukrepi		
Strogo varovanje		
Celotna površina GGE	3.889,90	100,0

13.2.8 Območja gozdov, kjer je dopustno krčenje gozda

Karta P8 v merilu 1:25.000 prikazuje območja gozdov, kjer je krčenje prepovedano skladno s pravno podlago, s katero so razglašeni. To so območja gozdnih rezervatov, varovalnih gozdov, ter (pri)mestnih gozdov, kjer je gozd objekt razglasitve. V GGE je območij gozdov, kjer je krčenje prepovedano 51,14 ha, kar predstavlja 1,6 % površine gozdov.

Prikazana so tudi območja gozdov, kjer krčenje gozdov praviloma ni dopustno, kar pomeni, da na teh območjih iz različnega kartnega gradiva ni absolutnih prepovedi krčenja gozdov, potrebna pa je dodatna presoja (npr. pridobitev vodnega soglasja). V ta območja so vključeni gozdovi s 1. stopnjo poudarjenosti ekoloških funkcij, gozdovi na območju gozdnih učnih poti, sklenjena območja gozdov, razen robnih površin, ki mejijo na urbane ali kmetijske površine, gozdovi, ki imajo funkcijo koridorske povezave, manjši gozdni predeli v kmetijski krajini, kjer je gozdnatost majhna, plazljiva območja s srednjo, veliko in zelo veliko verjetnostjo pojavljanja plazov (Opozorilna karta verjetnosti pojavljanja zemeljskih in hribinskih plazov SKUPNA – GeoZS 1:25.000, Portal e-vode, Direkcija RS za vode, 2025), erozijska območja s strogimi in zahtevnimi ukrepi (Opozorilna karta erozije), plazljiva območja iz NUV1 (velika in zelo velika stopnja verjetnosti pojavljanja), plazovita območja (karta lavinske nevarnosti NUV1) in vsa vodovarstvena območja. V GGE je območij gozdov, kjer krčenje gozdov praviloma ni dopustno 3.236,61 ha, kar predstavlja 98,4 % površine gozdov.

V GGE ni gozdnih površin, kjer je krčenje gozdov dopustno ob konkretni presoji skladno z 21. členom zakona o gozdovih.

Preglednica 133: Območja gozdov, kjer je dopustno krčenje gozda.

Območja	Površina (ha)	Delež %
Krčenje gozda ni dovoljeno	51,14	1,6
Krčenje gozda praviloma ni dopustno	3.236,61	98,4
Krčenje gozda je dopustno	0,00	0,0
Skupaj	3287,75	100,0

13.2.9 Pregled in zasnova gozdne infrastrukture ter drugih prostorskih ureditev v gozdnem prostoru

9a Območja gozdov, ki niso zadosti odprta z gozdnimi cestami

V GGE ni območij, ki niso zadostno odprta z gozdnimi cestami, zato karte P9b ne prikazujemo.

9b Območja gozdov, ki niso zadosti odprta z gozdnimi vlakami

V GGE ni območij, ki niso zadostno odprta z gozdnimi vlakami, zato karte P9c ne prikazujemo.